

Tulevaisuus on käsissäsi Tee
äänesi kuulluksi

Monikielinen Digital- foorumi Euroopan tulevaisuutta käsitlevälle konferenssille

Final Report toukokuu 2022

Pierre Dieumegardin laatima asiakirja "[Eurooppa-demokratia-Esperanto](#)"

Tämän "väliaikaisen" asiakirjan tarkoituksena on antaa yhä useammalle Euroopan unionin kansalaiselle mahdollisuus tutustua Euroopan unionin tuottamiin (ja verovaroin rahoitettuihin) asiakirjoihin.

Jos käännöksiä ei ole, kansalaiset suljetaan pois keskustelusta.

Tämä asiakirja oli olemassavain englanniksi (ks. arkistosivu). Alkuperäisestä tiedostosta loimme Libre Office -ohjelmiston valmistelemalla odt-tiedoston konekäännöstävarten muille kielille. Tulokset ovat nyt saatavilla kaikilla [virallisilla kielillä](#). Alkuperäisen verkkosivuston katoamisen vuoksi tämän tekstin web-linkit eivät kuitenkaan ole toimivia.

On toivottavaa, että tärkeiden asiakirjojen kääntäminen siirtyy EU:n hallinnolle. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole pelkästään lakeja ja asetuksia vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi yhdessä.

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme yhdessä ja mahdollistaa luotettavat käännökset, kansainvälinen esperanto olisi erittäin hyödyllinen sen yksinkertaisuuden, säännöllisyyden ja tarkkuuden vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontaktto \(europokune.eu\)](mailto:kontakt@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Vastuuvapauslauseke: Tämä mietintö on yksinomaan laatijoiden vastuulla, eikä siinä oteta huomioon EU:n toimielinten tai Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin näkemyksiä.

Analyysin on tehnyt Kantar Public.

Tiivistelmä

Johdanto.....	5	EU:n terveydenhuoltojärjestelmien integrointi.....	36
Tiivistelmä.....	8	Terveelliset elämäntavat.....	36
Ilmastonmuutos ja ympäristö.....	9	Terveystutkimus.....	37
Terveys.....	10	Ennaltaehkäisyä interventioiden sijaan.....	37
Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työpaikat.....	10	Terve ikääntyminen ja ikääntymisen estäminen.....	38
EU maailmassa.....	11	Lääketieteelliset lähestymistavat.....	38
Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus.....	12	Covid-19-pandemian johdosta toteutetut toimet.....	38
Digitalisaatio.....	12	Syövän hoito.....	39
Eurooppalainen demokratia.....	13	Terveydenhuollon työntekijät.....	40
Muuttoliike.....	14	Seksuaali- ja lisääntymisterveys.....	40
Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu.....	14	Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	40
1. Katsaus foorumilla esitettyihin kannanottoihin.....	16	4. Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys.....	43
Yleiskatsaus toimintaan.....	16	Tapahtumat.....	44
Tapahtumien yleiskatsaus.....	19	Osallistavampi ja sosiaalisesti oikeudenmukainen Eurooppa.....	44
Kuka osallistui keskusteluun?.....	20	Talouden elpyminen.....	45
Suuntaa-antavat aiheet kannanottojen osalta.....	21	Innovointi – kasvun vauhdittaminen.....	46
Viimeaikainen kehitys.....	22	Sosiaalinen suojelu ja sosiaaliturva.....	47
Suosittuja aiheita 21. helmikuuta – 9. toukokuuta 2022.....	23	Oikeudenmukaisen talouden verotus.....	47
2. Ilmastonmuutos ja ympäristö.....	24	EU:nsisämarkkinoiden vahvistaminen.....	48
Tapahtumat.....	25	Lisää työpaikkoja.....	49
Ilmastonmuutoksen torjunta ja vihreän kehityksen ohjelma.....	25	Nykyisen talousmallin haastaminen.....	49
Energia.....	26	Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	50
Liikenne.....	26	5. EU maailmassa.....	54
Kulutus.....	27	Tapahtumat.....	55
Biologinen monimuotoisuus ja eläinten hyvinvointi.....	27	EU:n ulkopoliittikan yleiset tavoitteet.....	55
Maatalous.....	28	Puolustus ja asevoimat.....	56
Saastuminen.....	28	Päätöksenteko.....	56
Tuet, verotus.....	29	Naapuruuspolitiikka ja suhteet muihin maihin.....	56
Asenteiden ja käyttäytymisen muutos.....	29	Laajentuminen.....	57
Asuminen ja rakentaminen.....	29	Kauppapolitiikka.....	58
Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	29	Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	58
3. Terveys.....	33	6. Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate, turvallisuus.....	61
Tapahtumat.....	35	Tapahtumat.....	63
Terveydenhuollon saatavuus kaikille.....	35	Oikeudet ja vapaudet.....	63

Väkivaltaisessayhteiskunnassa.....	64	10. Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu.....	96
Oikeusvaltioperiaatteen suojeleminen.....	65	Tapahtumat.....	97
Turvallisuus.....	66	EU:n yhteisen identiteetin edistäminen.....	97
EU:n arvot.....	67	EU:n sisäinen liikkuvuus.....	98
Lobbaus ja korruptio.....	67	Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava koulutus.....	98
Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	67	Nuorten epävarmat työsuhteet ja työttömyys.....	99
7. Digitalisaatio.....	71	Euroopan kulttuuriperintö.....	100
Tapahtumat.....	72	Koulutukseen ja kulttuuriin pääsy.....	100
Koulutus: digitaaliset taidot.....	72	Luovat ja akateemiset ammattilaiset.....	100
Digitaalinen suvereniteetti ja etiikka.....	72	Osallisuus urheilussa.....	101
Yhteiskunnan yleinen digitalisaatio.....	73	Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	101
Eurooppalaiset digitaaliset välineet – julkisen sektorin digitalisaatio.....	74	LIITE I: Luettelo eniten kannatetuista ja kommentoiduista ideoista aiheittain.....	105
Digitaalinen data.....	74	Eniten kommentoituja ja hyväksytyjä ideoita aiheittain (19.4.2021–9.5.2022).....	106
Kyberturvallisuus.....	74	LIITE II: Menetelmät.....	116
Digitaaliset oikeudet ja osallisuus.....	75		
Saasteet, kestävyys ja kestävyys.....	75		
Talouden digitalisaatio.....	76		
Digitaalinen terveys.....	76		
Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	76		
8. Eurooppalainen demokratia.....	80		
Tapahtumat.....	82		
Euroopan parlamentin vaalit.....	82		
Euroopan unionin federalisointi.....	83		
Kansalaisten osallistuminen ja kuulemiset.....	83		
Institutionaaliset uudistukset.....	84		
Yhteisen eurooppalaisen identiteetin ja julkisen tilan edistäminen.....	85		
Demokratian suojeleminen ja vahvistaminen.....	86		
Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	86		
9. Muuttoliike.....	89		
Tapahtumat.....	90		
EU:n yhteinen muuttoliikepolitiikka.....	90		
Humanistinen asenne muuttoliikkeeseen.....	91		
Integraatio.....	91		
EU:n ulkopuolinen muuttoliike uhkana.....	92		
Rajavalvonta.....	92		
Muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttuminen....	93		
Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022).....	93		

Johdanto

Euroopan tulevaisuuskonferenssin myötä Euroopan parlamentti, neuvosto ja Euroopan komissio ovat luoneet Euroopan kansalaisille kaikista 27 jäsenvaltiosta tilaisuuden osallistua keskusteluun haasteista ja painopisteistä, joihin on puututtava, jotta voidaan yhdessä luoda tulevaisuuden Eurooppa. Osana konferenssiprosessia käynnistettiin 19. huhtikuuta 2021 monikielinen digitaalinen foorumi (jäljempänä '[alusta](https://futureu.europa.eu)') (futureu.europa.eu), joka pysyi toiminnassa koko konferenssin työskentelyn ajan.

Foorumi oli keskeinen osa konferenssia. Se antoi kaikille EU:n kansalaisille mahdollisuuden osallistua millä tahansa EU:n 24 virallisesta kielestä. Kansalaiset voisivat esittää ideoitaan, tukea muiden ideoita ja kommentoida niitä. Foorumi oli myös paikka, jossa kaikki voivat jakaa tietoa konferenssin tapahtumista ja raportoida niiden tuloksista.

Kaikki foorumilla esitetyt kannanotot kerättiin ja analysoitiin, jotta niitä voitiin hyödyntää [eurooppalaisten kansalaispaneelien](#) ja [konferenssin täysistunnontyössä](#). Tähän mennessä on julkaistu kolme [väliraporttia](#), [kolme jäsenvaltioiden raporttia](#) ja [kattava raportti](#), jotka kattavat

foorumilla 20. helmikuuta 2022 mennessä toimitetut tiedot.

Tämä kertomus kattaa kaikki alustalla 19. huhtikuuta 2021 ja 9. toukokuuta 2022 välisenä aikana, jolloin konferenssi sai työnsä päätökseen, esitetyt kannanotot.

Tätä mietintöä luettaessa on tärkeää pitää mielessä, että foorumilla esitetyt kannanotot edustavat asianomaisten vastaajien näkemyksiä, eikä niiden pitäisi katsoa edustavan koko Euroopan kansalaisten näkemyksiä.

Analyysitulokset esitetään raportissa foorumilla määritettyjen aiheiden mukaisesti:

- Ilmastonmuutos ja ympäristö
- Terveys
- Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys
- EU:n rooli maailmassa
- Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate, turvallisuus
- Digitalisaatio

- Eurooppalainen demokratia
- Muuttoliike
- Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu

Foorumilla kohdassa ”Muut ideat” mainitut ideat on sijoitettu johonkin edellä mainituista yhdeksästä aiheesta tai useisiin aiheisiin, jos on kyse monialaisista kysymyksistä.

Kustakin aiheesta annetaan yleiskatsaus ideoiden ja tapahtumien temaattisesta ryhmittelystä tapahtumaraporttien kanssa, ja sitä tuetaan tekstianalyysijärjestelmällä, joka tunnistaa samankaltaisen idean useat esiintymät millä tahansa kielellä. Nämä tunnistetut teemat ja alateemat esitetään analyytikon tekstianalyysijärjestelmän avulla arvioimassa esiintymisjärjestyksessä. Kunkin aiheen alussa olevassa tekstikentässä on esimerkkejä kyseisestä aiheesta järjestetyistä tapahtumista, joissa keskitytään edellisen raportin jälkeen lisättyihin uusiin tapahtumiin. Temaattinen katsaus alustalle 20. helmikuuta 2022 jälkeen ladatuista uusista kannanotoista on lisätty kunkin aihekohtaisen luvun lopussa olevaan laatikkoon.

Kunkin aiheen mielikartta tarjoaa visuaalisen esityksen sisältöanalyysistä teemoittain ja alateemoittain.

Menetelmää koskeva huomautus

Tässä kertomuksessa keskitytään pääasiassa foorumilla esitettyjen kannanottojen **laadulliseen analyysiin**. Tämä toteutetaan osallistujien toimittamien ideoiden, tapahtumaraporttien ja kommenttien pohjalta, jotta saadaan laaja yleiskuva foorumin sisällöstä. Käytännössä tutkimusryhmä on tehnyt kussakin aihepiirissä manuaalisen tekstianalyysin ja klusteroinut ehdotetut ideat ja suljetut tapahtumat tapahtumaraportteineen tietokoneavusteisen klusterointityökalun avulla. Tämän jälkeen on laadittu yhteenveto yhteisistä teemoista ja mahdollisista alateemoista. Klusterianalyysi teemoihin ja alateemoihin tehdään ennalta määriteltyjen aiheiden puitteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että ideoita, jotka kattavat useita aiheita, tai ideoita, joita osallistajat ovat toimittaneet useiden aiheiden tai kohdan ”Muut ideat” yhteydessä, voi esiintyä tässä raportissa useita kertoja asianomaisten aiheiden yhteydessä. Tämä lähestymistapa on valittu siten, että se antaa kokonaisvaltaisen näkökulman kuhunkin konferenssin aiheeseen.

Myös muutamien vastaajien esiin tuomat kysymykset otetaan huomioon tässä analyysissä, jos ne tarjoavat uuden näkökulman verrattuna muiden vastaajien näkökulmaan. Tavoitteena on antaa yleiskuva foorumilla tällä hetkellä ehdotettujen ideoiden laajuudesta ja monimuotoisuudesta sen sijaan, että keskityttäisiin määrällisiin tekijöihin. Tekstissä esitetään kuitenkin aiheita, alateemoja tai ideoita, jotka toistuvat usein tai joilla on paljon kannatusta tai kommentteja, jotta voidaan ottaa huomioon foorumilla käytävien keskustelujen nykytilanne, mukaan lukien suuri kiinnostus tai keskustelu joistakin kysymyksistä. Näitä elementtejä käytetään myös ohjenuorana tässä kertomuksessa esitettävien teemojen esittämisyjärjestyksessä.

Kvantitatiivisia elementtejä (ideoiden, kommenttien, kannanottojen ja tapahtumien määrä) käytetään myös kannanottojen yleiskatsauksessa ja **liitteessä I** esitetyssä aihekohtaisessa luettelossa, jossa on tällä hetkellä eniten kannatettuja ja kommentoituja ideoita.

Huomautkaa myös, että tässä kertomuksessa esitetyssä analyysissä ’vastauksilla’ tarkoitetaan ideoiden, kommenttien ja tapahtumaraporttien yhdistelmää.

Lisätietoja metodologisesta lähestymistavasta on **liitteessä II**.

Tiivistelmä

Tässä raportissa esitetään yhteenveto Euroopan tulevaisuuskonferenssin monikielisen digitaalisen foorumin toiminnasta sen käynnistämisestä 9. toukokuuta 2022 saakka. Tällä ajanjaksolla foorumille tallennettiin 48 530 kannanottoa, joista 18 955 oli ideoita, 22 570 kommentteja ja 7 005 tapahtumia, jotka kattoivat kaikki 10 aihetta. Foorumiin lisättiin 4 796 uutta kannanottoa 21. helmikuuta ja 9. toukokuuta 2022 välisenä aikana. Suurin osa näistä uusista kannanotoista yhdistää eri aiheiden nykyisiä teemoja ja alateemoja, eikä niillä ole vaikutusta teemojen järjestykseen niiden yleisen esiintymisen mukaan. Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan alkaminen 24. helmikuuta 2022 on vaikuttanut joihinkin uusiin alateemoihin eri aihealueilla, kuten kehoitukseen EU:n vahvemmassa osallistumisesta konfliktiin EU:ta maailmassa koskevan aiheen puitteissa sekä ehdotuksiin Euroopan energiaomavaraisuuden saavuttamiseksi aiheen "Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työpaikat" puitteissa.

Ilmastonmuutos ja ympäristö

Osallistujat ovat huolissaan ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista sekä lukuisista muista ympäristöhaasteista. Yleisimmät teemat liittyvät päästöihin sekä uusiutuvaan energiaan. Osallistujat haluavat yleensä nopeutettua vihreää siirtymää EU:n ja hallitusten välittömillä ja konkreettisilla toimenpiteillä, joihin sisältyy erilaisia ehdotuksia, kuten vihreämmän energiantuotannon ja liikenteen edistäminen, kulutustottumusten muuttaminen, kestävämpi maatalous, biologisen monimuotoisuuden edistäminen ja saastumisen pysäyttäminen. Vastauksissa on korostettu koulutuksen ja viestinnän tarvetta EU:n tasolla ja esitetty aloitteita näiden kysymysten ratkaisemiseksi. Jotkut vastaajat ovat ottaneet sosiaalisen oikeudenmukaisuuden esille ilmastopolitiikan yhteydessä. Ideat voidaan ryhmitellä temaattisesti seuraavasti:

- Kattava kehoitus, jossa hallituksia ja EU:ta kehoitetaan ryhtymään välittömiin toimiin ja vahvistamaan EU:n ympäristöpolitiikkaa ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Osallistujat ovat esittäneet useita ehdotuksia päästöjen vähentämiseksi ja keskustelleet parhaista käytännöistä ja tavoista nopeuttaa vihreää siirtymää ja vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanoa paikallis- ja aluetasolla.
- Energia-aihealueella osallistujat kannattavat voimakkaasti uusiutuvan energian käytön lisäämistä ja energian monimuotoisuuden lisäämistä tutkimuksen avulla sekä vaihtoehtoisten energialähteiden käyttöä koskevaa innovointia sekä kotitalouksille että pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille). Eräät vastaajat ovat kuitenkin kiinnittäneet huomiota väestön hyväksyntään, ja ydinenergiakysymys on herättänyt keskustelua erimielisyyksistä.
- Osallistujat haluavat toimia, joilla edistetään vaihtoehtoisten, ympäristöystävällisten liikennemuotojen kehittämistä ja käyttöä, ja esittää erilaisia ehdotuksia julkisen liikenteen käytön edistämiseksi ja kehottaa lisäämään tutkimusta ja investointeja vaihtoehtoihin liikenneratkaisuihin.
- Kulutuksen teeman osalta vastaajat haluavat tehokkaampia toimenpiteitä, joilla puututaan jätteeseen ja elintarvikejätteeseen ja edistetään kierrätystä ja kiertotaloutta ja jotka kohdennetaan sekä valmistajiin että kuluttajiin. Lisäksi vaaditaan toimenpiteitä, joilla edistetään kestävämpää kulutusta eri aloilla matkailusta muotiin ja sähkölaitteisiin. Osallistujat ovat yhtä lailla huolissaan digitaaliseen muutokseen liittyvistä ympäristöpaineista, kuten kryptovaluuttojen kehittämisestä;
- biologisen monimuotoisuuden ja eläinten hyvinvoinnin edistäminen ja kehotukset uudelleenmetsittämiseen, metsäkadon pysäyttämiseen, uhanalaisten lajien suojeluun ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien tutkimuslaitosten lisäämiseen;
- Maatalouden alalla vahva alateema on kehoitus lopettaa torjunta-aineiden käyttö ja yleisesti ottaa käyttöön ympäristöystävällisempiä maatalouskäytäntöjä. Muita ympäristöön liittyviä toimenpiteitä ovat paikallisen maatalouden, biologisen monimuotoisuuden, kasvis- tai vegaaniruokavalion ja viljelijöiden oikeudenmukaisten hintojen edistäminen;
- Keinot ja toimenpiteet pilaantumisen torjumiseksi, koska sitä pidetään ympäristöön kohdistuvana paineena. On ehdotettu ratkaisuja, joilla torjutaan veden pilaantumista, muovin saastuttavaa käyttöä ja kehoitetaan kieltämään kertamuovin käyttö sekä valosaastetta.
- ympäristölle haitallisten tukien, kuten fossiilisten polttoaineiden tai haitallisten kalastustukien, lopettaminen sekä erilaiset ehdotukset verotustoimenpiteiksi, joilla edistetään käyttäytymisen muutosta ja kestäväää kulutusta esimerkiksi kestävyysveron avulla;
- Osallistujat haluavat lisätä toimia käyttäytymisen ja asenteiden muuttamiseksi lisäämällä tietoisuutta, koulutusta ja viestintää.
- Energian hintojen viimeaikaiseen nousuun ja EU:n yhä ongelmallisempaan riippuvuuteen Venäjän kaasu- ja öljytoimituksista liittyen useissa kannanotoissa on kehoitettu nopeuttamaan siirtymistä uusiutuviin energialähteisiin, edistämään tietoisempaa energiankulutusta sekä edistämään EU:n energiaomavaraisuutta.
- Asunto- ja rakennusosalalle on omistettu erityinen teema, joka sisältää ideoita kestävästä asumisesta, ympäristöystävällisistä rakennusmateriaaleista ja uudesta eurooppalaisesta Bauhausista.
- Osallistujat ovat keskustelleet digitalisaation ja ilmastonmuutoksen välisestä vuorovaikutuksesta aihealueella ”digitaalinen muutos”.

Terveysaihe kattaa monenlaisia teemoja. Yleisimmin esille otettu aihe, johon covid-19-pandemiasta saadut kokemukset ja sen vaikutukset ovat vaikuttaneet voimakkaasti, liittyy laadukkaan terveydenhuollon yhdenvertaiseen saatavuuteen kaikkialla EU:ssa, ja siinä esitetään ideoita tiiviimmästä yhteistyöstä jäsenvaltioiden välillä sekä yhdenmukaistamisen ja yhdentymisen lisäämisestä esimerkiksi EU:n laajuisten hoidon laatustandardien avulla. Osallistajat haluavat lisätä tutkimusta ja investointeja lääketieteen alalla ja ovat ehdottaneet erilaisia ideoita kansanterveyden parantamiseksi yleensä. Pääteemat ovat seuraavat:

- Toimenpiteet, joilla varmistetaan kohtuuhintaisen ja laadukkaan terveydenhuollon, erityisesti mielenterveyspalvelujen, saatavuus kaikille. Ehdotuksiin sisältyy muun muassa eurooppalainen sairausvakuutusjärjestelmä kohtuuhintaisuuden varmistamiseksi;
- Lisätään yhteistyötä ja integraatiota, vahvistetaan EU:n terveydenhuoltojärjestelmää tai jopa lisätään EU:n toimivaltaa kansanterveysasioissa.
- Yhdennetyt strategiat EU:n yhteisiä terveyshaasteita, kuten syöpää, mielenterveyttä, itsemurhien ehkäisyä ja harvinaisia sairauksia, varten – Resurssit ja toimenpiteet, joilla edistetään terveysosaamista, terveellisiä elämäntapoja ja ruokavalioita, myös mielenterveyttä, sekä erilaisia toimenpiteitä, joilla ehkäistään epäterveellisten tuotteiden, kuten tupakan, kulutusta. Osallistajat haluavat EU:n investoivan enemmän ennalta ehkäiseviin terveyteen liittyviin toimenpiteisiin. – EU:n koordinoitua innovoinnin ja terveystutkimukseen tehtävien investointien tarve erityisesti EU:n ikääntyvän väestön profiilin osalta;
- Lääketieteellisiä lähestymistapoja koskevassa aihepiirissä käsiteltyihin ideoihin kuuluvat palliatiivinen ja elämän loppuvaiheen hoito, luonnollisten korjaustoimenpiteiden integrointi tai kokonaisvaltaisemmat lähestymistavat lääketieteeseen;
- Viime vuosikymmeninä lisääntyneeseen digitalisaatioon liittyvät mahdollisuudet ja terveysuhat, muun muassa Euroopan sähköisten terveydenhuoltojärjestelmien

integroinnista ja digitaalisen riippuvuuden vaaroista käyty keskustelut;

- arvio covid-19-pandemian vaikutuksista, mukaan lukien digitaalisen koronatodistuksen kaltaisten toimien arviointi, terveydenhuollon työntekijöiden uudelleenarvostustarve ja tuleviin pandemioihin valmistautumisesta ja niiden torjunnasta saadut kokemukset;
- Vähemmän merkittävät aiheet koskevat seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä toimenpiteitä, kuten kausiköyhyyden torjuntaa, seksuaalikasvatusta ja oikeutta aborttiin sekä syövän hoitoa, joista keskustellaan erityisesti ennaltaehkäisyyn, varhaisen diagnosoinnin ja resurssien yhdistämisen osalta EU:n laajuisesti.

Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työpaikat

Tämän aiheen yhteydessä usein keskusteltu aihe on se, miten tärkeää on, että Euroopasta tulee osallistavampi ja sosiaalisesti oikeudenmukaisempi erityisesti covid-19-pandemian vuoksi. Tähän aiheeseen liittyviä kannanottoja ovat myös erilaiset ehdotukset EU:n talouskasvun vauhdittamiseksi, kuten tutkimus ja innovointi, sisämarkkinoiden vahvistaminen edelleen sekä erilaiset toimenpiteet pienten ja keskisuurten yritysten ja strategisten teollisuudenalojen tukemiseksi. Lisäksi vastaajat katsovat, että eri ihmisryhmien, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien, hyvinvointi on ratkaisevan tärkeää EU:n onnistuneen toiminnan ja kasvun jatkumisen kannalta. Merkittävimmät aiheet, joista tässä aiheessa keskustellaan, ovat seuraavat:

- Ehdotukset osallistavamman ja sosiaalisesti oikeudenmukaisemman Euroopan rakentamiseksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti, kuten sosiaalisen suojelun toimenpiteet, sukupuolten palkkaeron poistaminen, köyhyyden vähentämistoimenpiteet, sukupuolten tasa-arvo, vammaisten henkilöiden oikeuksien varmistaminen, hlbtq-henkilöiden oikeudet ja edustus. Konkreettisia ideoita ovat muun muassa EU:n yhtenäinen lähestymistapa sosiaaliturvaan, sukupuolikiintiöiden käyttöönotto johtokuntatasolla ja sosiaalisen tasa-arvon mittaamista koskeva indeksi.

- Talouden elpyminen, mukaan lukien huoli julkisen velan kasvusta EU:ssa, keskustelut Euroopan keskuspankin roolista, kehottaa tarkistamaan vakaus- ja kasvusopimusta ja laajentamaan elpymis- ja palautumistukivälinettä sekä esittämään erilaisia ehdotuksia paikallisen tuotannon ja paikallisen kulutuksen tukemiseksi sisämarkkinoiden ja EU:n talouden vauhdittamiseksi. Kehottaa lisäämään strategista energiaomavaraisuutta Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan johdosta toteutettujen strategisten toimien aiheuttaman viimeaikaisen energiakriisin vuoksi;
- Edistetään työpaikkojen kasvua investoimalla innovointiin, koulutukseen, digitalisaatioon, tutkimukseen ja kehitykseen mutta myös perustamalla vihreä talous. Erityistä huomiota kiinnitetään pienten ja keskisuurten yritysten tukemiseen, koska niitä pidetään innovoinnin edistäjinä. Lisäksi useissa kannanotoissa on keskusteltu maaseutualueiden potentiaalista taloudellisessa innovoinnissa, ja niissä on vaadittu toimenpiteitä maaseutualueiden väestökadon torjumiseksi tai yleistä tukea maatalousalalle ja kannustettu erityisesti nuoria viljelijöitä.
- Osallistajat katsovat, että sosiaaliturvatoimenpiteet ovat tärkeitä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi. Ehdoton perustulo on useimmin esitetty ajatus. Muita ideoita ovat koordinoitunut eläkepolitiikat ja eläkkeet kaikissa EU:n jäsenvaltioissa sekä toimet köyhyyden hillitsemiseksi EU:ssa ja kehoitus ottaa yleisemmin huomioon EU:n väestörakenteen muutos, kehottaa ottamaan käyttöön digitalisoidun yhteisen EU:n sosiaaliturvakortin, joka on otettu esille myös muualla, ja toteaa, että liikkuvien eurooppalaisten siirrettävät sosiaaliset oikeudet sisältyvät myös tämän aiheen maksusuuksiin;
- Oikeudenmukaisen ja osallistavan talouden erilaiset verotusmuodot, kuten verotoimenpiteet yritysten välisen oikeudenmukaisen kilpailun varmistamiseksi, ympäristöverot ja EU:n laajuinen vähimmäisvero veroparatiisien torjumiseksi;
- Osallistajat ovat myös tuoneet esiin ajatuksen yhteisestä veropolitiikasta ja EU:n verouudistuksesta Euroopan yhtenäisemmän tulevaisuuden varmistamiseksi, mukaan lukien EU:n omien varojen lisääminen tai jäsenvaltioista riippumaton talousarvio, sekä esittäneet ehdotuksia sisämarkkinoiden vahvistamiseksi edelleen.
- Ehdotuksia työolojen parantamiseksi, kuten joustava työ ja oikeus olla tavoittamattomissa,

sekä erityistoimenpiteitä työvoiman liikkuvuuden helpottamiseksi edelleen EU:ssa. Erityisesti nuorisotyöttömyydestä on keskusteltu, ja siinä on esitetty useita ehdotuksia työmarkkinoille tulevien nuorten tukemiseksi.

- Eräät ajatukset haastavat nykyisen talousmallin, jotta voidaan siirtyä kohti osallistavaa ja oikeudenmukaista eurooppalaista mallia, joka ulottuu BKT:tä pidemmälle.

EU maailmassa

Aiheesta on nostettu esiin useita ulkopoliittikkaan liittyviä teemoja. Yleisesti ottaen toistuvimpia teemoja ovat ne, joissa vaaditaan EU:n vahvempaa läsnäoloa maailmanlaajuisella poliittisella areenalla EU:n perusarvojen mukaisesti. Foorumin osallistajat ovat ottaneet esiin strategisen riippumattomuuden ja katsovat usein, että EU:n olisi käytettävä rohkeammin sekä pehmeää että kovaa valtaa, vaikka jotkut osallistajat ovat ilmaisseet epäilyksiä tältä osin. Tärkeimpiä teemoja ovat:

- kannanotot, joissa keskustellaan EU:n ulkopoliittikan yleisistä tavoitteista ja kehoitetaan laatimaan EU:n yhteinen ulkopoliittikka, jolla puolustetaan ihmisoikeuksia ja demokraattisia arvoja maailmanlaajuisesti;
- Kehitetään erilaisia keinoja ja mekanismeja, jotta voidaan parantaa EU:n julkisuuskuva ja varmistaa, että se otetaan vakavasti maailmanlaajuisella poliittisella näyttämöllä, ja keskustellaan merkittävästi yhteisestä puolustuspolitiikasta, jotta siihen voidaan puuttua, mutta myös toimia varoittavana tekijänä ja edustaa geopolitiittista valtaa suhteessa muihin maailmanlaajuisiin valtoihin.
- EU:n armeijan ja siihen liittyvien keskitettyjen puolustus- tai sotilaslaitosten perustaminen;
- Yksimielisyyssäännön uudelleentarkastelu ulkopoliittisessa päätöksenteossa ja toimivallan lisääminen Euroopan parlamentille;
- toimet EU:n näkyvyyden lisäämiseksi sekä ajatukset EU:n diplomaattiedustuksesta, esimerkiksi yhdestä paikasta YK:n turvallisuusneuvostossa;
- Käytetään pehmeää valtaa monenvälisyyden puolestapuhujana vahvistamalla kauppapolitiikkaa.

- Laajentuminen edelleen erityisesti Länsi-Balkanin maihin. Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vuoksi keskusteltiin myös Ukrainan EU-jäsenyydestä.
- Edistetään EU:n strategista riippumattomuutta ja painotetaan enemmän EU:n yhteisten talousmarkkinoiden perustehtävää.
- suhtautuminen Kiinaan määrätietoisemmin erityisesti hyväksymällä Euroopan unionin ulkomaisia investointeja koskeva strategia;
- Suuri osa viimeisimmistä kannanotoista koski EU:n roolia Venäjän hyökkäyssodassa Ukrainaa vastaan. Useimmiten EU:ta kehoitetaan tukemaan Ukrainaa tai ottamaan johtava rooli konfliktin lopettamisessa.

Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus

Osallistajat ovat esittäneet ajatuksia tasa-arvosta sekä erilaisista oikeuksista ja vapauksista ja keskustelleet eurooppalaisten arvojen käsitteestä EU:n päätöksenteon ohjaavana periaatteena. Koska tasa-arvoa pidetään EU:n keskeisenä arvona, tuetaan voimakkaasti tehostettuja toimia osallistavan yhteiskunnan luomiseksi. Osallistajat vaativat erityisesti sukupuolten tasa-arvon lisäämistä, hltbiq-henkilöiden oikeuksien tunnustamista sekä etnisten vähemmistöjen ja vammaisten osallistamista. Toinen tähän aiheeseen liittyvä ajatus liittyy tarpeeseen ylläpitää ja puolustaa oikeusvaltioperiaatetta. Tärkeimmät teemat ja ideat ovat seuraavat:

- Keskusteluissa on käsitelty muun muassa ihmisoikeuksien varmistamista yleisesti ja tapoja tehdä niistä täytöntöönpanokelpoisia sekä erilaisia oikeuksia ja vapauksia. Kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet ovat vahvasti edustettuina foorumeilla, ja oikeus yksityisyyteen ja sananvapauteen sekä niiden rajoitukset (disinformaatio, vihapuhe) ovat merkittävimpiä kannanotoissa. Myös taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet on otettu esille, kuten vahvempaa taloutta koskevassa aiheessa.
- Syrjinnän torjunta sekä keinot ja toimenpiteet tasa-arvoisemman ja osallistavamman yhteiskunnan saavuttamiseksi on otettu esille erityisesti vammaisten, ikääntyneiden sekä kansallisten ja etnisten vähemmistöjen osalta. Suuri osa ideoista liittyy sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseen, kuten samapalkkaisuuden

varmistamiseen ja hltbiq-henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojelun parantamiseen.

- Useat konkreettiset ehdotukset koskevat tapoja parantaa oikeusvaltioperiaatteen suojelua EU:ssa, kuten uudelleentarkastelumekanismeja tai rangaistusstrategioiden käyttöönottoa oikeusvaltioperiaatetta rikkovia maita varten, esimerkiksi vähentämällä avustuksia tai poistamalla äänioikeuksia neuvostossa. Jotkut vastaajat suhtautuvat kuitenkin kriittisesti siihen, mitä he pitävät EU:n puuttumisena jäsenvaltioiden sisäisiin asioihin;
- Eräissä kannanotoissa on keskitytty EU:n arvoihin, kuten ihmisoikeuksiin, vapauteen, tasa-arvoon, demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteen, moniarvoisuuteen, solidaarisuuteen ja sukupuolten tasa-arvoon, joiden olisi ohjattava EU:n politiikkoja ja sen vuorovaikutusta maailmanlaajuisesti tai jotka olisi osallistujien mukaan jopa kirjattava EU:n perustuslakiin;
- Keskusteluissa on käsitelty myös kristillisten arvojen roolia, ja jotkut osallistajat ovat korostaneet, että konservatiivisempia ääniä ja lähestymistapoja EU:ssa ei pitäisi hylätä;
- Kuten EU:n maailmanlaajuisessa aihepiirissä, turvallisuusaiheen yhteydessä useat osallistajat ovat keskustelleet ajatuksesta EU:n armeijasta ja tarpeesta tiivistää Euroopan maiden välistä yhteistyötä sisäiseen turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Viimeaikaiset geopolittiset tapahtumat ovat vain vahvistaneet tätä kehoitusta lisätä EU:n sotilasorganisaatiota ja rajavalvontaa;
- Sääntelyä on tehostettava lobbauksen avoimuuden lisäämiseksi ja korruption torjumiseksi.

Digitalisaatio

Yleisesti ottaen vastaajat ovat korostaneet, että on tärkeää helpottaa digitalisaatiota ja investoida siihen monilla eri aloilla, kuten hallinnossa, taloudessa ja terveydenhuollossa. Ne ovat kuitenkin myös tuoneet esiin useita digitalisaatioon liittyviä haasteita, kuten eettiset näkökohdat, kasvava digitaalinen kuilu, yleisen tietosuoja-asetuksen puutteet ja kyberuhat. Yleisesti ottaen yleisimmät aiheet liittyvät tarpeeseen investoida digitaaliseen koulutukseen ja edistää digitaalisia taitoja sekä investoida digitaaliseen innovointiin ja siirtyä kohti

digitaalisesti itsenäistä Eurooppaa. Pääteemat ovat seuraavat:

- Varmistetaan, että EU:n kansalaisilla on tarvittavat digitaaliset taidot menestyäkseen yhä digitaalisemmassa maailmassa, ja digitalisoidaan koulutusjärjestelmä.
- Keinot ja toimenpiteet, joilla tuetaan digitaalista innovointia, kuten tekoälyä, ja edistetään digitaalista suvereniteettia. Tämä kattaa monenlaisia alateemoja: kannustetaan käyttämään avoimen lähdekoodin ohjelmistoja, kestävää valmistusta, sosiaalista mediaa ja alustoja, jotka ovat yksityisyyttä koskevien EU:n normien mukaisia, ja yleisemmin rakentamaan eurooppalainen digitaalinen ekosysteemi, joka on kilpailukykyinen ja avoin maailmalle mutta myös turvallinen ja yksityisyyttä kunnioittava;
- Useita digitaalisen kansalaisuuden ja EU:n digitaalisen yhdentymisen välineitä, joihin sisältyy ehdotuksia digitaalisista portaaleista, Euroopan laajuisesta tunnistautumisesta digitaalisen sähköisen tunnistamisen avulla tai Euroopan laajuisesta todentamismenetelmästä henkilötietoihin pääsyä tai julkisia palveluja varten;
- Osallistujat ovat huolissaan tietosuojasta ja -turvallisuudesta, ja heidän ajatuksensa koskevat arkaluonteisten henkilötietojen keskitettyä tallentamista, turvallisten julkisten verkkojen varmistamista avoimen lähdekoodin ohjelmistoilla tai lohkoketjuteknologialla, lainsäädäntötoimia tietosuojan turvaamiseksi ja keskitettyä lähestymistapaa EU:n puolustamiseksi kyberterrorismilta.
- Pyritään digitaaliseen osallisuuteen toimenpiteillä, joilla taataan kohtuuhintainen ja osallistava pääsy digitaaliseen tilaan ja edistetään digitaalisia taitoja eri väestöprofiileissa sekä varmistetaan digitaalinen saavutettavuus maantieteellisesti, myös maaseutualueilla.
- Kestävän digitaalisen siirtymän toimenpiteet, joissa digitalisaatio johtaa saasteiden vähenemiseen, ja kehottaa muun muassa ottamaan käyttöön kestäviä ja korjattavia digitaalisia laitteita;
- talouden digitalisointi kryptovaluuttaan liittyvillä toimenpiteillä ja kehoitus ottaa käyttöön digitaalinen euro;
- Investoidaan digitaaliseen koulutukseen ja digitaaliseen terveyteen, jotta voidaan edistää teknologian terveellistä ja tietoista käyttöä.

Eurooppalainen demokratia

Tähän aiheeseen liittyvät ideat kattavat monenlaisia kysymyksiä. Toistuvimmat aiheet liittyvät Euroopan parlamentin vaaleihin, EU:n toimielinten tulevaisuudenkestävyyden varmistamiseen rakenneuudistuksen avulla ja kysymykseen "federalisaatiosta". Tarpeesta lisätä kansalaisten osallistumista päätöksentekoon on keskusteltu laajasti. Osallistujat pitävät ratkaisevan tärkeänä lisätä tietämystä EU-asioista ja edistää yhteistä eurooppalaista identiteettiä. Kuten muissakin aiheissa, vastaajat korostavat usein tarvetta suojella demokratiaa ja ylläpitää oikeusvaltioperiaatetta EU:ssa. Tärkeimpiä teemoja ovat:

- Edustuksen osalta muutokset Euroopan parlamentin vaalien järjestämistapaan keinona lisätä kansalaisten osallistumista EU:n demokraattisiin prosesseihin, ja ehdotukset ylikansallisista vaaliluetteloista ja ylikansallisista kampanjoista; EU:n presidentin suoraa valintaa on myös ehdotettu;
- Ajatus federalisoinnista on merkittävä. Kannanotot vaihtelevat kehotuksista edetä kohti liittovaltiota tietyillä aloilla Euroopan perustuslain laatimiseen. Toisaalta jotkut osallistujat suhtautuvat epäilevästi tai vaativat pikemminkin hajauttamista, jossa jäsenvaltioille annetaan enemmän valtuuksia.
- Ehdotuksiin sisältyy toimenpiteitä, joilla kansalaisten kuulemisesta ja osallistumisesta tehdään rakenteellinen osa EU:n hallintoa, jotta voidaan luoda kansalaisten omavastuullisuus EU:n päätöksenteossa. Ehdotuksia ovat muun muassa kansalaiskokousten institutionalisointi, verkkoalustojen perustaminen ja EU:n laajusten kansanäänestysten järjestäminen.
- On ehdotettu institutionaalisia uudistuksia, joiden tavoitteena on tehdä EU:n toimielimistä tehokkaampia ja avoimempia ja tuoda ne lähemmäs kansalaisia. Yleisimpiä ehdotuksia ovat määränemistöpäätökset yksimielisyyden sijaan neuvostossa, erityisesti EU:n arvojen suojelun osalta, ja Euroopan parlamentin roolin vahvistaminen yleisesti;
- Mekanismit ja keinot, joiden avulla EU:n kansalaiset saadaan paremmin mukaan toimintaan ja varmistetaan, että heillä on paremmat yhteydet EU:hun, EU:n toimielimiin ja sen päätöksiin ja että he saavat niistä enemmän tietoa. Ehdotukset koskevat viestinnän parantamista, Euroopan parlamentin jäsenten ja heidän vaalipiiriensä välisen etäisyyden vähentämistä, EU:n yhteisiä media-alustoja ja eurooppalaisen hengen edistämistä; jälkimmäinen ehdotus koskee myös koulutusta, kulttuuria, nuorisoa ja urheilua;

- Mekanismit ja keinot demokraattisten arvojen suojelemiseksi lobbauksen, korruption ja demokraattisia periaatteita rikkovien hallitusten vastaisten toimenpiteiden osalta. Tässä aiheessa käsitellään myös disinformaation torjuntaa, jota käsitellään myös muissa aiheissa.
- Joissakin kannanotoissa on kehoitettu lisäämään kansallisten hallitusten ja parlamenttien osallistumista EU:n päätöksentekoon, esimerkiksi pakollisissa parlamentaarisisissa istunnoissa, joissa keskustellaan EU-asioista, jotta ne olisivat vastuullisempia EU:n politiikoista.

Muuttoliike

Vaikka tähän aiheeseen liittyvissä kannanotoissa peräänkuulutetaan johdonmukaisesti EU:n yhteistä lähestymistapaa muuttoliikkeeseen, ne paljastavat enemmän kuin missään muussa aiheessa hyvin erilaisia mielipiteitä. Yhtäältä yksi vuorovaikutusryhmä edellyttää suurempaa solidaarisuutta ja parempia kotouttamismenettelyjä, kun taas toisissa kannanotoissa halutaan lisää toimia muuttoliikkeen hallitsemiseksi ja vähentämiseksi. Toinen osallistujaryhmä haluaisi toimia välittäjänä ja edistää kansainvälistä liikkuvuutta, mutta vain taloudellisesti kehittyneiden demokratioiden välillä. Yleisimpiä teemoja ovat EU:n yhteinen muuttoliikepolitiikka, ihmisoikeuksien kunnioittaminen muuttoliikkeen alalla, maahanmuuttajien kotouttamisen tukeminen eri tavoin, mutta myös ajatukset, joissa kehoitetaan tiukentamaan rajavalvontaa ja muuttoliikkeen hallintaa. Ajatukset voidaan tiivistää seuraavasti:

- kehottaa laatimaan yhteisen muuttoliikepolitiikan, kuten EU:n työvoiman muuttoliikepolitiikan, EU:n valikoivan muuttoliikepolitiikan tai pisteisiin perustuvan järjestelmän;
- kehottaa noudattamaan muuttoliikepolitiikkaa, jossa kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja parannetaan vastaanottoinfrastruktuureja ja turvallisempia muuttoreittejä; ja inhimillisemmät turvapaikka- ja palauttamismenettelyt;
- erityiset toimenpiteet ja keinot muuttoliikkeen tai hallitun muuttoliikkeen eri muotojen vähentämiseksi tiukentamalla rajavalvontaa ja kotiuttamista;
- Keinot ja toimenpiteet maahanmuuttajien ja EU:ssa pysyvästi oleskelevien henkilöiden

kotouttamisen helpottamiseksi ja tukemiseksi. Ehdotettuihin toimenpiteisiin kuuluvat maahanmuuttajille tarkoitetut kielikoulutus- ja vapaaehtoisohjelmat sekä tiedotuskampanjat, joilla EU:n kansalaisille tiedotetaan rasismien torjunnasta.

- Vastustaa muuttoliikettä sen kaikissa muodoissa ja yhdistää sen terrorismiin, mikä uhkaa EU:n kulttuuri-identiteettiä tai sitä, että muuttoliikettä käytetään poliittisena aseena;
- Entistä paremmin organisoidut ja koordinoitut toimet rajavalvonnan alalla: Frontexille annettavan tuen lisääminen ja jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden lisääminen;
- Tarve puuttua muuttoliikkeen perimmäisiin syihin lähtömaissa esimerkiksi tehostamalla kehityspolitiikkaa ja tasa-arvoisia kauppasuhteita. Keskusteluissa on käsitelty myös keinoja torjua ilmastomuuttoa.

Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu

Aiheen moniteemaisen luonteen vuoksi sen sisältö kattaa useita eri teemoja. Vaikka nuoriso on ajankohtainen monissa ideoissa koko alustalla, tämän aiheen vahvin painopiste on koulutuksessa ja kulttuurissa. Kuten muuallakin foorumilla, kehoitus edistää yhteistä EU-identiteettiä on toistuva tausta-ajatus tässä aihepiirissä yksilöidylle teemoille, ja se sisältää muun muassa vaihtoihin, eri kulttuureille altistumiseen ja liikkuvuuteen liittyviä kannanottoja. Monet aihepiiriin kuuluvista teemoista ovat monialaisia, ja siksi ne näkyvät muualla foorumilla:

- keinot ja toimenpiteet, joilla edistetään eurooppalaisen identiteetin ja Euroopan kansalaisuuden kehittämistä; joilla on keskeinen rooli tiedotusvälineissä ja eurooppalaisessa journalismissa sekä eurooppalaisia arvoja ja kulttuuria levittävissä eurooppalaisissa tuotannoissa;
- EU:n toimielimiä ja Euroopan historiaa koskevan vieraiden kielten opetuksen tai pakollisten kurssien lisäämistä kouluissa pidetään myös keinona edistää tunnustamista ja yhteistä EU-identiteettiä. Foorumilla on lukuisia ehdotuksia yhtenäisestä ja yhteisestä kielestä eri aihealueilla. Ehdotukset vaihtelevat esperantosta englantiin yhteisenä kielenä. Kehotus tunnustaa erityisesti esperanto esiintyy laajasti eri aihealueilla, myös muiden ideoiden yhteydessä.
- Erilaisia ehdotuksia EU:n sisäisen liikkuvuuden edistämiseksi, erityisesti koulutuksen osalta,

laajentamalla muun muassa Erasmus-apurahoja;

- Useissa ideoissa tuodaan esiin tarve tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaan koulutukseen, ja niissä kehoitetaan digitalisaatioon, pehmeiden taitojen edistämiseen STEM-taitojen rinnalla tai ylipäättään kulttuurienvälisiin taitoihin.
- Lisäksi tämän aiheen yhteydessä esitetyissä ideoissa käsitellään erityistoimia, jotka liittyvät nuorisoon ja nuorisotyöttömyyteen, työn epävarmuuteen, koulutustarpeisiin tai nuorten erityiseen työllistämistukeen.
- Varmistetaan yhtäläiset mahdollisuudet koulutukseen, erityisesti korkea-asteen koulutukseen, ja tuetaan erityisesti maaseudun asukkaita, entisiä vankeja, etnisiä vähemmistöjä ja vammaisia henkilöitä, jotta he voivat päästä korkea-asteen opintoihin.
- tarve tukea ja suojella kulttuurialaa ja luovia toimialoja oikeudellisella kehyksellä;
- keinot ja toimenpiteet akateemisten ammattilaisten ja tutkijoiden tukemiseksi
- Pienemmässä osassa ideoista on keskusteltu urheilusta EU:ssa ja keinoista parantaa osallisuutta urheilussa.

1. Katsaus foorumilla esitettyihin kannanottoihin

Yleiskatsaus toimintaan

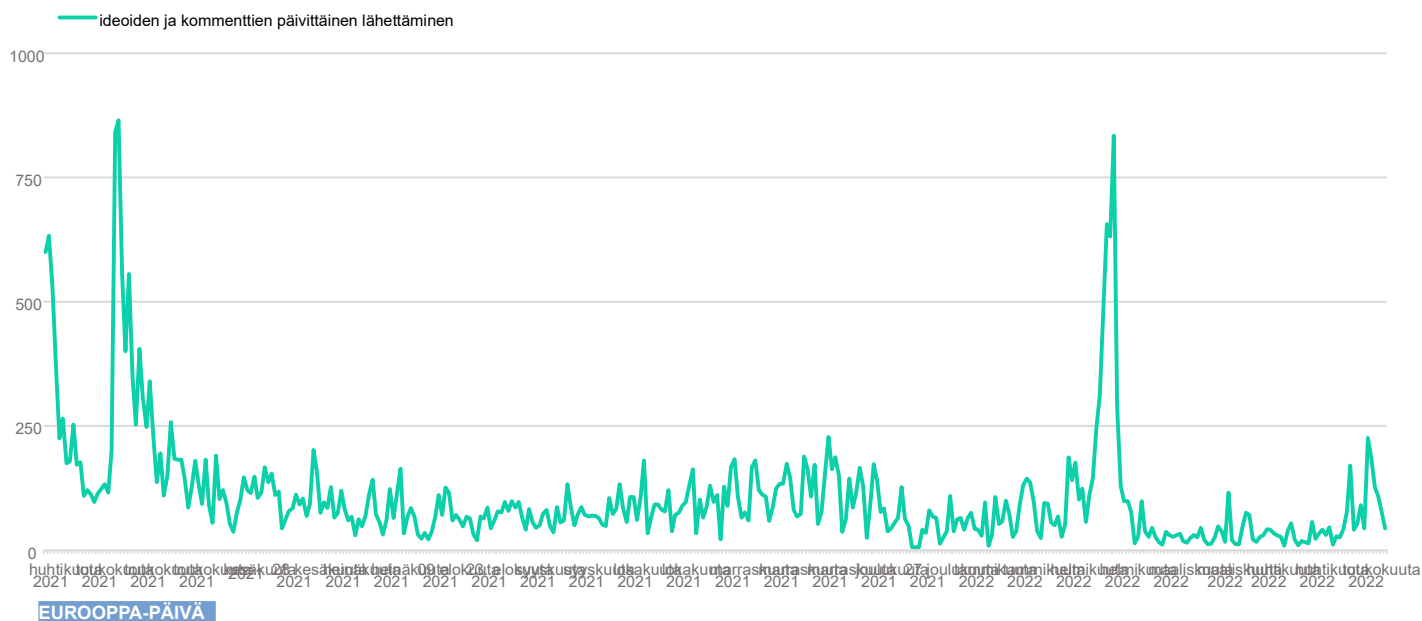
Sen jälkeen, kun monikielinen digitaalinen foorumi käynnistettiin 19. huhtikuuta ja 9. toukokuuta 2022 välisenä aikana, foorumille kerättiin yhteensä 48 530 kannanottoa, jotka edustivat ideoita, kommentteja ja tapahtumia. Toiminta voidaan jakaa seuraavasti:

- Ideat: 18,955
- Huomautukset: 22,570
- Tapahtumat: 7,005

Suuntausta tarkasteltaessa (ks. kaavio 1) voidaan havaita kolme huippua ideoiden ja kommenttien esittämisessä. Ensimmäinen huippu osui samaan

aikaan foorumin käynnistämisen kanssa, toinen huippu tapahtui Euroopan tulevaisuuskonferenssin avajaisten aikoihin 9. toukokuuta, kun taas kolmas huippu osui viimeiselle viikolle ennen 20. helmikuuta asetettua määräaikaa, jonka kuluessa kannanotot on otettava huomioon viimeisimmässä julkaistussa raportissa.

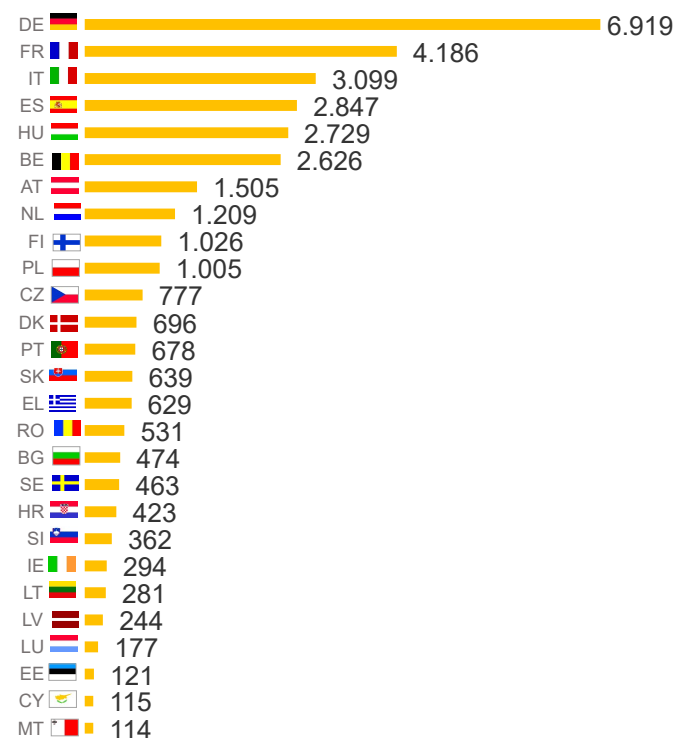
Kaavio 1 – Ajankohta ideoiden ja kommenttien päivittäiselle toimittamiselle (19.4.2021–9.5.2022)

Ennen alustalle osallistumista osallistujia pyydettiin antamaan tietoja asuinmaastaan, koulutustaustastaan, iästään, sukupuolestaan ja ammattiasemastaan. Tietoja käsiteltiin anonymisti. Koska nämä tiedot jaettiin vapaaehtoisesti, niiden perusteella annettavaan ja jäljempänä esitettävään tietoon liittyy rajoituksia. Esimerkiksi 29,5 prosenttia vastauksista saatiin osallistujilta, jotka eivät ilmoittaneet asuinmaataan.

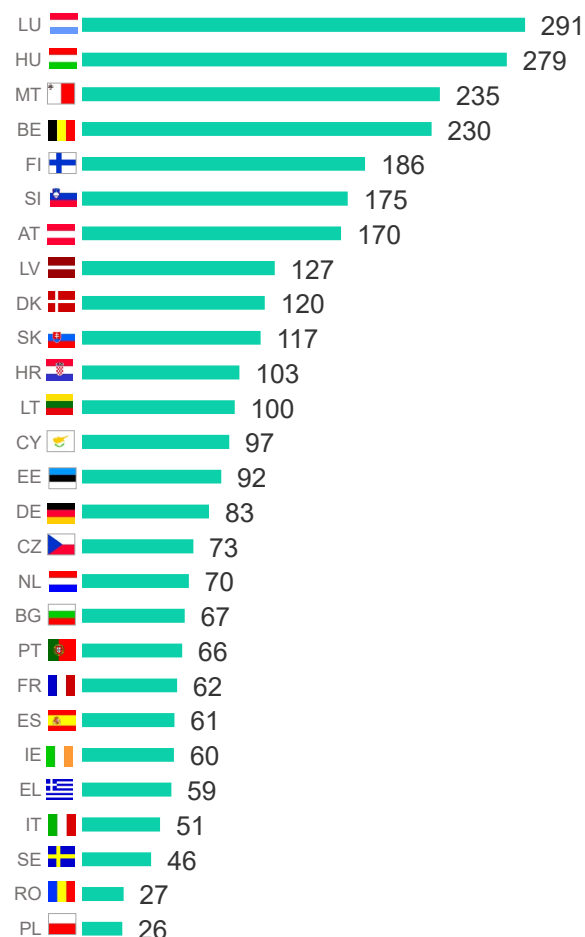
Kaikki EU-maat ovat luoneet toimintaa, kuten käy ilmi kaaviosta 2, jossa esitetään vastausten kokonaismäärä maittain. Lisäksi kirjattiin 1,4 prosenttia EU:n ulkopuolisten maiden rahoitusosuuksista.

Kaavio 2 – Rahoitusosuuksien määrä maittain (19.4.2021 – 9.5.2022)

Jotta maksujen määrästä saataisiin yksityiskohtaisempi kuva suhteessa väestöön, jäljempänä olevassa kaaviossa esitetään yleiskatsaus kunkin maan maksuosuuksien määrästä miljoonaa asukasta kohti.

Kaavio 3 – Rahoitusosuuksien määrä maittain, suhteellinen pohdinta miljoonaa asukasta kohti (19.4.2021–9.5.2022)

Tapahtumien yleiskatsaus

Konferenssin aikana järjestettiin merkittävä määrä tapahtumia. Ne tarjosivat useammille ihmisille mahdollisuuden osallistua tähän alhaalta ylöspäin suuntautuvaan demokraattiseen toimintaan. Digitaalisen alustan käyttöönoton ja 9. toukokuuta 2022 välisenä aikana foorumille rekisteröitiin yhteensä 7 005 tapahtumaa. Konferenssin peruskirjan (saatavilla [täällä](#)) mukaisesti kansalaisten oli oltava tapahtumien keskiössä. Tapahtumien oli oltava osallistavia ja saavutettavia, ja niiden oli edistettävä keskustelun monimuotoisuutta. Tapahtumien järjestäjien avuksi oli laadittu välineistöä (saatavilla [täältä](#)). Jotta tapahtumat voisivat antaa vaikuttavan panoksen konferenssiin, digitaaliselle alustalle oli ladattava tapahtumaraportit, joissa esitetään yksityiskohtaisesti päätelmät ja niistä syntyvät konkreettiset ideat (ks. [ohjeet](#)). Nämä tapahtumaraportit sekä tapahtuman kuvaus ja siihen liittyvät ideat on otettu huomioon foorumilla esitettyjen kannanottojen yleisessä analyysissä.

Konferenssiin liittyviä tapahtumia järjestettiin eri muodoissa tapahtuman tyypin, laajuuden, yleisön tai järjestäjien profiilin ja aihepiirin osalta. Tämän osion tarkoituksena on antaa tietoa tapahtumatyyppien moninaisuudesta, kun taas niiden sisältöä käsitellään asiaankuuluvissa foorumin aiheissa.

Tapahtumat järjestettiin verkossa, henkilökohtaisesti tai hybridinä. Ne järjestettiin usein keskusteluina tai työpajoina, kuten Espanjassa järjestettyinä tulevaisuutta koskevinä vuoropuheluin, joihin kuului muun muassa kansalaisten työpaja perustulosta (ks. [tapahtuma](#)) tai kansalaisten työpaja kestävästä kaupunkikäytännöistä, joka järjestettiin pienessä flaamilaisessa kaupungissa (ks. [tapahtuma](#)). Myös maailman kahviloita järjestettiin, kuten latvialaisten nuorten kanssa käydyissä keskusteluissa, joissa tarkasteltiin heidän näkemystään Euroopasta ja heidän rooliaan tulevaisuuden Euroopassa (ks. [tapahtuma](#)). Jotkin tapahtumat järjestettiin klassisemmissa muodoissa, esimerkiksi keynote-esityksenä, jota seurasi kysymys- ja vastausistuntoja, kun taas toiset tapahtumat järjestettiin keskusteleavammissa muodoissa. Jotkin foorumille rekisteröidyt tapahtumat olivat osa pidempikestoisia neuvotteluhankkeita, kuten Decide Europe -hanke, jossa simuloitiin EU:n tason lainsäädäntökäsittelyä ylemmän perusasteen ja keskiasteen oppilaille Tšekissä ja Slovakiassa (ks. [tapahtuma](#)). Tarjolla oli myös innovatiivisia muotoja, kuten työpaja, jossa osallistujat voisivat antaa suosituksia ja siirtyä roolipelin läpi (ks. [tapahtuma](#)), Latviassa järjestetty hackathon, jossa osallistujat kilpailivat toisiaan vastaan ryhmissä

innovatiivisten ja kestävien ratkaisujen luomiseksi (ks. [tapahtuma](#)), tai Espanjassa järjestetty ”kävely ja puhuminen ilmastonmuutoksesta” -tapahtuma (ks. [tapahtuma](#)).

Osallistumisen osalta järjestettiin joitakin tapahtumia, joiden tarkoituksena oli sisällyttää mukaan tiettyjen osallistujaryhmien, kuten naisten (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)), nuorten (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)) tai vammaisten henkilöiden (ks. [tapahtuma](#)), osallistuminen.

Yhteisötasolla järjestettiin useita tapahtumia, esimerkiksi osallistava tapahtuma, johon osallistui tietyn kaupungin tai alueen, kuten Jönköpingin läänin, asukkaita (ks. [tapahtuma](#)) tai raja-alueen asukkaita ja jossa keskusteltiin yhteisestä haasteesta, kuten Espanjan ja Portugalin väliseen rajaan vaikuttavaan ilmastonmuutokseen sopeutumisesta (ks. [tapahtuma](#)).

Aiheiden osalta joissakin tapahtumissa käsiteltiin konferenssiproessia tai laajemmin Euroopan tulevaisuutta, kuten Saksassa järjestetyssä tapahtumassa, jossa esiteltiin yleisesti konferenssia (tapahtuma), tai Marmandessa Ranskassa käydyssä keskustelussa Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltion Ranskan kannalta keskeisistä kysymyksistä, jotka vaihtelevat elintarvikkeista ja maataloudesta Euroopan puolustukseen ja perusoikeuksiin (ks. [tapahtuma](#)). Toisissa keskityttiin tiettyihin aiheisiin, kuten demokratiaa edistäviin kaupunkeihin (ks. [tapahtuma](#)) tai Pécsin yliopiston Unkarissa järjestämään tekoälyn käyttöä käsittelevään [tapahtumaan](#) (ks. [tapahtuma](#)).

Tapahtumia järjestivät useat eri järjestäjät: EU:n kansalaisten lisäksi tiedeyhteisö, kansalaisyhteiskunnan organisaatiot, myös kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset sekä EU:n toimielimet ovat osallistuneet Euroopan tulevaisuutta käsittelevään konferenssiin järjestämällä tapahtumia. Jotkin jäsenvaltiot järjestivät kansallisia kansalaispaneelleja, kun taas toiset toteuttivat tai tukivat erilaisia muuntotyyppejä kuulemisia. Tapahtumia järjestivät myös Euroopan komission edustustot jäsenvaltioissa, Euroopan parlamentin yhteystoimistot, alueiden komitea ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitea.

Kuka osallistui keskusteluun?

Arvioitaessa niiden vastaajien profiilia, jotka ovat toimittaneet tietoja asuinmaastaan (70,5 %), mukaan lukien tiedot kolmesta maista, voidaan tehdä seuraavat huomiot.

Lähes puolet vastaajista ilmoitti olevansa miehiä (47,3 prosenttia) ja 15,9 prosenttia naisia. Yli neljännes (35,6 prosenttia) ei kuitenkaan toimittanut tietoja sukupuolestaan ja 1,2 prosenttia määriteltiin ei-binäärisiksi, joten nämä luvut antavat vain rajallisen kuvan.

Ikäryhmien edustus oli melko monipuolista: aktiivisin ikäryhmä oli 55–69-vuotiaat (17,7 %), seuraavaksi aktiivisin 25–39-vuotiaat (16,3 %) ja 40–54-vuotiaat (14,9 %).

Alustalla toimivat ammattityöntekijät (14,9 %) ja eläkeläiset (10,9 %). Myös esimiehet (10,3 %) ja opiskelijat (8,1 %) olivat melko aktiivisia. Itsenäiset ammatinharjoittajat (7,6 %), ruumiillisen työn tekijät (4,5 %) ja työttömät (2,6 %) ovat olleet suhteellisen vähemmän aktiivisia alustalla. 40,8 prosenttia vastaajista ei ilmoittanut ammattiaan.

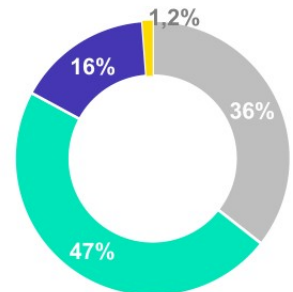
Koulutuksen osalta aktiivisimpia ovat olleet korkeasti koulutetut (41,6 %). Koulutuksen sosiodemografiset tiedot ovat vähäisimpiä (41,6 %).

On huomattava, että tässä esitetyt sosiodemografiset tiedot antavat vain rajallisen kuvan, koska organisaatiot voivat myös luoda foorumille profiilin, jonka avulla ne voivat antaa panoksensa joko ideoiden tai tapahtumien muodossa. Tapahtumien osallistujat eivät myöskään välttämättä ole rekisteröityneet alustalle, eivätkä tilastot välttämättä kata heitä.

Kaavio 4 – Osallistujien ikä, sukupuoli, koulutus ja ammatti (19.4.2021 – 9.5.2022)

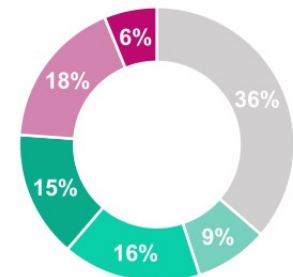
Osallistujien sukupuoli

- ei vastausta
- äijä
- nainen
- muut kuin binääriset

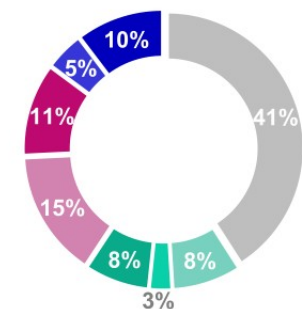
Osallistujien ikä

- ei vastausta
- 15-24
- 25-39
- 40-54
- 55-69
- 70+

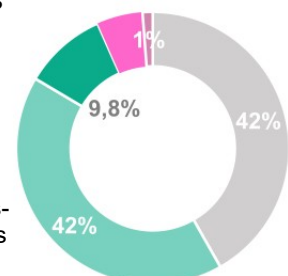
Osallistujien ammatti

- ei vastausta
- opiskelija
- työtön
- itsenäiset ammatinharjoittajat
- ammattityöntekijä
- eläkkeellä
- ruumiillisen työn tekijä
- esimies

Osallistujien koulutus

- ei vastausta
- 20 plus – korkeasteen koulutus
- opiskelee edelleen
- alle 20-vuotiaat – perus- tai keskiasteen koulutus
- eivät kokopäiväistä koulutusta

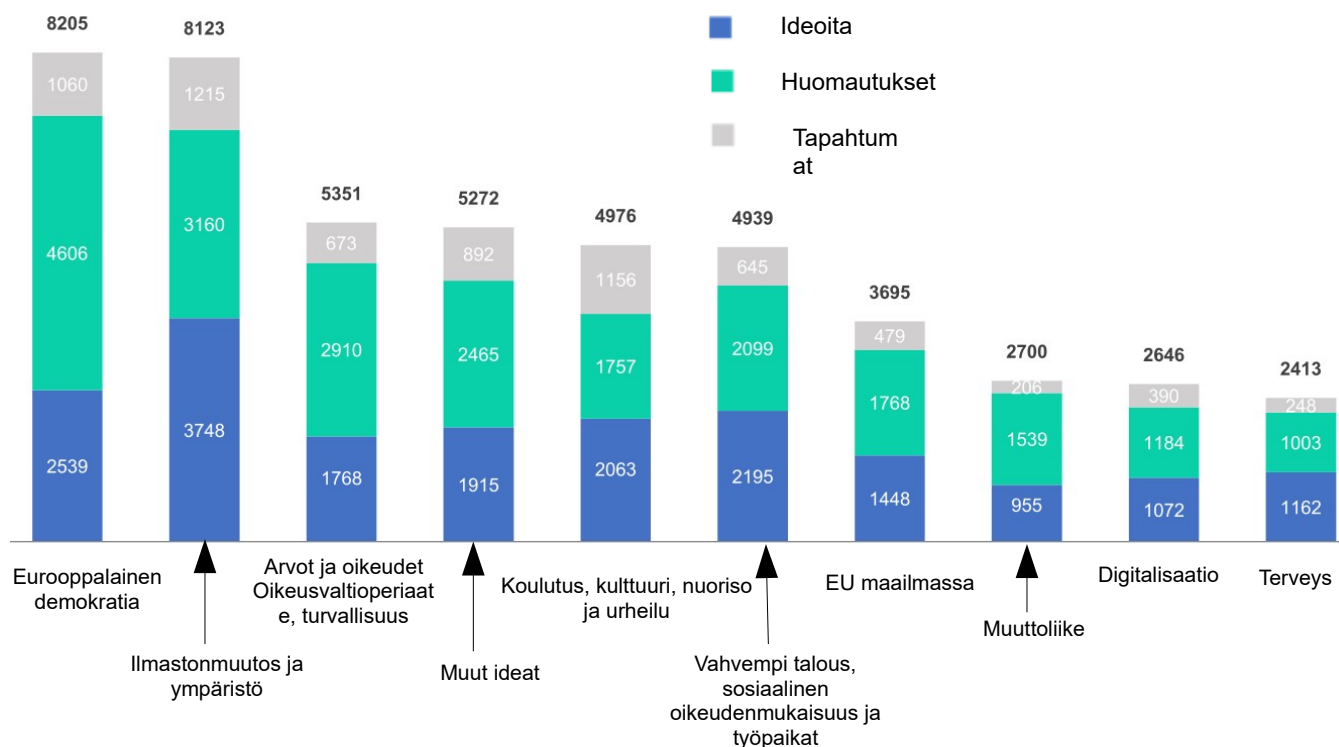

Suuntaa-antavat aiheet kannanottojen osalta

Foorumin perustamisesta 9. toukokuuta 2022 saakka eurooppalaisen demokratian teemaan on saatu eniten kannanottoja (ideoita, kommentteja ja tapahtumia) (8 205). Ilmastonmuutos ja ympäristö sijoittuvat toiseksi 8 123 panoksella. Arvoihin ja oikeuksiin, oikeusvaltioperiaatteeseen ja turvallisuuteen liittyvät panokset ovat kolmannella sijalla, ja niiden jälkeen tulevat muut ideat (4.) ja koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu (5.) (ks. kaavio 5).

Jotkin aiheet ovat tuottaneet enemmän kommentteja, ideoita tai tapahtumia kuin toiset, esimerkiksi eurooppalaisessa demokratiassa on eniten kommentteja (4 606). Eniten ideoita (3 748) ja tapahtumia (1 215) on kirjattu ilmastonmuutokseen ja ympäristöön. Koulutukseen, kulttuuriin, nuorisoon ja urheiluun liittyviä tapahtumia on toiseksi eniten 1 156.

Kaavio 5 – Foorumin aihekohtaiset kannanotot (19.4.2021–9.5.2022)

Viimeaikainen kehitys

Foorumin toiminta 21. helmikuuta ja 9. toukokuuta 2022 välisenä aikana oli yhteensä 4 693 kannanottoa, jotka koostuivat seuraavista:

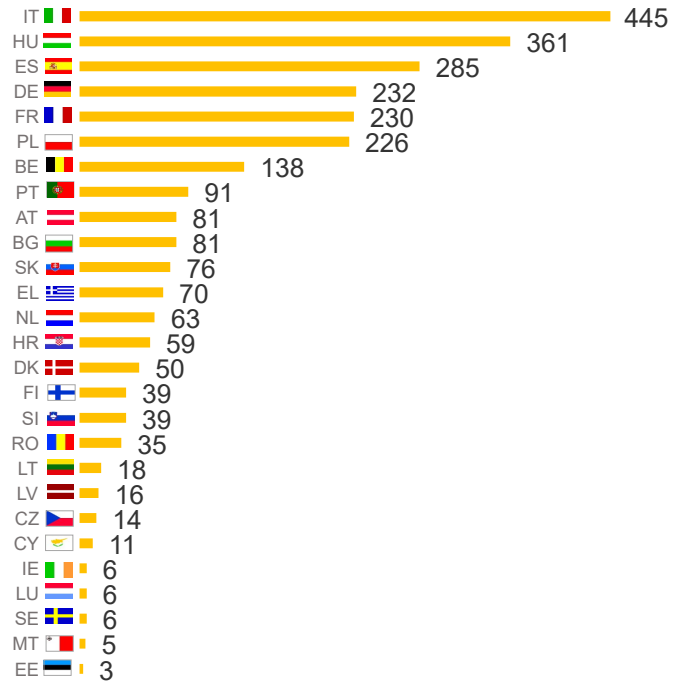
- 2 633 ideaa
- 1 246 kommenttia
- 814 tapahtumaa

Maakohtaisten vastausten analyysi osoittaa, että Italia oli ensimmäisellä sijalla tällä kaudella vastausten määrän perusteella (445) ja Unkari (361) toisella sijalla. Espanja (285) sijoittui kolmanneksi.

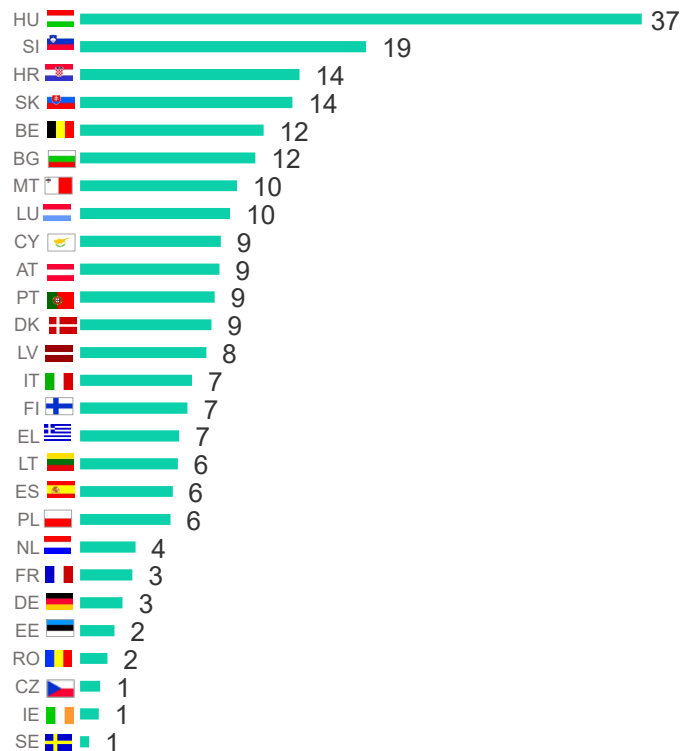
Saksan (4.) ja Ranskan (5.) osuus oli edelleen merkittävä, 232 ja 230.

Väkilukuun suhteutettuna aktiivisuus oli suurinta Unkarissa edellisellä kaudella: aktiivisuusaste oli korkea, 36,9 maksua miljoonaa asukasta kohti, ja sen jälkeen Sloveniassa 18,8 maksua miljoonaa asukasta kohti. Lisäksi maksuosuudet olivat suuria miljoonaa asukasta kohti Kroatiassa, Slovakiassa ja Belgiassa.

Kaavio 6 – Rahoitusosuuksien määrä maittain (21.2.2022–9.5.2022)

Kaavio 7 – Rahoitusosuuksien määrä maittain yhtä miljoonaa asukasta kohti (21.2.2022–9.5.2022)

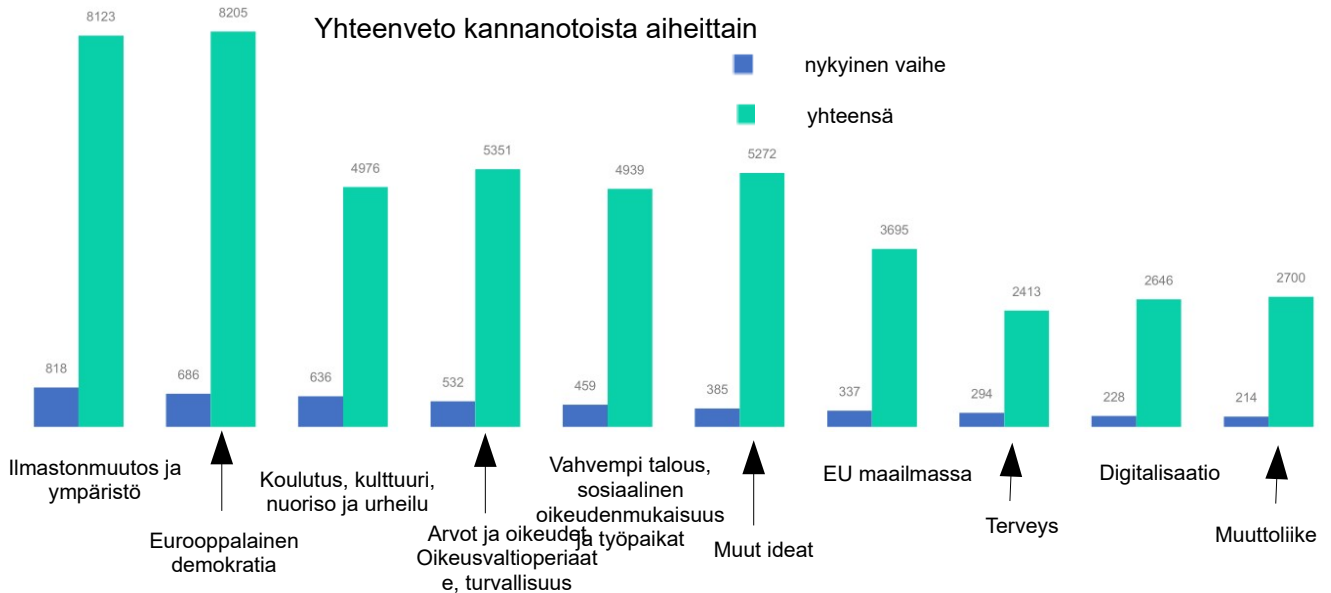

Suosittuja aiheita 21. helmikuuta – 9. toukokuuta 2022

Suosituimpia aiheita olivat edelleen eurooppalainen demokratia, ilmastonmuutos (686) ja ympäristö (818). Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu oli kolmanneksi suosituin aihe viime kaudella yhteensä 636 panoksella.

Kokonaislukuihin verrattuna Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus sijoittuivat neljänneksi viimeisimmissä kannanotoissa, 532 kannanotossa, kun taas muut ideat sijoittuivat tässä katsauksessa vain kuudenneksi, vain 385 kannanotossa.

Kaavio 8 – Yhteenvedo aiheeseen liittyvistä vastauksista edelliseltä kaudelta ja yhteensä

2. Ilmastonmuutos ja ympäristö

Ilmastonmuutos ja ympäristö -aihepiiri on tuottanut foorumilla yhteensä 8 123 kommenttia, ideaa ja tapahtumaa (3 748 ideaa, 3 160 kommenttia ja 1 215 tapahtumaa). Osallistujat ovat useissa kannanotoissaan yleisesti ilmaisseet huolensa ilmaston lämpenemisestä ja sen seurauksista ja kehottaneet hallituksia ryhtymään välittömästi konkreettisiin toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi. Päästöjen vähentämistä pidettiin usein tärkeimpänä veturina vihreän siirtymän helpottamisen, ilmastoneutraaliuden saavuttamisen ja uusiutuvan energian, erityisesti aurinkopaneelien, edistämisen ohella. Kestävät liikennetkaisuut ovat keskittyneet pääasiassa rautatiejärjestelmiin, ja myös kulutukseen liittyvät ehdotukset ilmastomuutoksen torjumiseksi, kuten kierrätys, pakkaukset ja muovit, ovat olleet näkyvästi esillä. Energian hintojen viimeaikaisen nousun vuoksi on esitetty useita kehoituksia edistää tietoisempaa energiankulutusta ja EU:n energiaomavaraisuutta. Kansalaiset ovat vaatineet sitoutumista yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla: Kunkin ehdotuksen erityisestä sisällöstä riippuen vastuu jaetaan yksityishenkilöille, kaupalliselle sektorille tai hallituksille ja poliittisille päättäjille.

Eri ideat voidaan ryhmitellä seuraavien teemojen mukaan:

- **Ilmastonmuutoksen torjunta ja vihreän kehityksen ohjelma**
- **Energia**
- **Liikenne**
- **Kulutus**
- **Luonnon monimuotoisuus ja eläinten hyvinvointi**
- **Maatalous**
- **Saastuminen**
- **Tuet, verotus**
- **Asenteiden ja käyttäytymisen muutos**
- **Asuminen ja rakentaminen**

Tapahtumat

Helmikuun 20. päivän 2022 jälkeisenä aikana Keski- ja Itä-Euroopan maissa, kuten Unkarissa, Puolassa ja vähäisemmässä määrin Slovakiassa ja Bulgariassa, järjestettiin enemmän ilmastomuutokseen ja ympäristöön liittyviä tapahtumia kuin ennen helmikuun 20. päivää. Nämä tapahtumat järjestettiin yleensä kollektiivisina keskusteluina ilmastomuutoksen aiheuttamista haasteista (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Monissa tapahtumissa keskityttiin erityisiin ympäristöaiheisiin, joista keskusteltiin nuorten näkökulmasta (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Tapahtumissa keskusteltiin monenlaisista teemoista. Kestävää maataloutta ja mehiläisten suojelua (ks. [tapahtuma](#)) käsiteltiin Budapestissa järjestetyssä mehiläishoitokonferenssissa, johon osallistui yli 100 mehiläishoitajaa. Ilmastoneutraalit kaupungit olivat julkisen tapahtuman aiheena unkarilaisessa Békéscsaban kaupungissa (ks. [tapahtuma](#)). Tapahtuman tarkoituksena oli kerätä ideoita ja suosituksia Békéscsaban muuttamiseksi ilmastoneutraaliksi vuoteen 2030 mennessä. Puolassa järjestettiin nuorten aktivistien sekä paikallishallinnon ja kansalaisjärjestöjen edustajien kanssa useita kokouksia, joissa pyrittiin tarkastelemaan nuorten ympäristötietoisuutta ja kiinnostusta ympäristöasioihin (ks. [tapahtuma](#)).

Espanjassa nuoret ideoivat useita vihreän kehityksen ohjelmaan liittyviä aiheita ja ehdottivat ideoita polkupyörien ja luistimien käytön lisäämisestä kestävän energiankulutuksen edistämiseen ja luonnonvarojen käyttöön rakennuskompleksien rakentamisessa (ks. [tapahtuma](#)).

Tanskassa järjestettiin verkkotyöpajoja, joissa vaihdettiin ajatuksia siitä, miten yritykset voisivat edistää innovointia ja vihreää siirtymää. Seuraavan paneelikeskustelun keskeisenä aiheena oli tarve nopeuttaa EU:n vedyn ja vetypohjaisten polttoaineiden suunnittelu- ja tuotantovalmiuksia (ks. [tapahtuma](#)).

Ilmastomuutoksen torjunta ja vihreän kehityksen ohjelma

Osallistujat ilmaisevat usein huolensa ilmastomuutoksesta ja sen seurauksista, kehottavat hallituksia ja EU:ta ryhtymään välittömiin toimiin ja ottamaan käyttöön vahvemman eurooppalaisen ympäristöpolitiikan ilmastomuutoksen torjumiseksi (ks. esimerkki ideasta, esimerkki tapahtumasta). Ehdotukset liittyvät päästöjen vähentämiseen, ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen, saastumisen torjuntaan ja vihreään siirtymään, joita käsitellään myös jäljempänä.

Päästöjen osalta yksi useimmin keskustelluista kysymyksistä koskee päästöjen verottamista ja erityisesti sitä, että yrityksiä kannustetaan vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään valitsemalla halvempia uusiutuvia energialähteitä, mikä puolestaan johtaa siihen, että asiakkaat tekevät kestävämpiä valintoja (ks. esimerkki paljon kannatusta saaneesta [ideasta](#)). Toinen ehdotus on kasvihuonekaasupäästöjen sallitun enimmäismäärän alentaminen. Tämän ansiosta tehokkaat hiili- ja kaasuvoimalat voivat tällä hetkellä jäädä kynnysarvon alapuolelle. Ne aiheuttavat kuitenkin edelleen pilaantumista (ks. [idea](#)). Myös hiilirajaveron ja siihen liittyvien toimenpiteiden tarve tuodaan esiin (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)).

Osallistujat ovat maininneet fossiilisten polttoaineiden leviämisen estämistä koskevan sopimuksen, joka on kansalaisyhteiskunnan aloite, jolla pyritään varmistamaan fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen. Ne suosittelevat, että EU liittyisi sopimukseen samanaikaisesti Pariisin sopimuksen kanssa (ks. [idea](#)).

Yksi osallistuja peräänkuuluttaa lisäinvestointeja hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiteknologioiden (CCS-teknologia) kehittämiseen (ks. [idea](#)).

Eri puolilla Eurooppaa on järjestetty keskusteluja vihreän kehityksen ohjelmasta ja yleisemmin vihreästä siirtymästä. Keskusteluissa on pyritty keskustelemaan keskeisistä painopisteistä, parhaista käytännöistä, täytäntöönpanosta paikallis- ja aluetasolla sekä vaihtoehtoisista liiketoimintamalleista (ks. esimerkkejä tapahtumasta ja [tapahtumasta](#)).

Useissa kannanotoissa keskitytään vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanon sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin EU:n strategiana, jolla pyritään saamaan Eurooppa siirtymään ilmastoneutraaliin, oikeudenmukaiseen ja vauraaseen yhteiskuntaan. On esimerkiksi esitetty vaatimuksia sosiaalisesti osallistavammasta lähestymistavasta ja tasapainoisesta strategiasta, jonka taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä ulottuvuuksia on arvioitava ja toteutettava yhdessä ja strategisesti ja jossa viitataan energian hintojen jyrkkään nousuun kaikkialla Euroopassa (ks. [idea](#)). Foorumilla esitetyssä erittäin kannatetussa ideassa halutaan EU:n tarjoavan vahvan ja osallistavan hallintotavan, jossa sekä työntekijät että ammattiliitot osallistuvat sopeutumispolitiikkojen suunnitteluun ja täytäntöönpanoon kaikilla tasoilla. Korostetaan, että ilmastomuutoksen torjuntaa koskevaan EU:n strategiaan olisi sisällyttävä konkreettisia poliittisia toimenpiteitä, joilla säilytetään työpaikat ja suojellaan työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta, sekä aktiivista työmarkkinapolitiikkaa ja uudelleen koulutusta ja koulutusta työpaikkojen menetysten ehkäisemiseksi (ks. [idea](#)).

Yleisemmällä tasolla ehdotetaan tulostaulun luomista toimenpiteiden vaikutusten seuraamiseksi ja näytön saamiseksi vihreän kehityksen ohjelman

täytäntöönpanon edistymisestä alueellisella tasolla (ks. [idea](#)).

Energia

Toinen teema, joka houkuttelee enemmän sitoutumista, on energia, jota käsitellään usein ilmastonmuutoksen yhteydessä. Foorumin osallistajat ehdottavat uusiutuvan energian käytön lisäämistä sekä pienimuotoisesti että laajamittaisesti esimerkiksi eurooppalaisen energiayhteistyön avulla (ks. [tapahtuma](#)). Uusiutuvan energian lisäksi ydinenergiasta keskustellaan, ja ideoissa kehoitetaan rajoittamaan ydinenergian käyttöä tai vaihtoehtoisesti kehittämään turvallista ydinenergiaa ja käyttämään sitä maissa ja paikoissa, joissa uusiutuvien [energiälähteiden käyttö ei ole mahdollista](#) (ks. [esimerkki ideasta](#)). Lisäksi Euroopan komission äskettäiset suunnitelmat luokitella ydinvoima ja maakaasu vihreiksi investoinneiksi ovat herättäneet kritiikkiä konferenssialustalla (ks. [esimerkki ideasta](#)). Toisaalta suurin osa tätä aihetta koskevista kannanotoista on päinvastaista mieltä, sillä niissä todetaan, että ydinvoima on paras tapa saavuttaa hiilestä irtautuminen (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Samanaikaisesti kehoitetaan tutkimaan vaihtoehtoisia energialähteitä (ks. [esimerkki tapahtumasta](#)), kuten lämpöydinvoimaa, geotermistä energiaa tai vetyä, jotka edistäisivät merkittävästi energian monimuotoisuutta (ks. [esimerkki ideasta](#)). Vastaja korostavat kuitenkin, että paikallisväestön on hyväksyttävä myös vaihtoehtoiset lähteet, kuten tuulienergia, ja että on varmistettava, että niillä on myönteinen vaikutus biologiseen monimuotoisuuteen, ihmisiin ja maisemiin (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Energiatohokkaan ja ympäristöystävällisen lämmityksen alateemaan kuuluu esimerkiksi ajatus monipolttoaineuunien käytöstä (ks. [idea](#)) tai käyttämättömiä lämmönlähteitä, kuten syvää geotermistä energiaa, hyödyntävä kaukolämpöverkko (ks. [idea](#)).

Ihmiset yleensä vaativat yrityksiltä ja kaupallisilta yrityksiltä enemmän vastuuvastuuta ja sitoutumista, esimerkiksi keinovalaistuksen vähentämistä silloin, kun sitä ei tarvita, esimerkiksi kauppojen ikkunoita ostoskeskuksissa sulkemisajan jälkeen (ks. [idea](#)).

Asuinrakennusten energiatohokkuustavoitteiden osalta osallistajat kannattavat siirtymistä asuntojen yksilölliseen energiankulutukseen (ks. [idea](#)). Toinen perusteltavissa oleva ajatus on energian mikroyhteistuotanto asunnoissa (ks. [idea](#)).

Liikenne

Toinen usein esiintyvä ajatuspooli liittyy liikenteeseen, josta keskustellaan usein saastumisen yhteydessä. Osa jäljempänä luetelluista ehdotuksista koskee liikennejärjestelmien muuttamista saastumisen vähentämiseksi.

Foorumilla esitetyt ideat liikennejärjestelmien muuttamiseksi edellyttävät ennen kaikkea lyhyen matkan lentojen kieltämistä EU:ssa saastumisen vähentämiseksi (ks. [esimerkki ideasta](#)). Osallistajat korostavat, että

pandemia on jo johtanut ilmailualan supistumiseen.

Yleisesti ottaen kannatetaan voimakkaasti julkisen liikenteen järjestelmien parantamista Euroopassa (ks. [esimerkki ideasta](#)) ympäristöystävällisempinä vaihtoehtoina lyhyen matkan lennoille. Erityisesti yhteisestä eurooppalaisesta rautatieverkosta keskustellaan laajasti (ks. [esimerkki ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Yksi vastaajista ehdottaa Euro Trainscanner -hakukonetta rautatieliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi (ks. [idea](#)) ja toinen ehdottaa integroidun EU-lipun käyttöönottoa ja sen tekemistä maksuttomaksi kaupungeissa (ks. [idea](#)). Ehdotuksia nopeiden rautatieverkkojen laajentamiseksi ja rajatylittävien rautatieyhteyksien luomiseksi tehtiin yhdessä Euroopan rautateiden teemavuoden yhteydessä järjestetyistä useista tapahtumista (ks. [tapahtuma](#)).

Muut ideat koskevat yhteistä pyöräilyverkostoa, ja niissä ehdotetaan esimerkiksi pyöräilyreittien laajentamista tai Euroopan laajuisen pyöräilyliittymäverkon perustamista (ks. [esimerkki ideasta](#)). Lisäksi ehdotettiin, että kuntien olisi perustettava pyöräteitä kiinteäksi osaksi tietä, kuten on jo tehty jalankulkijoiden jalkakäytävien osalta (ks. [idea](#)).

Toisessa ideajoukossa keskitytään innovointiin ja sähköajoneuvojen, kuten autojen ja polkupyörien, kehittämiseen sekä niiden integroimiseen nykyiseen ympäristöön esimerkiksi tarjoamalla latausasemaverkko (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Yksi osallistuja kuitenkin väittää, että sähköautoilla on haitallisia ympäristö- ja humanitaarisia kustannuksia, ja ehdottaa sen sijaan, että ajoneuvojen painoa ja nopeutta olisi rajoitettava hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi (ks. [idea](#)).

Liikenteen hiilestä irtautumisen ja ympäristöystävällisemmän liikenteen osalta osallistajat korostavat myös rajatylittävien hankkeiden merkitystä merenkulun ja rautatieliikenteen edistämiseksi (ks. [esimerkki ideasta](#)). Lisäksi kehoitetaan kehittämään ohjelmia, joilla edistetään tutkimusta ja ampeeria, kehitystä ja innovointia, jotta voidaan tuottaa sekä julkisia että yksityisiä, yksilöllisiä ja kollektiivisia liikennevälineitä, jotka ovat saastuttamattomia ja 100-prosenttisesti energiaomavaraisia (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Kulutus

"Kulutus" kattaa monenlaisia alateemoja, ja siinä keskitytään erityyppisiin materiaali-jätteisiin ja yksilöidään kestävät käytännöt tällaisen jätteen käsittelemiseksi ja vähentämiseksi. Osallistujat vaativat valtavasti muutosta nykyiseen tavaroiden ja palvelujen massakulutusrakenteeseen. Erittäin kannatettu ajatus, jossa esitetään toistuvia näkemyksiä, edellyttää kiertotalouden edistämistä tältä osin (ks. [idea](#)). Korjausoikeutta pidetään ratkaisevana tekijänä kulutustottumusten muuttamisessa ja kiertotalouden edistämiseksi. Osallistujat vaativat korjausystävällistä tuotesuunnittelua sekä korjausindeksin ja EU:n laajuisen korjausmerkinnän käyttöönottoa (ks. [idea](#)). Pandemian vaikutukset ovat myös saaneet ihmiset pohtimaan uudelleen globaaleja toimitusketjuja ja kannattamaan niiden lyhentämistä (ks. [idea](#)). Jotkut osallistujat menevät vielä pidemmälle ehdottamalla enimmäiskulutus- ja -tuotantokiintiöitä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Yksi osallistuja korostaa erityisesti ruokahävikin osalta, että 40 prosenttia kaikista maailmassa tuotetuista elintarvikkeista ei koskaan saavuta ruokapöytäamme ja että tämä aiheuttaa 10 prosenttia kaikista maailmanlaajuisista kasvihuonekaasupäästöistä, ja ehdottaa toimenpiteitä ruokahävikin pysäyttämiseksi, kuten ruokalahjoitusten tukemista (ks. [idea](#)).

Useat foorumin osallistujat viittaavat tuotetun jätteen suureen määrään ja ehdottavat useita toimenpiteitä tällaisen jätteen välttämiseksi ja torjumiseksi, kuten kierrätystä (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja valitsevat jätteettömät tai vähän jätettä sisältävät tuotepakkaukset, jotta voidaan vähentää kielteisiä ympäristövaikutuksia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Erittäin kannatettu ajatus edistää ajatusta EU:n johtamasta ohjelmasta, joka koskee kierrätettävistä materiaaleista valmistettuja palautettavia elintarvikkeipakkauksia (ks. [idea](#)). Eräs osallistuja huomautti, että kierrätyksestä tarvitaan enemmän tietoa, jotta tätä käytäntöä voidaan kannustaa jo varhaisessa iässä (ks. [idea](#)). Toisessa ehdotetaan eurooppalaisen integroidun järjestelmän käyttöönottoa pullojen palauttamiseksi Saksan mallin mukaisesti (ks. [idea](#)). Jätteen alateemassa mainitaan myös kiello ulkoistaa jätettä EU:sta (ks. [idea](#)).

Kulutuksen ympäristövaikutusten alateemassa on nostettu esiin kysymys siitä, ovatko tuontitavarat EU:n normien mukaisia. Yksi vastaajista ehdotti esimerkiksi, että kielletään sellaisen naudanlihan tuonti Brasiliasta, jonka jäljitettävyyttä ei ole yhtä hyvä kuin EU:n naudanlihan (ks. [idea](#)).

Toisessa toistuvassa ideassa kannatetaan kehittyneempää tuotemerkintäjärjestelmää (ks. esimerkki [ideasta](#)), jossa esitettäisiin yksityiskohtaisesti tuotannon ympäristövaikutukset tai ilmoitettaisiin,

sisältävätkö tuotteet mikromuoveja ja vaikuttavatko ne siten kielteisesti kuluttajien terveyteen pitkällä aikavälillä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Erittäin kannatetussa ideassa ehdotetaan tuotteille "ilmastopisteytystä", jolla lasketaan tuotteen vaikutus ilmastoon tuotannon, kuljetuksen, yritysprofilin jne. osalta (ks. [idea](#)).

Viimeinen osa-alue liittyy pikamuoti- ja tekstiiliteollisuuteen, ja sen tavoitteena on tehdä siitä ympäristöystävällisempi. Osallistujat korostavat vaatteiden tuotannossa käytettyjen resurssien valtavaa määrää ja sitä, että vaatteet eivät usein sovellu kierrätykseen (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Espanjassa järjestetyssä kansalaistyöpajassa syntyi useita vedenkulutukseen liittyviä ideoita. Osallistujat korostavat tarvetta parantaa vedenjakelu- ja vedenkeruujärjestelmiä vesijätteen välttämiseksi (ks. [tapahtuma](#)).

Lisäksi osallistujat korostavat tarvetta edistää vihreää ja kestävä matkailua massamatkailun sijaan, koska massamatkailulla katsotaan olevan huomattava vaikutus luonnonvaroihin ja kulttuuriresursseihin (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)).

Viimeisessä tähän aiheeseen liittyvässä kommenttien ja ideoiden ryhmässä otetaan huomioon huoli uusien elektroniikkalaitteiden tuottamasta jätteestä ja kehoitetaan lisäämään tällaisten laitteiden pakollista takuuta ja varmistamaan korjattavuus (ks. esimerkki [ideasta](#)) sekä luomaan yhteistyöverkosto, jolla varmistetaan sähkö- ja elektroniikkalaiteromun kierrätys (ks. [idea](#)). Toinen ehdotus koskee pilottiohjelman kehittämistä 35 miljoonan EU-perheen sähkölaitteiden korvaamiseksi A+++ -laitteilla vihreää siirtymää koskevan EU:n tavoitteen mukaisesti (ks. [idea](#)).

Jotkut osallistujat haluavat myös rajoittaa energiankulutusta - erityisesti koska sähkö tuotetaan suurelta osin fossiilisilla polttoaineilla - asettamalla kuukausittaisen sähkökiintiön kulutukselle ja verottamalla ylijäämää (ks. esimerkki [ideasta](#)). Muutamia osallistujia ovat ilmaisseet huolensa kryptovaluuttojen kehityksestä, jossa laitteet johtavat massiiviseen sähkönkulutukseen. Heidän mielestään mitä enemmän kryptovaluutan louhinnasta tulee maailmanlaajuinen ongelma, sitä enemmän tarvitaan rajoituksia ja säännöksiä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Biologinen monimuotoisuus ja eläinten hyvinvointi

Biologisen monimuotoisuuden säilyttämisestä ja eläinten suojelusta on tullut konferenssin aikana yhä toistuvampia teemoja, joihin on saatu useita kannanottoja.

Ajatusten pääalateema koskee metsäkatoa. Yhdessä kannatetuimmista ideoista kehoitetaan investoimaan Euroopan uudelleenmetsittämiseen aavikoitumisen välttämiseksi (ks. [idea](#)) tai maailmanlaajuisesti maapallon keuhkojen eli Amazonin sademetsien ja muiden maailman sademetsien pelastamiseksi, jotta voidaan paitsi hidastaa maailmanlaajuisia hiilisaastetta ja pelastaa lajeja myös vähentää Eurooppaan kohdistuvia muuttopaineita (ks. [esimerkki ideasta](#)). Toimintapoliittisiin ehdotuksiin sisältyy metsäkadosta peräisin olevien tuotteiden tuontikielto (ks. [idea](#)).

Myös eläimistön suojelua pidetään tärkeänä osana tätä teemaa. Yksi osallistuja ehdotti yhteisen politiikan hyväksymistä uhanalaisten eurooppalaisten lajien suojelemiseksi (ks. [idea](#)). Useat osallistajat ovat hyväksyneet ajatukset eksoottisten eläinten lemmikkieläinkaupan lopettamisesta (ks. [idea](#)) sekä vesieläinten suojeluun liittyvät ajatukset, mukaan lukien vesieläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön täytäntöönpano (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Muita biologisen monimuotoisuuden teemaan liittyviä kannanottoja ovat muun muassa ehdotus istuttaa puita kaikkiiin "unohdettuihin" paikkoihin, kuten moottoriteihin ja teiden vaihtoihin, keinona ottaa talteen hiilidioksidia, lisätä haihtumista, parantaa biologista monimuotoisuutta ja säännellä vesivirtoja (ks. [idea](#)). Joissakin tapahtumissa keskusteltiin myös kehotuksesta jättää enemmän tilaa luonnolle (ks. [tapahtuma](#)). Lisäksi ehdotetaan eurooppalaisen liikkuvan merentutkimusaseman perustamista, jotta saataisiin olennaista tietoa merten biologisesta monimuotoisuudesta (ks. [idea](#)).

Maatalous

Toinen aihe, joka on saanut huomattavan määrän kannanottoja ja johon liittyviä ideoita on kannatettu melkoisesti, on maatalous. Tämän aihealueen osalta vastaajat kannattavat melko usein ekologisen maatalouden ja pienten tilojen lisäämistä (ks. [esimerkki ideasta](#)) ja vaativat torjunta-aineiden käytön ja tehoviljelyn kieltämistä (ks. [esimerkki ideasta](#)). Jotkut vastaajat menevät vielä pidemmälle ja ehdottavat, että torjunta-ainekieltä olisi laajennettava yksityiseen käyttöön (ks. [esimerkki ideasta](#)). Tuki pienelle ja luonnonmukaiselle maataloudelle sekä EU:n maatalouspolitiikan tulevaisuudelle yleensä näkyy myös osallistumisesta pyöreän [pöydän keskusteluihin, joissa keskustellaan näistä erityisaiheista](#) (ks. [esimerkki tapahtumasta](#)).

Eräissä ideoissa esitetään useita esimerkkejä siitä, miten maataloudesta voitaisiin tehdä vähemmän saastuttavaa ja kestävämpää. Keskusteluissa käsitellään muun muassa muovin käyttöä maatalouskalvoissa (ks. [idea](#)) ja tapoja vähentää vedenkulutusta maataloudessa (ks. [idea](#)).

Muut ajatukset viittaavat siihen, että EU:n olisi tehtävä enemmän kasvipohjaisen ruokavalioiden edistämiseksi ilmastonsuojelun ja ympäristön säilyttämisen perusteella. Jotkut vastaajat lisäsivät eettiset huolenaiheet tällaisten toimien perusteiksi (ks. [esimerkki ideasta](#)). Tätä käsitellään myös terveysaiheessa.

Osallistajat korostavat voimakkaasti myös tarvetta varmistaa elintarvikeomavaraisuus ja elintarviketurva edistämällä paikallista maataloutta. Keskusteluissa on käsitelty kaupunkien ympärillä olevia ruokavyöhykkeitä, hedelmäpuiden istuttamista kaupunkialueille, tuottajien ja viljelijöiden maanhankinnan tukemista rajoittamalla tällaisen maan hintaa ja muita toimenpiteitä (ks. [idea](#)). Lisäksi ehdotuksiin sisältyy paikallisten tuotteiden ostokiintiöiden vahvistaminen suurille kansainvälisille supermarketille (ks. [idea](#)).

Maatalouden yhteydessä nousee esiin kysymys siitä, miten maatalouden olisi selviydyttävä ilmaston vaihteluista ja varauduttava niihin. Monitoimiset ja monimuotoiset peltometsätaloustaloukset voivat tältä osin lisätä humuksen muodostumista, vedenpidätyskykyä ja hiilidioksidin sitomista, mikä lisää merkittävästi maatalouden vakautta ja tuottavuutta (ks. [idea](#)). Lisäksi yksi osallistuja kannattaa siirtymistä voimaperäisestä maataloudesta agroekologiaan (ks. [idea](#)).

Lopuksi keskustellaan viljelijöiden tuloista, ja jotkut vastaajat vaativat viljelijöitä saamaan taatut tulot oikeudenmukaisten hintojen kautta tukien sijaan (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Saastuminen

Saastumista pidetään maailmanlaajuisen ympäristön kohdistuvana paineena. Keskustelua käydään useista saastumisen osa-alueista, joihin kuuluvat seuraavat alateemat: vesien saastuminen, muovisaaste ja valosaaste.

Veden saastumisen alateemassa painotetaan voimakkaasti tarvetta varmistaa juomavesivarojen ja puhtaiden ekosysteemien turvallisuus tulevaisuudessa. Lisäksi on olemassa konkreettisia ehdotuksia valtamerten ja jokien pilaantumisen torjumiseksi (ks. [esimerkki tapahtumasta](#)), esimerkiksi ajatus neutraloida valtamerten happamoituminen tietyillä bakteereilla (ks. [idea](#)).

Muovimateriaalien aiheuttamaa pilaantumista käsittelevät kannanotot muodostavat merkittävän osan kokonaispanoksista, mikä kuvastaa yleisön kasvavaa huolta liiallisesta muovijätteenä. Kertakäyttöisiä muoveja koskevan kiellon täytäntöönpanoa ja laajentamista koskevan kehotuksen lisäksi (ks. [esimerkki tapahtumasta](#)) osallistajat ehdottavat, että pakkauksissa käytettävät muovityypit rajataan niihin, jotka voidaan kierrättää yhdessä ilman erillisiä

komponentteja (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi yhtenä ajatuksena on luoda laitoksia joista ja valtameristä poistettujen muovien kierrätystä varten (ks. [idea](#)).

Lisäksi joissakin foorumin ideoissa ehdotetaan valosaasteen rajoittamista (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Tuet, verotus

Päästöjen verotukseen liittyvien erilaisten ideoiden lisäksi, joista keskustellaan ilmastomuutoksen torjunnan aihepiirissä, tässä aihepiirissä esitetään useita ehdotuksia ympäristölle haitallisten tukien lopettamiseksi, kuten erittäin kannatettu ajatus kaikkien fossiilisten polttoaineiden tukien lopettamisesta (ks. [idea](#)). Vastaavasti eräässä toisessa ajatuksessa kehoitetaan lopettamaan haitalliset kalastustuet (ks. [idea](#)). Toisaalta ehdotuksissa kannatetaan biologiseen monimuotoisuuteen ja ilmastomuutokseen liittyville hankkeille myönnettävien tukien lisäämistä tai EU:n myöntämiä varoja talojen eristyksen uudistamiseen (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Osallistajat ehdottavat myös kestävyysveron käyttöönottoa (ks. esimerkki [ideasta](#)), joka tekisi kestävämmistä tuotteista kalliimpia ja vähentäisi siten tällaisten tuotteiden houkuttelevuutta sekä kuluttajien että tuottajien kannalta. Lisäksi tämä antaisi EU:lle lisätuloja eli "ilmastotuloja" investoida kestävyystoimenpiteisiin, kuten sähköautojen hankintaan ja aurinkopaneelien asentamiseen yksityiskoteihin (ks. [idea](#)).

Asenteiden ja käyttäytymisen muutos

Toisena painopisteenä on koulutus ja tietoisuuden lisääminen kaikkien sukupolvien eurooppalaisten keskuudessa (ks. [tapahtuma](#)). Useimmissa ideoissa käsitellään nuorten koulutusta (ks. esimerkki [ideasta](#)) jo hyvin varhaisesta iästä lähtien koulutuspuutarhojen kautta (ks. [idea](#)), mutta myös ikääntyneitä eurooppalaisia kehoitetaan osallistumaan ilmastomuutosaloitteisiin erityisesti Euroopan väestön ikääntymisen lisääntymisen vuoksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi eräät vastaajat korostavat tarvetta edistää EU:n toimielinten ympäristövastuullista viestintää. He esimerkiksi ehdottavat, että kehitetään tiedotuspaketteja siitä, miten olla ympäristövastuullinen eurooppalainen, ja vahvistetaan ympäristökasvatusta, jotta voidaan luoda ympäristövastuullisia asuinalueita (ks. [idea](#)).

Vaikka jotkut osallistajat ovat tietoisia yksilöiden roolista ilmastomuutoksen vähentämisessä, he korostavat

Asuminen ja rakentaminen

Toinen teema liittyy asumiseen ja rakentamiseen. Alateemassa kootaan yhteen useita ideoita ja tapahtumia, joissa keskustellaan uudesta eurooppalaisesta Bauhausista (ks. [tapahtuma](#)). Tavoitteena on yhdistää innovatiivinen ja esteettinen suunnittelu konkreettisiin toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi ja tehdä tulevista asuintiloistamme kestävämpiä, kohtuuhintaisempia ja helpommin saavutettavia. Toisessa ideassa peräänkuulutetaan ympäristöstävällistä ja kestävästä rakentamisesta koskevia valistuskampanjoita, joissa käytetään vähähiilisiä rakennusmateriaaleja (ks. [idea](#)).

Ruotsissa järjestetyssä vuoropuhelussa keskitytään myös keinoihin kehittää ja edistää kestävästä asumista maaseutualueilla maaseudun asumisen houkuttelevuuden lisäämiseksi (ks. [tapahtuma](#)).

Yhdessä ehdotuksessa otetaan käyttöön eurooppalainen maan ennallistamista koskeva luottamus hylättyjen maa-alueiden ja rakennusten ennallistamiseksi luonnollisempaan tilaan biologisen monimuotoisuuden ja kaupunkilaisten hyödyksi (ks. [idea](#)).

Lisäksi tarkasteltiin ajatusta käytettyjen elementtien ja materiaalien kierrättämisestä rakennusteollisuudessa (ks. [idea](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Uusimpana painopisteenä viimeisimmissä kannanotoissa oli keskittyminen energiaan, kun otetaan huomioon EU:n yhä ongelmallisempi riippuvuus Venäjän kaasu- ja öljytoimituksista. Esitettiin useita ehdotuksia, jotka vaihtelivat energiahuoltoon kannustamisesta EU:ssa (ks. [idea](#)) energiaomavaraisuuteen tai kestävästä liikenteen edistämisestä. Huomattava osa uusista panoksista on edistänyt rautatieverkkojen parantamista, halpaa ja esteetöntä julkista liikennettä sekä polkupyörien käyttöä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Keskustelussa keskityttiin pääasiassa puhtaisiin energialähteisiin, mikä on suosittu aihe, kuten aiemmissakin mietinnöissä on nähty (ks. esimerkki [ideasta](#)). Vety mainittiin usein

esimerkkinä vihreän energian kantajasta, kun taas joidenkin "vihreiden" energialähteiden, kuten ydinenergian ja metaanin, rajoja korostettiin usein (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Kestävän kulutuksen edistämistä koskevan alateeman yhteydessä pantiin merkille aiemmin raportoidut alateemat, kuten muovin käytön kieltäminen (ks. esimerkki [ideasta](#)), kierrätys, jätteiden vähentäminen ja kestävään kulutukseen kannustava verojärjestelmä. Uusissa ideoissa esitettiin erityisiä ehdotuksia, kuten kannanotto, jossa ehdotettiin EU:n tukeman autovaihto-ohjelman perustamista, jotta kansalaiset voisivat vaihtaa autojaan vähemmän saastuttaviin malleihin, kuten hybridautoihin (ks. [idea](#)). Muissa kannanotoissa ehdotettiin tapoja säästää energiaa erityisesti toimistoissa ilmastomuutoksen valossa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Ilmastomuutoksesta ja päästöistä yleensä keskusteltiin jälleen laajasti, kun taas ympäristökasvatukseen liittyviä ideoita esitettiin useammin edellisellä kaudella (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ilmastomuutoksen torjunnan alalla viimeaikaisissa kannanotoissa on tehty ehdotuksia ilmastomuutosta koskevan yhteisen lähestymistavan puitteissa Euroopan ympäristölähettiläälle tai nykyisen ympäristön huomioon ottaen Euroopan energiaministerin perustamiseksi edustamaan Eurooppaa näissä asioissa [kansainvälisellä näyttämöllä](#) (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Milanossa huhtikuun 2022 alussa järjestetyssä eurooppalaisessa nuorisokeskustelussa keskusteltiin useista kestävään avaruustutkimukseen liittyvistä kysymyksistä ja kehoitettiin kehittämään uusia, ympäristöystävällisempiä avaruusteknologioita kestävien satelliittien luomiseksi (ks. [idea](#)).

Kiertotalouden edistäminen
 Toimitusketjujen uudelleenarviointi
 Kyseenalaista massakulutusta
 Vähennetään kaikenlaista jätettä, myös ruoka- ja vesijätettä
 Uusien laitteiden pakollisen takuun korottaminen
 Jätteiden ulkoistamisen kieltäminen EU:sta
 Otetaan käyttöön ympäristövaikutuksia koskevat tuotemerkinnät
 Kannustetaan hidasta muotia 8; ympäristöystävällinen tekstiiliteollisuus
 Vesijätteen torjunta
 Edistetään vihreää ja ympäristöystävällistä matkailua
 Edistetään energiatehokkaiden elektroniikkalaitteiden käyttöä

Kulutus

Vihreän siirtymän helpottaminen konkreettisilla poliittisilla toimenpiteillä
 Laajennetaan EU:n päästökauppajärjestelmää
 Veropäästöt
 Alhaisempi sallittu kasviuonekaasupäästöjen enimmäismäärä
 Liity fossiilisten polttoaineiden leviämisen estämistä koskevaan sopimukseen
 Investoi CCS-teknologiaan
 Vahvempi eurooppalainen ympäristöpolitiikka ilmastomuutoksen torjumiseksi
 Kannustetaan täytäntöönpanoa paikallis- ja aluetasolla
 Laajennetaan vihreän kehityksen ohjelmaa sosiaalisesti osallistavalla tavalla
 Toimenpiteiden ja täytäntöönpanon vaikutusten seuranta

Ilmastomuutoksen torjunta

Edistetään kestäviä tapoja saavuttaa Euroopan energiaomavaraisuus
 Uusiutumattomien energialähteiden käytön lopettaminen tai rajoittaminen
 Edistää ja tutkia vaihtoehtoisia energialähteitä
 Tutki energiatehokasta ja ympäristöystävällistä lämmitystä
 Pidetään yritykset vastuullisina energiankäytöstään
 Kryptovaluuttojen louhinnan sääntely

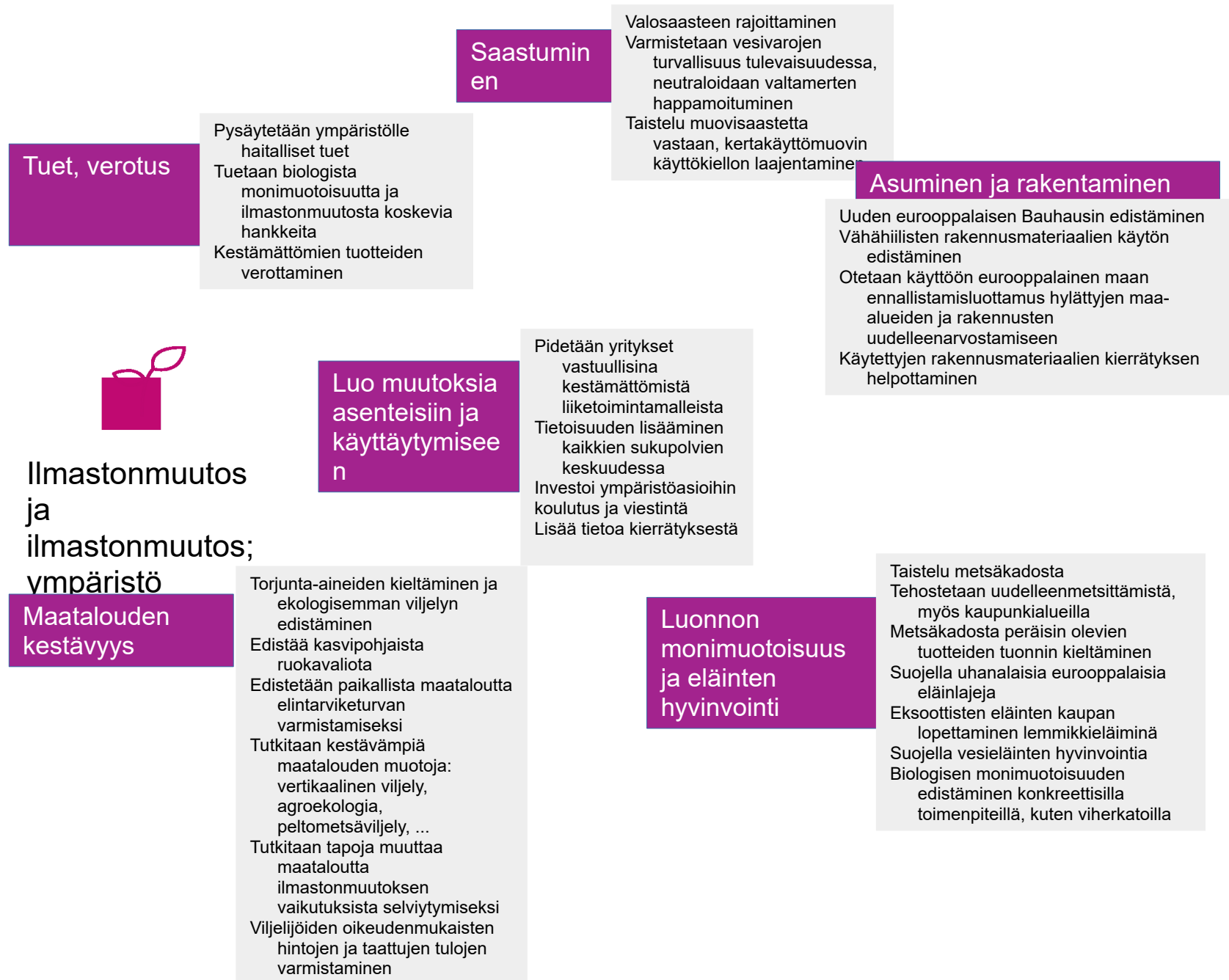
Energia

Lyhyen matkan lentojen kieltäminen
 Julkisen liikenteen ja sen infrastruktuurin parantaminen ja laajentaminen
 Nopeiden junien verkkojen laajentaminen
 Pyöräilyinfrastruktuurien helpottaminen
 Keskustele sähköautojen ympäristöhyödyistä ja haitoista
 Investoiminen ympäristöystävällisen liikenteen tutkimukseen ja kehittämiseen

Liikenne

Ilmastomuutos ja ympäristö

Kaavio 10 – Mielikartta aiheesta ”Ilmastomuutos ja ympäristö”, osa 2

3. Terveys

Terveystieteiden tutkimuskeskityksen osallistajat ovat käsitelleet monenlaisia teemoja. Toistuvimmat aiheet ovat tuoneet esiin tarpeen varmistaa korkealaatuisen terveydenhuollon yhtäläinen saatavuus ja ehdottaneet terveydenhuollon laajempaa yhdenmukaistamista ja integrointia Euroopan tasolla. tähän ovat vaikuttaneet myös covid-19-pandemiasta saadut kokemukset ja sen vaikutukset. Muita ideoita ovat muun muassa kehotukset investoida enemmän mielenterveyteen, terveystutkimukseen nykyisten terveyshaasteiden ratkaisemiseksi keskittyen erityisesti väestön ikääntymiseen ja syöpään sekä kehotukset investoida ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, mukaan lukien terveellisen elämän edistäminen ja sellaisten tekijöiden, kuten ilmansaasteiden ja tupakan kulutuksen, torjuminen, joiden tiedetään aiheuttavan terveysongelmia. Tähän aiheeseen on saatu 2 413 vastausta: 1 162 ideaa, 1 003 kommenttia ja 248 tapahtumaa. Tunnistetut teemat luetellaan niiden

esiintymistason mukaan. Tämän aihealueen tärkeimmät aiheet ovat seuraavat:

- **Terveydenhuollon saatavuus kaikille**
- **EU:n terveydenhuoltojärjestelmien integrointi**
- **Terveelliset elämäntavat**
- **Terveystutkimus**
- **Ennaltaehkäisy interventioiden sijaan**
- **Terve ikääntyminen ja ikääntymisen estäminen**
- **Lääketieteelliset lähestymistavat**
- **Vastaukset covid-19-pandemiaan**
- **Terveys digitaalisella aikakaudella**
- **Syövän hoito**
- **Terveydenhuollon työntekijät**

- **Seksuaali- ja lisääntymisterveys**

Tapahumat

Useissa viimeaikaisissa tapahtumissa käsiteltiin muun muassa mielenterveyttä ja hyvinvointia (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Puolassa järjestetyn Euroopan nuorisoneuvostojen kongressin yhteydessä osallistujat keskustelivat siitä, miten sosiaalinen media vaikuttaa mielenterveyteen (ks. [tapahtuma](#)). Covid-19-pandemian yhteydessä tarkasteltiin pandemian vaikutuksia kansalaisten fyysiseen terveyteen ja mielenterveyteen (ks. [tapahtuma](#)).

Ljubljanan yliopistossa järjestetyssä verkkotapahtumassa osallistujat tutkivat EU:n roolia terveenä ikääntymisen mahdollistamisessa (ks. [tapahtuma](#)), kun taas Italiassa järjestettiin tapahtuma, jossa käsiteltiin eurooppalaista syöpäsuunnitelmaa (ks. [tapahtuma](#)).

Terveydenhuollon integroinnin yhteydessä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa keskusteltiin eurooppalaisen kansanterveysjärjestelmän perustamisen näkymistä ja haasteista Kreikassa järjestetyssä osallistavassa seminaarissa (ks. [tapahtuma](#)). Osallistujat muotoilivat ideoita, jotka vaihtelivat eurooppalaisten lääkintäapujoukkojen perustamista koskevista kehotuksista tarpeeseen poistaa pohjoisen ja etelän välinen eriarvoisuus, jotta voidaan siirtyä kohti tällaista yhteistä eurooppalaista kansanterveysjärjestelmää.

Verkkotapahtumassa keskusteltiin epäpuhtauksien, kuten tupakansavun, polttoainekaasun, kemikaalien ja muiden allergeenien ja radonien, aiheuttamista ilmanlaatuun liittyvistä terveysriskeistä (ks. [tapahtuma](#)).

Terveydenhuollon saatavuus kaikille

Yksi tämän aiheen toistuvimmista teemoista on vaatimus kohtuuhintaisen ja laadukkaan terveydenhuollon yhtäläisestä saatavuudesta (ks. esimerkki erittäin kannatetusta [ideasta](#)).

Esitetyt ideat tukevat myös eurooppalaisen sairausvakuutusjärjestelmän käyttöönottoa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Eräässä tämän aiheen hyvin kannatetussa ideassa kehoitetaan myös EU:ta varmistamaan, että kaikilla EU:n asukkailla on yhtäläiset mahdollisuudet saada kohtuuhintaisia ja laadukkaita terveys- ja sosiaalipalveluja, joita tarjoavat häiriönsietokykyiset, hyvin varustetut ja hyvin varustetut julkiset järjestelmät, joiden kattavuus on yleinen (ks. [idea](#)). EU:n on kohdennettava varoja erityisesti mielenterveyspalvelujen saatavuuden varmistamiseksi kaikille tuloista ja iästä riippumatta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Terveydenhuoltoalan yksityistämisen purkamista esitetään myös keinona tehdä

terveydenhuollosta kohtuuhintaista kaikille (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja poistaa julkisen ja yksityisen terveydenhuollon kaksitahoinen saatavuus EU:ssa (ks. [idea](#)). Muut ideat nostavat esiin kysymyksen lääkkeiden kustannuksista ja ehdottavat tapoja tehdä niistä kohtuuhintaisia kaikille seuraamalla lääketeollisuutta enemmän (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Esteettömyyden osalta ryhmä ideoita ehdottaa useita ratkaisuja, joilla terveydenhuollosta tehdään käytännössä esteettömämpää liikuntarajoitteisille potilaille tai syrjäisillä alueilla sijaitseville potilaille (ks. esimerkki [ideasta](#)). Etäterveydenhuoltoon kehitetään siten, että terveydenhuoltojärjestelmiin pääsee nopeasti ja esteettömästi terveysbusseilla (ks. [idea](#)).

Viimeinen alateema liittyy terveydenhuollon saatavuuteen liittyvään tasa-arvonäkökohtaan. Osallistujat huomauttavat, että tietyillä potilasryhmillä on usein erityisiä yhteiskunnallisia esteitä. Jotkut osallistujat korostavat tarvetta keskittyä lastenhoitoon, erityisesti syöpäpotilaiden hoitoon (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja toinen idea on lisätä vammaisille kohdennettuja etuuksia (ks. [idea](#)). Yksi osallistuja peräänkuuluttaa transsukupuolisille tarkoitettujen terveydenhuoltopalvelujen parempaa saatavuutta (ks. [idea](#)).

Kun otetaan huomioon nykyinen covid-19-tilanne ja mielenterveyspalvelujen kasvavat jonotuslistat, syntyy useita ideoita siitä, että EU:n on osoitettava varoja mielenterveyspalvelujen saatavuuden varmistamiseksi kaikille tuloista ja iästä riippumatta (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Saksassa järjestetyssä tapahtumassa "Terveys ilman rajoja ikääntyvässä väestössä" keskusteltiin eurooppalaisten terveydenhuoltojärjestelmien nykyisistä ja tulevista haasteista kahden aikamme terveyttä kuvaavan megatrendin edessä: väestön ikääntyminen ja teknologinen vallankumous. Osana tapahtumaa pyrittiin myös ymmärtämään, miten teknologiaa voidaan hyödyntää kattavan terveydenhuollon varmistamiseksi väestön ikääntymisestä huolimatta (ks. [tapahtuma](#)). Osallistujat määrittivät kolme toiminta-alaa: kansainvälisten koulutusohjelmien perustaminen, maantieteellisten rajojen ylittäminen terveystutkimuksessa ja -hoidossa sekä työmallien (työaika ja -sisältö) ja erityisesti työntekijöiden arvostusmekanismien parantaminen.

EU:n

terveydenhuoltojärjestelmien integrointi

Terveydenhuollon yhteydessä ehdotettujen ideoiden aihepiireistä yksi yleisimmin mainituista on EU:n terveydenhuoltojärjestelmien integrointi ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön lisääminen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Foorumin osallistujat kannattavat tiiviimpää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä eurooppalaisten terveydenhuoltojärjestelmien vahvistamiseksi (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)) ja laadukkaan terveydenhuollon varmistamiseksi kaikkialla EU:ssa. Ideoihin kuuluu EU:n laajusten hoitokäytäntöjen asettaminen (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Lääketieteellisen tietämyksen ja valmiuksien yhdistäminen verkostossa (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai esimerkiksi antamalla intensiivisille lääkäreille mahdollisuus liikkua vapaasti ja hoitaa kriittisesti sairaita potilaita kaikkialla EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ehdotukset koskevat myös omaishoitajien pätevyyden tunnustamista kaikkialla EU:ssa, harvinaisia sairauksia käsittelevän eurooppalaisen sairaalan perustamista (ks. [idea](#)), elinsiirtoja koskevan lainsäädännön parantamista yhtenäisen elinsiirto- ja elinluovutusjärjestelmän luomiseksi (ks. [idea](#)) ja terveydenhuoltolaitosten akkreditoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston perustamista (ks. [idea](#)). Vastaajat ehdottavat myös sairauksien tunnistamista kaikkialla EU:ssa, jotta voidaan luoda tietokanta hoitomenetelmistä ja arvioinneista EU:n laajuisen tautijärjestelmän luomiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toinen ajatus koskee terveystietojen luomista rajanaapureina olevien maiden välille (ks. esimerkki [ideasta](#)). Näin työntekijät, potilaat ja muut terveydenhuollon ammattilaiset voisivat matkustaa kansallisten rajojen yli tulevien sulkutoimien aikana ja siten varmistaa terveydenhuollon saatavuuden.

Näin ollen keskusteluissa korostetaan tarvetta lisätä EU:n toimivaltaa kansanterveyteen liittyvissä asioissa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)), ja monet ehdottavat ja kannattavat ajatusta Lissabonin sopimuksen tarkistamisesta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toiset ehdottavat Euroopan terveysviranomaisen perustamista (ks. [idea](#)) tai Euroopan lääkeviraston (EMA)[roolin vahvistamista](#) (ks. [idea](#)). Yksi vastaajista ehdotti, että perustettaisiin Euroopan terveydenhuoltoministeriö (ks. [idea](#)) tai todellinen viranomainen, joka koordinoisi kaikkia EU:n terveysvirastoja ja valvoisi lääkkeiden tarjontaa kehitysvaiheesta valmistukseen (ks. [idea](#)). Nämä ehdotukset liittyvät useimmiten tapaan, jolla jäsenvaltiot ovat käsitelleet covid-19-pandemiaa ja siihen liittyvää lääkinnällisten laitteiden puutetta, rokotteiden kehittämisen haasteita ja yhteisiä rokotehankintoja.

Vastaajat korostavatkin tarvetta lisätä tai siirtää lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden tuotantokapasiteettia EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Jotkut vastaajat peräänkuuluttavat yhdenmukaistettua strategiaa EU:n yhteisiin terveyshaasteisiin vastaamiseksi, kuten mielenterveyttä koskevaa eurooppalaista strategiaa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja itsemurhien ehkäisemistä (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai harvinaisia sairauksia koskevaa yhteistä lähestymistapaa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Vastaavasti Puolassa järjestetyssä kansallisessa terveyskeskustelussa osallistujat ehdottivat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen muuttamista siten, että mielenterveyskysymyksiä säännellään unionin tasolla (ks. [tapahtuma](#)). Toiset taas katsovat, että syövä torjunnan ja ehkäisemisen yhteydessä ei ole asianmukaista laajentaa unionin toimivaltaa terveydenhuollon alalla, koska jäsenvaltiot vastaavat paremmin paikallisia tilanteita (ks. [idea](#)). Eräissä ideoissa käsitellään loppuvaiheen hoitoa ja kannatetaan yhtenäistä eurooppalaista strategiaa loppuvaiheen hoidoille (ks. [idea](#)), kun taas toisissa keskitytään syöpäpotilaiden palliatiivisten hoitojen parantamiseen (ks. [idea](#)).

Terveelliset elämäntavat

Toinen usein esiintyvä teema on terveellisten elämäntapojen edistäminen. Monet foorumin osallistujat pitävät EU:ta toimijana, jolla on hyvät valmiudet edistää terveellisiä elämäntapoja eurooppalaisten keskuudessa. Useat vastaajat pitävät tärkeänä edistää vegaani- tai kasvisruokavaliota niiden terveys- ja ympäristöhyötyjen vuoksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tässä yhteydessä jotkut ehdottavat lihan verotuksen korottamista ja terveellisten elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamista (ks. [idea](#)), kun taas toiset pyrkivät yleisesti epäterveellisten elintarvikkeiden [verottamiseen](#) (ks. [esimerkki ideasta](#)). Yksi osallistuja ehdotti terveellisten ja luonnonmukaisten elintarvikkeiden tukemista, jotta myös pienituloisilla ihmisillä olisi varaa ostaa niitä (ks. [idea](#)). Kun ajatellaan huonon ruokavalion seurauksia, toinen osallistuja ehdottaa huonoon ruokavalioon ja liikalihavuuteen liittyvien tulehdussairauksien torjumista (ks. [idea](#)).

Foorumilla ehdotetaan myös tukea terveysosaamisen ja -kasvatuksen edistämiseen (ks. esimerkki [ideasta ja ideasta](#)) ja terveyteen liittyvien käytäntöjen juurruttamiseen varhaisesta iästä lähtien, sillä ne ovat keskeinen tekijä terveellisten elämäntapojen kannalta (ks. [idea](#)). Yksi osallistuja arvosteli Nutri-

pisteytysjärjestelmässä käytettyjä parametreja (ks. [idea](#)). Terveellistä ruokavaliota koskevan koulutuksen lisäksi osallistujat pitivät mielenterveyttä koskevaa koulutusta erityisen tärkeänä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Elintarvikkeiden ja terveyden välistä korrelaatiota tutkitaan tarkemmin useissa ideoissa, jotka nostavat esiin kysymyksen elintarvikkeiden laadunvalvonnan lisäämisestä (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai tiettyjen tuotteiden, kuten keinotekoisten transrasvojen, kieltämisestä (ks. [idea](#)). Lisäksi mainitaan ravitsemukseen ja terveyteen vaikuttavien maataloustekniikoiden, kuten tehomaataloudessa käytettävien antibioottien, sääntely (ks. [idea](#)). Liettuassa järjestettiin erityinen tapahtuma, jossa käsiteltiin kestävän EU:n elintarvikepolitiikan kehittämistä ja johon osallistui 280 osallistujaa (ks. [tapahtuma](#)). Niissä todettiin, että EU:n on investoitava enemmän luonnonmukaiseen maatalouteen myöntämällä viljelijöille erityistukea. Yleisesti ottaen osallistujat korostavat, että kestävän maatalouspolitiikan täytäntöönpanossa on noudatettava alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa. Samankaltaisia ajatuksia nostetaan esiin myös ilmastomuutosta ja ympäristöä koskevassa aiheessa.

Useat kansalaiset korostavat tarvetta hillitä tupakan kulutusta Euroopan tasolla nostamalla hintoja ja vähentämällä apteekkien myyntipisteitä (ks. esimerkki [ideasta](#)), kun taas toiset kannattavat kestävämpää huumeiden torjuntaa EU:n tasolla (ks. [idea](#)). Alkoholi mainitaan myös niiden riippuvuuksien joukossa, joita EU:n olisi torjuttava (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja yksi osallistuja ehdotti sekä alkoholin että tupakan myynnin rajoittamista erikoistuneisiin myymälöihin (ks. [idea](#)).

Muutamat vastaajat ehdottavat vuodenajoittaisesta kellonajan siirrosta luopumista, mikä heidän mielestään parantaisi yleistä terveyttä ja turvallisuutta (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Terveystutkimus

Terveystutkimus on monialainen teema, joka houkuttelee enemmän sitoutumista ja koskettaa useita aiheita.

Erityiskysymyksestä riippumatta osallistujat kannattavat yleensä voimakkaasti tutkimusinvestointien lisäämistä, erityisesti kun on kyse innovatiivisten biolääketieteellisten teknologioiden tutkimisesta.

Useat vastaajat ehdottavat erilaisia ideoita kukoistavan terveysekosysteemin kehittämiseksi Euroopassa edistämällä ja tukemalla terveysalan innovointia ja terveystutkimusta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ehdotukset ovat muodoltaan erilaisia, kuten erittäin kannatettu ehdotus edistää myalgisen enkefalomyeliitin patomekanismeja koskevaa tutkimusta Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa (ks. [idea](#)) tai kehoitus tukea

hermoston rappeutumissairauksia koskevaa tutkimusta (ks. [idea](#)).

Mitä tulee tutkimuksen institutionaaliseen organisointiin EU:n tasolla, jotkut osallistujat ehdottavat avointa teollis- ja tekijänoikeuksien kannustinjärjestelmää (ks. [idea](#)) tai keskitetyn Euroopan terveystutkimuslaitoksen perustamista koordinoimaan terveystutkimusta kansallisissa laitoksissa ja investoimaan lääketutkimukseen (ks. [idea](#)). Muita ideoita ovat tartuntatauteja käsittelevän eurooppalaisen laboratorion perustaminen (ks. [idea](#)). Yksi kansalainen korostaa, että kansallisten tutkimuslaitosten on yhdistettävä voimansa ja että suojavaatteiden ja -lääkkeiden hankinnasta, tuotannosta ja toimituksesta on tehtävä Eurooppaan suuntautuvaa (ks. [idea](#)). Toinen ehdotus on, että Euroopan olisi yhdistettävä voimansa yliopistojen kanssa uuden antibiootin kehittämiseksi superresistenttejä bakteereja vastaan (ks. esimerkki [ideasta](#)). On myös suositeltavaa lisätä tietoisuutta antibioottien käytöstä ja väärinkäytöstä (ks. [idea](#)). Jotkut kansalaiset vaativat myös, että otetaan käyttöön laki, jonka mukaan rokotteita jakelevien lääkeyhtiöiden on julkaistava täydelliset tiedot kyseisten rokotteiden kliinisistä tutkimuksista niiden turvallisuuden ja tehokkuuden arvioinnin helpottamiseksi (ks. [idea](#)).

Sukupuolten eriarvoisuus mainitaan niiden ongelmien joukossa, jotka estävät tutkimusta tutkimasta tehokkaasti sairauksia, jotka ovat yleisempiä naisten keskuudessa. Yksi osallistuja kehottaa EU:ta löytämään ratkaisun naisiin liittyvien tietojen puutteeseen tutkimuksessa (ks. [idea](#)).

Eräät vastaajat, muun muassa erittäin kannatettu idea aiheesta "Muut ideat", vaativat toimintasuunnitelmaa siirtymiseksi eläinkokeettomaan tieteseen (ks. [idea](#)).

Ennaltaehkäisyä interventioiden sijaan

Terveellisten elämäntapojen osalta ennaltaehkäisy nähdään alana, jolla EU voi ja jolla sen pitäisi toimia tehokkaasti.

Useat kansalaisten esittämät ideat koskevat tietoisuuden lisäämistä mielenterveydestä ja sen seurauksista, kuten työuupumuksesta, stressistä, masennuksesta ja ahdistuksesta, ja niissä kehoitetaan laatimaan eurooppalainen suunnitelma tämän ongelman ratkaisemiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)), erityisesti kun otetaan huomioon covid-19:n vaikutukset (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tätä kysymystä pidetään erityisen kiireellisenä nuorten keskuudessa, mikä johtaa kehotuksiin perustaa mielenterveyttä käsittelevä eurooppalainen nuorisofoorumi (ks. [idea](#)) ja lisätä investointeja tutkimukseen (ks. [idea](#)) ja mielenterveyttä koskeviin tiedotuskampanjoihin (ks. [idea](#)).

Myös ilmansaasteiden vaikutus kansalaisten terveyteen tuodaan esiin kiireellisenä kysymyksenä (ks. [idea](#)), samoin kuin tarve torjua melusaastetta määrittelemällä tiukat tasot autojen renkaiden sallituille melupäästöille (ks. [idea](#)). Lisäksi on syytä vähentää altistumista erityistä huolta aiheuttaville aineille, kuten PFAS-aineille (per- ja polyfluoratut alkyyliaineet) (ks. [idea](#)).

Ennaltaehkäisy mukaisesti yhdessä ideassa esitellään epigeneettisten teknologioiden etuja uuden ekologisen humanismin edistämiseksi vahvistamalla ympäristön ja elintarvikkeiden roolia yksilöiden ja yhteisön terveyden suojelemisessa (ks. [idea](#)).

Ennaltaehkäisy ja terveysseulonnan merkitystä korostettiin myös tapahtumissa (ks. [tapahtuma](#)).

Yksi osallistuja korostaa tarvetta laatia myös sydän- ja verisuonisairauksia koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma (ks. [idea](#)).

Terve ikääntyminen ja ikääntymisen estäminen

Jotkut osallistajat keskustelevat terveeseen ikääntymiseen ja ikääntymisen torjuntaan liittyvistä ideoista useista näkökulmista.

Euroopan väestön ikääntyessä kansalaiset korostavat hyvän terveyden merkitystä ”hopean iässä”. Tätä varten korostetaan laadukkaiden vanhustenhoitopalvelujen tarvetta (ks. [idea](#)). Yksi erittäin kannatettu ja kommentoitu idea edistää tiedeintensiivistä terveen pitkäikäisyyden tutkimusta ja teknologioita, kuten nuorentamishoitoja ja klinisiä tutkimuksia. Keskeisenä pidetään myös tehokkaiden oikeudellisten, talousarvioon liittyvien, sääntelyyn liittyvien ja institutionaalisten sitoumusten täytäntöönpanoa terveen elinajanodotteen nostamiseksi EU:ssa (ks. [idea](#)). Kun ajatusta viedään vielä pidemmälle, yksi kansalainen edistää kryoniikkaa mahdollisuutena lykätä hoitoa, kunnes parannuskeino löydetään, jäädyttämällä parantumattomasti sairaita ihmisiä (ks. [idea](#)).

Ikääntymistä torjutaan myös talouskasvun vauhdittamiseksi suhteessa työikäisen väestön vähenemiseen (ks. [idea](#)).

Yksi kansalainen nostaa esiin maaseutualueiden potentiaalin terveenä ikääntymistä koskevien strategioiden innovaatiokeskittymänä, koska nämä ”vaikeuksissa olevat alueet” ovat yleensä tiheimmin asuttuja ikääntyneitä kansalaisia ja terveydenhuollon laatu ei ole yhtä korkea kuin kaupunkialueilla, mikä edellyttää innovatiivisia ratkaisuja (ks. [idea](#)). Toisen osallistujan ehdottama ratkaisu on avustetun, monisukupolvisen elämän käsite (ks. [idea](#)).

Liettuassa järjestetyssä tapahtumassa omaksuttiin mielenkiintoinen ikään liittyvä näkökulma ja pyrittiin ymmärtämään nuorten ja ikääntyneiden erilaisia käsityksiä ja asenteita terveyskysymyksiin (ks. [tapahtuma](#)). Tapahtuman kaksi päähuomiota olivat toisaalta terveysasioita koskevien tiedotuskampanjoiden ja elinikäisen oppimisen merkitys ja toisaalta perheiden keskeinen rooli ja keskinäinen tuki terveyskysymysten käsittelyssä.

Lääketieteelliset lähestymistavat

Foorumien osallistajat eroavat joskus näkemyksistään parhaasta lähestymistavasta lääketieteeseen. Vaikka keskustelu lääketieteellisistä lähestymistavoista rajoittuu yleensä muutama osallistujaan, jotkin asiat saavuttavat yleensä laajemman yleisön. Tämä koskee käyttöön päättymiseen liittyviä hoitoja. Yksi vastaajista kehottaa keräämään enemmän tietoa elämän loppua koskevista valinnoista ja tunnustamaan elävän tahdon koko Euroopan unionissa (ks. [idea](#)).

Yhdessä elämän loppuvaiheen hoidon teemaa käsittelevässä ideassa keskitytään syöpäpotilaiden palliatiivisen hoidon parantamiseen (ks. [idea](#)).

Elinkaaren loppua koskevan lainsäädännön tukemisen lisäksi toinen yleisesti keskusteltu aihe on kevyiden lääkkeiden dekriminointi lääketieteellisiin tarkoituksiin. Useat kansalaiset vaativat erityisesti kannabiksen dekriminointia lääkinnällisiin ja terapeuttisiin tarkoituksiin (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

Alustalla käsitellään laajasti ajatusta luonnollisten lääkkeiden, kuten fytoterapian ja homeopatian, sisällyttämisestä lääketieteeseen allopaattisen lääketieteen täydentämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Myös tarve omaksua kokonaisvaltaisempia lähestymistapoja lääketieteeseen on ilmaistu (ks. [esimerkki idea](#)). Vastaajat ehdottavat tässä yhteydessä myös, että muut kuin lääketieteelliset toimenpiteet voivat todistettavasti hyödyttää potilaiden terveyttä ja itsenäisyyttä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toiset osallistajat korostavat näyttöön perustuvan lääketieteen harjoittamisen merkitystä ja tieteellisen tiedon saatavuuden varmistamista terveysalan valeutusten torjumiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Covid-19-pandemian johdosta toteutetut toimet

Pandemia on varmasti herättänyt kiinnostusta ja huolta terveydestä. Tämä aihe mainitaan monissa foorumeilla julkaistuissa ideoissa. Terveydenhuollon resurssien

puute, olipa kyse sairaaloiden henkilöresursseista, hengityssuojaimista tai rokotteista, on herättänyt julkista keskustelua siitä, onko EU:n oltava strategisesti riippumaton terveydenhuollon alalla. Toinen kannatettu ajatus liittyy itsenäisyyteen olennaisten lääkkeiden tuotannossa (ks. [idea](#)).

Osallistajat keskustelevala laajasti covid-19-pandemian vaikutuksista ja katsovat yleisesti, että on tarpeen palauttaa rationaalinen ja tieteellinen uskottavuus ja luottamus lääketieteeseen ja politiikkaan, kun otetaan huomioon väärinkäsitysten ja valeuutisten laaja leviäminen pandemian aikana. Keskustellessaan covid-19-pandemiaan liittyvistä toimenpiteistä foorumin kansalaiset ovat yhtä mieltä siitä, että kaikki covid-19-toimenpiteet EU:ssa olisi pantava täytäntöön näyttöön perustuvalla tavalla, jotta saadaan aikaan mahdollisimman realistinen kustannus-hyötyanalyysi (ks. [idea](#)). Yksi osallistuja varoittaa erityisesti muista sairauksista ja taudeista kärsivien potilaiden hoidon laiminlyönnistä tai viivästymisestä terveydenhuollon rakenteiden uudistamisen yhteydessä covid-19-potilaiden huomioon ottamiseksi (ks. [idea](#)). Tämän mukaisesti kansalaiset kannattavat lääkintähenkilöstön valmiuksien lisäämistä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Lisäideoissa korostetaan tarvetta kehittää osallistavia strategioita tulevien pandemioiden käsittelemiseksi EU:n tasolla ja vammaisten henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi (ks. [idea](#)). Yhtenä ehdotuksena on tehdä tutkimusta covid-19-toimenpiteiden vaikutuksista vanhustenkotien asukkaisiin ja henkilöstöön eri EU-maissa, jotta saadaan ensikäden tietoa covid-19-toimenpiteistä kärsivien vanhusten kokemuksista (ks. [idea](#)). Lisäksi yksi kansalainen kehottaa tutkimaan pandemian oheisvahinkoja ja piilovaikutuksia (ks. [idea](#)).

Useat osallistajat peräänkuuluttavat tehostettua mielenterveystukea pandemian sosiaalisten ja taloudellisten seurausten käsittelemiseksi erityisesti nuorten keskuudessa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Tämän teeman ympärille on myös järjestetty useita tapahtumia, kuten kysymys Euroopan kansanterveyden tulevaisuudesta koronakriisin jälkeen (ks. [tapahtuma](#)).

Rokotusohjelmasta käydyissä keskusteluissa tuli esiin ristiriitaisia näkemyksiä, jotka vaihtelivat ajatuksesta, jonka mukaan rokotusten olisi oltava pakollisia kaikille (ks. esimerkki [ideasta](#)), siihen, että kansalaisten olisi voitava valita vapaasti (ks. esimerkki [ideasta](#)). Eräs toinen vastaaja katsoo, että rokotteiden ei pitäisi olla pakollisia nuorille ja että EU:n ei pitäisi "kiristää" heitä mahdollistamalla "helpotettu" kansainvälinen matkustaminen rokotusta vastaan ja että jos PCR-testejä vaaditaan, ne olisi tarjottava ilmaiseksi (ks. [idea](#)). Lisäksi ehdotetaan, että EU:n jäsenvaltiot sopivat tunnustavansa asiaankuuluvat WHO:n standardit ja kansalliset asiakirjat, joilla todistetaan vasta-ainetien (tai rokotteen/päivityksen) taso (ks. [idea](#)). Vihreän passin sertifikaatista keskustellaan myös laajasti, ja se kannustaa niitä, jotka vaativat sen poistamista (ks. esimerkki [ideasta](#)), pelkäävät kahden kansalaisluokan

nousua (ks. [idea](#)) ja ehdottavat, että eurooppalaisten olisi puolustettava oikeutta olla ottamatta rokotetta (ks. [idea](#)) niitä vastaan, jotka kannattavat tällaista terveyspassia ja pakollista rokotusta osana yhteisiä toimia viruksen torjumiseksi ja terveydenhuoltojärjestelmien elinkelpoisuuden varmistamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yhdessä vastauksessa käsitellään rokotehankintoihin liittyviä menettelyjä EU:n tasolla ja kehoitetaan lisäämään lääkeyhtiöiden kanssa tehtyjen sopimusten julkistamista ja avoimuutta (ks. [idea](#)).

Useat kansalaiset kehottavat lisäämään solidaarisuutta ja perustamaan maailmanlaajuisen kumppanuuden ja rahoituksen sairauksien torjumiseksi ja hävittämiseksi maailmanlaajuisesti ja ehdottavat, että Eurooppa voi olla maailman johtava toimija pandemioiden, syövän ja sydänsairauksien torjunnassa ja torjunnassa (ks. [idea](#)). Yksi kansalainen ehdottaa, että Euroopan komissio edistäisi yhteistyössä Maailman terveysjärjestön kanssa kansainvälistä sopimusta, joka mahdollistaisi lääkkeiden maailmanlaajuisen tuotannon ja jakelun pandemioiden yhteydessä (ks. [idea](#)), ja toisessa kannanotossa korostetaan tarvetta rokottaa maailma uusien kantojen lisääntymisen estämiseksi (ks. [idea](#)). Samalla vastaajat ehdottavat, että olisi toteutettava toimenpiteitä yritysten patenttien suojaamiseksi, ja ehdottavat, että Euroopan komissiolla voisi olla merkittävä rooli sovittelijana ja suurlähettiläänä (ks. [idea](#)).

Syövän hoito

Aihe, joka mainitaan usein foorumilla, erityisesti suhteessa

ennaltaehkäisyyn, mutta myös sen sosiaalisiin ja psykologisiin seurauksiin, liittyy syöpä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Myös tässä yhteydessä osallistajat ehdottavat resurssien yhdistämistä syövän torjumiseksi kaikkialla EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Osallistajat korostavat tarvetta varhaisen diagnostiikan, kuten seulonnan, yhteensovitetuille toimille, joita EU:ta pyydetään tukemaan (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)).

Syövän ehkäisyyn liittyen yhdessä ideassa ehdotetaan aurinkotuolejen kieltämistä ihosyövän kehittymisriskin ehkäisemiseksi (ks. [idea](#)), kun taas toisessa osallistujassa korostetaan syövän ehkäisyn merkitystä maaseutualueilla, joita syövän ehkäisykampanjat eivät useinkaan juurikaan saavuta (ks. [idea](#)). Jotkut osallistajat korostavat sukupuolistereotyyppien ja leimautumisen estettä terveellisten elämäntapojen ja ennaltaehkäisykäytäntöjen edistämässä miesten keskuudessa. He haluavat EU:n kehittävän kohdennettuja tiedotuskampanjoita erityisesti eturauhassyövän ehkäisemisestä (ks. [idea](#)).

Terveystenhuollon työntekijät

Osallistajat ovat ottaneet esiin terveydenhuoltoalan työoloja koskevan aiheen terveyden lisäksi myös muuttoliikkeen ja sukupuolen osalta (ks. esimerkiksi muuttoliikettä koskeva luku). Osallistajat ovat korostaneet terveydenhuoltoalalla työskentelevien naisten panosta ja tarvetta tukea heitä investoimalla johtamis- ja laajentamisohjelmiin (ks. [idea](#)).

Terveystenhuollon työntekijöitä koskevissa ideoissa korostetaan alan kielteisiä työoloja (ks. esimerkiksi [ideasta](#)), jotka yleensä edellyttävät palkkojen ja työolojen parantamista (ks. [idea](#)).

Pandemia auttoi myös korostamaan terveydenhuollon työntekijöiden keskeistä yhteiskunnallista panosta, mikä toisinaan herätti laajempaa keskustelua nykyisten terveydenhuoltojärjestelmien luonteesta ja yksityisten toimijoiden roolista tällä alalla, mukaan lukien yksityistämisen vaikutus työoloihin (ks. [idea](#)). Yhden ajatuksen

mukaan Euroopan vapaaehtoisten teemavuosi olisi sopiva kunnianosoitus vapaaehtoisten ponnisteluille ja vaikutuksille covid-19-pandemian aikana (ks. [idea](#)).

Seksuaali- ja lisääntymisterveys

Ideissa ja tapahtumissa käsitellään kehoitusta varmistaa kohtuuhintaisen ja esteettömän ehkäisyn saatavuus kaikille naisille (ks. [tapahtuma](#)). Joissakin ideoissa ehdotetaan, että julkisissa tiloissa olisi asetettava saataville ilmaisia kuukautisesineitä niin kutsutun ”aikaköyhyyden” torjumiseksi (ks. esimerkiksi [ideasta](#)). Muissa ehdotuksissa ehdotetaan naisten terveystuotteiden, kuten terveyssteiden, verojen alentamista tai poistamista (ks. [idea](#)). Lisäksi on nostettu esiin tarve lisätä naisten lisääntymisterveyttä koskevaa tutkimusta ja kehittää vähemmän invasiivisia naisten ja miesten ehkäisyvälineitä (ks. [idea](#)) sekä asettaa aamupillerit saataville kaikissa maissa ilman reseptiä. Myös aborttioikeutta vastustavat näkemykset tallennetaan alustalle (ks. [idea](#)).

Vastauksissa käsitellään tarvetta edistää seksuaalikasvatusta joko yleiseurooppalaisella lähestymistavalla, seksuaaliterveyskampanjoilla tai tukemalla alalla toimivia valtiosta riippumattomia laitoksia (ks. esimerkiksi [ideasta](#)).

Berliinissä järjestetyssä tapahtumassa keskusteltiin tulevaisuudennäkymistä, mutta erityisesti in vitro -lannoitukseen liittyvistä eettisistä kysymyksistä (ks. [tapahtuma](#)). Yhdessä ehdotuksessa ehdotetaan EU:n tukemien ja edistämien seksuaaliterveysklinikoiden perustamista (ks. [idea](#)), kun taas toisessa korostetaan HIV:n torjunnan merkitystä (ks. [idea](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022– 9.5.2022)

Äskettäin terveysaiheen yhteydessä toimitetuissa ideoissa toistettiin monia aiemmin havaittuja teemoja, mikä osoittaa jatkuvaa keskittymistä kysymyksiin, joita pidetään useimmille osallistujille ensisijaisina. Uusia alateemoja tai teemoja ei kirjattu.

Osallistajat keskustelivat myös tarpeesta hyväksyä yhteinen kehys eurooppalaisen terveydenhuoltojärjestelmän hallinnoinnissa ja edistää erillisten kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien integrointia (ks. esimerkiksi [ideasta](#)), ja jotkut osallistajat toistivat ajatuksen Euroopan terveysunionista (ks. esimerkiksi [ideasta](#)) ja toiset keskittyivät terveysomavaraisuuteen (ks. [idea](#)). Osallistajat korostivat myös ajatusta siitä, että terveydenhuollon on säilyttävä julkisena palveluna (ks. esimerkiksi [ideasta](#)).

Covid-19-pandemian yhteydessä korostettiin, että on tärkeää varmistaa riittävä rokotuskattavuus (ks. [idea](#)) ja että kriisiviestintää ja -hallintaa on parannettava (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

Ennaltaehkäisyaloitteiden tärkeydestä keskusteltiin laajasti (ks. esimerkiksi [ideasta](#)), ja ehdotuksissa viitattiin innovatiivisiin teknologioihin (ks. [idea](#)), etälääketieteen käyttöön vaikeasti tavoitettavissa väestöryhmissä (ks. [idea](#)) ja pakollisiin rutiinitarkastuksiin (ks. esimerkiksi [ideasta](#)). Lisäksi korostettiin tupakan aiheuttamia vaaroja erityisesti varhaisesta iästä lähtien (ks. [idea](#)).

Tiedonkeruu oli myös tärkeä aihe lääketieteellisen tutkimuksen tehostamiseksi, erityisesti sukupuolten välisten tietorojen yhteensovittamiseksi (ks. esimerkiksi [ideasta](#)). Foorumilla toistettiin myös tarve parantaa terveysosaamista (ks. esimerkiksi [ideasta](#)).

Vahvistetaan eurooppalaisia terveydenhuoltojärjestelmiä yhteistyön ja vaihdon avulla

Lääketieteellisen tietämyksen ja valmiuksien yhdistäminen EU:n tasolla

Perustetaan EU:n laajuinen elinluovutusjärjestelmä

Lisätään EU:n toimivaltaa kansanterveysasioissa

Annetaan EU:lle enemmän toimivaltaa ja toimivaltaa kansanterveyden alalla hätätilanteissa

Laaditaan yhdenmetyä strategioita EU:n yhteisiä terveyshaasteita varten: mielenterveys, itsemurhien ehkäisy, harvinaiset sairaudet, syöpä jne.

EU:n hoitojärjestelmien integrointi

Kohtuuhintaisen ja laadukkaan terveydenhuollon saatavuuden varmistaminen

Laaditaan EU:n laajuiset hoitostandardit

Pannaan täytäntöön kattava eurooppalainen

sairausvakuutusjärjestelmä.

Terveydenhuoltoalan yksityistäminen

Kohtuuhintaisen lääkityksen varmistaminen

Etäterveydenhuollon kehittäminen

Varmistetaan mielenterveyspalvelujen saatavuus kaikille

Terveydenhuollon saatavuus kaikille

Terveys

Terveystutkimus

Investoidaan ja tuetaan terveysalan tutkimusta ja innovointia

Koordinoidaan terveystutkimusta tartuntatautien eurooppalaisen laboratorion tai keskitetyn Euroopan terveystutkimuslaitoksen kanssa.

Kehitetään uusi antibiootti superresistenttejä bakteereja vastaan

Sitoudutaan avoimuuteen kliinisissä

lääketutkimuksissa ja rokotteita koskevissa tutkimuksissa ja asetetaan tiedot yleisön saataville.

Vältä sukupuoleen liittyviä ennakkoluuloja naisten sairauksien tutkimuksessa

Siirtyminen eläinkokeettomaan tieteeseen

Kannustetaan tutkimusta myalgisen enkefalomyeliitin patomekanismeista

Terveelliset elämäntavat

Kannusta kasvisruokavalioon

Edistetään terveellistä ruokavaliota tukemalla tai verottamalla epäterveellisiä tuotteita

Keinotekoisten transrasvojen, antibioottien ja biosidien käytön kieltäminen tehoviljelyssä

Terveyslukutaidon lisääminen varhaisesta iästä lähtien

Vähentää riippuvuutta aiheuttavien tuotteiden, kuten tupakan ja alkoholin, kulutusta

Johtaa jatkuvaa taistelua kovia huumeita vastaan

Poista aikamuutokset ja aikavyöhykkeet

Ennaltaehkäisy

Mielenterveystietoisuuden lisääminen

Rajoitetaan ilman pilaantumista ja melusaastetta sekä erityistä huolta aiheuttavien aineiden aiheuttamaa altistumista.

Kieltää tai rajoittaa käytäntöjä, joiden tiedetään olevan haitallisia terveydelle, kuten aurinkotuoleja

Voittaa sukupuolistereotypiat, jotka rajoittavat ennaltaehkäisyohjelmien tehokkuutta erityisesti miesten keskuudessa

Kaavio 11 – Mielenkartan aihealue ”Terveys” osa 1

Terveys digitaalisella aikakaudella

Eurooppalaisten sähköisen terveydenhuollon järjestelmien käyttöönotto
Edistetään sähköisen terveydenhuollon välineitä liikunnan edistämiseksi
DNA-tietokantojen tietosuojan varmistaminen
Kontrasti digitaalinen riippuvuus

Covid-19-pandemian johdosta toteutetut toimet

Tieteellisen uskottavuuden palauttaminen lääketieteessä ja politiikassa
Covid-19-pandemiaan liittyvien toimenpiteiden käyttöönotto näyttöön perustuvalla tavalla
Kehitetään osallistavia strategioita vammaisten henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi tulevien pandemioiden varalta
Vaikutustutkimus, jossa kerätään tietoja covid-19-pandemian kautta elävien vanhusten kokemuksista
Solidarisuuskehoitus maailmanlaajuiselle kumppanuudelle ja rahoitukselle sairauksien torjumiseksi ja lopettamiseksi
Rokotteiden hankintaa ja hallinnointia koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen käsittely EU:n tasolla
Terveystieteiden rakenteiden uudistaminen, jotta muista sairauksista kuin covid-19-taudista kärsiviä potilaita ei hoidettaisi

Terveystieteiden työntekijät

Korottaa terveydenhuollon työntekijöiden palkkoja
Terveystieteiden työolojen parantaminen

Varmistetaan kohtuuhintaisen ja helposti saatavilla olevan ehkäisyneuvon saatavuus
Torjutaan kausiköyhyyttä mm. poistamalla naisten terveystuotteiden verot
Lisää tutkimusta naisten lisääntymisterveydestä ja vähemmän invasiivisista naisten ja miesten ehkäisymenetelmistä
Eurooppalaisen seksuaaliterveysklinikan perustaminen
Varmistetaan, että kaikilla naisilla on oikeus valita
Anna päivä pillerin jälkeen ilman reseptiä
HIV:n torjunta

Seksuaali- ja lisääntymisterveys

Terve ikääntyminen ja ikääntymisen estäminen

Terveenä ikääntymistä edistävien innovaatioiden edistäminen
Ikääntymistä ja pitkäikäisyyttä koskeva tutkimus

Syövän hoito

Ennaltaehkäisy (terveelliset tavat, seulojat jne.)
Mobilisoidaan syövän sosiaalisia ja psykologisia vaikutuksia
Keskitetyt toimet, resurssien yhdistäminen syövän torjumiseksi EU:n tasolla

Lääketieteelliset lähestymistavat

Asiantajana näyttöön perustuva lääketiede
Puolusta kokonaisvaltaista lähestymistapaa lääketieteeseen
Kannabiksen dekriminointi lääkinnällisiin tarkoituksiin
Tunnista luonnolliset lääkkeet
Elinkaaren loppuvaiheen hoitoja koskeva yhtenäinen eurooppalainen strategia

Terveys

Kaavio 12 – Mielenkartan aihealue ”Terveys” osa 2

4. Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys

Aiheesta ”Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys” on 9. toukokuuta 2022 mennessä saatu yhteensä 2 195 ideaa, 2 099 kommenttia ja 645 tapahtumaa. Osallistujat ovat korostaneet, että EU:sta on tärkeää tehdä osallistavampi ja sosiaalisesti oikeudenmukaisempi erityisesti covid-19-pandemian vuoksi, ja tuoneet esiin useita havaittuja asiaan liittyviä haasteita, kuten tuen puutteen nuorille eurooppalaisille ja jäsenvaltioiden

välisen yhteistyön puutteen. Yksi useimmin ehdotetuista mekanismeista, joilla Euroopasta tehdään osallistavampi ja sosiaalisesti oikeudenmukaisempi, on ehdottoman perustulon takaaminen kaikkialla EU:ssa. Lisäksi osallistujat ovat esittäneet erilaisia ehdotuksia talouskasvun edistämiseksi EU:ssa ottamalla käyttöön talouspolitiikkaa, syventämällä edelleen Euroopan sisämarkkinoita, keskittymällä innovointiin sekä edistämällä ja tukemalla pk-yrityksiä ja strategisia

teollisuudenaloja. Lisäksi vastaajat katsovat, että vihreä ja digitaalinen siirtymä tarjoavat mahdollisuuksia parantaa eurooppalaisten työntekijöiden osaamista ja mukautua muuttuviin työmarkkinoihin, jotta Euroopan talous olisi kilpailukykyinen ja omavaraisempi. Toinen osa-alue viittaa tarpeeseen torjua maaseutualueiden väestökatoa ja aivovuodon vaikutuksia. Eri ideat voidaan ryhmitellä seuraavien teemojen mukaan:

- **Osallistavampi ja sosiaalisesti oikeudenmukainen Eurooppa**
- **Talouden elpyminen**
- **Innovointi – kasvun vauhdittaminen**
- **Sosiaalinen suojelu ja sosiaaliturva**
- **Oikeudenmukaisen talouden verotus**
- **Euroopan sisämarkkinoiden vahvistaminen edelleen**
- **Lisää työpaikkoja**
- **Nykyisen talousmallin kyseenalaistaminen**
- **Kuluttajan oikeudet ja kuluttajansuoja**

Tapahtumat

Eri puolilla Eurooppaa järjestettiin useita osallistavia tapahtumia, joiden avulla kansalaiset voivat ilmaista mielipiteensä EU:sta ja tulevaisuuden huolenaiheistaan (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Esimerkiksi yksi tapahtuma sai opiskelijat pohtimaan asioita, jotka ovat heille ensisijaisia. Työllisyyden alalla he vaativat oikeudenmukaisempia mahdollisuuksia (miesten ja naisten välillä ja sukupolvien välillä) aivovuodon estämiseksi ja kannattivat investointien lisäämistä innovointiin kasvun vauhdittamiseksi, sukupolvien välisen vuoropuhelun lisäämistä ja osallisuuden lisäämistä kaikenlaisen syrjinnän välttämiseksi. Lisäksi he korostivat historiallisen, taiteellisen ja kulttuuriperinnön arvoa ja tarvetta parantaa liikenneinfrastruktuuria (ks. [tapahtuma](#)). Bulgarialaisessa tapahtumassa keskusteltiin aivovuodosta ja nuorten pysymisestä harvaan asutuilla alueilla talouden oikeudenmukaisuuden ja osallistavuuden parantamisen sekä työpaikkojen luomisen, kasvun ja investointien edistämisen yhteydessä (ks. [tapahtuma](#)).

Sosiaalipolitiikan alalla osallistajat keskustelivat Maison de l'Europe Agerin kaupungissa järjestämässä keskustelussa sosiaalisen Euroopan näkymistä (ks. [tapahtuma](#)) ja keinoista kuroa umpeen eriarvoisuuden kuilu sosiaalisen oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi (ks. [tapahtuma](#)). Opiskelijoille suunnatussa tapahtumassa keskityttiin nuorten tulevaisuudennäkymiin EU:n markkinataloudessa (ks. [tapahtuma](#)).

Miesten ja naisten välistä palkkaeroa tutkittiin perusteellisesti Kyproksen yhteydessä (ks. [tapahtuma](#)). Lisäksi Euroopan sosiaalirahastosta keskusteltiin työmarkkinoilla tapahtuvien muutosten yhteydessä Zagrebissa järjestetyssä konferenssissa "Työmarkkinoiden tulevaisuus, mahdollisuudet ja mahdollisuudet Euroopan sosiaalirahastossa" (ks. [tapahtuma](#)).

Hybriditapahtumassa eurooppalaisten yritysten työnantajat kuultiin siitä, miten markkinatalouden tuleviin haasteisiin voidaan vastata (ks. [tapahtuma](#)).

Unkarissa järjestetyssä tapahtumassa keskusteltiin EU:n uuden yhteisen maatalouspolitiikan vaikutuksista perheiluun (ks. [tapahtuma](#)). Espanjassa Europa Press järjesti yhteistyössä Euroopan parlamentin kanssa tapahtumasyklin "Tulevaisuus on sinun käsissäsi". Yhdessä näistä tapahtumista käsiteltiin maaseutualueiden väestökatoa ja niiden elvyttämisenäkymiä (ks. [tapahtuma](#)).

Osallistavampi ja sosiaalisesti oikeudenmukainen Eurooppa

Eniten tähän aiheeseen liittyviä ideoita on kirjattu pyrkimyksiin rakentaa osallistava ja sosiaalisesti oikeudenmukainen talous Eurooppaan. Tällä aihealueella pyritään vahvistamaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta keinona saavuttaa vahva talous (ks. [idea](#)). Suuri osa tähän aiheeseen liittyvistä ideoista edellyttää yleensä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin laajentamista (ks. esimerkki erittäin kannatetusta [ideasta](#)) ja yhtenäistä EU:n lähestymistapaa sosiaaliturvaan, joka ulottuu vanhemmuudesta ja perheestä oikeuteen esteettömään asumiseen ja eläkepolitiikkaan (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Muut vastaajat keskustelevat Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista kompassina sosiaalisen Euroopan saavuttamiseksi ja kehottavat asettamaan vähimmäistavoitteen työllisyyden, köyhyyden vähentämisen sekä koulutuksen ja osaamisen aloilla (ks. [idea](#)). Toisaalta eräät vastaajat katsovat, että työlaainsäädännön sekä sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmien olisi edelleen kuuluttava kunkin jäsenvaltion toimivaltaan (ks. [idea](#)).

Useat foorumin osallistajat peräänkuuluttavat sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa Eurooppaa, joka voitaisiin saavuttaa esimerkiksi kehittämällä sosiaalisen tasa-arvon mittausindeksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Yksi enemmän keskustelluista alateemoista on tarve kehittää politiikkoja institutionaalisella tasolla sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi sekä kulttuuri-

ja koulutustasolla (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi ehdotus on sukupuolikiintiöiden vahvistaminen yritysten johtotehtäville (ks. [idea](#)). Erityisesti on esitetty ehdotuksia tasa-arvopolitiikoista, jotka koskevat vanhempainvapaata koskevia päätöksiä (ks. [idea](#)) ja yhtäläisiä työllistymismahdollisuuksia (ks. [idea](#)). Tämän mukaisesti paneelikeskustelussa käsiteltiin naisyrittäjien liiketoimintaympäristössä kohtaamia haasteita, palkkaeroja ja rahoitusmahdollisuuksia ja tuotiin esiin esimerkkejä hyvistä käytännöistä paikallisella ja kansallisella tasolla (ks. [tapahtuma](#) ja [tapahtuma](#)). Lisäksi otettiin huomioon naisten epävarmat työsuhteet covid-19-pandemian aikana (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

Muita ideoita ovat esimerkiksi kehoitus edistää sukupuolten tasa-arvoa arkkitehtuurin ja maa- ja vesirakentamisen aloilla (ks. [idea](#)). Foorumiin kirjatussa ideassa kannatetaan yhdenvertaista kohtelua koskevan direktiivin hyväksymistä yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi kaikilla elämäntiloilla (ks. [idea](#)). Aiheeseen liittyvät ideat koskevat seksuaalisen väkivallan ja lähisuhdeväkivallan vastaisia toimenpiteitä, ja niissä kehoitetaan erityisesti tekemään aloitteita uhrien tukemiseksi esimerkiksi sovelluksen avulla (ks. [idea](#)).

Toisessa alateemassa, jossa edistettiin osallistavampaa Eurooppaa ja jossa oli paljon osallistujia, keskustellaan tarpeesta helpottaa vammaisten osallisuutta esimerkiksi laajentamalla kansallisten vammaiskorttien voimassaoloa kaikkialla EU:ssa (ks. [idea](#)) ja parantamalla matkailualueiden saavutettavuutta (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)). Tukea annetaan myös vammaisille tarkoitettun sosiaalisen verkoston perustamiselle (ks. [idea](#)). Lisäksi joissakin ideoissa keskitytään kaupunkisuunnitteluun ja ehdotetaan, että julkisista tiloista tehdään sukupolvien välistä vaihtoa edistäviä puistojen, kulttuurikeskusten jne. kautta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tämä oli myös yksi monista ideoista, joita esitettiin espanjalaisessa tapahtumassa, jossa kannustettiin kansalaisia kertomaan näkemyksiään siitä, miten he parantaisivat kaupunkiaan, jos he olisivat kaupunginjohtaja (ks. [tapahtuma](#)).

Vastaavasti ideassa kannatetaan kestävästä kaupunkikehityksen periaatteita, joiden mukaan hyvän elämänlaadun omaavat kaupungit asetetaan selviytymiskykyisen ja sosiaalisesti oikeudenmukaisen Euroopan talouden ytimeen, mukaan lukien paikallisten yritysten ja

paikalliset taloudet, julkisen liikenteen saatavuus, hyvä ilmanlaatu jne. (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

Köyhyysrajan alapuolella elävien ihmisten auttamista ja eriarvoisuuden vähentämistä tuetaan (ks. esimerkki [ideasta](#)). Muutamissa ideoissa korostetaan myös tarvetta tehostaa toimia asunnottomuuden torjumiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja romanivähemmistöjen integrointistrategioiden kehittämiseksi (ks. [tapahtuma](#) ja [tapahtuma](#)) sekä esittää joitakin skeptisempiä näkemyksiä (ks. [idea](#)).

Useissa ideoissa käsitellään tarvetta ottaa käyttöön oikeus olla tavoittamattomissa (ks. esimerkkejä [ideasta](#) ja [ideasta](#)).

Toisessa ideassa kannatetaan sinisen kortin voimassaolon lisäämistä kolmansien maiden kansalaisten osalta sen jälkeen, kun heidän alkuperäinen työsuhteensa on päättynyt (ks. [idea](#)).

Talouden elpyminen

Talouden elpyminen on yksi eniten sitoutuneista teemoista. Foorumin osallistajat esittivät näkemyksensä tarpeesta vauhdittaa sisämarkkinoita niiden kilpailukykyyn lisäämiseksi ja innovoinnin kannustamiseksi elpymisen tieksi (ks. [idea](#)). Samaan aikaan useat osallistajat kannattavat ajatusta uudistetusta sosiaalisesta sopimuksesta Euroopan oikeudenmukaista elpymistä varten (ks. [idea](#)). Lisäksi Euroopan sosiaalisen markkinatalouden aikaansaamiseksi kansalaiset kannustavat vahvistamaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja työehtosopimusneuvotteluja (ks. [idea](#)).

Foorumilla esitetyissä kommentteissa ja ideoissa ilmaistaan huoli julkisen velan kasvusta EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)): keskustellaan Euroopan keskuspankin (EKP) roolista ja kehoitetaan tarkistamaan vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä (ks. [idea](#)), muun muassa vaihtotaseen epätasapainoa koskevaa lainsäädäntöä (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja yleisemmin EKP:n mandaatin laajentamista ja vahvistamista (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

Keskustelun pääaiheena oli EU:n elpymissuunnitelma, jossa osallistajat korostivat EU-maiden yhteistä solidaarisuushaastetta ja keskustelivat varojen käyttöönottoon liittyvistä haasteista (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Samalla osallistajat korostavat, että elvytysuunnitelmien täytäntöönpanossa tarvitaan tarkkuutta, tehokkuutta ja avoimuutta (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Osallistajat esittävät usein paikallisen kulutuksen ja tuotannon edistämiseen liittyviä ideoita, joissa pk-yritykset ovat kasvun moottori, ja niitä pidetään ratkaisevan tärkeinä EU:n talouden elpymisen kannalta. Tästä syystä kansalaiset korostavat tarvetta poistaa yritysten byrokraattiset esteet (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)) ja yksinkertaistaa ulkomaisten startup-yritysten byrokraattisia menettelyjä (ks. [idea](#)). Osallistajat ehdottavat myös, että EU:n rahastot olisi kohdennettava myös pk-yrityksille (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tämän aihealueen yleisen suuntauksen mukaisesti on monia kehoituksia lisätä tavaroiden tuotantoa EU:ssa tuonnin sijaan (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Eräs vastaaja ehdottaa, että verkossa myytävien tuotteiden alkuperä ilmoitetaan paikallisen kulutuksen lisäämiseksi (ks. [idea](#)).

Elpymisstrategioiden yhteydessä koheesiota korostetaan olennaisena arvona yhdessä verkossa olevien sosiaalisten oikeuksien ja nuorten työllisyystarpeisiin vastaamisen kanssa (ks. [tapahtuma](#)). Esimerkiksi investoiminen tuleviin sukupolviin esitetään myös strategiana talouden elvyttämiseksi covid-19-kriisin jälkeen (ks. [idea](#)).

Vastaavasti vastaajat keskustelevat covid-19-pandemian osalta tarpeesta rahoittaa mahdollisia tulevia pandemiavalmiustoimenpiteitä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tämän mukaisesti yhdessä ideassa käsitellään terveydenhuollon ammattilaisten henkilöstövajetta Euroopassa (ks. [idea](#)). Lisäksi osallistujat korostavat, että on tärkeää osoittaa julkisia varoja pientuottajien ja kauppiaiden tukemiseen, jotta ne voivat korvata kaikki pandemian aikana tapahtuneista sulkemisista aiheutuneet tappiot (ks. [idea](#)).

Innovointi – kasvun vauhdittaminen

Monet tähän aiheeseen liittyvät kirjaukset viittasivat siihen, että innovointi on Euroopan talouden keskeinen voimavara. Osallistujat ehdottavat kasvun vauhdittamista investoimalla huipputeknologian tutkimukseen, taitoihin, tietämykseen ja asiantuntemukseen (tekoäly, lohkokeitju, nanoteknologia, energian varastointi, laboratoriossa kasvatettu liha jne.). Joissakin ideoissa käsitellään kilpailun siirtymistä kustannusten minimoinnista tietämyksen maksimointiin, mikä avaa Euroopan osaamistaloudelle mahdollisuuksia vakiinnuttaa asemansa (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Lisäksi useissa ideoissa yksilöidään teknologisen riippumattomuuden tarve esimerkiksi kehittämällä EU:n laitteistojen valmistuskapasiteettia ja vähentämällä sen teollista ja kaupallista riippuvuutta ulkoisista maista (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Tämän aihealueen toistuvimmissa ideoissa käsitellään tarvetta tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja edistää yrittäjyyttä (ks. [idea](#)). Itse asiassa start-up-yritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) rahoitusta pidetään yleisesti tärkeänä innovoinnin edistäjänä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Käytännössä osallistujat ehdottavat pk-yritysten tukemista esimerkiksi EU:n rahastolla, joka tarjoaa pk-yrityksille alkupääomaa (ks. [idea](#)), tai eurooppalaisille pk-yrityksille tarkoitetulla verkkokauppa-alustalla (ks. [idea](#)). Toinen osallistuja viittaa Kiinan kehitykseen innovoinnin ja kasvun kapillaarikeskittymien kautta yhdistettynä suotuisiin hallinnollisiin ja verotuksellisiin säännöksiin, jotka kannustivat investointeihin ja startup-yritysten nousuun. Osallistuja kehottaa pohtimaan uudelleen EU:n politiikkoja tällaisten esimerkkien valossa (ks. [idea](#)). Lisäksi ideassa ehdotetaan

suotuisan verotuksen myöntämistä aloitteleville yrityksille huipputeknologian aloilla (ks. [idea](#)).

Vankooissa kannanotoissa korostetaan myös mahdollisuutta perustaa yrityksiä pieniin eurooppalaisiin kyliin ja raja-alueille (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)) ja hyödyntää myös etätyömahdollisuuksia (ks. [idea](#)). Monissa ideoissa puolletaan hallinnon hajauttamista ja paikallishallinnon tehostamista (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)), myös alueellisten erojen kaventumisen ja monien alueiden kohtaaman aivovuodon vuoksi (ks. [tapahtuma](#)). Samassa valossa järjestettiin [tapahtuma](#) siitä, miten nuoret saadaan pysymään maaseudulla ja pienemmissä kaupungeissa. Vastaavasti useissa tapahtumissa keskusteltiin mahdollisuuksista hyödyntää alueiden paikallista kehitystä kestävän matkailun edistämiseksi (ks. [tapahtuma](#) ja [tapahtuma](#)).

Investointeja tutkimukseen ja koulutukseen pidetään ratkaisevan tärkeinä (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)), ja niillä tuetaan tietämyksen jakamista avoimen laboratorioverkoston tai Euroopan infrastruktuuriviraston kautta (ks. [idea](#)). Laajasti kannatetussa ideassa kehoitetaan EU:ta lunastamaan lupauksensa osoittaa 3 prosenttia BKT:stä tutkimukseen ja innovointiin (ks. [idea](#)). Toisessa ehdotuksessa käsitellään eräänlaista Spotify for science -tietokantaa, joka sisältää 3D-tulostusmalleja (ks. [idea](#)), verkko-oppimateriaaleja ja koulutusohjelmia, joissa kerätään ammatillisen koulutuksen kansainvälisiä hyviä käytäntöjä (ks. [idea](#)). Tutkimuksen yhteydessä yksi ehdotuksista on helpottaa patenteja patenttirahaston kautta (ks. [idea](#)). Lisäksi kehoitetaan perustamaan Euroopan terveysalan korkea viranomaisen, jonka olisi kannustettava julkista ja yksityistä terveysalan tutkimusta (ks. [idea](#)). Innovoinnin edistämiseksi yksi kansalainen kannattaa innovoinnin tukemista lisäämällä standardoinnin vapautta, jotta voidaan vähentää oikeudellista vastuuta vaihtoehtoisia ratkaisuja tarjoaviin innovatiivisiin lähestymistapoihin nähden (ks. [idea](#)). Tutkimuksen ja innovoinnin edistämiseksi on esitetty lukuisia ehdotuksia, joilla edistetään keskeisten kehitystä vauhdittavien teknologioiden kehittämistä Euroopassa (ks. [idea](#)).

Muut ideat osoittavat, että digitaalitalous nähdään innovoinnin ja kasvun ennakoedellytyksenä, kun keskustellaan kryptovaluutasta (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja paikallisista digitaalisista valuutoista, jotka olisivat rinnakkaisia euron kanssa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Kryptovaluutan osalta vastaajat katsovat, että sääntelyä tarvitaan kansalaisten suojelemiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Innovoinnista ja kasvusta keskustellaan myös suhteessa ympäristöön ja ilmastomuutokseen sekä vihreään siirtymään (ks. [idea](#)). Koko foorumilla on ideoita ilmastoneutraaliustavoitteista ja johtavasta roolista, joka EU:lla voisi olla (maailmanlaajuisen) vihreän talouden luomisessa ja siihen investoimisessa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi kansalainen ehdottaa

esimerkiksi vihreän siirtymän täydentämistä teollisuuspoliittisten suunnitelmien tavoitteiden jäljittämällä määrällisillä indikaattoreilla, joilla seurataan Euroopan teollisuusstrategiaa maailmanlaajuisessa vertailussa (ks. [idea](#)). Lisäksi osallistuja korostaa mahdollisuutta käyttää tekoälyä yritysten energiatehokkuuden parantamiseen (ks. [idea](#)).

Useissa ideoissa keskustellaan vihreän talouden käytännön toteutuksesta esimerkiksi investoimalla luonnonmukaiseen maatalouteen ja Pellolta pöytään -aloitteisiin (ks. [idea](#)). Toinen osallistuja ehdottaa vihreämmän talouden saavuttamista ja elintarviketurvaan puuttumista älykkäiden maatalousteknologioiden avulla (ks. [idea](#)).

Yksi kansalainen kuitenkin selittää, että vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanolla olisi varmistettava, että uudet toimenpiteet eivät vaikuta haitallisesti EU:n kansalaisiin (ks. [idea](#)). Liiketoiminnan näkökulmasta useissa ideoissa keskustellaan toimenpiteistä, joilla yrityksiä kannustetaan ja tuetaan vihreän siirtymän toteuttamisessa (ks. [tapahtuma](#)), esimerkiksi asettamalla selkeät ja sitovat tavoitteet tietyille aloille (ks. [idea](#)), samalla kun yrityksiä estetään hyväksymästä "vihreän pesun" strategioita (ks. [idea](#)).

Muissa ehdotuksissa viitataan ilmailu- ja avaruusteollisuuden vahvistamiseen keinona johtaa innovatiivisia teknologioita esimerkiksi lisäämällä ESan rahoitusta (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

Sosiaalinen suojelu ja sosiaaliturva

Toistuvien alateema, johon liittyy useita erittäin kannatettavia ja kommentoitavia ideoita, koskee ehdotonta perustuloa, jolla varmistetaan kunkin henkilön kyky osallistua yhteiskuntaan (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Ehdottoman perustulon lisäksi (nuoriso)työttömyyteen puuttumiseksi tarvitaan toistuvasti toimenpiteitä, kuten tehostettuja osaamishajelmia (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja Euroopan työttömyysrahaston perustamista (ks. [idea](#)). Nuorisotyöttömyyttä käsitellään myös muissa aiheissa.

Tähän alateemaan liittyy myös joukko ideoita, joissa keskustellaan tuloeroista EU:ssa ja ehdotetaan pientä palkkaeroa saman yrityksen sisällä (ks. esimerkki [ideasta](#)), sekä yleinen kehoitus toteuttaa lisätoimenpiteitä köyhyyden torjumiseksi ja ehkäisemiseksi Euroopassa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistuja toistaa, että sosiaalietuuksien rahoituksessa on noudatettava vahvaa taloudellista perustaa (ks. [idea](#)).

Väestön ikääntymisen vuoksi jotkut osallistajat korostavat tarvetta puuttua pitkäaikaiseen terveydenhuoltoon vanhusten turvallisuuden ja ihmisarvon varmistamiseksi (ks. [idea](#)) sekä puuttua vanhusten sosiaaliseen eristyneisyyteen (ks. [idea](#)). He

haluavat kannustaa sukupolvien väliseen solidaarisuuteen, jotta iäkkäitä sukupolvia ei syrjäytettäisi (ks. [idea](#)). Yksi osallistuja kehottaa myös kuroma umpeen iäkkäiden ihmisten digitaalisen kuilun, varmistamaan, että heillä on tarvittavat taidot julkishallinnon muodollisuuksien hoitamiseksi ja että heillä on käytettävissään sosiaali- ja terveysresursseja, yleistä tietoutta ja kulttuuritoimintaa (ks. [idea](#)).

Tähän liittyen monet vastaajat keskustelevat koordinoitujen eläkepolitiikan ja eläkkeiden tarpeesta EU:n jäsenvaltioissa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja ehdottavat yhtenäisen eläkejärjestelmän perustamista liikkuville kansalaisille (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistajat ehdottavat myös eläkeuudistuksia (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toisissa ideoissa käsitellään lasten ja vanhusten köyhyyttä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Naispuoliset eläkkeensaajat ovat suuremmassa köyhyysvaarassa, koska he toimivat yleensä omaishoitajina eikä heidän eläkkeissään oteta huomioon tällaisia työvuosia (ks. [idea](#)). Oikeus esteettömään ja kohtuuhintaiseen asumiseen on toinen sosiaaliturvaan liittyvä alateema, josta osallistajat keskustelivat (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistuja vaatii myös kannustimia nykyisen väestökadon torjumiseksi verohyvitystoimenpiteellä, jolla kevennetään nuorten pienituloisten perheiden taloudellista taakkaa (ks. [idea](#)). Muut kehottavat yleisemmin EU:ta ja sen jäsenvaltioita ottamaan huomioon väestörakenteen muutoksen (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja ehdottamaan elimen perustamista tätä varten (ks. [idea](#)).

Lisäksi on joukko muita ideoita, jotka liittyvät hallinnollisiin prosesseihin, esimerkiksi digitalisoidun (EU:n yhteisen) sosiaaliturvakortin käyttöönottoon ja liikkuvien eurooppalaisten siirrettäviin sosiaalisiin oikeuksiin, kuten myös muissa foorumin aiheissa on keskusteltu (ks. esimerkki [ideasta](#)). Samassa yhteydessä eräs vastaaja kannattaa demokraattista digitaalista euroa ja yleistä perus-osinkoa, jotka voitaisiin rahoittaa EKP:n avoimilla markkinoilla, digitaalisella lisensoinnilla tai suorilla sijoituksilla hankkimista joukkovelkakirjoista ja osakkeista saaduilla tuotoilla (ks. [idea](#)).

Oikeudenmukaisen talouden verotus

Merkittävä teema on sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöongelmien ratkaiseminen finanssipoliittisilla säännöillä.

Hallitseva ajatuspooli kannattaa verotuksen oikeudenmukaisuuden lisäämistä, oikeudenmukaista verotusta ja veropetosten torjuntaa. Ehdotuksiin sisältyy toimenpiteitä veronkierron torjumiseksi ja finanssitransaktioveron käyttöön ottamiseksi (ks. [idea](#)).

Suuri osa osallistujista esittää ajatuksia sosiaalisen polkumyynnin välttämisestä yhdenmukaistamalla finanssipoliittisia sääntöjä ja vähimmäispalkkoja kaikissa jäsenvaltioissa (ks. esimerkkejä [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Eräs hyvin kommentoitu ja kannatettu ajatus koskee maailmanlaajuisen tai EU:n vähimmäisveron käyttöönottoa veroparatiiseihin puuttumiseksi (ks. [idea](#)), ja siinä ehdotetaan myös eurooppalaisen lähentymisen edistämistä välittömän verotuksen alalla (ks. [idea](#)). Toisessa ideassa ehdotetaan, että veroasioissa yhteistyöhaluttomien lainkäyttöalueiden luettelon menetelmiä tarkistettaisiin (ks. [idea](#)). Monissa vastauksissa nousee esiin kysymys siitä, miten suuria teknologiayrityksiä ja digitaalisia yrityksiä voidaan verottaa tehokkaasti (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)).

Huomattava osa ideoista puoltaa verotuksen yhdenmukaistamista ja verouunionin luomista, jotta voidaan varmistaa vaurauden parempi jakautuminen eurooppalaisissa yhteiskunnissa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tältä osin digitaalisella alustalla korostetaan erilaisia mahdollisia osallistavaa ja oikeudenmukaista taloutta edistäviä verotustoimenpiteitä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Verotuksen kohteet ovat tällä hetkellä seuraavat. Ensinnäkin verotoimenpiteet, joilla edistetään yritysten välistä tasapuolista kilpailua, kuten yhteinen alv-järjestelmä sähköistä kaupankäyntiä varten tai yritysten velvoittaminen maksamaan alv vain kotimaassaan (ks. [idea](#)). Toiseksi ympäristöön ja ilmastomuutokseen liittyvä verotus edellyttää muun muassa EU:n hiilidioksidipäästöjen tullimekanismia (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai kestävyysveroa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yhteisiä veroja, kuten hiilijalanjälkiverotusta, pidetään myös keinona kuroa umpeen EU-maiden välistä eriarvoisuutta ja parantaa sisämarkkinoiden toimintaa (ks. [idea](#)). Tässä yhteydessä järjestettiin tapahtuma, jossa jäsenvaltioissa sovellettavia EU:n talousarviosääntöjä oli uudistettava, jotta voidaan varmistaa kestävä covid-19-pandemian jälkeinen elpyminen ja varmistaa vihreän ja digitaalisen siirtymän edellyttämät julkiset investoinnit (ks. [tapahtuma](#)).

Kolmanneksi kehoitus verottaa kulutustavaroita tuotanto-olosuhteiden perusteella (työvoima, raaka-aineet, palkat) reilun kaupan edistämiseksi vapaakaupan sijaan (ks. esimerkki [ideasta](#)). Viimeiseen verotustoimenpiteiden ryhmään sovelletaan erilaisia toimenpiteitä, kuten sukupuolten tasa-arvoa edistävää verotusta, ja siinä kehoitetaan sallimaan nollaverokannan tai alennetun alv-kannan soveltaminen naisten hygieniatuotteisiin (ks. [idea](#)).

EU:nsisämarkkinoiden vahvistaminen

Useat kannanotot liittyvät tarpeeseen vahvistaa edelleen Euroopan sisämarkkinoita keskittyen

talouspolitiikkaan, kun otetaan huomioon, että komission painopiste on siirtynyt yhä enemmän muille politiikan aloille (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Itse asiassa monet osallistajat pitivät EU:n tavaroiden, palvelujen, pääoman ja ihmisten sisämarkkinoita EU:n arvokkaampana voimavarana (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Joissakin kannanotoissa korostetaan paikallisten ekosysteemien yhdistämisen arvoa ja merkitystä eri puolilla Eurooppaa, jonka kautta on kehitetty erilaisia asiantuntemuksen ja taitotiedon muotoja (ks. [idea](#)).

Lisäksi monet kannanotot viittaavat siihen, että kun otetaan huomioon konttikuljetuskustannusten merkittävä nousu, EU:lla on mahdollisuus palauttaa monikansalliset tehtaat, kuten mikrosirujen tuotanto, jotka olivat aiemmin siirtyneet Aasian maihin alhaisempien tuotantokustannusten vuoksi (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Yksi kansalainen ehdottaa talouspolitiikan kehittämistä maailmanlaajuisen yritysten houkuttelemiseksi EU:hun osana eurooppalaista yrityspolitiikkaa, jossa verotus on yhdenmukaista kaikkialla EU:ssa (ks. [idea](#)).

Yleisesti ottaen ideoissa toistetaan, että jäsenvaltioiden olisi parannettava voimassa olevan säännösten täytäntöönpanoa talouden alalla ja vältettävä protektionismia sisämarkkinoiden houkuttelevuuden ja kilpailukyvyyn lisäämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Muissa ideoissa kannatetaan EKP:n toimintojen lisäämistä (ks. esimerkki [ideasta](#)), edunvalvonnan rajoittamista EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja rajatylittävien yhteyksien vahvistamista. Sen lisäksi, että parannetaan yhteyksiä maaseutualueille (ks. [idea](#)).

Yhteisiä veroja, kuten hiilijalanjälkiverotusta ja valuuttaverotusta, pidetään keinona kuroa umpeen EU-maiden välistä eriarvoisuutta ja parantaa sisämarkkinoiden toimintaa (ks. [idea](#)). Tässä yhteydessä järjestettiin tapahtuma, jossa jäsenvaltioissa sovellettavia EU:n talousarviosääntöjä oli uudistettava, jotta voidaan varmistaa kestävä elpyminen covid-19-pandemian jälkeen ja varmistaa vihreän ja digitaalisen siirtymän edellyttämät julkiset investoinnit (ks. [tapahtuma](#)).

Eräs osallistuja toistaa, että sisämarkkinasäännöt olisi yhdenmukaistettava rajatylittävän kaupan toiminnan lisäämiseksi. Lisäksi pk-yritysten kasvu- ja laajentumisenäkymiä olisi arvioitava pk-yritystestin jälkeen sen varmistamiseksi, että sääntely vastaa yrittäjien ja kansalaisten todellisia tarpeita (ks. [idea](#)).

Muutamissa ideoissa keskitytään matkailuun Euroopan talouden kasvun kannalta strategisena alana (ks. [idea](#)).

Lopuksi voidaan todeta, että esperanton omaksuminen eurooppalaiseksi kieleksi olisi taloudellisesti kannattavaa (ks. [idea](#)).

Lisää työpaikkoja

Työpaikkojen lisäämisestä keskusteltaessa osallistujat yksilöivät erilaisia kysymyksiä, kuten työntekijöiden täydennyskoulutuksen tarpeen, muuttuviin työmarkkinoihin sopeutumisen sekä tarpeen puuttua nuorisotyöttömyyteen ja sopeutua covid-19-pandemian aiheuttamiin olosuhteisiin.

Osallistujat korostavat, että on tärkeää tukea nuoria erityisesti työmarkkinoille pääsyssä (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Nuorisotyöttömyys on tämän aihealueen merkittävin kysymys (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja erityisesti NEET-nuoret (ks. [idea](#)). Osallistujat korostavat, että lähtötason työpaikat eivät ole lähtötason työnhakijoiden saavutettavissa, koska ne edellyttävät paradoksaalisesti työkokemusta (ks. [idea](#)). Yhdessä ideassa ehdotetaan joidenkin kovien taitojen sisällyttämistä akateemiseen opetussuunnitelmaan työhön suuntautuvien taitojen vahvistamiseksi (ks. [idea](#)). Painopiste on myös urakehityksessä, ja siinä peräänkuulutetaan ohjelmia ja toimenpiteitä, joilla helpotetaan pääsyä EU:n työmarkkinoille, harjoittelupaikkoja eri jäsenvaltioissa ja verkossa toimivaa työpaikkafoorumia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Esimerkiksi taitojen parantamista koskevalla hankkeella pyritään asettamaan koulutus- ja oppimismahdollisuudet Euroopan sosiaalisten markkinoiden keskiöön (ks. [idea](#)).

Foorumille esitettiin myös ehdotuksia akateemisten tutkintojen mukauttamisesta työmarkkinoille, mikä puolestaan parantaisi opiskelijoiden työllistettävyyttä (ks. [idea](#)). Ammattitaitoisten työntekijöiden puutteeseen ja yleisemmin työmarkkinoiden digitalisointiin tarvittavien taitojen puutteeseen puuttumiseksi (ks. [idea](#)) yksi osallistuja ehdottaa ulkomailla hankitun koulutuksen tunnustamisen helpottamista (ks. [idea](#)). Toinen ideoiden ryhmä, joka liittyy innovointiin, kehottaa luomaan työpaikkoja vihreän ja digitaalisen siirtymän mukaisesti (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toisaalta osallistujat korostavat myös tarvetta tarjota enemmän ammatillisia kehittymismahdollisuuksia teknisillä aloilla, joilla tarvitaan enemmän käytännön taitoja (ks. [idea](#)). Itse asiassa useat osallistujat korostavat ammatillisen koulutuksen ja keskiasteen jälkeisen oppimisen puutetta ja siten yritysten kyvyttömyyttä löytää ammattitaitoisia työntekijöitä (ks. [idea](#)). Yksi osallistuja esimerkiksi kehottaa edistämään käsiteollisuusalan työpaikkoja keinona, jolla nuoret sukupolvet voivat löytää uudelleen perusarvot, sen sijaan, että edistetään pelkästään tietotekniikka-alan työpaikkoja (ks. [idea](#)).

Työntekijöiden liikkuvuuden lisäämistä EU:ssa pidetään myös taloudellisesti hyödyllisenä (ks. [idea](#)), mutta siitä keskustellaan myös, koska se aiheuttaa aivovuotoa joissakin maissa (ks. [tapahtuma](#)). Foorumin osallistuja edistää pyrkimystä luoda ihmisarvoisia työpaikkoja meritokratian pohjalta (ks. [idea](#)).

Työolojen osalta osallistujat kannattavat etätöön ja joustavan työn edistämistä, jotta voidaan vähentää työntekijöiden työmatka-aikaa ja toimistoinfrastruktuurista työnantajille aiheutuvia kiinteitä kustannuksia (ks. [idea](#)), sovittaa yhteen perhe-aika, vähentää maaseudun väestökatoa (ks. [idea](#)) ja vähentää haitallisia päästöjä vähentämällä liikennettä (ks. [idea](#)). Muita ehdotuksia ovat lyhyemmän työviikon käyttöönotto (ks. esimerkki [ideasta](#)), palkattoman harjoittelun kieltäminen, pakolliset ylityöt ja epävarmat työsopimukset (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai investoinnit lastenhoitoinfrastruktuureihin yksityis- ja työelämän yhteensovittamiseksi.

Ajatusta päivänvalon säästämiseen kuluvan ajan poistamisesta on laajennettu, ja osallistujat ovat keskustelleet päivänvalon säästämiseen kuluvan ajan poistamisen taloudellisista ja sosiaalisista hyödyistä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Nykyisen talousmallin haastaminen

Monilla tähän aiheeseen liittyvillä ideoilla on yhteinen tavoite vähentää eriarvoisuutta EU:n talouksissa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tätä pidetään ratkaisevan tärkeänä samalla kun pyritään lisäämään yhteiskunnallista tasapainoa tehostamalla alueiden välistä yhteistyötä (ks. [idea](#)).

Useissa ideoissa kannatetaan asetuksen antamista Euroopan teollisuuden raaka-aineiden ja jalostettujen tuotteiden hankintalähteiden monipuolistamisesta "eurooppalaisen kapitalismin" mallin edistämiseksi (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

Useissa kannanotoissa korostetaan myös, että on tärkeää tarkastella BKT:tä pidemmälle menevää talousmallia, jotta voidaan pyrkiä osallistavaan ja oikeudenmukaiseen eurooppalaiseen hyvinvointiin (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#) ja [tapahtumasta](#)), sekä indikaattoreita, joilla mitataan BKT:tä pidemmälle meneviä kasvukäsitteitä (ks. [tapahtuma](#)). Vastaavasti yksi kansalainen katsoo, että sisämarkkinoiden sääntelykehityksessä olisi otettava käyttöön suurempia kannustimia yrityksille, jotta ne osallistuisivat yhteiskunnan ja ympäristön toimintaan (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)). Samalla ideassa hahmotellaan tarve mukauttaa rahapolitiikkaa siten, että se vastaa "ympäristötaksonomian" ja "sosiaalisen taksonomian" käsitteitä (ks. [idea](#)). Kolmannen sektorin organisaatiot kannattavat sitä, että osa NextGenerationEU-paketista käytettäisiin sosiaaliseen hyvinvointiin ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen (ks. [idea](#)).

Yhdessä ehdotuksessa ehdotetaan raportointia siitä, kuinka paljon erilaiset liikennetavat vaikuttavat hiilijalanjälkeen, jotta voidaan lisätä tietoisuutta ja kannustaa kansalaisia valitsemaan vähiten saastuttava liikennemuoto (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)). Vastaavasti eräs toinen osallistuja ehdottaa hiililuottokorttijärjestelmän

käyttöönottoa EU:ssa suoritettavia lentoja varten lentomatkustuksen sääntelemiseksi ja rajoittamiseksi (ks. [idea](#)).

Tässä teemassa Euroopan nykyistä talousjärjestelmää käsitellään ideologisemmasta näkökulmasta. Yhtäältä osallistajat ehdottavat kapitalismin ja vapaiden markkinoiden kehittämistä lisäämällä sisäistä kilpailua, vähentämällä sääntelytaakkaa, vähentämällä tukia ja liian korkeita verokantoja (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osa vastaajista toivoo, että talous muuttuisi liberaalimmaksi. Niiden ehdotuksiin kuuluvat erityisesti byrokratian vähentäminen, etuoikeuksien poistaminen EU:n politiikoilta ja henkilöstöltä (ks. esimerkki [ideasta](#)), alemman ja keskiluokan verojen alentaminen, yrittäjyyden tukeminen sekä pienten ja keski suurten yritysten kehittäminen, jotka puolestaan tarjoavat työllistymismahdollisuuksia (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Kuten edellä todettiin, muut osallistajat pyrkivät sitä vastoin kohti ihmiskeskeisempää taloutta ja korostavat nykyisen talousmallin havaittuja puutteita, kuten työolojen ja tavaroiden alkuperän avoimuuden puutetta koko tuotantoketjussa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Tässä keskustelussa yksi idea keskittyy degrowth-teoriaan keinona palauttaa uusi tasapaino ihmisen ja luonnon välille suhteessa hallitsemattomaan kasvuun (ks. [idea](#)). Toinen osallistuja ehdottaa, että vertailukohdaksi otetaan donitsitalousmalli (ks. [idea](#)). Muutamat vastaajat tukevat kiertotalouden aloitteita (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Lisää ideoita kiertotaloudesta löytyy aiheesta Ilmastomuutos ja ympäristö.

puolustuksen, energian ja ympäristön sekä teollisuuden siirtymän näkökulmasta (ks. [idea](#)).

Kuten aiemminkin, useissa viimeaikaisissa kannanotoissa keskusteltiin maaseutualueiden roolista vahvemman EU:n talouden luomisessa. Eri ideoissa korostettiin maaseutualueiden väestökadon ongelmaa (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja monet vastaajat katsoivat tämän vaikuttavan eriarvoisuuteen (ks. [idea](#)). Osallistajat korostivat, että on tärkeää tarjota yrityksille ja nuorille kannustimia asettua maaseutualueille kohdennetun verotuksen ja byrokratian vähentämisen avulla (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi kehoitettiin lisäämään nuorten viljelijöiden rahoitusta (ks. [idea](#)).

Sosiaalisen suojelun ja sosiaaliturvan teema on viime aikoina tuottanut runsaasti aiheeseen liittyviä ideoita, joissa toistetaan edellä mainittuja teemoja. Vastauksissa käsiteltiin eläkeuudistuksia, työviikon pituutta, aktivointipolitiikkoja, vammaisten erityisongelmien ratkaisemiseen tähtääviä politiikkoja (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja tulotukijärjestelmiä. Yleisen perustulon käyttöönotto oli yleisin ehdotus (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja jotkut vastaajat kyseenalaistivat tällaisen toimenpiteen tehokkuuden (ks. [idea](#)).

Huomattavassa osassa ideoita keskusteltiin siitä, miten vihreä talous olisi pantava täytäntöön ja ylläpidettävä itseään (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi osallistuja kannatti myös hyvää vesihuoltoa koskevien tiedotuskampanjoiden järjestämistä Euroopan tasolla (ks. [idea](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Venäjän hyökättyä Ukrainaan suuri joukko ideoita toi esiin tarpeen tuotannon autonomialle Euroopan taloudellisen omavaraisuuden parantamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)), eurooppalaisen merkin vahvemmalle suojelulle (ks. [idea](#)) ja tuontiverojen korottamiselle keinona lisätä Euroopan suvereniteettia (ks. [idea](#)). Tämän teeman uusi ilmentymä on useiden osallistujien esiin nostama pyrkimys omavaraisuuteen energiaomavaraisuuden saavuttamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja siinä viitataan usein energiakriisiin, joka johtuu strategisista toimista Venäjän hyökättyä Ukrainaan (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tätä hyödynnetään Euroopan energiaunionia koskevassa ehdotuksessa (ks. [idea](#)). Useat osallistajat keskustelivat myös EU:n strategisen energiaomavaraisuuden käsitteestä (ks. esimerkkejä [ideasta](#)) asiantuntijajaneelin kanssa Espanjassa järjestetyssä tapahtumassa turvallisuuden ja

Neuvottelut uudistetusta työmarkkinasopimuksesta, joka perustuu työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun ja työehtosopimusneuvotteluihin
 Otetaan käyttöön toimenpiteitä, joilla torjutaan julkisen velan kasvua EU:ssa
 Vahvistetaan ja laajennetaan EKP:n toimeksiantoa
 Varmistetaan, että elvytysuunnitelmat ovat tiukkoja, tehokkaita ja avoimia
 Tuetaan ja kasvatetaan pk-yrityksiä: keskeisessä asemassa EU:n elpymisessä
 Tulevien pandemiavalmiustoimenpiteiden rahoittaminen
 Puututaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden
 Otetaan käyttöön EU:n laajuinen ehdoton perustulo
 Taistelu (nuoriso)työttömyydestä
 EU:n tuloerojen ja köyhyyden torjuminen
 Sosiaaliturvaetuuksien käyttöönottomahdollisuuksien mittaaminen suhteessa taloudellisen perustan vakauteen
 Käsitellään pitkäaikaista terveydenhuoltoa ikääntyneiden turvallisuuden ja ihmisarvon varmistamiseksi ja kannustetaan sukupolvien väliseen vaihtoon.
 Eläkepolitiikkojen ja -amp; eläkkeiden koordinointi EU:ssa
 Vahvistetaan sosiaaliturvaa ja sosiaaliturvaa koskevat EU:n vähimmäisvaatimukset
 Kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden varmistaminen
 Otetaan käyttöön yhteinen digitaalinen sosiaaliturvakortti

Talouden elpyminen

Sosiaalinen suojele ja sosiaaliturva

Vahvistetaan Euroopan sosiaalinen ulottuvuus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin avulla
 Sukupuolten tasa-arvon saavuttaminen kaikilla toimialoilla samapalkkaisuuden ja tasa-arvokiintiön avulla
 Lisätään toimia vammaisten henkilöiden osallistamiseksi
 Vähennetään eriarvoisuutta ja tehostetaan toimia asunnottomuuden torjumiseksi
 Kohdennetaan toimia tunnistettujen syrjäytyneiden väestöryhmien integroimiseksi yhteiskuntaan ja kaikenlaisen syrjinnän torjumiseksi
 Instituutin oikeus olla tavoittamattomissa

Osallistavampi ja sosiaalisesti oikeudenmukainen Eurooppa

Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus & työpaikat

Veropetosten torjunta
 EU:n verosäännösten yhtenäistäminen sosiaalisen polkumyynnin välttämiseksi
 Veropolitiikan yhdenmukaistaminen kohti verouunionia
 Torjutaan veroparatiiseja vähimmäisverolla kaikkialla EU:ssa
 Edistää EU:n kulutusta verotuksen avulla
 Verotus ilmastonmuutoksen torjumiseksi
 Oikeudenmukainen verotus reilun kaupan edistämiseksi

Osallistava ja oikeudenmukaisen talouden verotus

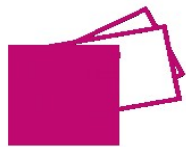
Investoinnit koulutukseen, tutkimukseen ja kehittämiseen eurooppalaisen osaamistalouden aikaansaamiseksi
 Vähennetään teollisuuden ja kaupan riippuvuutta EU:n ulkopuolisista maista
 Rahaston perustaminen 8. Pk-yritykset innovoinnin edistäjinä
 Yritysten hajauttaminen ja paikallishallinnon tehostaminen alueellisten erojen kaventamiseksi
 Kestävän matkailun edistäminen
 Digitaalitalouden luominen
 Kohti vihreää taloutta
 Kannustetaan ja tuetaan yrityksiä vihreän siirtymän toteuttamisessa ja estetään samalla "vihreä pesu"
 Laajenna ilmailu- ja avaruusteollisuutta innovatiivisten teknologioiden kärkeen

Innovointi – kasvun vauhdittaminen

Kaavio 13 – Miellekartta aiheesta "Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys", osa 1

Vahvistetaan edelleen EU:n sisämarkkinoita

EU:n talouspolitiikan kehittäminen taloudellisen yhdentymisen syventämiseksi
Paikallisten teollisten ekosysteemien yhdistäminen kaikkialla Euroopassa
Tuo tuotantoyritykset takaisin EU:hun
Strategisen riippumattomuuden vahvistaminen keskeisillä teollisuudenaloilla
Estetään yrityksiä, joiden päätoimipaikka on Euroopan ulkopuolella, ottamasta haltuunsa eurooppalaisia yrityksiä.
Liikenne- ja energiaverkkojen perustaminen kaikkialle EU:hun
Otetaan käyttöön yhteiset verot eriarvoisuuden poistamiseksi EU:ssa

Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus & työpaikat

Nykyisen talousmallin haastaminen

Monipuolistaa raaka-aineiden ja jalostettujen tavaroiden hankintalähteitä Euroopan teollisuudelle
Sisällytetään talousmalliin muita indikaattoreita, joilla täydennetään BKT-toimenpiteitä
Otetaan kolmannen sektorin organisaatiot mukaan toteuttamaan sosiaalista hyvinvointia ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevia ohjelmia.
Otetaan käyttöön hiililuottokorttijärjestelmä lentoliikennettä varten ja lisätään tietoisuutta siitä, miten hiilijalanjäljet vaihtelevat eri liikennemuotojen välillä.
Vapautetaan talous, vähennetään byrokratiaa ja alennetaan alemman ja keskitason luokkien veroja
Uudistetaan EU:n talouden ohjausmalli osallistavan ja oikeudenmukaisen eurooppalaisen hyvinvoinnin saavuttamiseksi
Siirtyminen kohti kiertotaloutta

Lisää työpaikkoja

Helpotetaan työllistymistä EU:ssa, erityisesti lähtötasolla Nuorisotyöttömyyden torjuminen
Akateemisten tutkintojen mukauttaminen työmarkkinoille opiskelijoiden työllistettävyyden parantamiseksi
Puututaan ammattitaitoisten työntekijöiden puutteeseen työmarkkinoiden digitalisoimiseksi
Otetaan käyttöön "flex working" (työskentelyosa toimisto-osasta etänä)
Kannustetaan nuoria tekemään käsitöitä ja käsityöläisiä
Yksinkertaistetaan verotusta ja tehostetaan työvoimapolitiikkaa EU:ssa
Tuetaan nuoria viljelijöitä ja kannustetaan hyvien käytäntöjen jakamiseen

5. EU maailmassa

EU:ta maailmassa koskevassa aihepiirissä julkaistut ideat kattavat useita ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyviä teemoja, jotka vaihtelevat kaupasta ja muista pehmeän vallan näkökohdista puolustukseen. Yleisesti ottaen useimmin toistuvat aiheet edellyttävät EU:n vahvempaa läsnäoloa maailmanlaajuisella poliittisella areenalla: naapuruuspolitiikassaan sekä suhteissaan esimerkiksi Afrikan, Tyynenmeren ja Latinalaisen Amerikan maihin. Foorumin osallistujien mielestä EU:n olisi käytettävä rohkeammin sekä pehmeää että kovaa valtaa. Foorumin perustamisen jälkeen aihe on tuottanut yhteensä 3 695 kannanottoa eli 1 448 ideaa, 1 768 kommenttia ja 479 tapahtumaa. Eri ideat voidaan ryhmitellä seuraavien teemojen mukaan:

- **EU:n ulkopolitiikan yleiset tavoitteet**
- **Puolustus ja asevoimat**
- **Päätöksenteko**
- **Naapuruuspolitiikka ja suhteet muihin maihin**
- **Laajentuminen**
- **Kauppapolitiikka**

Tapahtumat

Viimeaikaisiin EU:n puitteissa järjestettyihin maailmanlaajuisiin tapahtumiin vaikutti suurelta osin Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen aiheuttama radikaalisti erilainen geopoliittinen tilanne.

Konfliktin puhkeaminen johti useiden tapahtumien järjestämiseen EU:n roolista ja sen taloudellisista ja diplomaattisista suhteista Ukrainaan ja Venäjään. Tämä koski Saksassa järjestettyä verkkotapahtumaa, johon osallistui 64 henkilöä (ks. [tapahtuma](#)), ja jossa osallistujat kysyivät kahdelta EU:n edustajalta muun muassa EU:n ulkopoliittisesta kannasta meneillään olevassa konfliktissa ja EU:n Venäjälle asettamien pakotteiden vaikutuksista. Toisessa Ranskassa järjestetyssä verkkotapahtumassa osallistujat keskustelivat EU:n edustajan kanssa tavoista vähentää EU:n riippuvuutta Venäjän kaasutoimituksista (ks. [tapahtuma](#)). Sota herätti myös uutta kiinnostusta sellaisiin aiheisiin kuin yhteinen puolustus ja EU:n laajentuminen, joista keskusteltiin joissakin tapahtumissa. Esimerkiksi Puolassa järjestetyssä työpajassa keskusteltiin erityisesti tarpeesta edistää EU:n laajentumista (ks. [tapahtuma](#)).

Espanjassa järjestettiin myös muita tapahtumia, kuten muuttoliikettä, rasismia ja EU:n ja Afrikan välisiä suhteita käsittelevä foorumi osana Euroopan tulevaisuutta käsittelevää konferenssia (ks. [tapahtuma](#)).

EU:n ulkopoliitiikan yleiset tavoitteet

Monet EU:n panokset maailmanlaajuisessa teemassa haluavat EU:n vahvistavan rooliaan maailmanlaajuisena toimijana ja edistävän maailmanlaajuisia monenvälisyyttä sekä puolustavan demokratiaa ja käyttävän pehmeää valtaansa autoritaarisuuden nousua vastaan kaikkialla maailmassa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Useimmat näistä ideoista tähtäävät yhtenäisempään EU:hun maailmanlaajuisien haasteiden edessä, kuten ihmisoikeusloukkaukset ja ilmastonmuutos (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Keskusteluja EU:n roolista maailmassa ovat leimanneet erityisesti Afganistanin ja Ukrainan kriisit. Osallistujat ovat korostaneet Yhdysvaltojen lisääntyvän vetäytymisen ulkoasioista ja konflikteista aiheuttaman geopoliittisen muutoksen merkitystä. Monet osallistujat pitävät Talebanin paluuta valtaan länsimaiden epäonnistumisena ja merkinä siitä, että EU:n on aika omaksua oma roolinsa ulkopoliittisissa asioissa

riippumatta sen strategisesta liittoutumasta Yhdysvaltojen kanssa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tätä toistuvasti esitettyä vaatimusta yhtenäisestä lähestymistavasta ulkopoliittikkaan on käsitelty useissa tapahtumissa (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Ukrainan Venäjän vastaisella rajalla vallitsevan suuren kriisin osalta EU:ta kehoitetaan auttamaan Ukrainaa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja puhumaan yhdellä äänellä Venäjän sotilaallisia uhkia vastaan, jotta ei toistettaisi menneisyyden virheitä, kun jakautunut EU jätti liikaa tilaa ulkovalloille, erityisesti Yhdysvalloille, sotilaallisten kriisien käsittelyssä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yhdysvaltojen roolista voidaan todeta, että huolimatta siitä, mitä mieltä se on Ukrainan kriisistä, jotkin kannanotot osoittavat epäluottamusta EU:n tärkeintä liittolaista kohtaan (ks. [idea](#)).

Osallistujat toteavat, että EU:n rooli on muuttumassa, kun huoli ilmastohätätilasta kasvaa, taloudellinen ja geopoliittinen valtasapaino muuttuu, monenvälisyyteen kohdistuu suuria haasteita ja covid-19-pandemiaa torjutaan maailmanlaajuisesti (ks. esimerkki [tapahtumasta](#), ks. esimerkki [ideasta](#)). Näin ollen useat vastaajat ovat sitä mieltä, että EU:n olisi käytettävä rohkeammin sekä pehmeää että kovaa valtaa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)).

Ihmisoikeuksien puolustamisen osalta yksi tämän aiheen kannatetuimmista ideoista on se, että tarvitaan yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, jolla varmistetaan eurooppalaisten turvallisuus ja edistetään samalla demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja ympäristönsuojelua sen naapurustossa ja maailmanlaajuisesti (ks. [idea](#)). Toisessa ideassa ehdotetaan ihmisoikeuksien suojelun parantamista EU:n allekirjoittamien ulkomaankauppasopimusten lausekkeissa (ks. [idea](#)). Lukuisat ideat tukevat feminististä EU:n ulkopoliittikkaa sekä siinä mielessä, että EU:n olisi puolustettava voimakkaasti naisten oikeuksia kaikkialla maailmassa (ks. esimerkki [ideasta](#)), että myös myönteiseen rauhaan ja kulttuuriseen herkkyyteen perustuvan lähestymistavan avulla (ks. [idea](#)).

Näin ollen osallistujat kehottavat lisäämään jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tarvetta lopettaa jäsenvaltioiden välinen kilpailu kansainvälisellä tasolla (ks. [idea](#)). Tähän liittyy vaatimus yhteisestä eurooppalaisesta asevientijärjestelmästä, jossa on tiukat säännöt sen varmistamiseksi, että "EU:ssa valmistetut" aseet eivät lietsi konflikteja eri puolilla maailmaa ja johda ihmisoikeusloukkauksiin (ks. [idea](#)).

Useimmat ideat edellyttävät yhtenäisempää ja yhdentyneempää EU:ta, mikä vahvistaisi EU:n roolia maailmanlaajuisena oikeus- ja oikeusmahtina, joka on avoin vuorovaikutukselle useiden monenvälisen instituutioiden kanssa sekä maailmanlaajuisella että alueellisella tasolla (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)), kun taas toiset haluavat EU:n keskittyvän rooliinsa talouden toimijana, kuten alun perin suunniteltiin. Tältä

osin ne katsovat, että EU:n ei pitäisi omaksua geopolittisen toimijan roolia, vaan sen olisi pikemminkin säilytettävä alkuperäinen tehtävänsä eli yhteiset talousmarkkinat. Osallistujat katsovat, että koska EU ei ole suvereeni valtio, sillä ei voi olla poliittista roolia maailmanlaajuisena toimijana (ks. esimerkki a kohdasta).

Puolustus ja asevoimat

Toistuva ja paljon keskusteltu alateema on tarve vahvistaa EU:n kovaa valtaa (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)) sekä lisäämällä EU:n puolustusbudjettia (ks. [idea](#)) että vahvistamalla Euroopan puolustusteollisuutta strategisen riippumattomuuden saavuttamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistujat kannattavat myös yhteisen eurooppalaisen armeijan perustamista (ks. esimerkki [ideasta](#)), joka on yksi aiheeseen liittyvistä kannatetuimmista ideoista, tai jäsenvaltioiden asevoimien integroimista EU:n tasolla (ks. esimerkki [ideasta](#)). Eräät osallistujat ovat tunnustaneet olemassa olevat yhteistä eurooppalaista sotilaspolitiikkaa edistävät aloitteet, kuten EU:n turvallisuus- ja puolustusalan strategisen kompassin. Yksi niistä kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota armeijan sosiaaliseen ulottuvuuteen (eli asevoimien työlöihin, ks. [idea](#)). Jotkut osallistujat suhtautuvat kuitenkin skeptisemmin tai jopa täysin kielteisesti ajatukseen yhteisestä eurooppalaisesta armeijasta. Yksi niistä vaatii, ettei ajatusta eurooppalaisesta armeijasta toteuteta, ja pyytää suuntaamaan yksittäisten maiden sotilaallisia investointeja Natoon (ks. [idea](#)).

Osallistujat ehdottavat myös, että EU:n tasolla perustettaisiin erikoistuneempia joukkoja tai instituutioita, kuten eurooppalainen kansalliskaarti, joka toimisi hätätilanteissa, esimerkiksi luonnonkatastrofien jälkeen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Myös muut osallistujat haluavat kehittää Euroopan tiedustelupalvelun (ks. esimerkki [ideasta](#)). Jotkut vastaajat ehdottavat myös Euroopan sotilasakatemian perustamista (ks. esimerkki [ideasta](#)). Sotilaskoulutuksen osalta yksi osallistuja ehdottaa myös sotilaallisen peruskoulutuksen perustamista eurooppalaisille nuorille (ks. [idea](#)). Joidenkin osallistujien mielestä EU:n ja Yhdysvaltojen liittouman taantuminen merkitsee myös EU:n jäsenvaltioiden välisen ulkopoliittisen yhteistyön ja koordinoinnin lisääntymistä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Päätöksenteko

EU:n päätöksentekoprosessia pidetään usein hitaana ja melko tehottomana, kun on kyse nopean toiminnan toteuttamisesta vastauksena välittömään haasteeseen.

Tämän ongelman ratkaisemiseksi osallistujat esittävät useita ideoita EU:n päätöksentekoprosessin uudistamiseksi.

Osallistujat katsovat, että EU:n on ratkaisevan tärkeää toimia yhtenä vakaana ja yhtenäisenä yhteisönä kansainvälisellä poliittisella areenalla, jotta se voi säilyttää roolinsa ja vahvistaa sitä edelleen. Tämän saavuttamiseksi useat kannanotot lisäävät yhteisen ulkopoliittikan tarvetta (ks. [idea](#)). Kehotus vahvistaa EU:n kykyä osallistua ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan oli myös aiheena Suomen julkisessa kuulemisessa Eurooppa-foorumilla, jossa keskusteltiin Suomen nykyisistä ja tulevista rooleista Euroopassa ja EU:ssa (ks. [tapahtuma](#)).

Monissa kannanotoissa kehoitetaan harkitsemaan yksimielisyyssääntöä uudelleen. Yhdessä ajatuslinjassa korostetaan, että yksimielisyyssääntöön perustuva nykyinen tilanne antaa yhdelle jäsenvaltiolle mahdollisuuden estää yhteinen ulkopoliittikka (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Tätä pidetään ongelmallisena, koska se estää EU:ta saamasta uskottavaa, vakaata ja vahvaa ääntä maailmassa. Esitetyn ajatuksen mukaan EU:n olisi sen vuoksi siirryttävä kohti "ehdottoman" enemmistön järjestelmää. Yksi tämän aihealueen eniten kannatusta saaneista ideoista on yksityiskohtainen kuvaus jäsenvaltioiden ehdottomasta enemmistöäänestysjärjestelmästä, jota Euroopan parlamentin jäsenten yksinkertainen enemmistö tukee, jotta EU voi toteuttaa täytäntöönpanotoimia ja luoda todellisen ja uskottavan ulkopoliittikan (ks. [idea](#)). Eurooppalaista demokratiaa koskevien keskustelujen tapaan myös määräänemmistö päätös esitetään vaihtoehtona nykyiselle yksimielisyyssäännölle (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Viimeisessä alateemassa käsitellään Euroopan parlamentin toimivaltaa. Jotkut vastaajat katsovat, että vaikka Euroopan parlamentti on alusta alkaen tukenut yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) käsitettä ja pyrkinyt laajentamaan sen soveltamisalaa, sillä on edelleen vain toisarvoinen rooli EU:n ulkopoliittisessa päätöksenteossa. Siksi he katsovat, että on ratkaisevan tärkeää antaa Euroopan parlamentille enemmän ulkopoliittista toimivaltaa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Naapuruuspolitiikka ja suhteet muihin maihin

Eräs ideoiden alateema koskee EU:n diplomaattista edustusta, ja osallistujat kehottavat yleisesti ottaen EU:n toimielimiä edustamaan ja puolustamaan etujaan maailmassa näkyvämmiin (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tässä yhteydessä he ehdottavat, että EU:n jäsenvaltioiden suurlähetystöt korvattaisiin yhdellä EU:n suurlähetystöllä, joka edustaisi ja yhdistäisi kaikkia EU:n jäsenvaltioita. Yhden osallistujan mukaan tämä

voitaisiin saavuttaa uudistamalla nykyistä Euroopan unionin ulkosuhdehallintoa (EUH, ks. [idea](#)). Tämä voisi tarkoittaa myös yhden EU:n jäsenyyttä kaikissa kansainvälisissä instituutioissa, kuten Natossa (ks. esimerkki [ideasta](#)), tai yhtä pysyvää edustusta YK:n turvallisuusneuvostossa (ks. [idea](#)). Muita ideoita ovat yhteisen EU-passin luominen kaikille Euroopan kansalaisille (ks. esimerkki [ideasta](#)) sekä EU:n lipun ja EU:n hymnin järjestelmällinen käyttö kansainvälisissä yhteyksissä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Puolassa järjestetyssä tapahtumassa ja siihen liittyvässä ideassa (ks. [tapahtuma](#) ja [idea](#)) toistettiin Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n välisten kauppasuhteiden taloudellinen merkitys sekä Puolalle että koko EU:lle myös brexitin jälkeen. Tähän aiheeseen liittyvät kannanotot koskevat erityisesti EU:n poliittisia suhteita Venäjään ja Kiinaan (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Osallistajat korostavat tarvetta pohtia perusteellisesti uudelleen EU:n ulkopoliittikkaa ottamalla käyttöön rohkeampi lähestymistapa aiempien aiheiden mukaisesti. Yksi osallistuja esimerkiksi väittää, että EU:n olisi lisättävä merellistä läsnäoloaan indopasifisella alueella (ks. [idea](#)). Foorumin muut osallistajat keskustelevalt kuitenkin lausunnosta, jonka mukaan EU:n olisi Kiinan suhteen paitsi kehitettävä yhtenäisempi ja tiukempi kanta diplomaattisuhteissaan, kun otetaan huomioon hyvin erilaiset arvojärjestelmät, myös kehitettävä Euroopan unionin ulkomaisia investointeja koskeva strategia, jolla torjutaan Kiinan vaikutusvaltaa maailmanlaajuisesti ja erityisesti kehityksimaissa (ks. [idea](#)).

Suhteista Venäjään ja Itä-Euroopan maihin voidaan todeta, että eräät Saksan ja Baltian maiden välisiä suhteita käsitelleen tapahtuman osanottajat kehottivat muun muassa EU:ta tukemaan Valko-Venäjän oppositiota (ks. [tapahtuma](#)). Yksi osallistuja haluaa EU:n osallistuvan enemmän poliittisiin jännitteisiin, joita esiintyy naapurimaissa, kuten Montenegrossa, Bosnia ja Hertsegovinassa ja Kosovossa, tai jopa sen omissa jäsenvaltioissa, kuten Kyproksessa (ks. [idea](#)). Osallistuja ilmaisi tässä yhteydessä huolensa myös EU:n ja Turkin sekä EU:n ja Serbian välisistä suhteista. EU:ta kannustetaan myös ottamaan johtava rooli Israelin ja Palestiinan välisessä rauhanrakentamisprosessissa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Mitä tulee EU:n suhteisiin Euroopan ulkopuolisiin maihin ja erityisesti Afrikan valtioihin, osallistajat ovat sitä mieltä, että kumppanuutta olisi vahvistettava ja kauppasuhteita Afrikan kanssa uudistettava (ks. esimerkki edellä). Toiset kansalaiset vaativat vahvempia kahdenvälisiä kumppanuuksia yksittäisten jäsenvaltioiden ja Afrikan maiden välillä myös muuttoliikerekysymysten ratkaisemiseksi. Tällaisia ajatuksia käsitellään yksityiskohtaisemmin muuttoliikettä koskevassa luvussa. On myös esitetty joitakin kehoituksia luopua entisten siirtomaajärjestelmien taloudellisen ja poliittisen perinnön säilyttämisestä (ks. [idea](#)). Myös suhteissa Afrikan mantereeseen eräs osallistuja kehottaa EU:ta tunnustamaan Somalimaan

täysivaltaiseksi maaksi (ks. [idea](#)). Jotkut vastaajat peräänkuuluttavat vahvempaa kumppanuutta EU:n ja muiden alueellisten monenvälisten järjestöjen, kuten Afrikan unionin, Mercosurin ja ASEANin, välillä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Laajentuminen

Toistuva teema on EU:n laajentuminen. Osallistajat kannattavat suhteellisen paljon ehdotuksia laajentumisen jatkamiseksi erityisesti Länsi-Balkanilla. Yksi tämän aiheen eniten kannatusta saaneista kannanotoista edellyttää EU:n jatkuvaa laajentumista ja Länsi-Balkanin kumppaneiden yhdentymistä rauhan ja vakauden varmistamiseksi alueella (ks. [idea](#)). Lisäksi on järjestetty erilaisia tapahtumia, joissa on käsitelty EU:n laajentumiseen ja Länsi-Balkaniin liittyviä kysymyksiä (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Yhdessä Saksassa järjestetyssä nuorisotapahtumassa nuoret osallistajat vaativat EU:n laajempaa osallistumista Länsi-Balkanilla, myös turvallisuusalan toimijana (ks. [tapahtuma](#)). Unkarissa järjestetyssä konferenssissa (ks. [tapahtuma](#)) hyväksyttiin vahvasti laajentumista edistävä kanta, johon osallistui useita poliitikkoja ja tutkijoita, jotka korostivat Länsi-Balkanin laajentumisen merkitystä Euroopan unionin tulevaisuudelle. Useissa kannanotoissa keskitytään EU:n laajentumisen geopolittiseen näkökohtaan (ks. esimerkki [ideasta](#)), kun taas toisissa korostetaan, että EU:hun liittymisen näkymät ovat talousuudistusten ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamisen liikkeellepaneva voima EU:n jäsenyyttä hakevissa maissa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Koska EU:ta vaaditaan laajentumaan Länsi-Balkanille, Kosovo on tunnustettava täysimääräisesti (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ajatus EU:n laajentamisesta Kosovoon herättää kuitenkin useita kommentteja, joissa tätä näkökulmaa vastustetaan voimakkaasti eri syistä. Toinen osallistuja vaatii Kosovosta tuleville henkilöille viisumivapaata pääsyä EU:hun (ks. [idea](#)).

Jotkut osallistajat vastustivat EU:n laajentumisen jatkamista, vaikkakin harvemmin kuin ne, jotka kannattivat laajentumista, ja korostivat tarvetta asettaa etusijalle nykyisen unionin sisäiset kysymykset (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yhdessä vastauksessa pyydetään EU:ta lopettamaan Turkin pitäminen ehdokasmaana (ks. [idea](#)). Yksi vastaaja arvostelee yleisesti EU:n laajentumispoliitikassaan osoittamaa epäselvyyttä (ks. [idea](#)). Hänen mukaansa tämä aiheuttaa turhautumista ja epävakautta ehdokasvaltioissa. Siksi EU:n on hänen mielestään selvennettävä lopullisesti kantaansa laajentumiseen.

Kauppapolitiikka

Osallistajat keskusteleivat vähemmän kaupp- ja taloussuhteisiin liittyvistä ideoista. EU:n ja muiden maailman maiden välisten kauppasuhteiden ja -sopimusten vahvistaminen mainitaan kuitenkin usein ideoissa, joissa vaaditaan vahvempaa ja aktiivisempaa maailmanlaajuista EU:ta.

Joukko EU:ta maailmassa käsitteleviä kannanottoja haluaa tehostaa kauppapolitiikkaa ja uudistaa kauppasopimuksia EU:n arvojen mukaisesti riippumatta siitä, kunnioitetaanko ihmisoikeuksia vai noudatetaanko ympäristönormeja (ks. esimerkki [ideasta](#)). Laajasti kannatetussa ideassa kehoitetaan uudistamaan EU:n kaupp- ja investointipolitiikkaa ja käynnistämään uudelleen maailmanlaajuinen monenvälisyys, jonka ytimessä on ihmisarvoisten työpaikkojen luominen sekä perus- ja ihmisoikeuksien suojeleminen, mukaan lukien työntekijöiden ja ammattiyhdistysten oikeudet (ks. esimerkki [ideasta](#)). Saksankielisessä työpajassa osallistujat keskustelivat EU:n kauppapolitiikasta ja sen vaikutuksista kolmannen maailman maissa erityisesti aloilla, joille ovat ominaisia huonot työolot, lapsityövoima ja kielteiset ympäristövaikutukset, kuten tekstiiliteollisuudessa (ks. [tapahtuma](#)).

Joillekin osallistujille terveys- ja ilmastokriisit ovat tuoneet esiin erittäin globalisoituneen ja toisistaan riippuvaisen Euroopan talouden rajat. Maskien puute terveyskriisin aikana, pandemian jälkeiset maailmanlaajuisiin toimitusketjuihin liittyvät ongelmat ja maailmanlaajuisen kaupan vaikutus ympäristöön ovat aiheuttaneet vaatimuksia uudelleenteollistamisesta ja paikallisen tuotannon lisäämisestä (ks. [idea](#)). Tältä osin monet vastaajat kehottavat lisäämään EU:n jäsenvaltioiden välistä koordinaatiota toimitusketjujen riskien hallinnassa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toinen osallistuja ehdottaa, että perustetaan erityinen laitos, jonka tehtävänä on ennakoida ja torjua strategisten resurssien toimituspulaa. Tämä voitaisiin toteuttaa eurooppalaisena seurantakeskuksena (ks. [idea](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Viimeisimmät tähän aiheeseen liittyvät ideat liittyivät Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan ja vahvistivat viimeisimmän julkaistun raportin teemoja.

Yleisesti ottaen uusissa kannanotoissa vaadittiin EU:n tukea Ukrainalle mutta kannatettiin myös ratkaisuja konfliktin lopettamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tältä osin kannanotot heijastelivat joskus radikaalisti erilaisia kantoja, ja suurin osa vastaajista suhtautui myönteisesti EU:n tekemiin yhteisen ulkopolitiikan aloitteisiin (ks.

esimerkki [ideasta](#)) ja muutama arvosteli niitä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Huoli Venäjän geopolittisista tavoitteista Baltian maissa ja Venäjän vaikutusvallasta Länsi-Balkanilla ilmaistiin myös (ks. [idea](#)). Lisäksi Naton rooli mainittiin usein konfliktin yhteydessä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ukrainan, Moldovan ja Georgian EU-jäsenyyshakemukset vastauksena Venäjän Ukrainaan kohdistamaan hyökkäykseen herättivät foorumilla yhä useammin keskustelua EU:n laajentumisesta. Jotkut osallistujat olivat avoimempia jatkamaan unionin laajentumista ja toiset kannattivat paljon maltillisempaa laajentumispolitiikkaa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Konflikti on tehnyt EU:n roolista ihmisoikeuksien ja demokratioiden suojelussa maailmanlaajuisesti entistä keskeisemmän kysymyksen. Useat osallistujat puolustivat diplomaattisten suhteiden ylläpitämisen merkitystä muiden demokratioiden kanssa eri puolilla maailmaa, sillä itsevaltaiset valtiot, kuten Taiwan, uhkaavat niiden suvereniteettia (ks. [idea](#)). Muissa kannanotoissa käsiteltiin sen sijaan EU:n ja epäliberaalien valtioiden, kuten Iranin, Kiinan ja Turkin, välisten suhteiden luonnetta (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja vaadittiin lisäämään vuoropuhelua ja taloudellista yhteistyötä näiden valtioiden kanssa.

Demokraattisten arvojen ja ihmisoikeuksien edistäminen
Toimia kansainvälisiä sopimuksia rikkovia valtioita vastaan
Vahvistetaan yhteistä ulkopoliittikkaa
EU:n strategisen riippumattomuuden edistäminen
Lisätään keskittymistä EU:n ensisijaiseen tehtävään yhteisillä talousmarkkinoilla
Yhteiset toimet Ukrainan kriisissä

EU:n ulkopoliitiikan yleistavoite

Eurooppalaisen armeijan perustaminen
Perustetaan erikoistuneempia joukkoja tai puolustuslaitoksia EU:n tasolla, kuten tiedustelupalvelu
Perustetaan yhteisiä eurooppalaisia asevoimia muita kuin puolustustarkoituksia varten, kuten eurooppalainen kansalliskaarti.

Puolustus ja asevoimat

EU maailmassa

EU:n näkyvyyden ja vaikutusvallan lisääminen globaalina mahtina
Edistetään jäsenvaltioiden välisen yhteistyön lisäämistä
Yksimielisyyssäännön muuttaminen ehdottomiksi tai määräenemmistöpäätöksiksi
Lisää ulkopoliittista toimivaltaa Euroopan parlamentille

Päätöksenteko

Kaavio 15 – Miellekartta EU:n roolista maailmassa, osa 1

Naapuruuspolitiikka ja suhteet muihin maihin

EU maailmassa

Perustetaan yksi EU:n suurlähetystö, joka edustaa jäsenvaltioita
Otetaan määrätietoinen kanta Venäjään ja Kiinaan vs. suojellaan eurooppalaisia talouskumppanuuksia näiden maiden kanssa
EU:n ulkomaisia investointeja koskevan strategian kehittäminen Kiinan maailmanlaajuisen vaikutusvallan torjumiseksi
Kehitetään vahvempia kumppanuuksia EU:n ja Afrikan maiden sekä muiden ei-länsimaisten maiden välillä, myös Afrikan unionin tai Mercosurin kaltaisten järjestöjen kautta.
Kannustetaan vahvempia kahdenvälisiä kumppanuuksia jäsenvaltioiden ja kehitysmaiden välillä
EU:n yhteinen edustus kansainvälisissä elimissä, kuten Natossa, tai yksi pysyvä edustusto YK:n turvallisuusneuvostossa
omaksua johtava rooli Israelin ja Palestiinan välisessä rauhanrakentamisessa

Laajentuminen

Laajentumisen jatkaminen kohti Länsi-Balkania
Ukrainan, Moldovan ja Georgian integroiminen EU:hun
EU:n laajentumisen eteneminen vs. laajentumisen lopettaminen
Kosovon tunnustaminen ja sen EU:hun yhdentymisen edistäminen

Kauppapolitiikka

Ennakoi ja löydä koordinoituja ratkaisuja resurssipulaan toimitusketjukriiseissä
Edistetään EU:n arvojen mukaisia kauppasopimuksia
Edistetään taloudellista yhteistyötä ja kasvua sekä EU:ssa että sen ulkopuolella
Investoiminen paikalliseen tuotantoon ja teollisen riippumattomuuden lisääminen

6. Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate, turvallisuus

Aiheesta Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus on saatu yhteensä 5 351 kannanottoa (1 768 ideaa, 2 910 kommenttia ja 673 tapahtumaa), joissa osallistujat ovat edistäneet ideoita erilaisista oikeuksista ja vapauksista, kuten hlbtq-henkilöistä ja sukupuolten tasa-arvosta, ja vammaisten osallistamisesta sekä keskustelleet eurooppalaisten arvojen käsitteestä ohjaavana periaatteena. Foorumilla esitettyjen mielipiteiden moninaisuuden vuoksi muut vastaajat ovat kehottaneet kunnioittamaan konservatiivisempia näkemyksiä, jotka liittyvät usein uskonnollisten arvojen suojeluun. Toinen tämän aiheen

keskeinen aihe käsittelee tarvetta ylläpitää ja puolustaa oikeusvaltioperiaatetta niin kutsuttujen epäliberaalien demokratioiden nousun vaarojen osalta EU:ssa sekä tarvetta vahvistaa EU:n demokraattisia arvoja. Viimeaikaisissa puheenvuoroissa on käsitelty Ukrainan sotaa ja EU:n tarvetta lisätä sotilaallisia voimavarojaan. Osallistuminen kattaa seuraavat aiheet:

- Oikeudet ja vapaudet
- Osallistava yhteiskunta
- Oikeusvaltioperiaatteen suojelu

- Turvallisuus
- EU:n arvot
- Lobbaus ja korruptio

Tapahtumat

Arvoihin, oikeuksiin, oikeusvaltioperiaatteeseen ja turvallisuuteen liittyvistä EU:n arvoista keskusteltiin Ranskassa järjestetyssä pyöreän pöydän tapahtumassa (ks. [tapahtuma](#)) ja EU:n kulttuurisesta ja kielellisestä monimuotoisuudesta johtuvia haasteita käsiteltiin myös saksalaisessa konferenssissa, joka järjestettiin yhteistyössä Saksan ja Tanskan raja-alueen vähemmistöjen kanssa ja jossa keskityttiin erityisesti vähemmistöjen arvoon ja merkitykseen yhteiskunnassa (ks. [tapahtuma](#)).

Osallistava yhteiskunta, sukupuolten tasa-arvo, rasminvastaisuus (ks. [tapahtuma](#)) ja hlbtq-fobian vastaiset politiikat olivat aihepiirin puitteissa järjestettyjen tapahtumien yleisimpiä teemoja erityisesti Kreikassa, Italiassa, Ranskassa ja Belgiassa. Tanskassa arvoihin ja oikeuksiin liittyviä tapahtumia järjestettiin pääasiassa kiertävinä työpajoina, joissa oli mukana nuoria useissa lukioissa eri puolilla maata (ks. [tapahtuma](#)).

Sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä ja väkivallasta keskusteltiin laajasti verkkotapahtumassa, jossa käsiteltiin perimmäisiä syitä, ennaltaehkäisyä ja väärinkäytösten torjuntaa (ks. [tapahtuma](#)). Kansainvälisen naisten oikeuksien päivän yhteydessä järjestettiin tapahtuma, jossa keskusteltiin sukupuolten tasa-arvoa edistävästä politiikkatoimista (ks. esimerkki tapahtumasta). Opiskelijoiden tapahtumassa käsiteltiin perheväkivaltaa ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa (ks. [tapahtuma](#)).

Viime aikoina joissakin tapahtumissa on keskusteltu turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvistä kysymyksistä, jotka liittyvät Venäjän hyökkäykseen Ukrainaan. Yhdessä tapahtumassa keskusteltiin erityisesti Ukrainan sodan vaikutuksista EU:n turvallisuuteen ja puolustukseen (ks. [tapahtuma](#)), kun taas toisessa tarkasteltiin mahdollisuuksia saavuttaa strateginen riippumattomuus (ks. [tapahtuma](#)).

Oikeudet ja vapaudet

Oikeuksien ja vapauksien teema on laajuudeltaan merkittävä, mikä johtuu erityisesti osallistujien esiin tuomista monenlaisista oikeuksista ja vapauksista.

Suuri joukko oikeuksia ja vapauksia koskevia ajatuksia käsittelee ihmisoikeuksien ja vapauksien suojelua yleensä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi tämän aiheen kannatetuimmista ideoista on erilaisten ihmisoikeusvälineiden täytäntöpanokelpoisuuden vahvistaminen EU:n oikeusjärjestelmässä (ks. [idea](#)), kun taas toiset katsovat, että ihmisoikeuksia on

päivitettävä nykyisen ja tulevan yhteiskunnallisen todellisuuden mukaisesti (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Kyse on erilaisista ihmisoikeuksista, jotka ovat taloudellisia, sosiaalisia, kulttuurisia, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia. Jotkut osallistajat kiinnittävät huomiota Euroopan rajoilla tapahtuviin ihmisoikeusloukkauksiin, joihin jotkut osallistajat reagoivat tuomitsemalla ihmissalakuljettajat (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet ovat vahvasti esillä tällä foorumilla, ja oikeus yksityisyyteen ja sananvapauteen ovat eniten esillä kannanotoissa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ne kannanotot, joissa käsitellään vapautta syrjinnästä, on ryhmitelty erilliseen osallistavaa yhteiskuntaa koskevaan teemaan, koska ne ovat kooltaan huomattavia.

Muuttuva yhteiskuntamme huomioon ottaen monissa kannanotoissa keskitytään kysymyksiin, jotka liittyvät oikeuksiin ja vapauksiin digitaalisen muutoksen yhteydessä, erityisesti yksityisyyttä koskevaan oikeuteen. Tätä alateemaa käsitellään myös digitaalisessa muutoksessa. EU:n yleistä tietosuojasetusta pidetään keskeisenä keinona estää yrityksiä myymästä henkilötietoja (ks. [idea](#)). Yleisesti ottaen vastaajat toivat esiin tarpeen parantaa lainsäädäntöä ja välineitä, joilla voidaan puuttua internetiin ja sosiaaliseen mediaan sekä kaikkeen uuteen teknologiaan liittyviin yksityisyyden suojaa koskeviin huolenaiheisiin (ks. [idea](#)). Biometristen tietojen käyttöä valvonnassa (ks. [idea](#)) ja henkilötietojen keräämistä ja jakamista yleisemmin (ks. esimerkki [ideasta](#)) on rajoitettu. Itse asiassa vastaajat toteavat, että teknologian jättäiläisten keräämien henkilötietojen avulla tapahtuva digitaalinen valvonta on merkittävä uhka kansalaisten ihmisarvolle, itsemääräämisoikeudelle ja yksityisyydelle. Näin ollen niissä kehoitetaan lisäämään sääntelyä ja tietosuojatoimenpiteitä (ks. [idea](#)). Tämä tuodaan esiin myös siksi, että tekoälyä koskevaa sääntelyä on selvästi tarpeen lisätä (ks. [idea](#)).

Toinen ajatusryhmä käsittelee sananvapautta ja sen rajoituksia. Lehdistöön ja sosiaaliseen mediaan liittyvän sananvapauden varmistamisen osalta jotkut vastaajat ovat ilmaisseet huolensa siitä, että sananvapaus vaarantuu ja sisältö poistetaan alustoilta (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toiset puuttuvat sananvapauden rajoituksiin, kuten siihen, missä määrin verkkosisältöä olisi säänneltävä ja miten tämä vaikuttaa sananvapauteen, ja jotkut kansalaiset kannattavat yhtenäisen eurooppalaisen digitaalisen kehyksen luomista (ks. [tapahtuma](#)). Esimerkiksi valeuutisten katsotaan muodostavan uhan demokraattisille perusarvoille (ks. [tapahtuma](#)). Usein esiin tuotu vihapuheen käsite viittaa tarpeeseen puuttua tähän ongelmaan ja parantaa vihapuheen (esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)) ja viharikosten (ks. [tapahtuma](#)) uhrien suojelua.

Alateema koskee taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia, joita käsitellään myös aiheesta Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työpaikat, kuten oikeutta asuntoon (ks. esimerkki [ideasta](#)), työ- ja yksityiselämän tasapainon varmistamista (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)), elintarvikkeiden sosiaaliturvaa (ks. [idea](#)) jne. Jotkut vastaajat vaativat ihmisoikeuksien päivittämistä tältä osin (ks. [idea](#)) tai jopa sosiaalisten oikeuksien täytäntöönpanoa (ks. [idea](#)).

Tietyn väestöosan oikeuksien näkökulmasta useat ideat puoltavat lasten oikeuksia ja osoittavat, että lasten suojelua on lisättävä lainsäädännössä ja politiikoissa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Kulttuurisen, uskonnollisen ja kielellisen monimuotoisuuden kunnioittamista koskevan perusoikeuden valossa foorumilla laajalti kannatettu ajatus on Euroopan unionille esitetty pyyntö tunnustaa esperanto Euroopan kansalaisten kieleksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toisessa kannanottojen ryhmässä korostetaan tarvetta poistaa covid-19-toimenpiteet heti, kun pandemian vaikutukset sen sallivat, jotta voidaan varmistaa paluu normaalitilaan ja palauttaa kansalaisten vapaudet (ks. [idea](#)). Tässä yhteydessä kehoitetaan myös ehkäisemään sellaisten kansalaisten syrjintää, jotka ovat päättäneet olla ottamatta rokotetta tai käydä säännöllisissä testeissä päästäkseen peruspalveluihin (ks. esimerkki [ideasta](#)). Covid-19-rokotuksiin liittyviä kysymyksiä käsitellään tarkemmin terveysaiheessa.

Joissakin kannanotoissa kehoitetaan EU:ta ottamaan johtoasema eläinten oikeuksien suojelussa (ks. [idea](#)) esimerkiksi ottamalla käyttöön ”eläinlupa” (ks. [idea](#)). Osallistujat katsovat, että vaikka EU:n perussopimuksissa tunnustetaan eläimet tunteviksi olennoiksi, maatalous- ja lihateollisuudessa esiintyy edelleen loukkaavaa ja julmaa kohtelua (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toisissa keskitytään erityisesti oikeudellisiin asioihin ja EU:n sisäisen liikkuvuuden vaikutuksiin, keskustellaan tarpeesta helpottaa prosesseja esimerkiksi perintöasioiden (ks. [idea](#)), kuoleman (ks. [idea](#)) ja ehdotetaan, että jäsenvaltioiden aviovarallisuussuhteita ja rekisteröityjä parisuhteita koskevat rekisterit olisi liitettävä toisiinsa (ks. [idea](#)). Avoimen foorumin verkkoseminaarissa osallistujat keskustelivat rikosoikeudellisten menettelyjen prosessuaalisista oikeuksista eri puolilla EU:ta (ks. [tapahtuma](#)).

Useat osallistujat kannattavat oikeutta itsehoitoon kannabiksella (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja keskustelevat laajemmin huumeiden dekriminallisoinnista ja laillistamisesta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tätä kysymystä käsitellään myös terveysaiheessa.

Jotkut kansalaiset ehdottavat, että käteismaksuvaihtoehdot olisi tunnustettava demokraattiseksi oikeudeksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Väkivaltaisessayhteiskunnassa

Useissa kannanotoissa kehoitetaan tehostamaan toimia osallistavan yhteiskunnan luomiseksi ja käsittelemään vapauden, syrjinnän ja tasa-arvon kaltaisia kysymyksiä. Tämän aihealueen merkittävin panos liittyy sukupuolten tasa-arvoon liittyviin ideoihin, mukaan lukien tätä aihetta koskeva erittäin kannatettu idea (ks. [idea](#) ja esimerkki [tapahtumasta](#)), sekä naisten voimaannuttamiseen (ks. [tapahtuma](#)). Tähän liittyviä ehdotuksia ovat muun muassa naisten määrän lisääminen poliittisten ja taloudellisten päättäjien keskuudessa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Sukupuolten tasa-arvosta keskustellaan laajasti myös samapalkkaisuuden saavuttamisessa (ks. esimerkki [ideasta](#)) sekä lapsuuden koulutuksessa (ks. [idea](#)). Vaatimus sukupuolittuneesta lähestymistavasta perinteisesti miesvaltaisempiin aloihin, kuten STEM-aloihin, sukupuolten epätasa-arvon lievittämiseksi on esitetty myös muissa aiheissa.

Seksuaali- ja lisääntymisoikeuksien osalta kansalaiset ovat jakautuneet. Eräissä kannanotoissa korostetaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien merkitystä peruskeinoina sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi ja sukupuoleen perustuvan väkivallan lopettamiseksi, mukaan lukien oikeus aborttiin (ks. esimerkki [ideasta](#)). Sitä vastoin muissa kannanotoissa kannatetaan ihmisarvon ja oikeuden elämään suojelemista lopettamalla rahoitus EU:n tutkimuksen, kehitysavun ja kansanterveyden aloilla, joiden katsotaan edistävän ihmisalkioiden tuhoamista (ks. [idea](#)). Abortin lisäksi seksuaali- ja lisääntymisoikeuksiin liittyvissä ideoissa keskustellaan tarpeesta toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä sukupuoleen perustuvan väkivallan lisääntymisen torjumiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)) ja ehdotetaan myös miesstereotyyppisiin puuttumista (ks. [idea](#)) sekä kostopornon ja verkossa tapahtuvan häirinnän torjuntaa (ks. [tapahtuma](#)).

Toinen aihe, joka on saanut paljon huomiota, on tarve edistää edelleen vammaisten henkilöiden, esimerkiksi Trisomy 21:stä kärsivien henkilöiden, osallisuutta (ks. [idea](#)). Osallistujat kehottavat sisällyttämään vammaiset henkilöt kansallisiin perustuslakeihin (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)) sekä laatimaan toimintapolitiikkoja, joilla edistetään vammaisten henkilöiden työllistymistä (ks. [idea](#)) ja vammaistietoisuuskoulutusta kaikille työntekijöille (ks. [idea](#)). Vastaavasti eräissä ideassa kannatetaan opettajien kouluttamista siitä, miten vammaiset oppilaat voidaan integroida luokkiin (ks. [idea](#)). Muita ehdotuksia ovat muun muassa seuraavat: i) vammaisten henkilöiden esteiden poistaminen tekemällä tuotteista ja palveluista esteettömämpiä (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)), ii) heidän ihmisoikeuksiensa riittävä suojelu (ks. [idea](#)) ja iii) mielenterveysongelmista kärsiviin henkilöihin kohdistuvan syrjinnän torjuminen

(ks. [idea](#)). Myös hyvin kommentoidussa tapahtumassa, jonka osanottajat hyväksyivät kommenttiosiossa, kehoitetaan ottamaan Downin oireyhtymää sairastavat henkilöt ja lainsäädäntöaloitteet mukaan heidän tukemiseensa (ks. [tapahtuma](#)), jotta voidaan lisätä heidän näkyvyyttään ja osallistumistaan yhteiskunnan kaikilla tasoilla (ks. [idea](#)).

Jotkut vastaajat katsovat, että naisten, hltbiq-vähemmistöjen ja ihmisoikeuksien oikeuksia loukataan joissakin jäsenvaltioissa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Useat osallistujat vaativat, että hltbiq-henkilöitä suojellaan ja samaa sukupuolta olevien avioliitot tunnustetaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)) ja että hltbiq-vanhemmuus sallitaan (ks. [idea](#)). Yhdessä työpajatapahtumassa käsiteltiin hltbiq-henkilöiden oikeuksien sisällyttämistä eri aiheisiin (ks. [tapahtuma](#)). Toisessa ideassa ehdotetaan moninkertaisen syrjinnän käsitteen eli kahteen tai useampaan perusteeseen perustuvan syrjinnän käyttöönottoa ja konkreettisten toimenpiteiden toteuttamista sen torjumiseksi (ks. [idea](#)).

Eurooppalaisten yhteiskuntien ikääntymisen vuoksi foorumille on esitetty kehotuksia torjua ikäsyrjintää (ks. [idea](#)). Lisäksi järjestettiin tapahtuma, jossa tutkittiin väestörakenteen muutosten vaikutuksia yhteiskunnan rakenteelliseen perustaan (ks. [tapahtuma](#)).

Muutamassa tapahtumassa on myös kiinnitetty huomiota kansallisten ja etnisten vähemmistöjen oikeuksiin (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)), mukaan lukien romaniyhteisö (ks. esimerkki [ideasta](#), [tapahtumasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Joissakin ideoissa peräänkuulutetaan EU:n asetusta eurooppalaisten vähemmistöjen kielellisten oikeuksien varmistamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Eräissä erittäin kannatetussa ideassa kehoitetaan tekemään katalaanista EU:n virallinen kieli (ks. [idea](#)).

Komissiossa keskusteltiin osallistavista viestintäkeskusteluista, joissa osallistujat totesivat, että Euroopan kansalaisten olisi voitava vapaasti juhlia uskonnollisia juhlia, jotta Euroopan kansalaiset eivät tuntisi itseään käänteisesti syrjityiksi (ks. [idea](#) ja [idea](#) ja [tapahtuma](#)).

Monimuotoisen ja osallistavan Euroopan tulevaisuudennäkymien osalta osallistujat keskustelevat onnistuneiden kotouttamispolitiikkojen tarpeesta, sillä jotkut korostavat, että tehokkaiden maahanmuuttajien kotouttamispolitiikkojen toteuttamatta jättäminen luo jännitteitä eurooppalaisiin yhteiskuntiin ja niihin liittyviä turvallisuusriskejä (ks. [idea](#)).

Oikeusvaltioperiaatteen suojeleminen

Oikeusvaltioperiaatteen ja demokraattisten arvojen kunnioittamisen tarve on usein toistuva aihe (ks.

esimerkki [ideasta](#)). Kannanotoissa tunnustetaan, että ne muodostavat Euroopan unionin perustan (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Vaikka useimmissa kannanotoissa tuodaan esiin oikeusvaltioperiaatteen liittyviä sisäisiä näkökohtia, niissä käsitellään myös ulkoisia näkökohtia ja kehoitetaan EU:ta omaksumaan tiukempi kanta kolmansiin maihin, kuten Venäjään ja Kiinaan, nähden.

Yksi tämän aiheen eniten kannatetuista ideoista edellyttää demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevaa tarkistusmekanismia (ks. [idea](#)). Lisäksi korostetaan oikeusvaltioperiaatteen merkitystä sisämarkkinoiden toiminnalle (ks. [idea](#)). Näin ollen ajatus yhteisen vision laatimisesta sen arvojen ja instituutioiden suojelemiseksi on laajalti jaettu foorumilla (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Monet osallistujat ovat huolissaan EU:n arvojen ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisesta EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)), ja joissakin mainitaan erityisesti Unkari (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja Puola (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Voimakkaasti kannatetussa ajatuksessa korostetaan, että kaikkien jäsenvaltioiden olisi vaalittava demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta noudattamatta kaksinaismoraalia (ks. [idea](#)).

Näiden oikeusvaltioon kohdistuvien uhkien vuoksi vastaajat ehdottavat erilaisia strategioita rikkomusten torjumiseksi: i) maille myönnettävien avustusten vähentäminen, ii) niiden äänioikeuden poistaminen neuvostossa (ks. esimerkki [ideasta](#)), iii) oikeusvaltioperiaatteen liittyvien talousarvion suojamekanismien käyttö (ks. [idea](#)), iv) 7 artiklan tarkistaminen EU:n arvoja rikkovien hallitusten rankaisemisen helpottamiseksi (ks. [idea](#)), v) sellaisen mekanismin käyttöönotto, jonka avulla jäsenvaltiot voidaan erottaa, jos ne rikkovat demokraattista oikeusvaltioperiaatetta (ks. [idea](#)), ja vi) Euroopan unionin tuomioistuimen kaltaisen valvontaelimen perustaminen demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen suojelemiseksi EU:ssa (ks. [idea](#)).

Muiden EU:n arvojen ohella ehdotetaan myös useita ideoita oikeusvaltioperiaatteen varmistamiseksi. Muutamat niistä ehdottavat kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden tukemista keinona vahvistaa ja ylläpitää demokraattista oikeusvaltioperiaatetta (ks. [idea](#) ja ks. [idea](#)). Eräs vastaaja on esittänyt tähän liittyvän ajatuksen panna täytäntöön EU:n kansalaisyhteiskuntastrategia, jotta kansalaisyhteiskunnan organisaatiot voivat toimia vapaasti ja edistää eurooppalaisten arvojen vaalimista (ks. [idea](#)).

Yleisin ajatus kuitenkin edellyttää yksimielisyyssäännön poistamista sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot, jotka eivät noudata oikeusvaltioperiaatetta, eivät voi estää päätöksentekoa EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Lehdistön ja tiedotusvälineiden vapauden suojelun katsotaan liittyvän oikeusvaltioperiaatteen ja laajemmin EU:n arvojen suojeluun. Tämä oli osallistavan työpajan

aiheena, ja keskeistä oli lisätä tiedotusvälineiden moniarvoisuuden avoimuutta ja varmistaa toimittajien parempi suojelu (ks. [tapahtuma](#)). Lisäksi kannatetaan avoimuuden lisäämistä ja kansalaisten laajempaa osallistumista EU:n päätöksentekoprosessiin (ks. [idea](#)).

Vaikka valtaosa ideoista viittaa siihen, että oikeusvaltioperiaatteen loukkauksiin liittyy huolenaiheita, toisella ideoiden osa-alueella on erilainen näkökulma, jossa EU:n katsotaan loukkaavan jäsenvaltioiden perustuslakeja autoritaarisella tavalla (ks. esimerkki [ideasta](#)). Foorumiin on tallennettu joitakin kehotuksia harkita uudelleen Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltaa estää ristiriidat kansallisten perustuslaillisten lainkäyttöalueiden kanssa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Esimerkiksi yksi osallistuja katsoo, että demokratia hallitsee niin kauan kuin kansan suvereniteettia kunnioitetaan (ks. [idea](#)). Toiset taas väittävät, että veto-oikeutta käytetään perussopimuksissa myönnettynä poliittisena välineenä ja että jäsenvaltioilla on oikeus puolustaa rajoja ja säilyttää kristinuskon, kulttuuri ja yhtenäinen yhteiskunta (ks. [idea](#)).

Turvallisuus

Turvallisuuskysymyksestä keskustellaan laajasti muissa aiheissa, kuten EU:ssa maailmassa, joten sitä käsitellään harvemmin aiheena Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus. Yksi tämän aiheen tällä hetkellä eniten kommentoiduista ideoista on kuitenkin ehdotus EU:n armeijan perustamisesta (ks. [idea](#)), jotta jäsenvaltioita voitaisiin suojella paremmin vihamielisiltä ulkomaisilta toimijoilta (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Lisäksi osallistujat katsovat, että EU:n turvallisuuden keskittäminen olisi hyödyllistä sekä kustannusten että kansallisten armeijoiden merkityksen vähenemisen kannalta kaikkialla Euroopassa, koska Euroopan kansalaiset ovat vähemmän uskollisia oman valtionsa puolustamiselle (ks. [idea](#)). Näiden ajatusten kommentiosioissa muut ovat kuitenkin kyseenalaistaneet tämän ehdotuksen ja kommentoineet lähinnä poliittisia vaikutuksia ja EU:n puolustuksen ja kansallisen puolustuksen välistä suhdetta. Tästä syystä osallistuja kannattaa kansallisten armeijoiden integrointia ja yhteentoimivuutta (ks. [idea](#)).

Osallistujat keskustelevat myös ulkopolitiikan tulevaisuudesta ja siitä, miten sitä voidaan muuttaa sen varmistamiseksi, että Euroopalla on kansainvälinen rooli (ks. [tapahtuma](#)), ja kehottavat myös EU:ta harkitsemaan uudelleen turvallisuustavoitteitaan koskevia painopisteitään ottaen huomioon kysymykset, jotka vaihtelevat muuttoliikkekriisistä Afganistaniin ja Kiinan uhkaan Aasian ja Tyynenmeren alueella (ks. [idea](#)). Kun otetaan huomioon ei-perinteiset militaristiset haasteet, joita ollaan turvaamassa, kuten terrorismi, rikollisjärjestöjen toiminta ja sääntelemätön

maahanmuutto, yksi osallistuja väittää, että niitä ei voida ratkaista pelkästään perinteisillä sotilaallisilla strategioilla, koska ne edellyttävät diplomatian, välitystoiminnan ja yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden avulla käyttöön otettuja turvallisuustoimenpiteitä (ks. [idea](#)). Energiavarmuus (ks. [idea](#)) ja tavoite vähentää riippuvuutta Euroopan unionin geopolittisten puolustusvalmiuksien parantamiseksi ovat tärkeä esimerkki (ks. [idea](#)). Foorumilla käydyissä keskusteluissa nähtiin myös puolustusstrategioita edistävien pasifistien vastakkainasettelua niitä vastaan, jotka väittivät, että kohdatessaan supervaltioja, kuten Kiinaa ja Venäjää, tarvitaan militarisoitua turvallisuutta (ks. [idea](#)). Jotkut osallistujat katsovat, että EU:n ei pitäisi käsitellä puolustusasioita ja että jäsenvaltioiden on parempi puolustautua Naton tuella (ks. [idea](#)).

Foorumilla on laajalti jaettu Venäjää koskevia turvallisuushuolia, kuten disinformaation uhka ja Venäjän vaikutusvalta ja vipuvaikutus Euroopan maihin (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)) sekä näkemyksiä, joissa ilmaistaan tarve kehittää yhteisiä politiikkoja (ks. [idea](#)).

Keskusteltaessa EU:n sisäisestä turvallisuudesta jotkut osallistujat korostavat tarvetta torjua erityyppisiä uhkia, kuten kyberhyökkäyksiä parantamalla kyberturvallisuuden koordinoitua (ks. [idea](#)) ja terrorismin moninaisia muotoja koordinoituilla terrorismintorjuntaohjelmilla (ks. [tapahtumasta](#)). Lisäksi niissä korostetaan, että on tärkeää ehkäistä eurooppalaisten yhteiskuntien radikalisoitumista ja polarisoitumista esimerkiksi perustamalla radikalisoitumisen torjuntaverkosto parhaiden käytäntöjen jakamiseksi (ks. [idea](#) ja [idea](#)).

EU:n tason koordinoitua ehdotetaan myös poliisi- ja rajavartiolaitokselle tasa-arvon ja yhdenmukaisen työskentelyn varmistamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa (ks. [idea](#)). Tältä osin osallistujat ovat ehdottaneet sotilas- ja poliisialan Erasmus-ohjelman käyttöönottoa, jotta voidaan vahvistaa uskollisuutta EU:lle ja helpottaa hyvien käytäntöjen jakamista (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Samankaltaisista ajatuksista keskustellaan myös aiheessa EU maailmassa.

Viimeisenä ideana foorumilla on useita kehotuksia helpottaa syytteen esittämistä ja lainvalvontaa yli kansallisten rajojen (ks. [esimerkkejä ideasta](#) ja [ideasta](#)), esimerkiksi hyväksymällä yhtenäinen rikoslaki (ks. [idea](#)). Kun otetaan huomioon vapaa liikkuvuus EU:ssa, jotkut kansalaiset kannattavat eurooppalaisen viraston perustamista vahvistamaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Osallistuja panee myös merkille aseiden laittoman myynnin aiheuttaman vaaran (ks. [idea](#)). Eräät osallistujat suunnittelevat myös Europolin, joka on jo olemassa oleva kansainvälinen rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaava eurooppalainen virasto, vahvistamista (ks. [idea](#)).

EU:n arvot

Foorumilla muistutetaan usein eurooppalaisten arvojen säilyttämisen tärkeydestä ja keskeisestä asemasta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Foorumilla on joukko ideoita, joissa keskustellaan siitä, mitä tarkoittaa olla eurooppalainen ja mitä arvoja EU:n olisi ilmennettävä ja edistettävä (ks. esimerkiksi [idea](#) ja [tapahtuma](#)). Useat kansalaiset mainitsivat erityisesti muun muassa ihmisarvon, vapauden, tasa-arvon, demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeuksien, moniarvoisuuden, oikeudenmukaisuuden, solidaarisuuden (ks. [tapahtuma](#)) ja sukupuolten tasa-arvon periaatteet Euroopan unionin arvojärjestelmänä ja katsovat, että niiden olisi ohjattava unionin politiikkoja. Näin ollen erittäin kannatettu ehdotus edellyttää demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia EU:ssa koskevan tarkistusmekanismin käyttöönottoa (ks. [idea](#)).

Kansalaiset viittaavat myös kunkin jäsenvaltion yhteisiin juuriin ja heterogeenisiin erityispiirteisiin (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)).

Jotkut vastaajat keskustelevat myös siitä, että Euroopan perustuslaissa on määriteltävä selkeästi joukko eurooppalaisia perusarvoja, joita on kunnioitettava EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Keskusteluissa keskitytään uskonnon ja uskonnollisten arvojen asemaan Euroopassa ja keskustellaan kristillisten arvojen roolista ja tarpeesta suojella niitä (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)), mutta niissä kehoitetaan myös kunnioittamaan Euroopan kulttuurista ja uskonnollista monimuotoisuutta (ks. [idea](#)). Kristinuskon osalta tapahtumassa tutkittiin, miten Itä-Euroopan maat soveltavat yhteen julkiset uskonnolliset näytöt ja suvaitsevaisuuden muita uskontoja ja uskomuksia kohtaan (ks. [tapahtuma](#)). Uskontoa ja sen merkitystä nykypäivän Euroopan unionissa käsiteltiin uskontojen välisessä kokouksessa Dublinissa (ks. [tapahtuma](#)). Vastaavasti osallistujat katsovat, että yhä enemmän eripuraa aiheuttavia eettisiä kysymyksiä olisi käsiteltävä uskontojen välisten vuoropuhelujen ja kulttuurien välisten näkökulmien kautta (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Viimeaikaiset kirjaukset ovat myös nostaneet esiin kysymyksen antisemitismistä suurena uhkana juutalaisyhteisöjen kansalaisille monissa maissa, joissa hyökkäykset ja väkivalta ovat lisääntyneet (ks. [idea](#)).

Lobbaus ja korruptio

Kuten aiheen ”Eurooppalainen demokratia” tapauksessa, jotkut vastaajat ovat keskittyneet lobbaukseen ja korruptioon liittyviin kysymyksiin. On ehdotettu, että yksityisten tahojen harjoittaman lobbauksen sääntelyä ja avoimuutta parannettaisiin (ks.

[idea](#)) ja sen vaikutusta EU:n politiikkaan rajoitettaisiin (ks. esimerkki [ideasta](#)). Muut osallistujat ovat keskustelleet siitä, miten korruptiota voidaan torjua EU:n toimielimissä, EU:n varojen käytöstä ja väärinkäytösten paljastajien suojelusta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi osallistuja on ehdottanut totuus- ja sovintokomission perustamista käsittelemään EU:n virkamiesten väitetyjä EU:n perussopimusten rikkomisia (ks. [idea](#)).

Sen lisäksi, että EU:n toimielimissä torjutaan korruptiota, EU:ta kehoitetaan tarkistamaan kansallisten julkishallintojen puolueettomuus suosinnan ja mielivaltaisuuden torjumiseksi (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)) tai oikeudellisen korruption torjumiseksi (ks. [idea](#)). Osallistujat pyytävät EU:ta ryhtymään toimiin veronkierron ja korruption torjumiseksi jäsenvaltioissa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi eräät vastaajat ovat ilmaisseet olevansa tyrmistyneitä siitä, ettei heillä ole mahdollisuutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin (ks. [idea](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Uusissa ideoissa keskusteltiin yhä enemmän turvallisuuteen ja rajaturvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Puolustusaiheesta keskusteltiin paitsi eurooppalaisen armeijan perustamisen (ks. esimerkki [ideasta](#)) myös Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen yhteydessä, ja monia kehotuksia esitettiin Euroopan demokraattisten arvojen vahvistamiseksi (ks. [idea](#)) ja Ukrainan tukemiseksi. Eräät osallistujat kannattivat EU:n puolustusjärjestelmän laajentamista (ks. esimerkki [ideasta](#)). Myös Ukrainan EU-jäsenyydestä keskusteltiin (ks. [idea](#)).

Tämän lisäksi kannanotoissa käsiteltiin edellisessä julkaistussa raportissa esiin tuotuja teemoja ja alateemoja.

Foorumilla esitetyissä [ideoissa otettiin usein esiin hlbtq-henkilöiden oikeudet](#) (ks. esimerkki [ideasta](#)), [sukupuolten tasa-arvo](#) (ks. esimerkki [ideasta](#)), [vammaisten syrjintä](#) (ks. [idea](#)) ja [vähemmistöt](#) (ks. [tapahtuma](#)) EU:n arvojen rinnalla (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Oikeuksia ja kansalaisvapauksia koskevan aiheen osalta jotkut osallistujat kehittivät lisäämään sananvapauden kunnioittamista ja ehdottivat riippumattoman uutisoinnin helpottamista tiedotusvälineissä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toisessa kannanotossa kannatettiin suurempaa vapautta kantaa aseita (ks. [idea](#)).

Sosiaalisten oikeuksien osalta keskusteltiin myös väestökehityksestä ja kehoitettiin ottamaan käyttöön perheitä paremmin tukevia politiikkoja (ks. [idea](#)). Eräässä ideassa korostettiin myös tarvetta kehittää tehokkaita politiikkoja asunnottomuuden torjumiseksi (ks. [idea](#)).

Oikeus- ja lainvalvontakysymyksistä (ks. esimerkki [ideasta](#)) keskusteltiin laajalti. Oikeusasioden osalta osallistujat keskustelivat veronkiertoon ja sosiaaliseen polkumyyntiin liittyvistä kysymyksistä (ks. [idea](#)) sekä oikeusjärjestelmien toimintahäiriöistä ja esittivät ehdotuksia, joilla pyritään integroimaan Euroopan oikeusjärjestelmät, mukaan lukien mahdollisuus suorittaa rangaistus toisessa EU-maassa (ks. [idea](#)).

Suojella ja puolustaa ihmisoikeuksia ja vapauksia
 Vahvistetaan ihmisoikeusvälineiden täytäntöönpanokelpoisuutta EU:n oikeusjärjestyksessä
 Yksityisyyden ja henkilötietojen suojaaminen
 Biometristen tietojen käytön rajoittaminen valvonnassa
 Omantunnon- ja sananvapauden säilyttäminen
 Vihapuheen ja viharikosten torjunta
 Varmistetaan lehdistön ja tiedotusvälineiden vapaus ja torjutaan disinformaatiota
 Taloudellisten ja sosiaalisten oikeuksien turvaaminen
 Toteutetaan lasten oikeudet poliittisessa päätöksenteossa
 Suojella eläinten oikeuksia ja poistaa vilpilliset ja julmat käytännöt tehoeläintuotannossa
 COVID-19:n puitteissa toteutetuilla toimenpiteillä varmistetaan oikeus vapaaseen liikkuvuuteen ja ehkäistään syrjintää
 Varmistetaan oikeus käteismaksuihin
 Vaalioikeuksien yhdenmukaistaminen kaikissa jäsenvaltioissa
 Kannabiksen laillistaminen

Oikeudet ja vapaudet

Lobbaus ja korruptio

Torjutaan korruptiota kansallisella ja EU:n tasolla ja tehostetaan lobbaustoimintaa koskevaa sääntelyä
 Tehdään EU:n päätöksentekoprosessista avoimempi ja vastuullisempi
 Veronkierron vastainen toiminta jäsenvaltioissa
 Suosiomielisyyden ja mielivaltaisuuden torjuminen kansallisissa julkishallinnoissa

Arvot ja
 oikeudet,
 oikeusvaltio
 periaate,
 turvallisuus

Osallistava yhteiskunta

Syrjimättömyyden varmistaminen
 Toteutetaan sukupuolten tasa-arvo ja vahvistetaan naisten edustusta
 Lisätään vammaisten henkilöiden osallisuutta poistamalla esteitä ja torjumalla syrjintää
 puolustaa hltiq-henkilöiden oikeuksia ja tunnustaa samaa sukupuolta olevien avioliitot eri jäsenvaltioissa
 Ikäsyrjinnän torjunta
 Vähemmistöjen, kuten romaniväestön, osallistamista koskevien strategioiden edistäminen
 Seksuaali- ja lisääntymisoikeuksien vahvistaminen verrattuna abortinvastaisuuteen
 Muuttoliikkeen osalta: varmistaa tehokkaat kotouttamispolitiikat ja torjua disinformaatiota

Turvallisuus

Euroopan puolustusarmeijan perustaminen
Järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavan eurooppalaisen viraston perustaminen
Integroi ja tee kansallisista armeijoista yhteentoimivia
Euroopan poliisivoimien perustaminen
Otetaan tiukka asenne Venäjää vastaan disinformaation ja sotilaallisten uhkien suhteen
Ei-sotilaallisiin turvallisuushaasteisiin, kuten kyberhyökkäyksiin ja radikalisoitumiseen, vastaaminen
Aseiden laittoman myynnin torjunta
Rajatylittävien syytösten helpottaminen EU:ssa
Tuen antaminen Ukrainalle sotilaallisilla ja diplomaattisilla keinoin
Venäjän hyökkäyksen vuoksi
EU:n rajavalvonnan vahvistaminen

Arvot ja oikeudet, oikeusvaltio periaate, turvallisuus

EU:n arvot

Keskustelun tarve uskonnon asemasta eurooppalaisissa yhteiskunnissa
Toteutetaan radikalisoitumista ja polarisoitumista ehkäiseviä toimenpiteitä eurooppalaisissa yhteiskunnissa
Euroopan perustuslaissa noudatettavat eurooppalaiset perusarvot
Annetaan Euroopan unionin arvojärjestelmän ohjata politiikkoja: ihmisoikeudet, vapaus, tasa-arvo, demokratia jne.
Osallistuminen erimielisyyttä aiheuttaviin eettisiin kysymyksiin uskontojen välisen vuoropuhelun ja kulttuurienvälisen näkökulman jakamisen avulla

Oikeusvaltioperiaatteen suojeleminen

Laaditaan yhteinen visio ja instituutio oikeusvaltioperiaatteen suojelemiseksi sisäisesti
Demokraattisemman päätöksenteon edellyttämän yksimielisyyden poistaminen
Varmistetaan, että jäsenvaltiot noudattavat demokraattista oikeusvaltioperiaatetta, ja ryhdytään rankaiseviin toimiin, jos demokratian periaatteita rikotaan.
Euroopan unionin tuomioistuimen nimittäminen demokratian ja oikeusvaltion vahtikoiraksi
Tuetaan kansalaisyhteiskunnan organisaatioita keinona vahvistaa demokraattista oikeusvaltioperiaatetta.
Puolustaa EU:n arvoja ja oikeusvaltioperiaatetta ulkoisesti Venäjän ja Kiinan vastustusta vastaan
EU-skeptikot vaativat EU:n lainsäädännön ja EU-koneiston kumoamista

7. Digitalisaatio

Digitalisaation aihe on tuottanut 1 072 ideaa, 1 184 kommenttia ja 390 tapahtumaa, joihin on saatu yhteensä 2 646 vastausta. Yleisesti ottaen kannanotoissa korostetaan tarvetta digitaaliseen muutokseen tulevaisuuden talouden, yhteistyön, terveyden ja muiden elämäntilanteiden osalta. Ne ovat kuitenkin tuoneet esiin myös useita digitalisaatioon liittyviä haasteita, kuten eettiset näkökohdat, kasvava digitaalinen kuilu, yleisen tietosuojasetuksen puutteet ja kyberuhat. Tähän liittyen vastaajat ovat useimmin esiintyneiden teemojen kautta ilmaisseet tarpeen paitsi investoida digitaaliseen koulutukseen ja edistää digitaalisia taitoja myös investoida digitaaliseen innovointiin ja siirtyä kohti digitaalisesti suvereenia Eurooppaa. Eri ideat voidaan ryhmitellä seuraavien teemojen mukaan:

- **Koulutus: digitaaliset taidot**
- **Digitaalinen suvereniteetti ja etiikka**
- **Yhteiskunnan yleinen digitalisaatio**
- **Eurooppalaiset digitaaliset välineet: julkisten palvelujen digitalisointi**
- **Digitaaliset tiedot**
- **Kyberturvallisuus**
- **Digitaaliset oikeudet ja osallisuus**
- **Saastuminen, kestävyys ja kestävyys**
- **Talouden digitalisointi**
- **Digitaaliset terveyspalvelut**

Tapahtumat

Digitaalista muutosta koskevan aiheen yhteydessä järjestetyissä viimeaikaisissa tapahtumissa otettiin huomioon keskustelu oikeudenmukaisen ja tasapainoisen digitaalisen muutoksen luomisesta EU:ssa. Eräissä Ruotsissa järjestetyissä tapahtumassa lukiolaiset keskustelivat nykyaikaisten elektronisten laitteiden puutteesta kouluissa, ikääntyneiden heikosta ymmärryksestä uusista teknologioista ja nopeiden internetyhteyksien tarpeesta kaikkialla EU:ssa (ks. [tapahtuma](#)).

Paikallisen yliopiston Pécsin kaupungissa Unkarissa järjestämässä työpajassa keskusteltiin tekoälyn sääntelyyn ja käyttöön liittyvistä eettisistä ongelmista. Työpaja koostui alustavasta ideointitilaisuudesta, jota seurasi ideoiden esittely ja niiden muuntaminen konkreettisemmiksi ehdotuksiksi (ks. [tapahtuma](#)).

Ranskan Bretagnen alueella järjestettiin digitaalista kuilua käsittelevä tapahtuma (ks. [tapahtuma](#)), kun taas Venäjän hyökkäys Ukrainaan oli keskeinen aihe keskustelussa Euroopan digitaalisesta suvereniteetista, joka käytiin Ranskan Agenin kaupungissa otsikolla ”Digital: maailman huonoimmat ja parhaat” (ks. [tapahtuma](#)).

pyytää nopeuttamaan sen täytäntöönpanoa digitaalisten taitojen osalta erityisesti covid-19-pandemian vuoksi (ks. [idea](#)). Digitaalisia taitoja koskevan koulutuksen lisäksi on olemassa kehotuksia antaa koulutusta internetin vaaroista, kuten syväväärennetyistä videoista, ja valistaa menetelmistä verkkopetosten ehkäisemiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Jotkut vastaajat totesivat, että digitaalista koulutusta koskevaa EU:n lainsäädäntöä tarvitaan alaikäisten suojelemiseksi virtuaaliympäristössä ja laadukkaan koulutuksen varmistamiseksi (ks. [idea](#)).

Verkko-oppimisesta terveyskriisin yhteydessä on tullut toistuva aihe, josta keskusteltiin myös koulutus-, kulttuuri-, nuoriso- ja urheiluaiheissa, ja kannanotoissa on kehoitettu lisäämään investointeja ja toimia koulutuksen digitalisoinnin edistämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Laitteistoinfrastruktuurin lisäksi osallistujat ehdottavat yhtenäisen eurooppalaisen etäoppimisalustan luomista (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)), virtuaalisten ja immersivien pedagogisten välineiden kehittämistä (ks. [idea](#)) tai yhteistä verkkoportaalia digitaalisia verkkotodistuksia varten (ks. esimerkki [ideasta](#)). Vastaajat ehdottavat tässä yhteydessä myös tieteellisen uran edistämistä (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)) ja tieteellisten tutkimusohjelmien kehittämistä nuorille opiskelijoille investoimalla digitaali-alan ja innovointiin (ks. [idea](#)).

Koulutus: digitaaliset taidot

Yksi foorumin toistuvimmista digitaalista muutosta koskevista ideoista liittyy tarpeeseen tarjota EU:n kansalaisille tarvittavat taidot ja välineet, jotta he voivat kasvaa ja menestyä yhä digitaalisemmassa maailmassa. Monissa foorumin ideoissa kannatetaan kattavia EU:n laajuisia digitaalisen lukutaidon toimia kaikissa EU-maissa, koska digitaalisten taitojen kehittämistä ja edistämistä pidetään talouden tärkeimpänä painopisteenä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistujat mainitsevat erityisesti tarpeen kehittää nuorten digitaalisia taitoja kaikissa EU:n jäsenvaltioissa heidän työllistettävyytensä parantamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Digitaalisten taitojen parantamisesta ja valmiuksien luomisesta digitalisoituneessa yhteiskunnassa katsotaan olevan taloudellista hyötyä, minkä lisäksi sitä pidetään yhä useammin edellytyksenä koulutuksen, kulttuurin ja tärkeiden julkisten palvelujen laajemmalle saatavuudelle (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ideoissa ehdotetaan, että toiminta aloitetaan peruskoulun tasolla ja sitä jatketaan koulutuspolun varrella (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)), myös ikääntyneiden keskuudessa (ks. esimerkki [tapahtumasta](#), esimerkki [ideasta](#)). Yksi vastaajista viittaa EU:n osaamisohjelmaan ja digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaan 2021–2027 ja

Digitaalinen suvereniteetti ja etiikka

Digitaalisen suvereniteetin teemaa esiintyy usein, ja erityisesti useat ideat investoida avoimen lähdekoodin ohjelmistoihin ovat saaneet suuren määrän kannatusta. Foorumilla esitetyissä ideoissa digitaalisen suvereniteetin lisäämiseksi keskitytään Euroopan strategiaan riippumattomuuteen laitteistojen, ohjelmistojen ja sosiaalisen median alustojen osalta. Useita kehotuksia on esitetty ohjelmistojen häiriönsietokyvyn ja riippumattomuuden sekä innovointiin tehtävien investointien vahvistamiseksi ja edistämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Useat ideat edellyttävät investointeja eurooppalaisiin avoimen lähdekoodin ohjelmistoihin tasa-arvosyistä ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön lisäämistä (ks. esimerkki erittäin kannatetusta [ideasta](#)), mutta myös digitaalisen riippumattomuuden lisäämistä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ideoiden alateemaan kuuluu EU:n digitaalisen kehityksen ja tuotannon edistäminen sekä verkkoalan monopoleja koskevien toimien toteuttaminen (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)) suhteessa muihin toimijoihin, kuten Yhdysvaltoihin tai Kiinaan. Kuten muissakin aiheissa, osallistujat edistävät ajatusta Euroopan omistamista ja johtavista digitaalisista media-alustoista, kuten eurooppalaisesta suoratoistoalustasta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Vastaava

osallistuja keskustelee siitä, onko digipalvelusäädöksessä ja digimarkkinasäädöksessä mentävä pidemmälle, jotta voidaan hillitä EU:n ulkopuolelta tulevien digitaalisten jättiäisten hegemonista asemaa. EU:n digitaalisen suvereniteetin edistämiseksi osallistuja kehottaa kannustamaan innovointia muun muassa investoimalla Euroopan laajuisiin suuren potentiaalin startup-yrityksiin ja suvereeniin pilvipalveluun (ks. [idea](#)). Tämä Euroopan unionin strategista riippumattomuutta digitaalisella ja eurooppalaista digitalisaatiomallia koskeva kehoitus on myös yksi Saksan, Italian ja Euroopan seurantakeskuksen järjestämän kansalaisosallistumisohjelman ja -foorumin (ks. [tapahtuma](#)) esittämistä ideoista.

Digitaalisia ohjelmistoja koskevan suvereniteetin lisäksi muut osallistajat korostavat erityisesti, että EU:n on saavutettava suvereniteetti laitteistojen osalta (ks. [tapahtuma](#)). Esimerkiksi yhdessä kannatetuimmista ideoista ehdotetaan Euroopan oman sirutuotannon kehittämistä ja edistämistä (ks. [idea](#)), kun taas toisessa ideassa mainitaan erityisesti riippuvuudet erikoismetalleista (ks. [idea](#)). Yksi vastaajista kuvaa suvereenia ja vihreää eurooppalaista älypuhelinia, joka on kokonaan valmistettu EU:ssa (ks. [idea](#)).

Keskeistä digitaalista suvereniteettia koskevissa pyynnöissä on tarve investoida innovointiin ja tutkimukseen ja mainita useita eurooppalaisia digitaali-innovointikeskittymiä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Jotta digitaalisesta suvereniteetista ja kestäväyydestä tulisi keskeinen osa eurooppalaista digitaalipolitiikkaa, yksi osallistuja ehdottaa, että EU:n rahoitus kytketään tiiviisti digitaalista ja kestävää muutosta koskeviin hankkeisiin ja Euroopan digitaalisiin vapaakauppa-alueisiin (ks. [idea](#)).

Lisäksi eräissä ideoissa painotetaan voimakkaasti eettistä näkökulmaa. Osallistajat haluavat erityisesti vahvistaa EU:n digitaalista suvereniteettia, jotta se olisi täysin eurooppalaisten arvojen, normien, avoimuuden ja etiikan mukainen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistajat toteavat, että EU:n on oltava digitalisaation edelläkävijä, myös tiede- ja teknologialainsäädännön osalta (ks. [idea](#)). Lisäksi tämän aiheen eniten kannatusta saaneessa ideassa kehoitetaan ihmisoikeuksiin, myös työntekijöiden ja ammattiyhdistysten oikeuksiin, perustuvaan oikeudenmukaiseen digitalisaatioon (ks. [idea](#)) sekä sananvapauden turvaamiseen vihapuheen muotojen ja valeutisten leviämisen vastaisilla toimilla (ks. [tapahtuma](#)).

Yhteiskunnan yleinen digitalisaatio

Digitalisaatiota koskevien kannanottojen pääpaino on EU:n yhteiskunnan eri alojen digitalisoinnin lisäämisessä, joka kulkee käsi kädessä tarvittavien

innovointitoimien kanssa. Tältä osin vastaajat viittaavat digitaaliseen vuosikymmeneen ja kehottavat nopeuttamaan sitä ja seuraamaan tiiviisti jäsenvaltioiden edistymistä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi useat osallistajat ehdottavat digitaalista siirtymää ja ideoita EU:n julkisen liikenteen digitalisoinnista yhteisellä sähköisellä liikennekortilla (ks. [idea](#)). Toisissa käsitellään digitalisaatiota maataloudessa (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)), oikeudenmukaisuutta EU:ssa (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)) tai kestävä ja vihreämpi talouden saavuttamista (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)).

Alateema liittyy digitaaliseen äänestämiseen, jossa useat foorumin osallistajat korostavat sähköisen äänestämisen ja sähköisten allekirjoitusten etuja (ks. [idea](#)) erityisesti pandemian yhteydessä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tätä kysymystä on tarkasteltu tehokkuuden, turvallisuuden ja innovoinnin näkökulmasta, ei demokratian vahvistamisen näkökulmasta. Kommentteissa on kuitenkin joitakin vastakkaisia näkemyksiä, joissa tuodaan esiin joitakin sähköisen äänestyksen haittoja. Osallistajat ehdottavat lohkoketjuteknologian soveltamista tai Euroopan oman erittäin salatuun postitusjärjestelmän perustamista mahdollisena keinona varmistaa digitaalisen äänestämisen turvallisuus EU:ssa.

Erityisesti digitaalisen innovoinnin osalta foorumilla esitetyissä digitaalista kasvua koskevissa ideoissa kannatetaan ennen kaikkea EU:n roolin vahvistamista tekoälyvälineiden kehittämisessä edelleen. Eurooppalaisen tekoälyn tutkimusosaston perustamista koskevassa ideassa (ks. [idea](#)) kehoitetaan yhteisiin yhteistyöpyrkimyksiin. Joillekin osallistujille tekoäly on olennainen tekijä talouskasvun ja vaurauden edistämässä EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

On pantu merkille yhteinen kehoitus lisätä suunnittelua ja sääntelyä tekoälyn nykyisten mahdollisuuksien ja algoritmien päätöksentekojärjestelmien osalta riskien minimoimiseksi sekä turvallisuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#), ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). Lainsäädäntötoimia tarvitaan tekoälyteknologioihin liittyvien riskien minimoimiseksi (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)) ja perusoikeuksien kunnioittamiseksi. Esimerkki jälkimmäisestä on kehoitus luetella tekoälyn kielletyt käyttötarkoitukset, kuten algoritminen työntekijöiden valvonta (ks. [tapahtuma](#)). Aihepiiriin kuuluvassa paljon kannatetussa ideassa käsitellään eettistä tekoälyä ja ehdotetaan lainsäädäntöä tekoälyn riskien hillitsemiseksi, datan käytön sääntelemiseksi ja eriarvoisuuden välttämiseksi (ks. [idea](#)).

Jotkin vastaajat ovat kuitenkin tuoneet esiin tekoälyn hyödyt esimerkiksi julkiselle sektorille tai ensihoitopalveluille (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toiset vastaajat ovat kuitenkin epäroivampia ja korostavat tulevaa riskiä siitä, että tekoälystä tulee ihmisaivoja parempi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toisessa erittäin kannatetussa ideassa käsitellään tarvetta varmistaa, että suuret joukkorahoitusalueet ovat kaikkien jäsenvaltioiden käytettävissä (ks. [idea](#)).

Joissakin ideoissa käsitellään myös yhteiskunnan digitalisaation (mahdollisia) haittoja, kuten vähemmän digitaalisesti tietoisien ihmisten syrjäytymistä, ympäristöpaineita, epäinhimillistämistä, robotisaatiota ja yksilöiden seurannan ja valvonnan lisäämistä (ks. esimerkki [idea](#)). Osallistujat haluavat, että näitä digitalisaation kielteisiä seurauksia tutkitaan. Joissakin kannanotoissa toivotaan lainsäädännön päivittämistä yhteiskunnan lisääntyvän digitalisaation valossa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Eurooppalaiset digitaaliset välineet – julkisen sektorin digitalisaatio

Useat vastaajat ehdottavat hallinnon ja julkisen sektorin digitalisointia EU:ssa yhteentoimivuuden ja sähköisen hallinnon mahdollistamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#), ks. [tapahtuma](#)). Kansalaiset ehdottavat erilaisia erityisiä teknisiä ja digitaalisia välineitä Euroopan kansalaisille. EU:n digitaalisen yhdentymisen alateemasta keskustellaan laajasti (ks. [idea](#)), ja siinä kehoitetaan lisäämään yhdenmukaistamista Euroopan tasolla ottamalla käyttöön yhteisiä digitaalisia välineitä: esimerkiksi erityinen eurooppalainen sosiaalinen verkosto yleisen mielipiteen ilmaisemista varten (ks. [idea](#)) esimerkiksi luomalla puitteet, jotka auttavat kaikkia EU-maita tekemään yhteistyötä tietotekniikkahankkeissa. Tätä ajatusta kehitetään edelleen useilla kaikille suunnatuilla ehdotuksilla, jotka kattavat kansalaisten osallistumista ja päivittäistä tunnistamista koskevat digitaaliset portaalit (ks. [idea](#)).

Laajassa ideajoukossa keskustellaan digitaalisen kansalaisuuden luomisesta ja ideoista, jotka koskevat Euroopan laajuista tunnistamista digitaalisen tunnuksen avulla (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)) tai erittäin turvallisia (EU:n) tunnistusjärjestelmiä, jotka perustuvat esimerkiksi sormenjälkikoodin käyttöön (ks. esimerkki [ideasta](#)). Vastaavasti vastaajat ehdottivat eurooppalaista digitaalista lompakkoa, jossa kaikki paperiasiakirjat korvattaisiin digitaalisilla asiakirjoilla (ks. [idea](#)).

Toisessa kannanottojen luokassa keskitytään eurooppalaisiin sähköisiin palveluihin: esimerkiksi eurooppalainen kertakirjautumisen identiteetin tarjoaja, joka tarjoaa pääsyn julkisiin palveluihin (ks. [idea](#)), tarve yhdenmukaistaa standardeja ja luoda yksi todentamistili Euroopan tasolla (ks. [idea](#)). Samoin ehdotetaan, että otetaan käyttöön ”digitaalinen EU:n rajatylittävä palvelukortti”, jolla yksinkertaistetaan raja-alueilla

asuvien kansalaisten mahdollisuuksia käyttää julkisia palveluja ja hätäpalveluja (ks. [idea](#)). Tapahtumissa keskusteltiin myös digitaalisten välineiden ja palvelujen kehittämisestä, kuten EU:n digitaalisesta identiteetistä, eurooppalaisen sovelluksen luomisesta tai digitaalisen eurooppalaisen passin käyttöönotosta (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)).

Digitaalinen data

Digitaalisen datan teeman osalta osallistujat korostavat tähän mennessä saavutettua edistystä ja mainitsevat, että EU on johtavassa asemassa yksilöiden suojelussa digitaalisessa maailmassa. Tällä alalla tarvitaan kuitenkin lisäparannuksia (ks. esimerkki [tapahtumasta](#), ks. esimerkki [ideasta](#)). Ehdotuksissa keskitytään esimerkiksi yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten muuttamiseen siten, että on helpompaa kieltäytyä henkilötietojen keräämisestä verkossa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toinen kannanotto edellyttää selkeämpää sääntelyä yleisen tietosuoja-asetuksen ja työntekijöiden tietojen osalta (ks. [idea](#)). Samaan aikaan useat kannanotot edellyttävät ymmärrettävämpää lainsäädäntöä rasittamatta käyttäjiä jatkuvilla suostumuspyynnöillä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ehdotuksia ovat muun muassa yleisen tietosuoja-asetuksen vieminen vielä pidemmälle ja siirtyminen kohti EU:n kansalaisten suurempaa datariippumattomuutta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Useat vastaajat vaativat maarajoitusten rajoittamista tai kieltämistä (ks. esimerkki [ideasta](#)), tietosuojajärjestelmien yhdenmukaistamista kaikkialla EU:ssa ja henkilökohtaisen pilvipalvelun käyttöönottoa EU:n kansalaisille (ks. [idea](#)).

Kyberturvallisuus

Yleisesti ottaen Euroopan tasolla tarvitaan toistuvasti infrastruktuuriin, osaamiseen ja henkilöresursseihin liittyvää yhteistyötä kyberturvallisuuden vahvistamiseksi EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)).

Useissa ideoissa ehdotetaan kyberrikollisuudelta suojautumisen vahvistamista ennen kaikkea parantamalla verkon turvallisuutta, mikä on monille osallistujille käsi kädessä digitaalisen suvereniteetin lisäämisen kanssa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi tietojärjestelmien avoimuutta ja vastuuvollisuutta olisi parannettava (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osana viiden pilarin ehdotusta, joka perustuu ENISAN suosituksiin esineiden internetiin liitettyihin laitteisiin liittyvistä riskeistä, vastaajat ehdottavat, että kaikille esineiden internetin tuotteille luodaan EU-merkki, jolla varmistetaan, että laite täyttää internetin turvallisuutta ja suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset, ja että valmistaja tarkistaa ja valvoo kolmansien osapuolten ohjelmistoja (ks. [idea](#)). Ehdotetaan myös eräänlaista

tarkastusta, jolla varmistetaan sovellusten turvallisuus Euroopan verkkoturvallisuustarkastusviranomaisen avulla (ks. [idea](#)).

Myös kyberterrorismista keskustellaan, ja siinä esitetään useita ehdotuksia EU:n keskitetyksi lähestymistavaksi EU:n, sen kansalaisten ja yritysten puolustamiseksi verkkouhkien varalta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ehdotukset vaihtelevat eurooppalaisesta kyberarmeijasta (ks. [idea](#)) ENISA-viraston toiminta-alan laajentamiseen Euroopan kyberpuolustuskeskukseksi (ks. [idea](#)). Jotkut vastaajat katsovat, että EU:lla on rooli maailmanlaajuisen kyberturvallisuussopimuksen aikaansaamisessa vuoden 2001 Budapestin yleissopimuksen esimerkin mukaisesti (ks. [idea](#)).

Puolustusstrategioiden lisäksi on esitetty useita lainsäädäntöehdotuksia, joissa esimerkiksi kannatetaan EU:n laajuisen lainsäädännön käyttöönottoa kansalaisten yksityisyyden suojaamiseksi (ks. [idea](#)). Useissa kannanotoissa korostetaan myös tarvetta ottaa käyttöön sosiaalisen median alustoja koskevaa sääntelyä disinformaation ja valeuutisten torjumiseksi ja datasuveriteetin saavuttamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi tällainen asetus voisi olla eurooppalaisen viranomaisen tarkistamat digitaalisen verkon tunnistusprotokollat kunnianloukkauksen, digitaalisen kiusaamisen tai väärin tietojen paljastamisen välttämiseksi (ks. [idea](#)). Eräs vastaaja katsoo, että Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on rooli kyberrikollisuuden vastaisten EU:n toimien vahvistamisessa, ja ehdottaa sen toimivallan laajentamista rajat ylittävään kyberrikollisuuteen (ks. [idea](#)).

Lisäksi kehoitetaan vahvistamaan kuluttajansuojaa verkkoympäristössä (ks. esimerkki [ideasta](#)), esimerkiksi helpottamalla kuluttajien mahdollisuuksia muuttaa mieltään ostosten suhteen tulevaisuudessa.

Digitaaliset oikeudet ja osallisuus

Lisääntyneessä digitaalisessa yhteiskunnassa on osallistujien mukaan havaittu useita haasteita. Yksi kannanottojen herättämistä huolenaiheista on haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin vaikuttava digitaalinen kuilu. Verkkokeskustelussa keskusteltiin esimerkiksi yhteiskuntamme digitalisaation lisääntymisestä ja sen seurauksena tiettyjen väestöryhmien eli digitalisaation häviäjien lisääntyvistä syrjäytymisestä (ks. [tapahtuma](#)).

Osallistajat korostavat näin ollen tarvetta taata ilmainen ja osallistava pääsy digitaaliseen tilaan ja sisältöön esimerkiksi kehittämällä käyttämään esteettömiä ja kohtuuhintaisia digitaalisia palveluja ja laitteita (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Toiset ehdottavat, että digitaalinen saatavuus olisi tunnustettava

perustarpeeksi varmistamalla systeeminen rahoitus EU:n tai kansallisella tasolla digitaalisten palvelujen tarjoamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Kuten edellä mainittiin, useissa ideoissa ehdotetaan nuorten ja ikääntyneiden väestöryhmien digitaalisen lukutaidon ja koulutuksen tason parantamista digitaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Yksi vastaajista ehdottaa, että otetaan käyttöön seurantamekanismi, jolla varmistetaan oikeudenmukainen ja tasapuolinen digitalisaatio ja digitaalisten taitojen hankkiminen (ks. [idea](#)).

Toisessa merkittävässä ideoiden osassa korostetaan erityisesti kaupunki- ja maaseutualueiden välistä digitaalista eriarvoisuutta: Digitaalisten yhteyksien parantaminen ja keskeisten julkisten ja yksityisten palvelujen saatavuus ovat joitakin eniten keskusteltuja ehdotuksia tällä aihealueella (ks. [tapahtuma](#)).

Digitaalisten oikeuksien osalta jotkut vastaajat haluaisivat rajoittaa tai vähentää mainontaa digitaalisilla mediakanavilla (ks. esimerkki [ideasta](#)), kun taas toiset haluavat tiedonvälityksen vapauden vuoksi poistaa maksumuurit ja asettaa tiedot vapaasti saataville ilman maksua (ks. [idea](#)).

Yhdessä vastauksessa peräänkuulutetaan sukupuolisensitiivistä lähestymistapaa digitalisaatioon ja ehdotetaan oikeudellista kehystä digitaalisen väkivallan torjumiseksi sekä kehoitetaan edistämään sukupuoliystävällistä digitaalista suunnittelua (ks. [idea](#)). Lisäksi osallistajat korostavat tarvetta lisätä naisryhtäilyä ja edistää naisten digitaalisia taitoja (ks. [tapahtuma](#)). Myös YEP-työpajassa (ks. [tapahtuma](#)) keskusteltiin kehotuksesta lisätä sukupuolten tasa-arvoa teknologiassa.

Saasteet, kestävyys ja kestävyys

Monissa tapauksissa vastaajat yhdistävät digitalisaation kestävämpään yhteiskuntaan. Esimerkiksi kehoitetaan ottamaan käyttöön digitaalinen tuotepassi, jolla edistetään paikallista kulutusta ja kiertotaloutta ja joka on saatavilla QR-koodeilla, joissa annetaan tietoa tuotteen alkuperästä, koostumuksesta, ympäristövaikutuksista, kierrätyksestä ja loppukäsittelystä (ks. [idea](#)).

Se on kuitenkin kiinni, koska digitalisaatio edistää yhtä lailla muun muassa saastumista. Tämän torjumiseksi vastaajat vaativat kestävää digitalisaatiota ja digitalisaation ympäristövaikutuksia koskevan tutkimuksen lisäämistä sekä kuluttajille tiedottamista digitaalisten tuotteiden ympäristövaikutuksista (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)). Ehdotukset kestävästä valmistuksesta esimerkiksi kehittämällä tekemään datakeskuksista vihreämpiä vihreillä energioilla (ks. [idea](#)) tai tuottamaan uusia tuotteita kierrätetystä elektroniikkajätteestä tai muista kestävästä vaihtoehtoista (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Toinen

ideoiden osa-alue liittyy digitaaliseen jätteeseen ja edellyttää esimerkiksi digitaalisten tuotteiden tuotetakuun laajentamista (ks. [idea](#)). Lisäksi painotetaan kestäviä, korjattavia ja oikeudenmukaisesti ja eettisesti tuotettuja digitaalisia laitteita, joita voitaisiin edistää esimerkiksi alhaisemmillä veroilla (ks. [idea](#)).

Jotkin vastaajat keskittyivät kestävyys- ja saavutettavuuden laajentamiseen digitaalisten laitteiden lisäksi myös digitaalisiin infrastruktuureihin ja älykkäiden kaupunkien kehittämiseen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toinen tähän liittyvä idearyhmä ehdottaa esteettömien ja kestävien teknologioiden kehittämisen edistämistä investoimalla matalaan teknologiaan (ks. [idea](#)).

Talouden digitalisaatio

Aiheessa "Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys" kehitetyn teeman mukaisesti monet ideat edellyttävät digitaalitalouden ja digitaalisten sisämarkkinoiden käyttöönottoa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistujat ovat esimerkiksi keskustelleet EU:n lohkoketjuaustan täytäntöönpanosta (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [ideasta](#)). Lisäksi mainitaan ajatus digitaalisten sisämarkkinoiden ohjelmasta, jolla edistetään sähköistä kaupankäyntiä, sekä tavoista parantaa pk-yritysten valmiuksia käyttää digitaalisia välineitä ja kehittyntä teknologiaa (ks. [idea](#)).

Muut osallistujat keskustelevat myös kryptovaluutoista ja pyytävät hallituksia ottamaan kryptovaluutat käyttöön digitaalisen ja taloudellisesti aktiivisen yhteiskunnan hyödyksi ja kehittämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai vaativat eurooppalaista kryptovaluuttaa (ks. [idea](#)). Alustalla esitetään myös vastaväitteitä, joissa käsitellään tarvetta säännellä kryptovaluuttoja tai kieltää ne (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Lisäksi useissa ideoissa kannatetaan digitaalisen euron käyttöönottoa turvallisena ja käteväenä maksutapana (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toinen idearyhmä kannustaa investointeihin ja parantaa Euroopan digitaalisten markkinoiden kilpailukykyä edistämällä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) digitalisaatiostrategiaa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja parantamalla markkinaolosuhteita startup-yritysten kehittämiseksi eurooppalaisten digitaalisten infrastruktuurien puitteissa (ks. [idea](#)). Yksi vastaajista keskustelee talouden digitalisoinnin tehostamisesta digitaalisilla kuiteilla, digitaalisten transaktioiden yksinkertaistamisesta ja verkkopankkipalvelujen saatavuuden parantamisesta puhelimitse (ks. [idea](#)).

Digitaalinen terveys

Digitaalisen terveydenhuollon teeman puitteissa useissa foorumin ideoissa ehdotetaan konkreettisia toimenpiteitä kansalaisten terveyden parantamiseksi digitaalisessa maailmassa, kuten työntekijöiden oikeuksia olla tavoittamattomissa työstä (ks. esimerkki [ideasta](#)), sosiaalisen median vapaapäivän käyttöönottoa (ks. [idea](#)), mielenterveyttä (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai nuorten digitaalisen koulutuksen edistämistä teknologian terveellisen ja tietoisien käytön edistämiseksi.

Tältä osin eräs osallistuja kehottaa lisäämään tietokone- ja videopelien sääntelyä, erityisesti lapsille suunnattujen (ja heidän keskuudessaan suosittujen) pelien, koska jotkut heistä saattavat ottaa käyttöön muun muassa uhkapelimalleja (ks. [idea](#)).

Myös terveysaiheesta on keskusteltu, ja siinä kehoitetaan integroimaan terveyspalvelut digitaalisesti EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai ottamaan käyttöön digitaalinen eurooppalainen sairaanhoitokortti (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksityiskohtaisemmissa ideoissa ehdotetaan sähköisen terveydenhuollon yhteisen foorumin perustamista. Tämä olisi erityisen kiinnostavaa monille eurooppalaisille, jotka käyttävät rajatylittävän liikkuvuuden mahdollisuuksia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Jälkimmäistä ajatusta on laajennettu EU:n sähköisten varmenteiden luomiseen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Kommentoijat ovat kuitenkin usein huolissaan yksityisyydestä ja tietosuojasta. Ajatuksesta eurooppalaisesta digitaalisesta terveysfoorumista keskustellaan usein covid-19-rokotusten ja vihreän passin yhteydessä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Digitaalisen muutoksen aihealueella esitetyt viimeaikaiset ideat olivat edellä esitettyjen ajatusten mukaisia.

Useimmin esiin nousseita ajatuksia olivat muun muassa se, että on tärkeää taata yhtäläinen pääsy internetiin kaikkialla Euroopassa ja varmistaa demokraattinen digitalisaatio. Koulutusta pidetään digitalisaation keskeisenä edistäjänä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Teknologista innovointia, jota tuetaan EU:n laajuisilla politiikoilla tehokkaan eurooppalaisen institutionaalisen ja oikeudellisen kehyksen puitteissa, pidetään yleisesti keinona tukea eurooppalaisen yhteiskunnan oikeudenmukaista ja osallistavaa digitalisaatiota (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Edellä mainittu Unkarissa järjestetty tekoälyä käsittelevä työpaja johti useisiin ehdotuksiin, kuten mahdollisuuden laajentaa tekoälyn käyttöä, joka oli toinen toistuva ehdotus (ks. [idea](#)), ja siinä mainittiin myös oikeudellisen ja institutionaalisen kehyksen perustaminen tekoälyn käytön sääntelemiseksi (ks. [idea](#)). Toisessa Bulgariassa järjestetyssä tapahtumassa keskusteltiin myös sääntelyn tarpeesta (ks. [idea](#)).

Teknologista innovointia tukevien ideoiden lisäksi useissa kannanotoissa kehoitettiin parantamaan verkkoturvallisuutta erityisesti henkilötietojen keräämisen ja käytön osalta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tältä osin keskusteltiin digitaalisesta suvereniteetista sen varmistamiseksi, että eurooppalaisia arvoja, erityisesti oikeutta yksityisyyteen, noudatetaan (ks. [idea](#)).

Digitaalinen suvereniteetti ja etiikka

Investoiminen laitteistojen ja ohjelmistojen innovointiin, kehittämiseen ja tuotantoon EU:ssa
Kehitetään eettisiä sosiaalisen median alustoja eurooppalaisten arvojen ja standardien mukaisesti.
EU:n riippumattomuuden lisääminen digitaaliasioissa sitovilla standardeilla digitaalisten monopolien murtamiseksi
Investoi avoimen lähdekoodin ohjelmistoihin

Kyberturvallisuus

Tehdään yhteistyötä EU:n tasolla kyberturvallisuuden vahvistamiseksi
Riippumattomien ja turvallisempien julkisten verkkojen käyttöönotto
Varmistetaan verkon turvallisuus EU:ssa
Hyväksytään esineiden internetin laitteiden turvallisuutta ja suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset
Euroopan kyberarmeijan perustaminen
Torjutaan kyberterrorismia lainsäädäntötoimin
EU:n määrätietoisempi kanta verkkoalustojen sääntelyyn
Kuluttajansuojan parantaminen verkkoympäristössä

Yhteiskunnan digitalisaatio

kaikissa jäsenvaltioissa
Lainsäädännön päivittäminen yhteiskunnan digitalisaation lisääntyessä
Kannustetaan digitaaliseen äänestämiseen sähköisillä äänestysjärjestelmillä
Pannaan täytäntöön EU:n lohkoketjufoorumi
Yhteiskuntamme digitalisaation kielteisten seurausten tutkiminen
Investoiminen digitalisaatioon, kuten tekoälyyn

Koulutus ja ampeeri; koulutus:

Parannetaan digitaalista lukutaitoa EU:ssa.
Investoinnit koulutusjärjestelmän digitalisointiin
Digitaalisten taitojen kehittäminen koulutuspolun varrella
Helpotetaan verkko-oppimista eurooppalaisella etäoppimisalustalla

Digitalisaatio

Eurooppalaiset digitaaliset välineet

EU:n digitaalinen yhdentymisen
Hallinnon ja julkisten instituutioiden digitalisointi
Luodaan digitaalisia sosiaalisen median portaaleja kansalaisten osallistumista varten
Digitaalisen identiteetin luominen EU:lle
Yhdenmukaistetaan standardit ja sähköiset palvelut ottamalla käyttöön yhteisiä digitaalisia välineitä, kuten eurooppalainen tunnistusmerkin tarjoaja.
Otetaan käyttöön yhteinen joukkorahoituslusta EU:n kansalaisille ja yrityksille
Kehitetään digitaalista kansalaisuutta digitaalisella innovoinnilla EU:ssa

Digitaalinen

Paranna tietoturvaa
Laaditaan ymmärrettävää lainsäädäntöä digitaalisesta datasta
Varmista tietosuoja muuttamalla yleistä tietosuoja-asetusta
Maarajoitusten rajoittaminen tai kieltäminen

Digitaalitalous

Edistetään sähköistä kaupankäyntiä digitaalisilla sisämarkkinoilla
Säännellä tai ottaa käyttöön kryptovaluuttoja
Edistetään pk-yritysten digitalisaatiostrategiaa
Digitaalisen euron käyttöönotto

Saasteet, kestävyys ja kestävyys

Digitalisaation edistäminen saasteiden vähentämiseksi
Tutkitaan ja tuetaan kestäviä tapoja tuottaa digitaalisia laitteita
Edistetään ympäristöystävällisiä ja eettisesti tuotettuja digitaalisia laitteita
Digitaalisen jätteen vähentäminen
Edistetään digitaalisten infrastruktuurien, älykkäiden kaupunkien ja matalan teknologian kehittämistä

Digitaaliset oikeudet ja osallisuus

Puututaan digitaaliseen kuiluun ja eriarvoisuuteen
Varmistetaan saavutettavat ja kohtuuhintaiset digitaaliset palvelut ja laitteet kaikkialla EU:ssa
Investoiminen digitaaliseen lukutaitoon ja koulutukseen koko väestössä
Taataan ilmainen ja osallistava pääsy digitaaliseen tilaan ja sisältöön
Maaseutualueiden digitaalisten yhteyksien varmistaminen
Varmistetaan sukupuolten tasa-arvo digitaali- ja teknologia-alalla

Digitaalinen

Varmistetaan oikeus olla tavoittamattomissa
Otetaan käyttöön sosiaalisen median vapaapäivän käsite
Lasten turvallisuuden varmistaminen verkossa ja tietokonepeleissä
Integroi terveyspalvelut digitaalisesti EU:ssa esimerkiksi digitaalisella terveystunnisteella

Digitalisaatio

Kaavio 20 – Mielikartta aiheesta ”Digitaalinen muutos”, osa 2

8. Eurooppalainen demokratia

Eurooppalaista demokratiaa koskeva aihe on tuottanut digitaalisella alustalla yhteensä 2 539 ideaa, 4 606 kommenttia ja 1 060 tapahtumaa. Useimmin keskusteltuja aiheita ovat Euroopan parlamentin vaalit ja EU:n toimielinten rakenneuudistus (tai jopa EU:n liittovaltioiminen), minkä jälkeen esitetään monenlaisia ehdotuksia kansalaisten osallistumisen ja Eurooppa-asioita koskevan tietämyksen lisäämiseksi ja eurooppalaisen yhteisen identiteetin edistämiseksi. Kaiken kaikkiaan tähän aiheeseen liittyvä vuorovaikutus on rakentavaa ja tulevaisuuteen suuntautuvaa, vaikka jotkin vuorovaikutukset ovat ilmaisseet pelkoa siitä, että EU on vaarassa luhistua jännitteiden, populismin ja nationalismien vuoksi. Vaikka eri aiheiden välillä on useita päällekkäisyyksiä ja osallistumisasteet ovat

pitkälti vertailukelpoisia, kannanotoissa on käsitelty seuraavia näkökohtia:

- Euroopan parlamentti
- vaalit
- Euroopan unionin federalisointi
 - Kansalaisten osallistuminen ja kuuleminen
 - Institutionaaliset uudistukset
 - Yhteisen eurooppalaisen identiteetin ja julkisen tilan edistäminen
 - Demokratian suojeleminen ja vahvistaminen

Tapahtumat

Tämän aiheen osalta yli kolmannes kaikista 21. helmikuuta jälkeen päätetyistä tapahtumista järjestettiin Italiassa. Valtaosassa tällaisista tapahtumista keskusteltiin EU:n liittovaltiokehityksestä, kuten Pavian kaupungissa järjestetyssä kansalaiskokouksessa, johon osallistui kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, poliittisten puolueiden, voittoa tavoittelemattoman sektorin ja teollisuuden edustajia (ks. [tapahtuma](#)).

Muissa tapahtumissa keskusteltiin eurooppalaiseen demokratiaan liittyvistä kysymyksistä nuorten näkökulmasta. Yhdessä tällaisessa Montpellierin kaupungissa Ranskassa järjestetyssä tapahtumassa nuoret osallistujat esittivät erilaisia ehdotuksia EU:n parantamiseksi konkreettisesti nuorten näkökulmasta (ks. [tapahtuma](#)). Romaniassa järjestettyyn tiedotus- ja viestintätapahtumaan osallistui lukiolaisia, jotka tutustuivat Next Generation EU -suunnitelman ja Euroopan tulevaisuuskonferenssin verkkofoorumien tarjoamiin mahdollisuuksiin (ks. [tapahtuma](#)). Tapahtuman aikana käynnistettiin opiskelijoiden, professorien ja järjestäjien välinen vuoropuhelu, jossa opiskelijat keskittyivät näkemykseensä EU:sta ja sen tulevaisuudesta myös Ukrainan sodan yhteydessä.

Ruotsissa järjestettiin EU-maista ja EU:n ulkopuolisista maista tulevista maahanmuuttajista koostuvalle yleisölle luento ihmisoikeuksista ja demokratiasta eurooppalaisen yhteistyön perustana (ks. [tapahtuma](#)). Luennon aikana osallistujat keskustelivat myös puhujien kanssa erityisesti siitä, miten tärkeää on äänestää EU-vaaleissa ja saada tietoa siitä, miten EU:n kansalaiset voivat osallistua EU:n toimintaan.

Monissa Kroatiassa järjestetyissä tapahtumissa keskityttiin erityisesti journalismiin ja siihen, miten EU-asioista raportoidaan. Opiskelijoiden kanssa käytiin Zagrebissa keskustelu, jossa keskityttiin erityisesti ”Miten lisätä journalismin opiskelijoiden kiinnostusta EU:ta koskevaan raportointiin?” (ks. [tapahtuma](#)).

Euroopan parlamentin vaalit

Aihepiiriin ”Eurooppalainen demokratia” kuuluvissa ideoissa käsitellään muutoksia tapaan, jolla Euroopan parlamentin vaalit järjestetään, keinona lisätä kansalaisten osallistumista EU:n demokraattisiin prosesseihin. Laajasti kannatettu ajatus, joka on herättänyt erilaisia reaktioita, koskee EU:n laajuisten ylikansallisten vaaliluetteloiden luomista (ks. [idea](#)). Lisäksi on ehdotettu uuden vaalipiirin perustamista toisessa jäsenvaltiossa asuville eurooppalaisille, jotta ehdokkaita kannustettaisiin keskittymään pikemminkin

eurooppalaisiin kuin kotimaisiin kysymyksiin (ks. [idea](#)). Myös muita vaaliuudistusideoita on ehdotettu yleiseurooppalaisen keskustelun edistämiseksi ja samalla Euroopan parlamentin jäsenten tuomiseksi lähemmäs kansalaisia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Ehdotetuista vaaliuudistuksista yhden erityisen tarkoituksena on muuttaa parlamentin paikkojen uudelleenjakoa siten, että nykyinen suhteellinen järjestelmä korvataan koalitiioihin perustuvalla enemmistöjärjestelmällä (ks. [idea](#)). Eräässä ajatuksessa kannatetaan sitä, että kansalliset lainsäätäjät nimittäisivät Euroopan parlamentin jäsenet sen sijaan, että heidät valittaisiin suorilla vaaleilla (ks. [idea](#)).

Joissakin ehdotuksissa käsitellään yksityiskohtaisempia tapoja lisätä äänestysaktiivisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa. Vaaditaan pakollisen äänestämisen käyttöönottoa (ks. [idea](#)) sekä ehdotuksia osallistumisen helpottamiseksi esimerkiksi sallimalla postiäänestykset (ks. [idea](#)) ja äänestäjien rekisteröinti samana päivänä, tekemällä äänestyspäivästä yleinen vapaapäivä (ks. [idea](#)) ja jopa äänestämällä yhtenä päivänä monentyyppisissä vaaleissa (ks. [idea](#)). Jotkut vastaajat keskustelivat myös digitaalisesta äänestämisestä, mukaan lukien idea yleiseurooppalaisten digitaalisten äänestäjien reservin luomisesta (ks. [idea](#)). Digitaalista äänestämistä käsitellään myös aihealueella ”Digitaalinen muutos”.

Ehdotetaan myös, että yhdenmukaistetaan äänioikeuden alaikäraja Euroopan parlamentin vaaleissa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja asetetaan se mieluiten 16 vuoden ikään (ks. [idea](#)). Näiden ideoiden tarkoituksena on muun muassa kannustaa nuoria osallistumaan politiikkaan, mitä osallistujat usein pitävät keskeisenä asiana. Wienissä järjestetyssä työpajassa keskusteltiin muun muassa tavoista lisätä nuorten kansalaisten osallistumista Euroopan parlamentin vaaleihin (ks. [tapahtuma](#)). Työpajassa esitetyissä ehdotuksissa korostetaan tarvetta lisätä Euroopan parlamentin nuorten jäsenten määrää, jotta jopa 16-vuotiaat ehdokkaat voivat asettua ehdolle vaaleissa. Maltassa järjestetyn [tapahtuman](#) osanottajat keskustelivat Eurovoters-hankkeen tuloksista. Eurovoters-hankkeen tarkoituksena on kouluttaa nuoria äänestäjiä maassa. Tapahtuman aikana esitettiin useita ehdotuksia, muun muassa tarve luopua ”nuorten” pitämisestä yhtenä ryhmänä, mikä saattaa johtaa siihen, että tiettyjen yhteisöjen erityistarpeita ei oteta huomioon. Foorumia kehoitetaan antamaan nuorille mahdollisuus esittää näkemyksiään säännöllisesti Euroopan parlamentissa (ks. [idea](#)), ja sen sijaan toisessa ideassa kaavaillaan toisentyypistä foorumia, jossa nuoret käyttäjät tutustuvat Euroopan parlamentin jäseniin ja heidän poliittisiin ehdotuksiinsa (ks. [idea](#)). Tähän liittyvässä kannanotossa ehdotetaan kiintiön vahvistamista alle 35-vuotiaille Euroopan parlamentin jäsenille (ks. [idea](#)).

Muut osallistajat käsittelevät äänioikeutta vammaisten tai sellaisten henkilöiden näkökulmasta, joiden terveydentila rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan äänestää. Näissä kannanotoissa kannatetaan Euroopan parlamentin vaaleja, joissa nämä ryhmät otetaan paremmin huomioon (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Yksi osallistuja ehdotti tasa-arvoluettelon laatimista Euroopan parlamentin vaaleja varten (ks. [idea](#)). Joissakin ideoissa käsitellään poliittisia puolueita koskevia erityiskysymyksiä. Yksi vastaajista ehdottaa esimerkiksi, että käytetään vain Euroopan tason puolueiden symboleja kansallisten puolueiden symbolien sijaan (ks. [idea](#)), jotta vaalien ylikansallinen luonne vahvistuisi jälleen kerran. Toisen kannanoton mukaan puolueiden olisi oltava paremmin eri kulttuuritaustoista tai sosioekonomisista taustoista tulevien ihmisten saavutettavissa (ks. [idea](#)).

Euroopan unionin federalisointi

Monet eurooppalaista demokratiaa koskevaan aiheeseen liittyvät kannanotot edellyttävät Euroopan unionin liittovaltiollistamista, ja tästä käsitteestä on erilaisia käsityksiä. Tämä on toistuva aihe tähän aiheeseen liittyvissä tapahtumissa (ks. esimerkki [tapahtumasta](#)). ”Federalisointi” on myös tuottanut joitakin foorumin eniten kannatettuja ideoita (ks. [idea](#) ja [idea](#)) sekä erilaisia kommentteja osallistujilta.

Jotkut vastaajat pitävät federalisaatiota parhaana tapana edetä, jotta EU voi hyödyntää koko potentiaalinsa (ks. esimerkki [ideasta](#) ja [tapahtumasta](#)), mutta myös keinona lisätä EU:n uskottavuutta ja vaikutusvaltaa maailmanlaajuisella poliittisella areenalla ja kykyä käsitellä nykyisiä kansainvälisiä ongelmia, kuten ilmastonmuutosta ja covid-19-pandemiaa (ks. [idea](#)). Lisäksi se nähdään keinona voittaa euroskeptisyys ja nationalistiset tunteet ideaa kannattavien osallistujien mukaan.

Esimerkkinä mainittakoon erittäin kannatettu ja keskusteltu ajatus sellaisen perustuslakia säätävän kokouksen perustamisesta, jossa määriteltäisiin demokraattisen eurooppalaisen federaation keskeiset osatekijät ja periaatteet (ks. [idea](#)). Keskusteluun sisältyy myös täsmällisempiä kehotuksia yhteisestä finanssi- ja talouspolitiikasta (ks. [idea](#)), mukaan lukien ajatus ”Euroopan veronmaksajien unionista” (ks. [idea](#)), yhdestä eurooppalaisesta armeijasta ja ulkopoliittikan federalisoinnista sekä EU:n toimielinten uudistamisesta federalististen periaatteiden mukaisesti.

Osa vastaajista suhtautuu kuitenkin epäilevästi liittovaltiokehitykseen. Jotkut osallistajat ovat huolissaan siitä, että tämä voi johtaa vallan liialliseen keskittämiseen tai aiheuttaa epätasapainoa jäsenvaltioiden välillä. Toiset katsovat, että on monia

ongelmia, jotka on voitettava, jotta tällainen ajatus voi tulla todellisuudeksi. Jotkut osallistajat kannattavat hajauttamista, jossa jäsenvaltioilla on enemmän valtaa kuin liittovaltiossa (ks. esimerkki [ideasta](#)), jossa on enemmän vapautta ja kunnioitusta jäsenvaltioiden identiteettiä kohtaan ja vapaata yhteistyötä aloilla, joilla se on hyödyllistä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yhdessä näistä ajatuksista ilmaistaan huoli ajatuksesta ”yhä lähemmästä unionista” ja liittovaltion tuomioistuinten mahdollisesta toimivallasta ja kannatetaan liittovaltiota liittovaltion sijaan (ks. [idea](#)).

Kun otetaan huomioon erilaiset kansalliset olosuhteet ja jäsenvaltioiden valmius liittyä liittovaltioon, jotkut osallistajat kannattavat ajatusta asteittaisesta federalisaatiosta siirtymävyöhykkeiden järjestelmällä (ks. [idea](#)). Tämän tyyppiset osallistajat kannattavat ajatusta liittovaltiomuotoisesta Euroopasta, mutta saattavat pitää sitä epärealistisena tässä vaiheessa, minkä vuoksi he kannattavat moninopeuksista unionia, joka parantaisi EU:n strategista riippumattomuutta lyhyellä aikavälillä ja federalismin mahdollisuutta (ks. [idea](#)).

Kansalaisten osallistuminen ja kuulemiset

Foorumille annettuihin kannanottoihin sisältyy useita ehdotuksia, joilla vahvistetaan kansalaisten osallistumista ja omistajuuden tunnetta EU:n päätöksenteossa.

Ryhmässä ideoita ja tapahtumia keskustellaan osallistavaan demokratiaan ja kansalaisten väliseen vuorovaikutukseen perustuvien pysyvämpien mekanismien kehittämisestä edustuksellisen demokratian vahvistamiseksi ja täydentämiseksi muun muassa hyödyntämällä Euroopan tulevaisuuskonferenssista saatuja kokemuksia. Osallistajat ehdottavat esimerkiksi kansalaiskokousten ja -paneelien järjestelmällisempää käyttöä EU:n tärkeimpien ja vaikeimpien poliittisten päätösten valmistelussa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi osallistuja ehdottaa, että kansalaiset kutsuisivat tällaiset kokoukset suoraan koolle onnistuneen eurooppalaisen kansalaisaloitteen jälkeen (ks. [idea](#)). Jotkut vastaajat ehdottavat ”kansalaisparlamenttia”, ”kansalaisyhteiskunnan organisaatioille omistettua edustajakokousta” (ks. [idea](#)) tai ”perustavaa edustajakokousta” (ks. [idea](#)) neuvomaan Euroopan parlamenttia. Osallistajat keskustelevalt myös EU:n laajuisista kansanäänestyksistä EU:n institutionaalisista ja poliittisista aiheista (ks. esimerkki [ideasta](#)). Jotkut osallistajat pitävät sitä vaihtoehtona EU-asioita koskevalle kansalliselle kansanäänestykselle, jonka tulokset saattavat estää EU:n poliittisten aloitteiden

määrittelyn riippumatta siitä, missä määrin EU tukee näitä aloitteita (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Joissakin kannanotoissa käsitellään erityisesti monikielisen digitaalisen foorumin ansioita, arvostellaan ja arvostellaan mutta esitetään myös parannusehdotuksia. Useat osallistujat korostavat esimerkiksi tarvetta perustaa palautejärjestelmä, jolla seurataan kansalaisten ehdotuksia konferenssin aikana (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toinen osallistuja vastaa ajatukseen, jossa ehdotetaan konferenssin muuttamista pysyväksi, korostamalla tarvetta tehdä ajoittain yhteenveto foorumin sisällöstä ja käydä keskustelua siitä (ks. [idea](#)).

Kannanottoihin sisältyy myös ehdotus sellaisen keskitetyn verkkoalustan perustamisesta, jossa kaikki julkinen panos – olipa kyse eurooppalaisista kansalaisaloitteista, valituksista tai vetoomuksista – keskitetään EU:n institutionaaliseen osallistavaan rakenteeseen (ks. [idea](#)), kun taas toinen vastaaja esittää ajatuksen yksinomaan yhdistyksille tarkoitettu alustasta (ks. [idea](#)).

Osallistujien ehdottamista verkkoalustoista demokraattisen osallistumisen lisäämiseksi yksi on alhaalta ylöspäin suuntautuva lobbausjärjestelmä, jota yhteiset Euroopan kansalaiset rahoittavat yksittäisillä lahjoituksilla, ja ideoiden jakaminen saman portaalin kautta (ks. [idea](#)). Foorumin tarkoituksena on ratkaista yksittäisten kansalaisten ja suurten organisaatioiden eriarvoisia vaikutusmahdollisuuksia koskeva ongelma.

Toiset vastaajat ehdottavat digitaalista verkkofoorumia, jossa EU:n kansalaiset voisivat keskustella EU:n lainsäädännöstä käyttäen sosiaaliseen mediaan perustuvaa äänestys- ja kommenttijärjestelmää (ks. [idea](#)). Tähän liittyvään ideaan liittyy kansalaisten lobbausfoorumi, joka on tavallisten EU:n kansalaisten ja pienempien yritysten vaihtoehtoinen tapa kanavoida asiantuntemustaan ja näkemyksiään lainsäädännöstä EU:n päätöksentekoprosessissa (ks. [idea](#)).

Monet osallistujat keskusteleval kansalaisteknologian merkityksestä erityisesti nykyaikana, jolloin epäluottamus poliittisia puolueita kohtaan kasvaa (ks. [idea](#)). Tämän ajatuksen mukaan kansalaisteknologiat antaisivat mahdollisuuden ymmärtää julkisen hallinnon monimutkaistumista meidän aikanamme ja lisätä aktiivista sitoutumista ja osallistumista.

Italiassa Brindisin kaupungissa järjestetyssä [tapahtumassa](#) esitettiin monenlaisia ideoita suorien demokraattisten mekanismien parantamiseksi EU:n tasolla, mukaan lukien yleisön tietämyksen lisääminen joistakin jo olemassa olevista välineistä, kuten EU:n vetoomuksista, väliaikaisista valiokunnista, eurooppalaisista sovittelijoista ja Solvit-foorumista.

Euroopan parlamentin jäsenten ja kansalaisten välisen etäisyyden lyhentämistä pidetään myös keinona parantaa eurooppalaista demokratiaa. Yksi osallistuja edistää erilaisia strategioita, joilla parannetaan viestintää ja edistetään suoraa ajatustenvaihtoa

Euroopan parlamentin jäsenten ja heidän äänestäjiensä välillä (ks. [idea](#)). Ehdotettujen ajatusten joukossa on se, että Euroopan parlamentin jäsenet perustavat paikallistoimistoja omiin vaalikollegioihinsa. Tämä ajatus muistuttaa osittain toisen osallistujan ehdotusta luoda paikallisten EU-valtuutettujen järjestelmä (ks. [idea](#)) keinona jälleen kerran vähentää EU:n toimielinten ja EU:n kansalaisten välistä etäisyyttä.

Institutionaaliset uudistukset

Huomattavassa määrässä ideoita käsitellään myös tarkemmin EU:n toimielinten uudistuksia, joiden tavoitteena on tehdä niistä tehokkaampia ja avoimempia ja tuoda ne lähemmäs kansalaisia. Toimielinuudistusta koskeviin edistyneisiin ideoihin voi sisältyä ehdotuksia toimielinrakenteen laajemmasta uudistamisesta (ks. esimerkki [ideasta](#)), mutta myös strategioita, joilla lisätään poliittisten päättäjien vastuuvuorollisuutta poliittisten aloitteiden tehokkuudesta. Esimerkiksi yksi osallistuja edistää ajatusta siitä, että vaikutustenarvioinneista tehdään pakollisia lainsäädäntöprosessin kaikissa vaiheissa (ks. [idea](#)).

Euroopan parlamentin osalta vastaajat vaativat useimmiten, että sille annettaisiin todellinen lainsäädäntöaloitevalta (ks. esimerkki [ideasta](#)). On myös esitetty, että sille annettaisiin finanssipoliittista toimivaltaa (ks. [idea](#)). Keskustelussa käsitellään myös Euroopan parlamentin kotipaikkaa, ja vastaajat toivovat valintaa Strasbourgin ja Brysselin välillä (ks. esimerkki [ideasta](#)) myös keinona vähentää logistiikkakustannuksia (ks. [idea](#)).

Eurooppa-neuvostosta ja Euroopan unionin neuvostosta keskusteltaessa foorumilla ja eurooppalaista demokratiaa koskevassa aiheessa toistuva ajatus on siirtyminen määräenemmistöpäätöksiin ainakin tietyillä politiikan aloilla (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja veto-oikeuden lopettaminen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi keskustellaan neuvoston roolista EU:n toimielinrakenteessa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja ehdotetaan kaksikamarisen lainsäädäntövallan syventämistä EU:ssa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Euroopan komission osalta ryhmä kannanottoja käsittelee komission puheenjohtajan valintaa ja komission jäsenten nimittämistä, mukaan lukien kärkiehdokasjärjestelmä (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja kansalaisten suorittamaa komission puheenjohtajan suoraa valintaa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistujat ovat myös ottaneet esiin kysymyksen komission jäsenten määrästä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Yksi paljon keskusteltu ajatus on saada suorilla vaaleilla valittu EU:n puheenjohtaja esimerkiksi yhdistämällä

Euroopan komission puheenjohtajan ja Eurooppa-neuvoston roolit (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi kehoitetaan perustamaan yksi yhteyspiste, jonka kautta EU voi puhua yhdellä äänellä ulkosuhteissa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi osallistuja ehdottaa euroryhmän puheenjohtajan ja eurosta vastaavan Euroopan komission varapuheenjohtajan roolin yhdistämistä talous- ja valtiovarainministeriön perustamiseksi keinona lisätä koordinoitua (ks. [idea](#)). Lisäksi mainitaan alueiden komitean ja talous- ja sosiaalikomitean uudistukset esimerkiksi niiden toiminnan tehostamiseksi. Ehdotuksiin sisältyy alueiden komitean uudistaminen siten, että siihen sisällytetään asianmukaiset vuoropuhelukanavat alueille sekä kaupungeille ja kunnille (ks. [idea](#)) tai sen roolin vahvistaminen (ks. [idea](#)). Tähän liittyen toinen osallistuja ehdottaa Euroregio-alueiden tunnistamista institutionaalisiksi yksiköiksi (ks. [idea](#)).

Eräässä erittäin kannatetussa ideassa pyydetään EU:ta perustamaan selkeä mekanismi, joka koskee kansalaisuudettomien valtioiden oikeutta itsemäärittelyyn (ks. [idea](#)).

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen rooli on myös yleinen keskustelunaihe (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja siinä kehoitetaan selvittämään tai jopa vahvistamaan sen valtuuksia (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja muita valtuuksia niiden vähentämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Jotkut vastaajat keskittyvät Euroopan keskuspankin (ks. [idea](#)) ja euroryhmän (ks. [idea](#)) rooliin ja ehdottavat tapoja uudistaa näitä instituutioita. Yhdessä ideassa kehoitetaan saattamaan pankkiunioni päätökseen eurooppalaisella talletussuojajärjestelmällä (ks. [idea](#)).

Erilaiset uudistusideat ovat sukupolvikeskeisiä. Yksi osallistuja ehdottaa esimerkiksi, että otetaan käyttöön EU:n toimintapolitiikkoja ja lainsäädäntöä koskeva vaikutustenarviointi, jonka tarkoituksena on mitata niiden erityisiä vaikutuksia nuoriin (ks. [idea](#)). Näin ”nuorisotesti” auttaisi tuomaan nuorten näkökulman toimielimiin ja tekemään EU:n politiikoista osallistavampia nuorille. Toinen osallistuja, nuorista vanhuksiin, ehdottaa, että vanhuksille omistettaisiin Euroopan komission jäsen (ks. [idea](#)).

Yhteisen eurooppalaisen identiteetin ja julkisen tilan edistäminen

Tämän teeman puitteissa osallistajat keskustelevat yhteisestä eurooppalaisesta identiteetistä, joka perustuu yhteisiin eurooppalaisiin demokratian arvoihin (ks. [tapahtuma](#)), kuten muissa teemoissa on keskusteltu. Niissä esitetään kuitenkin myös käytännön ideoita tällaisen yhteisen eurooppalaisen identiteetin

sekä yhteisen eurooppalaisen julkisen tilan edistämiseksi muun muassa tiedotusvälineiden panoksen avulla.

Kielen teema on eniten puhuttu. Yhteistä kieltä pidetään tehokkaana (ja joskus ainoana) tapana luoda vahva eurooppalainen identiteetti (ks. esimerkki [ideasta](#)). Esperantoa esitetään usein yhdistävänä kielenä (ks. esimerkki [ideasta](#)) myös siksi, että se ohittaisi erimielisyydet kunkin kansallisen kielen kannattajien välillä. Vaikka vastaajat saattavat olla eri mieltä siitä, mitä kieltä eurooppalaisille olisi suosittava, he kaikki ovat yhtä mieltä siitä, että yhteisen kielen saavuttamiseksi on edistettävä kielikoulutusta (ks. [esimerkki ideasta](#)). Muissa kannanotoissa kehoitetaan kunnioittamaan paremmin monikielisuuden periaatetta (ks. esimerkki [ideasta](#)) esimerkiksi kääntämällä kaikki EU:n viralliset julkaisut kaikille EU:n kielille (ks. [idea](#)).

Lisäksi on ideoita perustaa EU:n urheilujoukkue (ks. esimerkki [ideasta](#)), pitää 9. toukokuuta yleinen vapaapäivä kaikissa jäsenvaltioissa (ks. [idea](#)) tai luoda EU:n passi (ks. [idea](#)) eurooppalaisen hengen edistämiseksi.

Yksi osallistuja ehdottaa myös twinning-ohjelmien perustamista työntekijöiden välille, jotta kouluikäiset eurooppalaiset voisivat tutustua toisen EU-maan kulttuuriin esimerkiksi osallistumalla ulkomailla järjestettävään koulutukseen (ks. [idea](#)). Tulevia sukupolvia pidetään EU:n yhteisen identiteetin keskeisinä tekijöinä, minkä vuoksi monet osallistajat korostavat, että on tärkeää valistaa nuoria eurooppalaisista poliittisista asioista (ks. [idea](#)). Aiheesta keskustellaan laajasti myös koulutusta, kulttuuria, nuorisoa ja urheilua käsittelevässä luvussa.

Kielten lisäksi kulttuurituotteiden katsotaan myös voivan sitoa eurooppalaisia yhteen. Näin ollen osallistujan kehoitus edistää kulttuurituotannon levittämistä Euroopan rajojen sisällä luomalla ”tiedon vapaan liikkuvuuden” alue, mikä tarkoittaa tekijänoikeuksien ja lisenssirajoitusten vähentämistä EU:ssa (ks. [idea](#)).

Useissa eurooppalaista identiteettiä käsittelevissä kannanotoissa käsitellään tiedotusvälineitä ja tapaa, jolla ne voivat levittää tietoa EU:sta ja luoda eurooppalaista henkeä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi toistuva ehdotus, joka on saanut suhteellisesti enemmän kannatusta, on yleiseurooppalaisten tiedotusvälineiden tai verkostojen perustaminen (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai yhden EU:n julkisen yleisradioyhtiön perustaminen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tarkoituksena on pääasiassa lisätä kansalaisten tietämystä EU-asioista esimerkiksi suoratoistona keskusteluista ja tapahtumista, mutta myös edistää EU:n yhteistä henkeä, jossa juhlistetaan eurooppalaisia arvoja ja eurooppalaisia kulttuureja ja jossa on EU-maita käsitteleviä dokumentteja. Jotkut vastaajat vaativat myös EU:n televisio- ja radiokanavaa, joka heijastaisi sen arvoja EU:n rajojen ulkopuolelle (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Muut osallistajat ehdottavat toimittajien kouluttamista EU-raportointiin tai julkisen yleisradiotoiminnan harjoittajien velvoittamista käyttämään tietty prosenttiosuus lähetyksistä EU-asioihin (ks. [idea](#)).

Demokratian suojeleminen ja vahvistaminen

Useat tähän aiheeseen liittyvät ajatukset liittyvät demokratian suojeeluun EU:ssa, ja niissä vaaditaan voimakkaita toimia demokratian periaatteita rikkovia hallituksia vastaan, erityisesti Unkaria ja Puolaa vastaan (ks. esimerkki [idea](#)). Tätä kysymystä käsitellään yksityiskohtaisemmin aihealueella "Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate, turvallisuus".

Osallistajat tunnustavat myös vaaran, jonka disinformaatio ja valeuutiset voivat aiheuttaa demokratioille. Harhaanjohtavan tiedon leviämisen torjumiseksi tarvitaan vahvempaa lähestymistapaa, mukaan lukien ehdotukset perustaa mobiili faktantarkistusovellus (ks. [idea](#)) tai riippumaton EU:n tiedotusvälineiden faktantarkistusinstituutti (ks. [idea](#)). Eräät vastaajat kannattavat myös erityistä EU:n asetusta sisällöstä, joka voidaan julkaista sosiaalisessa mediassa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Useissa ideoissa ja kommentoissa käsitellään tarvetta säännellä lobbausta ja kehoitetaan laatimaan politiikkojen käytännösäännöt tai perustamaan riippumaton eurooppalainen elin, jolla on keinot torjua korruptiota ja lobbaajien ei-toivottua vaikutusta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi osallistuja kehottaa kieltämään sponsorointien käytön EU:n neuvoston puheenjohtajakausilla. Tämän käytännön kautta puheenjohtajavaltiona toimivan EU:n jäsenvaltion hallitus saa taloudellista tukea tuotemerkkien logojen esittämiseen virallisessa verkkomateriaalissa tai fyysisessä materiaalissa (ks. [idea](#)).

Lisäksi kehoitetaan toteuttamaan yleisiä toimenpiteitä korruption torjumiseksi esimerkiksi tarjouskilpailujen myöntämisessä paikallistasolla (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi osallistuja ehdottaa, että otetaan käyttöön yksi tietokanta, jossa yhdistetään nykyiset useat EU:n raportointijärjestelmät (ks. [idea](#)). Toisessa ehdotetaan, että tärkeissä tehtävissä toimivilta eurooppalaisilta poliitikoilta ja virkamiehiltä, kuten Euroopan parlamentin jäseniltä tai komission jäseniltä, olisi kiellettävä varastojen omistaminen (ks. [idea](#)).

Eräs osallistuja ilmaisee huolensa ei-toivotusta ulkomaisesta vaikutuksesta eurooppalaiseen demokratiaan ja vaatii selvitystä siitä, kuinka suuren osan EU:n keskeisestä infrastruktuurista Kiina omistaa, sekä pyytää EU:ta asettamaan Intian etusijalle Kiinaan nähden strategisena talouskumppanina kauppasopimuksissa (ks. [idea](#)).

Brysselissä järjestetyssä [tapahtumassa](#) korostettiin kaupunkien ja paikallisyhteisöjen keskeistä roolia demokratian vahvistamisessa ja sosiaalisen edistyksen edelläkävijänä. Aikana, jolloin institutionaalisen keskuksen ja syrjäseutujen välinen yhteys katkeaa voimakkaasti, kaupunkien ja kuntien rooli voi olla keskeinen kansalaisten demokraattisia instituutioita kohtaan tunteman luottamuksen rakentamisessa.

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Suurin osa edellisen kauden vastauksista on yhdistänyt aiemmin mainittuja teemoja. Uudella ideoiden osa-alueella keskusteltiin kuitenkin kansallisten hallitusten ja parlamenttien osallistumisesta EU:n päätöksentekoon ja vastuuvollisuuden lisäämisestä EU:n politiikoista. Näin lähestyttiin eurooppalaisen demokratian teemaa kansallisesta näkökulmasta. Yksi näistä ideoista koski EU:n poliittisia asioita käsittelevien istuntojen vähimmäismäärän perustamista kussakin kansallisessa parlamentissa (ks. [idea](#)). Toisessa, jossa keskityttiin kansallisten parlamenttien rooliin EU:n perussopimusten ratifiointissa, otettiin käyttöön ajatus Euroopan parlamentin tai sen erityisvaliokuntien ja kansallisten parlamenttien yhteisistä istunnoista erityisesti videoneuvottelujen avulla (ks. [idea](#)). Edellisessä kertomuksessa esitettyjen havaintojen mukaisesti viimeaikaisissa kannanotoissa useimmin keskusteltu aihe oli yleinen kehoitus suojella ja vahvistaa demokratiaa EU:ssa ja sen jälkeen ilmaistu tarve institutionaalisiin uudistuksiin (ks. esimerkki [ideasta](#)). Monissa ideoissa keskusteltiin EU:n vaalijärjestelmän ehdotetuista uudistuksista (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Lisäksi korostettiin tarvetta lisätä kansalaisten osallistumista ja kuulemisia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Itse asiassa kansalaisten osallistumisesta keskusteltiin toisinaan itse demokratian suojelun yhteydessä. Esimerkiksi osallistajat kehittivät perustamaan pysyvän digitaalisen verkkoalustan kansalaisten kuulemistä varten (ks. esimerkki [ideasta](#)). Eurooppalaista sisältöä useilla kielillä välittävän ainutlaatuisen media-alustan perustamista ehdotettiin, koska foorumin osallistajat pitivät journalismia ja lehdistönvapautta tärkeinä (ks. [idea](#)).

Ylikansallisten listojen luominen Euroopan parlamentin
vaaleja varten
EU:n vaalijärjestelmän uudistaminen
Äänestysiän alentaminen ja/tai yhtenäistäminen
Digitaalisen äänestämisen helpottaminen
Liikkuvien eurooppalaisten ja EU:n ulkopuolisten
maiden kansalaisten äänestämisen helpottaminen
EU-vaaleissa
Vammaisten ja sairaiden äänioikeuden varmistaminen

Euroopan parlamentin vaalit

Eurooppalainen demokratia

Yhteisen finanssi- ja talouspolitiikan
kehittäminen
Eurooppalaisen armeijan perustaminen
Euroopan perustuslain laatiminen
Liittovaltiokehityksen vastustaminen:
kehottaa lisäämään toimivaltaa ja
yhteistyön vapautta vain aloilla, joilla siitä
on hyötyä jäsenvaltioille;
Siirtymäkauden lähestymistapa
liittovaltiokehitykseen

Euroopan unionin federalisointi

Osallistavan päätöksenteon hyödyntäminen
Investoi nuorten osallistamiseen ja vuorovaikutukseen
Varmistetaan kansalaisten edustajien osallistuminen
päättöksentekoon kansalaisparlamentin tai -kokouksen
kautta
Pitkittäissuuntaisten kuulemisten järjestäminen
Keskittyminen sukupolviin: nuoriso ja ikääntyvä väestö
Euroopan parlamentin jäsenten ja heidän vaalipiiriensä
välisen etäisyyden pienentäminen
Pakollisempien EU:n laajuisten kansanäänestysten
järjestäminen
Ehdotuksia ja/tai kritiikkiä monikielisen alustan
parantamiseksi eli seurantajärjestelmän perustamiseksi
ja sen muuttamiseksi pysyväksi.

Kansalaisten osallistuminen ja kuulemiset

Institutionaaliset uudistukset

Euroopan parlamentin roolin tarkistaminen, jotta sille voidaan antaa enemmän lainsäädäntö- ja verotusvaltaa
Uudistetaan päätöksentekoa (yksimielisyys enemmistösäännöistä)
Eurooppa-neuvoston roolin tarkistaminen
Komission puheenjohtajan ja komission jäsenten vaalimenettelyn uudistaminen (esim. komission puheenjohtajan suora valinta)
Alueiden komitean (mukaan lukien Euroregion-alueiden institutionalisointi) ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean roolin uudelleenarviointi
Vähennetään komission jäsenten määrää ja rajoitetaan poliittisia valtuuksia
Euroopan keskuspankin ja euroryhmän uudistustehtävä
Tehdään politiikan vaikutusten arvioinnista pakollista
Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltuuksien vahvistaminen vs. niiden supistaminen
Tehdään politiikoista vastuullisempia tulevia sukupolvia kohtaan

Eurooppalainen demokratia

Yhteisen eurooppalaisen identiteetin ja julkisen tilan edistäminen

Yhteinen EU-kieli vs. monikielisuuden edistäminen

Perustetaan EU:n urheilujoukkueita

Perustetaan EU:n kansallinen vapaapäivä

EU-passin luominen

Perustetaan twinning- ja vaihto-ohjelmia työntekijöille

Perustetaan EU-aiheita käsitteleviä EU:n mediaportaaleja

Perustetaan yksi EU:n julkinen yleisradioyhtiö edistämään kansalaisten sitoutumista EU:hun

Varmistetaan, että kansalliset yleisradioyhtiöt käyttävät aikaa EU:n raportointiin

Perustetaan kussakin kansallisessa parlamentissa pakollisia EU-asioita käsitteleviä keskustelutilaisuuksia, joihin osallistuu EU-komissaaria.

Demokratian suojeleminen ja vahvistaminen

EU:n varojen kohdentamistavan muuttaminen
Disinformaation torjunta
Lobbauksen sääntely
Korruption torjunta
Poliitikkojen käytännösääntöjen luominen
Toteutetaan voimakkaita toimia demokraattisia periaatteita rikkovia hallituksia vastaan
Demokratian vastaisten maailmanvaltojen strategisten voimavarojen omistajuuden valvonta ja rajoittaminen

9. Muuttoliike

Foorumin käynnistämisen jälkeen muuttoliikeaihe on tuottanut yhteensä 2 700 kannanottoa, mukaan lukien 955 ideaa, 1 539 kommenttia ja 206 tapahtumaa. Tähän aiheeseen liittyvät toistuvimmat kannanotot paljastavat kolme yleistä suuntausta. Yhtäältä yksi vuorovaikutusryhmä edellyttää suurempaa solidaarisuutta ja parempia kotouttamismenettelyjä, kun taas toisissa kannanotoissa halutaan lisätä toimia muuttoliikkeen hallitsemiseksi ja vähentämiseksi. Toinen osallistujaryhmä haluaisi toimia välittäjänä ja edistää kansainvälistä liikkuvuutta, mutta vain taloudellisesti kehittyneiden demokratioiden välillä. Osallistujat ovat myös keskustelleet ukrainalaisten pakolaisten tulvasta. Seuraavia teemoja analysoidaan vastaavasti:

- **EU:n yhteinen muuttoliikepolitiikka**
- **Humanistinen asenne muuttoliikkeeseen**
- **Integraatio**
- **EU:n ulkopuolinen muuttoliike uhkana**
- **Rajavalvonta**
- **Muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttuminen**

Tapahtumat

Viimeaikaiset tapahtumat, joissa on keskusteltu muuttoliikkeestä eurooppalaisesta poliittisesta näkökulmasta, ovat koskettaneet EU:n pakolaispolitiikkaa ja osoittaneet, että pakolais- ja turvapaikkapolitiikkaa on pohdittava uudelleen ja että tarvitaan puitteet muuttajien yhteiselle jakautumiselle EU:ssa. Kanariansaarten parlamentissa järjestetyssä tapahtumassa osallistujat keskustelivat muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta koskevista neuvotteluista ja kehittivät parantamaan ilman huoltajaa olevien maahanmuuttajalasten suojelua (ks. [tapahtuma](#)). Italialaisen katolisen järjestön isännöimässä verkkotapahtumassa keskusteltiin tulevasta Euroopan muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksesta (ks. [tapahtuma](#)).

Tanskan keskustelussa keskityttiin myös siihen, pitäisikö Euroopan avata vai sulkea ulkorajansa. Tapahtuma herätti merkittävää kiinnostusta monenlaista yleisöä kohtaan ja nosti esiin muun muassa vaikutuksia, joita aiheutuu Euroopan rajojen ulkoistamisesta, turvapaikkakeskusten perustamisesta kolmansiin maihin ja EU:n yhteistyöstä Turkin ja Libyan kaltaisten maiden kanssa. (ks. [tapahtuma](#)).

Toisessa osallistavassa tapahtumassa keskusteltiin siitä, onko muuttoliike mahdollisuus vai uhka. Siinä käsiteltiin muun muassa laillista ja laitonta muuttoliikettä sekä etniseen alkuperään ja kulttuuriin liittyvää eriyttämistä, kuten ukrainalaisten pakolaisten tapauksessa (ks. [tapahtuma](#)). Näitä kysymyksiä tarkasteltiin myös Liettuassa järjestetyssä tapahtumassa (ks. [tapahtuma](#)).

Kotouttamisen teemaan liittyen Ranskassa järjestetyssä tapahtumassa (ks. [tapahtuma](#)) tuotiin esiin tarve parantaa kotouttamisinfrastruktuureja ja ohjelmia rotuvihan ja -syrjinnän torjumiseksi.

Ukrainan sodan yhteydessä järjestettiin tapahtuma, jossa keskusteltiin kansainvälisestä solidaarisuudesta ja EU:n tähänastisista toimista Ukrainan sodan johdosta ja niiden vaikutuksista muuttoliikkeeseen (ks. [tapahtuma](#)).

Puolassa järjestettiin äskettäin myös tapahtuma, jossa nuoret ukrainalaiset osallistuivat Euroopan yhdentymiseen, muuttoliikkeeseen ja tulevaisuuden huolenaiheisiin liittyviin keskusteluihin (ks. [tapahtuma](#)).

EU:n yhteinen muuttoliikepolitiikka

Monet tähän aiheeseen liittyvät ideat edellyttävät EU:n yhteistä muuttoliikepolitiikkaa. Niihin liittyy usein vaatimuksia ihmisoikeuksien kunnioittamisesta ja tehokkaasta uudelleenjakojärjestelmästä. Myös Dublin-järjestelmän uudistamisen tarve mainitaan usein.

Laillisen muuttoliikkeen alateemassa tiukempaa muuttoliikepolitiikkaa kannattavat tahot vaativat EU:lta yhteistä valikoivaa muuttoliikepolitiikkaa, johon sisältyy kiintiöitä sekä tiukempia valinta- ja hyväksymismenettelyjä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lailliselle maahanmuutolle ehdotetaan vaihtoehtoisia lähestymistapoja, kuten eurooppalaista pisteperusteista maahanmuuttojärjestelmää, jota pidetään toisinaan välttämättömänä muuttovirtojen sääntelemiseksi tehokkaammin (ks. [idea](#)). Osallistujat haluavat myös tutkia mallia, jonka avulla turvapaikanhakijat voidaan siirtää kumppanimaan keskuksiin tapausten tarkastelua varten (ks. [tapahtuma](#)).

Kannanotot, jotka ovat avoimempia muuttoliikkeelle, edellyttävät myös yhtenäistä ja tehokkaampaa lähestymistapaa, joka kuitenkin vastaa paremmin eurooppalaisia (sosiaalisia) arvoja. Esimerkiksi vastauksissa käsitellään erityisesti yhtä ja tehokasta EU:n turvapaikkamenettelyä (ks. [idea](#)), ja niissä korostetaan myös tarvetta uudistaa Dublin-asetusta, jotta estetään turvapaikanhakijoiden ja muuttajien epätasainen jakautuminen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Joissakin kannanotoissa ehdotetaan, että maahanmuuttajille olisi myönnettävä väliaikainen EU:n passi, jotta he voivat käyttää oikeuttaan työhön ja oleskeluun (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi muuttoliikkeeseen liittyvä erittäin kannatettu ajatus edellyttää myös konkreettisempaa ja oikeudenmukaisempaa taloudellisista syistä tapahtuvaa maahanmuuttoa koskevaa EU:n politiikkaa, johon sisältyy laillisia maahantuloväyliä ja yhdenvertaiseen kohteluun ja ihmisoikeuksien täysimääräiseen kunnioittamiseen perustuvaa kotouttamispolitiikkaa (ks. [idea](#)).

Yhdessä kannanotossa edistetään ajatusta perustaa turvapaikka- ja maahanmuuttoasioista vastaava Euroopan komission jäsen, jonka olisi toimittava koordinoitusti muiden toimielinten kanssa EU:n yhteisen turvapaikkajärjestelmän valvomiseksi (ks. [idea](#)).

Kansalaiset kannattavat myös EU:n työvoiman muuttoliikepolitiikkaa tai EU:n rekrytointistrategioita, jotka koskevat kolmansista maista tulevia opiskelijoita ja päteviä työntekijöitä. Tässä yhteydessä yksi osallistuja korostaa tarvetta lisätä muuttoliikettä koskevaa EU:n toimivaltaa, jotta se voi hallita muuttoliikettä unionin periaatteiden ja arvojen mukaisesti (ks. [idea](#)). Osa vastaajista kannattaa ajatusta valikoivan

maahanmuuton edistämisestä. Tällaiset osallistajat näkevät muuttoliikkeen yleensä myönteisessä valossa, koska se luo taloudellisia etuja. Ne ehdottavat, että toimet kohdennetaan tiettyihin maihin niiden lahjakkuuksien houkuttelemiseksi (ks. [idea](#)) tai että helpotetaan liikkuvuuskriteerejä taloudellisesti edistyneiden demokratioiden välillä niin lännessä kuin Aasiassakin, erityisesti vapaakauppasopimusten yhteydessä (ks. [idea](#)).

Humanistinen asenne muuttoliikkeeseen

Humanistista näkemystä muuttoliikkeestä noudattavat osallistajat kannattavat muuttajia koskevan narratiivin muuttamista erityisesti, kun otetaan huomioon heidän panoksensa terveydenhuollon työntekijöinä pandemian aikana (ks. [tapahtuma](#)).

Joissakin kannanotoissa kannatetaan humanitaaristen käytävien luomista tai täysimittaista avointa rajapolitiikkaa, ja niissä arvostellaan solidaarisuuden puutetta muuttajia kohtaan (ks. esimerkki [ideasta](#)). Näitä ajatuksia jakavien osallistujien keskuudessa aloitteita, joilla pyritään partioimaan Välimerellä muuttajien työntämiseksi takaisin, tai sopimuksia muuttovirtojen hallitsemiseksi, kuten EU:n ja Turkin välistä sopimusta, pidetään yleisesti EU:n muuttoliikejärjestelmän epäonnistumisena (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Osallistajat vaativat, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan ratkaisulla, joilla torjutaan sääntelemätöntä muuttoliikettä, ja EU:n maahanmuuttopolitiikalla, johon sisältyy helpompia ja helpommin saatavilla olevia turvapaikkamenettelyjä alkuperämaissa, laillisia ja turvallisia muuttoreittejä ja ihmiskaupan torjunta, jotta vältetään pakolaisten kuolemat EU:n rajoilla (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Jotkut vastaajat ehdottavat oikeudellista kehystä, jolla pysäytetään kotoutuneiden henkilöiden ja perheiden pakkopalauttaminen vaarallisiin alkuperämaihin (ks. [idea](#)). Muut osallistajat kannattavat pikemminkin vapaaehtoista kuin pakoon perustuvaa palauttamista koskevaa strategiaa sillä perusteella, että jos ensin mainittu toteutetaan yhteistyössä lähtömaiden kanssa, se on osoittautunut paljon tehokkaammaksi (ks. [idea](#)).

Joissakin kannanotoissa käsitellään myös eriarvoisuuteen liittyviä kysymyksiä, jotka vaikuttavat nykyiseen turvapaikkaprosessiin. Niissä korostetaan esimerkiksi sitä, että miespuolisten turvapaikanhakijoiden osuus on huomattavasti suurempi kuin naispuolisten turvapaikanhakijoiden tai perheiden osuus (ks. [idea](#)). Toiset raportoivat hlbtq-turvapaikanhakijoiden kohtaamista vaikeuksista ja vaativat parempaa suojelua ja tukea tälle ryhmälle (ks. [idea](#)).

Integraatio

Monet ehdotukset liittyvät maahanmuuttajien kotouttamiseen. Osallistajat tunnustavat tarpeen luoda tehokkaampia kotouttamisohjelmia, joissa kiinnitetään erityistä huomiota kielikoulutukseen. Useat osallistajat keskustelevat ideasta, jossa EU:ta pyydetään luomaan kotouttamisohjelmia, ja kannattavat sitä. Eriäviä näkemyksiä esitetään (ks. [idea](#)).

Kotouttamista koskevien ajatusten joukossa monet kehottavat seuraamaan muuttajien jatkopolkua, jotta voidaan varmistaa täysimääräinen kotoutuminen EU:n jäsenvaltioihin. Yhdessä ideassa nähdään suuria mahdollisuuksia maahanmuuttajien ja vastaanottavien yhteisöjen jäsenten tunnustamisessa ja aktivoimisessa muutoksentehtäviksi (ks. [idea](#)). Maahanmuuttajien osallistamista paikallisiin hankkeisiin ja vapaaehtoistoimintaan korostetaan useaan otteeseen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Eräs vastaaja korostaa, että kotouttamisessa on tärkeää omaksua monialainen lähestymistapa, jossa keskitytään paikallistasolla hyväksytyjen politiikkojen siirrettävyyteen, sekä lähestymistapa, joka ulottuu instituutioista paikallisiin järjestöihin ja jossa EU vastaa tämentyyppisten puitteiden tarjoamisesta (ks. [idea](#)). Koulutusta pidetään kotouttamisen avaintekijänä, ja kieli ja eurooppalaiset arvot ovat keskeisessä asemassa. Vastaajat katsovat tässä yhteydessä, että tarvitaan riittävästi rahoitettuja ohjelmia, joilla tuetaan kouluikäisten maahanmuuttajalasten osallistumista julkiseen koulutusjärjestelmään (ks. [idea](#)). Toisissa ideoissa keskitytään korkea-asteen koulutukseen, joka on keskeinen tekijä integraation lisäämisessä. Tältä osin yksi osallistaja kannattaa sitä, että nuorten pakolaisten pääsyä yliopisto-ohjelmiin parannetaan (ks. [idea](#)). Erityisessä ehdotuksessa käsitellään kielimuureja ja edistetään ajatusta tekoälyn käytöstä kielikuilun kaventamiseksi (ks. [idea](#)).

Maahanmuuttajien onnistunutta integroitumista paikallisille työmarkkinoille pidetään Euroopan talouden kannalta hyödyllisenä. Tämä koskee erityisesti pandemian jälkeistä tilannetta, kuten Euroopan komission ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean Brysselissä yhdessä järjestämässä kaksipäiväisessä tapahtumassa korostettiin (ks. [tapahtuma](#)). Yksi osallistuja korosti erityisesti taloudellisesti masentuneille alueille suuntautuvan maahanmuuton myönteisiä tuloksia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tarvitaan tiedotuskampanjoita ja -ohjelmia, joilla EU:n kansalaisille tiedotetaan rasismien torjunnasta ja siirtymisestä kohti yhteiskuntaa. Yksi vastaajista kehottaa lisäämään muuttoliikkeeseen liittyvissä päätöksentekokelemissä ja julkisissa palveluissa työskentelevän henkilöstön monimuotoisuutta (ks. [idea](#)). Rasismia ja työmarkkinoilta syrjäytymistä koskevien lausuntojen yhteydessä kehoitetaan kohtelevaan laillisesti oleskelevia kolmansien maiden

kansalaisia yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti (ks. [idea](#)). Työmarkkinoilla tapahtuvan syrjinnän osalta yksi osallistuja huomauttaa, että maahanmuuttajien etnistä taustaa koskevat (laskenta)tiedot ovat tarpeen, jotta niitä voidaan hyödyntää tehokkaasti päätöksenteossa (ks. [idea](#)).

Jotkut osallistajat pahoittelevat EU:ssa vakituisesti asuvien rajoitettuja oikeuksia. Ne toteavat, että unioni ei myönnä äänioikeutta vakituksille asukkailleen, ja vaativat, että äänioikeus perustuu asuinpaikkaan (ks. [idea](#)).

Jotkut vastaajat pitävät tätä kysymystä erityisen kiireellisenä, kun on kyse Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisista, jotka olivat asuneet EU:ssa ennen brexitiä. Yksi kiistanalaista keskustelua herättävä ajatus on nopeutetun menettelyn käyttöönotto EU:n laajuisten oikeuksien saamiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille, jotka olivat asuneet EU:ssa ennen brexitiä (ks. [idea](#)).

EU:n ulkopuolinen muuttoliike uhkana

Joidenkin muuttoliikkeeseen osallistuneiden vastustuksesta huolimatta ajatukset, joissa muuttoliike määritellään avoimesti uhkaksi Euroopan sivilisaatiolle tai poliittiselle vakaudelle, saavat suhteellisesti vähemmän kannatusta kuin kotouttamiseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyvät ajatukset. Kun ne on täsmennetty, niissä tuodaan esiin Euroopan sivilisaatiota ja poliittista vakautta koskevia huolenaiheita, ja osallistajat kannattavat niitä merkittävästi (ks. esimerkki erittäin kannatetusta [ideasta](#)).

Unkarissa järjestetyssä tapahtumassa keskusteltiin joistakin maahanmuuttoon liittyvistä perustavanlaatuisista oikeudellisista kysymyksistä. Kysymykset, joihin tapahtumalla pyrittiin vastaamaan, koskivat myös ”yhteiskunnan oikeutta säilyttää oma kansallinen kulttuurinsa, identiteettinsä ja elämäntapansa” massamaahanmuuton yhteydessä (ks. [tapahtuma](#)).

Tämäntyyppisten kannanottojen kommentoijat ilmaisevat ajatuksiaan ja kannanottojaan muuttoliikkeestä. Yksi havaittu teema on tunne siitä, että muuttoliike EU:n ulkopuolisista maista on uhka EU:n sivilisaatiolle, identiteetille, arvoille ja kulttuurille (ks. esimerkki [ideasta](#)). Nämä vastaajat peräänkuuluttavat toimenpiteitä, joilla rajoitetaan EU:n ulkopuolista muuttoliikettä, tiukempaa palauttamispolitiikkaa ja muuttajien liikkuvuutta haittaavia strategioita, kuten tiukempia rajatarkastuksia (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Useat osallistajat varoittavat laittoman maahanmuuton käytöstä (poliittisena) aseena ja viittaavat erityisesti

Valko-Venäjältä Liettuan ja Puolan rajoille suuntautuvaan suureen muuttovirtaan (ks. esimerkki [ideasta](#)). Osallistujien näkemykset eroavat Valko-Venäjän vastaisella rajalla vallitsevista muuttoliikekriisistä.

Rajavalvonta

Suhteellisen suuri määrä ideoita tukee tiukkaa asennetta maahanmuuttoon. Tämän linjan hyväksyvät osallistajat vastustavat laittomien maahanmuuttajien laillistamista ja kehottavat lisäämään Euroopan rajavalvontaviranomaisten, kuten Frontexin, vaikutusmahdollisuuksia. Jotkut heistä kannattavat kuitenkin pikemminkin kansallista kuin eurooppalaista lähestymistapaa maahanmuuton valvontaan ja pelkäävät, että EU suhtautuisi turvapaikanhakijoihin liian sallivasti.

Yleisesti ottaen kannatetaan järjestelmällisempiä ja koordinoitumpia toimia rajavalvonnassa. Vaaditaan kattavampaa rajavalvontaa, mukaan lukien käännytysviranomaisen (ks. esimerkki [ideasta](#)), enemmän tukea Frontexille, sen tehtävien parempaa määrittelyä (ks. [idea](#)) ja oikeudellisesti sitovaa lähestymistapaa etsintä- ja pelastustoimiin Välimerellä (ks. [idea](#)). Foorumilla keskustellaan kuitenkin usein Frontexin ja meripartiointialoitteiden roolista, ja muut osallistajat pyytävät niiden toiminnan parempaa valvontaa sen varmistamiseksi, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan (ks. [idea](#)). Kannatetumpi ajatus edellyttää, että vakavaan rikokseen syyllistyneet muuttajat karkotetaan nopeasti EU:sta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Samanlainen ajatus laittomien muuttajien palauttamisen pyytamisestä herättää keskustelua välitöntä palauttamista kannattavien ja sitä vastustavien tahojen välillä (ks. [idea](#)). Yksi vastaaja ehdottaa ulkomaanavun keskeyttämistä maille, jotka eivät suostu palauttamaan kansalaisiaan (ks. [idea](#)).

Muissa kannanotoissa vaaditaan solidaarisuuden lisäämistä ja ihmisoikeuksien kunnioittamista. Tässä käsitellään esimerkiksi solidaarisuuteen perustuvaa keskitettyä EU:n jakelujärjestelmää, rahoitusta rajalla sijaitsevien vastaanottoinfrastruktuurien (asuminen ja ruoka) parantamiseen tai ylikansallista virastoa, joka hallinnoi eurooppalaisia pakolaisleirejä ja jota hallinnoivat yhdessä eri maat ja joka rahoitetaan EU:n varoista (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Hiljattain käyty keskustelu EU:n rahoituksen laajentamisesta maahanmuuttajien vastaisten kansallisten esteiden rakentamisen rahoittamiseen näkyy osittain joissakin kannanotoissa, joissa vaaditaan EU:lta lisää rahoitustukea jäsenvaltioilleen fyysisen rajavalvonnan vahvistamiseksi (ks. [idea](#)).

Kun osallistajat kuitenkin vaativat EU:lta lisää taloudellista tukea muuttoliikkeen torjumiseksi rajoilla, he eivät aina kannata uusien esteiden luomista. Jotkut

niistä tunnustavat kansallisilla rajoilla toimivien paikallisia alueviranomaisten keskeisen roolin ja haluavat lisätä rahoitusta maahanmuuttajien vastaanottoon ja kotouttamiseen liittyville hankkeille (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Budapestissa järjestetyssä tapahtumassa ”Vahvemmat rajat, vahvempi Eurooppa” osallistujat kannattivat käytännöllisempää ja tiukempaa rajapolitiikkaa (ks. [tapahtuma](#)).

Muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttuminen

Pienemmässä osassa ajatuksia syvennyttään muuttoliikkekysymykseen ja tarkastellaan tarvetta toteuttaa EU:n muuttoliikettä hallitsevien poliittisten toimenpiteiden ohella toimenpiteitä, joilla puututaan muuttoliikkeen perimmäisiin syihin muualla. Euroopan ja kolmannen maailman maiden, erityisesti Afrikan maiden, välistä yhteistyötä pidetään keskeisenä keinona puuttua muuttoliikkeen perimmäisiin syihin (ks. [esimerkki ideasta](#)). Euroopan tulevaisuutta ajatellen osallistujat korostavat tarvetta puuttua muuttoliikkeen perimmäisiin syihin, jotta voidaan puuttua EU:n tällä hetkellä kohtaamiin muuttoliikkekysymyksiin. Portugalissa järjestettiin tapahtuma kansainvälisten kumppanuuksien, myös kolmansien maiden kanssa tehtyjen sopimusten, roolista maahanmuuttovirtojen hallinnassa (ks. [tapahtuma](#)).

Tähän liittyvät ehdotukset vaihtelevat tasavertaisten kauppasuhteiden luomisesta, kehitysapusuunnitelmien ja akateemisen koulutuksen lisäämiseen investoimisesta sekä kolmansien maiden asukkaiden ammatillisesta kehityksestä (ks. [idea](#)). Yhteinen huolenaihe on se, että vastaanottajamaat käyttävät kehitysapua väärin ja tekevät siitä tehotonta. Yksi osallistuja ehdotti, että varojen jäljitettävyyttä parannettaisiin ja niiden käyttöä seurattaisiin käyttämällä lohkoketjuteknologiaa ja älykkäitä sertifikaatteja (ks. [idea](#)).

Erityinen panosten ryhmä vie EU:n tehtävään sillä perusteella, että se on osallistunut alueelliseen epävakauteen esimerkiksi kehitysmaihin suuntautuvan tuetun maataloustuotteiden viennin kautta (ks. [idea](#)). Kehittyneiden maiden ja kehitysmaiden välisen taloudellisen eriarvoisuuden poistamiseksi jotkut osallistujat kannattavat kestävä ja ilmastonmuutoksen kestävä maatalouden edistämistä kolmannen maailman maissa (ks. [idea](#)). Tämä auttaisi myös torjumaan ”ilmastomuuttoa” (ks. [esimerkki ideasta ja tapahtumasta](#)). ”Ilmastomuutto” on ilmiö, johon osallistujat ovat suurelta osin puuttuneet, ja he haluavat, että kansalaiset kiinnittävät enemmän huomiota tähän kysymykseen ja ilmastopakolaisen

aseman tunnustamiseen kansainvälisessä oikeudessa (ks. [idea](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Muuttoliikettä koskevat kannanotot vahvistivat aiemmin havaittuja teemoja ja alateemoja.

Useissa ehdotuksissa kehoitettiin parantamaan nykyisiä maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmiä. Tältä osin turvapaikkahakemusten käsittelyä koskevaa yhteistä eurooppalaista kehystä pidetään keskeisenä (ks. [idea](#)), mukaan lukien Dublin-järjestelmän uudistaminen (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Muutamissa ideoissa ehdotettiin, että kukin uusi tulokas yhdistettäisiin ”vieraaseen”, joka on jo asettunut saapumismaahan (ks. [esimerkki ideasta](#)). Muut osallistujat korostivat laillisten muuttoreittien merkitystä kotouttamisprosessien helpottamiseksi (ks. [idea](#)) ja kannattivat työviisumien mahdollistamista (ks. [idea](#)) tai turvallisempien muuttoreittien luomista Eurooppaan suuntautuvalla reitillä tapahtuvien muuttajauhrien rajoittamiseksi erityisesti merellä (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Muuttoliikettä koskevat viimeaikaiset tiedot ovat suurelta osin polarisoituneet, kuten aiemmin todettiin. Toisaalta jotkut osallistujat pitävät muuttoliikettä yhteiskunnan voimavarana (ks. [esimerkki ideasta](#)). Toisaalta jotkut osallistujat vastustavat muuttoliikkeen lisäämistä, koska monien maahanmuuttajien katsotaan epäonnistuneen kotoutumisessa (ks. [idea](#)). Kotouttamisen helpottamiseksi ja kannustamiseksi eräs osallistuja kehotti vähentämään byrokratiaa, jotta voidaan vähentää esteitä, jotka haittaavat maahanmuuttajien työnhakua (ks. [idea](#)). Maahanmuuttoa koskevaa myönteisempää viestintää kannatettiin myös vastaanottavan maan sujuvamman kotouttamisen helpottamiseksi (ks. [idea](#)).

Laaditaan yksi valikoivaa muuttoliikettä koskeva EU:n politiikka: kiintiöt ja tiukemmat valintamenettelyt

Uudistetaan Dublinin yleissopimusta turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien tasapuolisemman jakautumisen varmistamiseksi

Vaatimus EU:n arvojen mukaisesta, ihmisoikeuksia kunnioittavasta muuttoliikejärjestelmästä

Muuttoliikettä koskevien EU:n toimivaltuuksien lisääminen

Työvoiman muuttoliikettä koskevan EU:n politiikan kehittäminen

Vaaditaan tiukempia hyväksymismenettelyjä lailliselle maahanmuutolle

EU:n yhteisen maahanmuuttopolitiikan luominen keskitetyllä hakuelimellä ja -menettelyllä

Perustetaan kumppanuusjärjestelmä, jonka avulla muuttajat voivat hakea turvapaikkaa alkuperämaastaan.

Sallitaan valikoiva maahanmuutto, joka kohdistuu vain koulutettuihin maahanmuuttajiin ja suosii liikkuvuutta taloudellisesti edistyneiden demokratioiden välillä.

Perustetaan turvapaikka-asioista ja kotouttamisesta vastaava Euroopan komission jäsen

Turvapaikkamenettelyjen helpottaminen ja helpottaminen lähtömaissa sekä humanitaaristen käytävien luominen

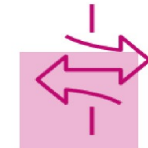
Laittoman maahanmuuton torjunta, ihmiskaupan ja salakuljettajien torjunta

Laillisten ja turvallisten muuttoreittien ja -kanavien luominen kuolemantapausten välttämiseksi

Laaditaan oikeudellinen kehys, jolla keskeytetään kotoutuneiden henkilöiden karkottaminen vaarallisiin alkuperämaihin

Edistetään vapaaehtoista paluuta lähtömaiden kanssa solmittavien kumppanuuksien avulla pakkoon perustuvan paluun sijaan.

EU:n yhteinen muuttoliikepolitiikka

Muuttoliike

Humanistinen asenne muuttoliikkeen

Vähennetään maahanmuuttajien byrokraattisia menettelyjä

Työnhakuun liittyvien kotouttamisohjelmien luominen EU:n tasolla

EU:n kansalaisten tietoisuuden lisääminen: investoida osallisuuteen liittyvään koulutukseen

Maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden seurantapolun määrittäminen

Perustetaan koulutusjärjestelmä, jolla tuetaan kouluikäisten maahanmuuttajalasten osallisuutta ja priorisoidaan kielen ja arvojen opetusta.

Torjutaan syrjintää ja kohdellaan maahanmuuttajia ja laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti esimerkiksi työmarkkinoilla

Parannetaan maahanmuuttajien mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoistoimintaan

Maahanmuuttopalvelujen ja poliittisten elinten henkilöstön monimuotoisuuden lisääminen

Tuetaan EU:ssa kauan ennen brexitiä asuvia Britannian kansalaisia EU:n laajusten oikeuksien saamiseksi nopeutetun menettelyn avulla

EU:ssa vakituisesti asuvien äänioikeuden myöntäminen

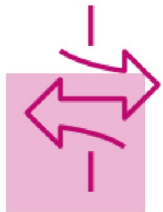
Edistetään kotouttamiseen liittyvien politiikkojen ja hyvien käytäntöjen siirrettävyyttä EU-maiden välillä

Yhdistä jokainen uusi tulokas "vierailevaan" maahanmuuttajaan, joka on jo asettunut asumaan

Integraatio

EU:n
ulkopuolinen
muuttoliike
uhkana

EU:n ulkopuolelle suuntautuvan muuttoliikkeen rajoittaminen
Toteutetaan toimenpiteitä EU:n ulkopuolelta tulevan muuttoliikkeen sääntelemiseksi
EU:n on vastustettava tehokkaammin laittoman maahanmuuton käyttöä poliittisena aseena

Muuttoliike

Rajavalvonta

Entistä kattavammat rajatarkastukset, joissa annetaan push back -valtuudet
Asetetaan ihmisoikeuksien kunnioittaminen etusijalle muuttovirtojen hallinnassa
Rajalla sijaitsevan vastaanottoinfrastruktuurin rahoitus (asuminen ja elintarvikkeet)
Koordinoidaan etsintä- ja pelastustoimia Välimerellä
Perustetaan ylikansallinen virasto, joka hallinnoi eurooppalaisia pakolaisleirejä
Turvataan yhteisvastuuseen perustuva turvapaikanhakijoiden keskitetty EU:n jakelujärjestelmä
Jäsenvaltioille annettavan taloudellisen tuen lisääminen fyysisen rajavalvonnan vahvistamiseksi tai rajalla toteutettavien vastaanottohankkeiden rahoittamiseksi
Toimenpiteet rikokseen syyllistyneiden ja/tai laittomien maahanmuuttajien karkottamiseksi välittömästi

Puututaan muuttoliikkeen perimmäisiin syihin

Edistetään erityisiä sopimuksia ja kumppanuuksia alkuperämaiden kanssa
Taistelee ilmastonmuutosta vastaan alkuperämaissa torjuaksesi ilmastomuuttoa ja tunnustaaksesi ilmastopakolaisen aseman
Tasavertaisten kauppasuhteiden luominen
Investoi enemmän kehitysapusuunnitelmiin
Lopetetaan Euroopan sotilaallinen osallistuminen kehitysmaiin ja lopetetaan epävakautta aiheuttavat käytännöt, kuten tuettu maatalousvienti.

Kaavio 24 – Mielikartan aihe ”Muuttoliike” osa 2

10. Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu

Koulutuksen, kulttuurin, nuorison ja urheilun aihepiirissä julkaistut ideat kattavat monia eri teemoja, koska ne ovat luonteeltaan monialaisia. Kuten muuallakin foorumilla, kehoitus edistää yhteistä EU-identiteettiä on toistuva tausta-ajatus tässä aiheessa yksilöidylle teemoille, ja kannanotot liittyvät muun muassa vaihtoihin, altistumiseen eri kulttuureille ja liikkuvuuteen. Tämä aihe on tuottanut yhteensä 4 976 kannanottoa, jotka koostuvat 2 063 ideasta, 1 757 kommentista ja 1 156 tapahtumasta. Eri ideat voidaan ryhmitellä seuraaviin teemoihin:

- EU:n yhteisen identiteetin edistäminen
- EU:n sisäinen liikkuvuus
- Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava koulutus
- Nuorten epävarmat työsuhteet ja työttömyys
- Euroopan kulttuuriperintö
- Koulutukseen ja kulttuuriin pääsy
- Luovien ja akateemisten alojen ammattilaiset
- Osallisuus urheilussa

Tapahtumat

Viime aikoina tapahtumissa on keskusteltu useista aiheista, kuten korkea-asteen koulutukseen pääsystä, liikkuvuudesta sekä koulutusjärjestelmien ja -nimikkeiden yhdenmukaistamisesta. Esimerkiksi eräässä Ranskan maaseutukaupungissa järjestettiin 30 nuoren osallistujan osallistava työpajatapahtuma, jonka tarkoituksena oli keskustella tavoista parantaa nuorten liikkuvuutta maaseutualueilla (ks. [tapahtuma](#)).

Puolassa, joka on yksi niistä maista, joissa järjestettiin eniten tähän aiheeseen liittyviä tapahtumia, osallistujat keskustelivat myös ukrainalaisten nuorten maahanmuuttajien roolista ja tavoista edistää heidän kotoutumistaan (ks. [tapahtuma](#)). Keskustelun muodossa järjestetyssä tapahtumassa osallistujat keskustelivat erityisesti ratkaisusta, joilla autetaan lapsia, jotka eivät osaa kieltä, sopeutumaan nopeasti uuteen tilanteeseen.

Espanjassa, joka on toinen maa, jossa on paljon tähän aiheeseen liittyviä tapahtumia, keskustellut aiheet liittyivät erityisesti nuorten mahdollisuuksiin ja työllistymisnäkömiin. Yhdessä Navarran alueella järjestetyssä tapahtumassa nuorten osallistujien yleinen tunne oli melko pessimistinen, ja useimmat heistä valitsivat vapautumismahdollisuuksien puutteesta ja kehottivat parantamaan koulukuljetuksia, lisäämään stipendien saatavuutta ja lisäämään tukea liikkuvuusohjelmien hakemisessa (ks. [tapahtuma](#)).

EU:n yhteisen identiteetin edistäminen

Eurooppalaisen identiteetin osalta yksi eniten keskustelluista aiheista on kielen oppiminen.

Kielikoulutuksen käsite kulttuurienvälisen vaihdon edistäjänä ja keinona edistää EU:n yhteistä identiteettiä on otettu huomioon useissa kannanotoissa, joissa korostetaan tarvetta päästä eroon yksikielisestä koulutuksesta ja kehoitetaan tunnustamaan Euroopan heterogeeninen ja monikielinen luonne voimavarana (ks. esimerkki [ideasta](#)). Berliinissä järjestetyssä paneelikeskustelussa tarkasteltiin myös Euroopan monikielisyyttä ja tapoja tunnustaa monikielisyys ja kannustaa siihen (ks. [tapahtuma](#)). Toinen monikielisyyttä kannattava osallistuja kehottaa lisäämään tukea vähemmistökielten opetukselle koulussa (ks. [idea](#)). Yksi vastaajista ehdotti EU:n rahoittamien matkasetelien käyttöönottoa kielivaihtoa varten (ks. [idea](#)).

Monet osallistujat katsovat, että yhteisen eurooppalaisen kielen luominen voisi edistää Euroopan

yhdentymistä (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tästä keskustellaan laajasti myös muita ideoita koskevassa aiheessa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Keskustelussa käsitellään tällaisen yhteisen eurooppalaisen kielen erilaisia etuja ja haittoja sekä erilaisia mahdollisia kieliä, kuten esperantoa (ks. [idea](#) ja [idea](#), joita molempia kannatetaan voimakkaasti), latinaa (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai englantia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Erityisesti esperantoa koskeva keskustelu on herättänyt jonkin verran kiinnostusta verkossa, mikä kuvastaa kaikkien EU-maiden yhden neutraalin kielen ympärillä käytävän keskustelun vireyttä (ks. [tapahtuma](#)).

Toinen kannatetuimmista ideoista liittyy eurooppalaisen julkisen yleisradioyhtiön perustamiseen (ks. [idea](#)). Useat ideat liittyvät EU:n mediaportaalien (televisio, radio ja sosiaalinen media) lisäämiseen, jotta Euroopan kansalaiset saadaan paremmin mukaan EU-asioihin ja -kysymyksiin. Perimmäisenä tavoitteena on vahvistaa eurooppalaista identiteettiä ja keskeisiä arvoja (ks. esimerkki [ideasta](#)). Monet osallistujat ovat myös edistäneet eurooppalaisten mediatuotantojen levittämistä esimerkiksi perustamalla EU:n yhteiset mediamarkkinat (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi idea on luoda erityinen kielenoppimiseen räätälöity EU:n media-alusta (ks. [idea](#)).

Eräs ideoiden alateema liittyy koulutukseen, jossa osallistujat ehdottavat pakollisen EU:n historiaa ja toimielimiä koskevan kurssin käyttöönottoa kaikissa eurooppalaisissa keskiasteen kouluissa välineenä, jonka avulla nuoremmat sukupolvet voivat lisätä kiinnostusta ja omavastuullisuutta EU:ta kohtaan ja siten tehostaa EU:n identiteetin kehittämisprosessia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Myös toinen osallistuja pitää Euroopan historian tuntemusta keskeisenä ja ehdottaa eurooppalaisen kyselytutkimuksen käynnistämistä nuorten historiallisen tietoisuuden mittaamiseksi (ks. [idea](#)), kun taas toinen osallistuja edistää ajatusta virallisen Euroopan historian oppikirjan luomisesta (ks. [idea](#)).

Monet osallistujat pitävät EU:hun liittyvien koulutapahtumien olemassaoloa keskeisenä (ks. esimerkki [ideasta](#)), ja yksi heistä ehdottaa EU:hun liittyvien tapahtumien ja ohjelmien koordinoinnista vastaavan opettajan perustamista (ks. [idea](#)). Monissa ideoissa, jotka liittyvät EU:n yhteisen identiteetin edistämiseen, ehdotetaan erilaisia vaihto- tai ystävyysohjelmien muotoja eri jäsenvaltioiden koulujen välillä ystävyyden edistämiseksi jäsenvaltioiden rajojen yli (ks. [idea](#)). Yhdessä ideassa ehdotetaan Euroopan historian opiskelun edistämistä koulujen opetussuunnitelmissa, mukaan lukien kunkin yksittäisen Euroopan maan historia (ks. [idea](#)).

Urheilun alateemassa, joka liittyy EU:n yhteisen identiteetin edistämiseen, käsitellään kansainvälisten ja Euroopan laajuisten urheilutapahtumien järjestämistä (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja mahdollisuutta perustaa eurooppalainen urheilujoukkue, joka voisi kilpailla

kansainvälisissä tapahtumissa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi on korostettu EU:n yhteisten symbolien merkitystä EU:n yhteisen identiteetin luomisessa muun muassa ajatuksella sisällyttää EU:n liput EU:n jäsenvaltioiden urheilijoiden urheiluvarusteisiin ja univormuihin (ks. [idea](#)).

Toisessa ajatuksessa, jota kannatetaan enemmän ja joka mainitaan laajalti myös muissa aiheissa, kannatetaan eurooppalaisen yleisen vapaapäivän perustamista 9. toukokuuta yhteisen eurooppalaisen hengen edistämiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Eräs osallistuja mainitsee eurooppalaisen kulttuurin edistämisen, kuten musiikin eri eurooppalaisilla kielillä, ja haluaa, että radioiden edellytetään suoratoistavan vähintään 20 prosenttia muuta kuin englantilaista musiikkia (ks. [idea](#)).

Ruoka nähdään myös keinona rakentaa siltoja Euroopan maiden ja kulttuurien välille (ks. [idea](#)), minkä vuoksi osallistuja ehdottaa EU:n rahoittaman eurooppalaisen reseptisovelluksen luomista (ks. [idea](#)).

EU:n sisäinen liikkuvuus

EU:n sisäinen liikkuvuus tuottaa suhteellisen suuren määrän kannanottoja.

Niissä joko edistetään ideoita nykyisten liikkuvuusohjelmien parantamiseksi tai esitetään uusia alkuperäisiä ehdotuksia.

Jotkut osallistajat ehdottavat EU-johtoisen verkkoportaalin perustamista korkea-asteen koulutukseen hakemista varten EU:ssa. Portaali voisi myös antaa opiskelijoille mahdollisuuden hakea samanaikaisesti eri ohjelmiin Euroopan unionissa (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Toinen useiden osallistujien esiin nostama alateema koskee Erasmus-ohjelman laajentamista koskemaan myös muita kuin yliopisto-opiskelijoita, esimerkiksi laajentamalla se koskemaan lukiolaisia, myös ammatillisessa koulutuksessa olevia. Tämä antaisi niille, jotka eivät ole käyneet korkea-asteen koulutusta, mahdollisuuden asua ulkomailla, vaihtaa hyviä käytäntöjä, oppia uusia kieliä [jakulttuureja ja laajentaa taitojaan yleisesti](#) (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Lisäksi osallistajat ovat korostaneet tarvetta tehdä Erasmus-ohjelmasta osallistavampi pienituloisille opiskelijoille. Yhtenä ajatuksena on parantaa Erasmus-apurahojen mukauttamista kunkin maan elinkustannuksiin (ks. [idea](#)). Tältä osin yksi osallistuja ehdottaa, että kohdemaan yliopistolle annetaan tehtäväksi myöntää Erasmus-apurahoja, jotta hakijat voivat hakea suoraan haluamaansa kohdeyliopistoon sen sijaan, että he hakisivat sitä kotiyliopistonsa kautta (ks. [idea](#)). Halu parantaa ohjelman nykyistä muotoa

korostaa tietoisuutta koulutusalan liikkuvuusohjelmien merkityksestä. Tästä ovat osoituksena myös useat tähän aiheeseen liittyvät tapahtumat, jotka liittyvät kahteen edellä esitettyyn ajatukseen (ks. [tapahtuma](#)).

Yksi osallistuja vaatii, että Yhdistyneen kuningaskunnan opiskelijat integroidaan uudelleen Erasmus+ -ohjelmaan (ks. [idea](#)).

Yleisesti ottaen Erasmus-ohjelman saavutettavuutta ja osallistavuutta koskevat ajatukset nousevat usein uudelleen esiin. Esimerkiksi viimeisimmissä kannanotoissa ehdotetaan Erasmus-ohjelman laajentamista muihin koulutusluokkiin, kuten maatalouteen ja muihin käsitteellisuuteen (ks. [idea](#)).

Toinen painopistealue on DiscoverEU-aloite. Jotkut osallistajat ehdottavat DiscoverEU-aloitteen laajentamista koskemaan jokaista 18-vuotiasta nuorta eurooppalaista (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Akateemista liikkuvuutta koskeva ajatus koskee myös tunnustamista koskevan Lissabonin yleissopimuksen ratifiointia ammatillisen ja akateemisen liikkuvuuden helpottamiseksi Kreikassa (ks. [idea](#)).

Ainutlaatuinen ajatus, joka koskee liikkuvuutta mahdollisesti EU:n ulkopuolisista maista, koskee eurooppalaisen "Opiskelija vaarassa" -stipendijärjestelmän perustamista omassa maassaan syytteeseen asetettuja opiskelijoita varten akateemisen vapauden suojelemiseksi (ks. [idea](#)).

Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava koulutus

Monissa ideoissa tuodaan esiin tarve pohtia uudelleen koulutusta nykyisellä digitalisoituneella aikakaudella, erityisesti sen jälkeen, kun covid-19-pandemia muutti opetuskäytäntöjä kouluissa ja yliopistoissa. Monien vastaajien mukaan koulutuksen uudelleenajattelu digitaalisella aikakaudella on ennakkoedellytys Euroopan tulevalle maailmanlaajuiselle kilpailukyvyille ja nykyaikaistamiselle (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Kursseille pääsyn helpottamiseksi osallistajat ehdottavat digitaalisia osaamistodistuksia ja tutkimusaineistoja sekä kaikkien akateemisten resurssien yhteisen rekisterin tai kaikille akkreditoituille EU:n korkeakouluille avoimen yhteisen eurooppalaisen digitaalisen alustan perustamista (ks. [idea](#)). Tämä ehdotuspyyntö liittyy läheisesti tarpeeseen edistää tietojen ja viestintätekniikkaa kouluissa ja yliopistoissa, myös tukemalla kouluja laitteiden ostamisessa (ks. [esimerkki ideasta](#)).

Koulutusvälineiden ja -tilojen riittävyyden osalta foorumin käyttäjät ovat kannattaneet voimakkaasti ehdotusta eurooppalaisesta koulutussuunnitelmasta.

Tämä olisi "eurooppalainen strategia, jossa keskitytään tukemaan suoria investointeja koulutusinfrastruktuuriin ja parantamaan koulutuksen ja elinikäisen oppimisen saatavuutta, yhteenliitettävyyttä ja laatua" (ks. [idea](#)). Toisessa erittäin kannatetussa ideassa ehdotetaan oikeutta elinikäiseen oppimiseen ja koulutukseen (ks. [idea](#)).

Osallistajat pitivät usein pehmeiden taitojen ja erityisesti taiteellisen toiminnan edistämistä yhtenä keskeisenä askeleena EU:n opiskelijoiden kriittisen ajattelun kehittämisessä ja heidän maailmanlaajuisten arvojensa vahvistamisessa erityisesti nuorella iällä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Osallistavien koulutusmenetelmien käyttöönottoa ja yleisemmin monimuotoisuuden edistämistä koulutuksessa pidetään tärkeänä tavoitteena koulutuksen tulevaisuudelle EU:ssa (ks. [idea](#)). Tämä kuvastaa myös ajatuksia tarpeesta torjua naismurhia (ks. [idea](#)) ja antisemitismia koulutuksen avulla (ks. [idea](#)).

Eräs ideoiden alateema käsittelee tarvetta uudistaa koulutuskäytäntöjä, jotta voidaan tuottaa aikuisia, jotka voivat olla aktiivisia EU:n kansalaisia. Kuten edellä on esitetty, EU:ta koskevan vaihdon ja koulutuksen lisäksi tähän alateemaan sisältyy ideoita, joissa käsitellään tarvetta kannustaa nuoria opiskelijoita osallistumaan aktiivisesti kouluihin (ks. [idea](#)) tai lisätä kulttuurienvälisiä taitoja esimerkiksi lisäämällä vieraiden kielten oppimiskäytäntöjä (ks. [idea](#)). Tähän liittyvää ajatusta eli kielten moninaisuutta ja roolia, joka niiden näkyvyydellä tiedotusvälineissä voi olla oppimisen helpottamisessa ja yhteisen eurooppalaisen identiteetin luomisessa, tarkasteltiin useissa tapahtumissa (ks. esimerkki tapahtumasta). Ryhmä vastaajia on kiinnittänyt huomiota tarpeeseen pohtia uudelleen nykyistä koulutusjärjestelmää, jotta nuoria voidaan valmistaa tulevaisuuden maailmaan. Osallistajat kehottavat antamaan koulutusta taloustieteestä ja rahoituksesta (ks. [idea](#)) ja ilmastonmuutoksesta (ks. esimerkki [ideasta](#)) sekä perustamaan Euroopan ilmastojoukkoja (ks. [idea](#)). Lisäksi niissä kehoitetaan luomaan mekanismeja nuorten STEM-taitojen (luonnontieteet, teknologia, insinööritieteet ja matematiikka) parantamiseksi esimerkiksi EU:n laajuisen STEM-aineiden perustaitoja koskevan ohjelman avulla (ks. [idea](#)). Lisäksi, kuten digitalisaatiota koskevassa aiheessa korostettiin, osallistajat kehottavat kouluttamaan nuoria digitaaliseen hyvinvointiin (ks. esimerkki [ideasta](#)). Digitaalinen hyvinvointi voi kuulua myös yleisemmän kehotuksen piiriin, joka koskee mielenterveyden tukemisen lisäämistä kouluissa (ks. [idea](#)). Joidenkin osallistujien suunnittelemassa tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavassa koulutuksessa koulujen opetussuunnitelmat ovat joustavia (ks. [idea](#)) ja koulut tukevat opiskelijayhdistyksiä ja -toimintaa, joilla koulutetaan opiskelijoita olemaan itsenäisiä aikuisia (ks. [idea](#)). Tältä osin ehdotus kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden vaikutusvallan lisäämisestä kouluissa voisi kulkea käsi

kädessä tämän "osallistavamman" koulukäsitteen kanssa (ks. [idea](#)). Tätä näkemystä tukee myös ajatus urheilun edistämisestä ja urheiluluokkien lisäämisestä kouluissa (ks. [idea](#)). Myös muut osallistajat kannattavat opettajien arviointeja, joita mieluiten koordinoi Euroopan unioni (ks. [idea](#)).

Eräissä ideoissa käsitellään myös (ammatillisen) koulutuksen sovittamista yhteen työelämän kanssa (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja tarvetta edistää yrittäjyystaitoja koulutuksessa (ks. [idea](#)). Joissakin foorumiin lisätyissä ideoissa keskitytään innovointiin ja yrittäjyyteen liittyvään koulutukseen (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja tarpeeseen tunnustaa paremmin epävirallinen oppiminen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Tähän liittyen toisessa ehdotuksessa otetaan käyttöön pakollinen ammatillinen suuntautuminen, jotta voidaan arvioida oppilaiden kykyjä ja etuja koulunsa varhaisessa vaiheessa (ks. [idea](#)).

Toinen teema, joka on noussut esiin verkkokurssien levittämisen jälkeen pandemian aikana, on kotiopetus. Yksi osallistaja vaatii, että kotiopetus tunnustetaan kaikissa EU-maissa (ks. [idea](#)).

Yksi osallistaja ehdottaa kaikille EU-maille yhteisen vakimuotoisen loppukokeen perustamista (ks. [idea](#)).

Nuorten epävarmat työsuhteet ja työttömyys

Nuorisotyöllisyys on foorumilla toistuva aihe myös siksi, että se liittyy tiukasti koulutukseen. Monissa koulutusohjelmia koskevissa ideoissa keskitytään myös työllistettävyyteen ja työmarkkinoille siirtymiseen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Nuorisosalalla osallistajat pitävät kuitenkin myös työttömyyttä ja työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria (NEET-nuoret) keskeisenä kysymyksenä, ja jotkin tähän liittyvät ideat ovat erittäin kannatettavia (ks. esimerkki [ideasta](#)). Nuorten epävarmoja työsuhteita käsittelevää aihetta käsittelevät useat osallistajat, jotka kehottavat tukemaan epävarmoissa työoloissa olevia nuoria laadukkailla työpaikoilla, oikeudenmukaisella korvauksella ja sosiaalisen suojelun saatavuudella (ks. [idea](#) ja [idea](#)). Epävarmojen työsuhteiden osalta yksi vastaaja pyytää EU:ta poistamaan palkattomat harjoittelut (ks. [idea](#)). Toiset ehdottavat tiettyjen nuorille suunnattujen työsuhdetukien takuiden ja muotojen laajentamista (ks. [idea](#)) tai jopa sellaisten laatuvaatimusten täytäntöönpanoa, jotka sitoisivat kaikkia EU:n ja kansallisten elpymissuunnitelmien mukaisesti luotuja työpaikkoja (ks. [idea](#)). Eräät vastaajat kiinnittävät erityistä huomiota niihin jäsenvaltioihin, joissa nuorisotyöttömyys on yleisempää, kuten Välimeren maihin (ks. [idea](#)).

Liettuassa järjestetyssä tapahtumassa keskityttiin nuorten pandemian jälkeisenä aikana kohtaamiin

moninaisiin haasteisiin, kuten työttömyyteen. Tapahtumassa keskusteltiin siitä, otetaanko nuorten erityisongelmat täysimääräisesti huomioon Eurooppa-neuvoston strategisessa ohjelmassa 2019–2024 (ks. [tapahtuma](#)).

Euroopan kulttuuriperintö

Suhteellisen pieni osa panoksista on sellaisia, joissa vaaditaan Euroopan kulttuurin ja kulttuuriperinnön suojelua ja juhlistamista esimerkiksi perustamalla EU:n kulttuurikomissaari (ks. [idea](#)) ja yleensä investoimalla enemmän EU:n yhteisen kulttuuriperinnön säilyttämiseen. Lisäksi kehoitetaan säilyttämään erityisesti vähemmistöryhmien ilmaisemat perinteet (ks. [tapahtuma](#)) sekä uskonnollinen kulttuuriperintö (ks. [idea](#)).

Yleisemmällä tasolla on ehdotettu virtuaalikirjaston perustamista EU:n eri jäsenvaltioiden kirjastojen yhteyteen, jotta harvinaiset kirjat ja taideteokset olisivat laajemmin kaikkien EU:n kansalaisten saatavilla (ks. [idea](#)).

Koulutukseen ja kulttuuriin pääsy

Koulutukseen pääsy on usein mainittu aihe. Tämä kattaa erityyppiset eriarvoisuudet koulutuksen saatavuudessa sekä erilaiset koulutustasot keskittyen erityisesti korkea-asteen koulutukseen. Vaikka tähän aiheeseen liittyvistä ideoista keskustellaan suhteellisen vähän, jotkut osallistujat ovat suhtautuneet myönteisesti ehdotukseen tehdä koulutukseen pääsystä maksutonta kaikille (ks. [idea](#)).

Siirtymä, jota osallistujat pitävät keskeisenä, on keskiasteen ja korkea-asteen koulutuksen välinen siirtymä. Tähän liittyen osallistujat ovat esittäneet useita ehdotuspyyntöjä opiskelijoiden tukemiseksi tässä ratkaisevan tärkeässä siirtymässä (ks. esimerkki [ideasta](#)) myös parantamalla yliopisto-opetuksen ohjelmia (ks. [idea](#)). Jotkin ryhmät ovat erityisen epäedullisessa asemassa korkea-asteen koulutukseen pääsyssä. Tässä yhteydessä kehoitetaan tukemaan etnisiä vähemmistöjä ja vammaisia korkea-asteen opintojen suorittamisessa (ks. [idea](#)). Muut osallistujat ovat tietoisia siitä, että muut koulutuksen esteet voivat olla luonteeltaan maantieteellisiä tai taloudellisia. Näiden esteiden poistamiseksi useat osallistujat kehottavat lisäämään koulutusresursseja maaseutualueilla (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja jotkut ehdottavat erilaisten EU:n rahoittamien

sosiaalietuuksien käyttöönottoa opiskelijoiden taloudellisen riippumattomuuden takaamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Eriarvoinen pääsy ei vaikuta ainoastaan korkea-asteen koulutukseen vaan myös kulttuurilaitoksiin ja museoihin. Näin ollen yhden osallistujan kehoitus helpottaa vammaisten pääsyä museoihin (ks. [idea](#)). Tämä oli aiheena myös We All Need Theatre -kampanjassa (ks. [tapahtuma](#)), jossa keskityttiin erityisesti vammaisten henkilöiden esteettömään pääsyyn teattereihin. Toinen ehdotus koskee EU:n museopassin käyttöönottoa museoiden kohtuuhintaisuuden parantamiseksi (ks. [idea](#)). Tämä ajatus kuvastaa useiden osallistujien edistämien kulttuurikorttien tai arvostelien käyttöönottoa (ks. esimerkki [ideasta](#)). Toisessa ideassa pyritään sen sijaan käsittelemään tätä kysymystä laajemmasta näkökulmasta ja ehdotetaan kulttuurin julkisen rahoituksen lisäämistä, mikä vähentäisi kulttuurin riippuvuutta yksityisistä varoista (ks. [idea](#)).

Erään osallistujan esiin tuoma erityinen epäedullinen tilanne on entisten vankien tilanne. Huolimatta siitä, että monet entiset vangit ovat suorittaneet tuomionsa, he kamppailevat palatakseen normaaliin sosiaaliseen elämään, mikä lisää heidän riskiään tulla toistuviksi rikoksentekeijöiksi. Siksi koulutus vankiloissa on erityisen tärkeää (ks. [idea](#)).

Yksi osallistuja pyrkii lisäämään tietoisuutta näistä kysymyksistä edistämällä ajatusta yhtäläisten mahdollisuuksien päivän perustamisesta Euroopan tasolla (ks. [idea](#)).

Luovat ja akateemiset ammattilaiset

Kuten edellä mainittiin, erityisesti nuorten työn epävarmuus on asia, johon foorumin osallistujat ovat kiinnittäneet paljon huomiota. Epävarmat työsuhteet vaikuttavat erityisesti luovaan alaan.

Covid-19-pandemian vaikutus kulttuurialan ammattilaisten ja luovien yhteisöjen työoloihin on herättänyt vakavaa pohdintaa heidän asemastaan ja EU:n toimielinten roolista sellaisen oikeudellisen kehyksen tarjoamisessa, joka parantaisi alan epävarmuutta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yksi osallistuja pyytää EU:ta tukemaan luovaa alaa sen varmistamiseksi, että luovan alan työntekijöille maksetaan oikeudenmukainen korvaus (ks. [idea](#)). Toisen rahoitusosuuden mukaan elpymisrahaston varoja olisi käytettävä kulttuurialan ja erityisesti kirja-alan rahoittamiseen (ks. [idea](#)), kun taas yhdessä rahoitusosuudessa vaaditaan erityisesti tanssi-instituuttien taloudellisen tuen lisäämistä (ks. [idea](#)).

Kulttuurialan työntekijöiden ammattimaistaminen oli keskeinen keskustelunaihe useissa eri puolilla Eurooppaa järjestetyissä kulttuuritapahtumissa (ks. esimerkki tapahtumasta). Yksi osallistuja ehdottaa, että

EU tunnustaisi taiteilijoiden aseman, mikä helpottaisi myös kulttuurivaihtoa (ks. [idea](#)).

Muut luovaa alaa koskevat suositukset koskevat sekä paikallistasolla toimivien organisaatioiden tukemista että sellaisen yhdenmukaisen kansallisen ja alueellisen yhteisrahoitusjärjestelmän perustamista, joka helpottaisi kansainvälisen kulttuuriyhteistyön lisäämistä (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Akateemiset ammatillaiset ja tutkijat ovat toinen ammattiryhmä, johon työn epävarmuus vaikuttaa voimakkaasti. Yhdessä ideassa ehdotetaan tutkimusapurahojen myöntämistavan muuttamista siten, että se soveltuisi paremmin intersektionaaliseen tutkimukseen (ks. [idea](#)).

Osallisuus urheilussa

Urheiluun liittyvät ideat, erityisesti kun tätä käsitellään aiheena sinänsä, vievät hieman pienemmän tilan alustalla. Urheilun teemasta on kuitenkin keskusteltu usean osallistujan kesken.

Kuten edellä mainittiin, monet osallistajat kannattavat eurooppalaista urheilujoukkuetta, ja toiset vaativat urheiluharjoitusten lisäämistä kouluissa, mutta urheilun aihe mainitaan usein myös muiden aiheiden, kuten osallistavuuden, yhteydessä. Osallistajat kyseenalaistavat urheilun osallistavuuden (ks. esimerkki [ideasta](#)) ja ehdottavat ideoita urheilun osallistavuuden parantamiseksi (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yhdessä vastauksessa pyydetään EU:ta takaamaan sukupuolten tasa-arvo urheilussa myös perustamalla erityinen eurooppalainen viranomainen (ks. [idea](#)). Europa Pressin järjestämässä kokouksessa osallistajat keskustelivat siitä, seksualisoiko urheilumuoti toisen osallistujan EU:n yliopistojen verotusjärjestelmien laajaa kirjoa, joka joissakin tapauksissa on korkea, ja vaativat oikeudenmukaista yliopistojen verotusta (ks. [idea](#)).

Toinen usein mainittu urheilun näkökohta on epätasa-arvoinen julkinen tietämys vähemmän valtavirran urheilusta (ks. esimerkki [ideasta](#)). Yhden ajatuksen mukaan toimielinten olisi tuettava harvemmin harjoitettua urheilua (ks. [idea](#)).

Saksassa järjestetyssä tapahtumassa keskusteltiin tavoista, joilla urheilulla voidaan edistää ilmastotoimia, ja osallistajat, jotka olivat enimmäkseen urheiluseurojen jäseniä, jakoivat esimerkkejä hyvistä käytännöistä (ks. [tapahtuma](#)).

Uusia ideoita edellisellä kaudella (21.2.2022–9.5.2022)

Uusimmissa kannanotoissa ei ole käsitelty uusia teemoja tai alateemoja.

Ajatusten osalta useat ehdotukset liittyivät tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaan koulutukseen, kuten koulujen opetussuunnitelmien nykyaikaistamiseen (ks. esimerkki [ideasta](#)) tai erilaisten koulutusjärjestelmien uudistamiseen ja yhdenmukaistamiseen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Lisäksi ehdotettiin opettajien koulutusohjelmien perustamista. Yhdessä Italiassa järjestetyssä tapahtumassa osallistajat korostivat tarvetta kouluttaa opettajia EU:n tarjoamista mahdollisuuksista (ks. [idea](#) ja [tapahtuma](#)). Mielenterveyden teema otettiin yhtä lailla esille, ja eräs osallistuja ehdotti ilmaista psykologista apua kouluissa (ks. [idea](#)).

Toinen usein esiin noussut aihe liittyy EU:n yhteisen identiteetin edistämiseen (ks. esimerkki [ideasta](#)). Kuten aiemmin on raportoitu, vastaajat katsovat, että vaihto-ohjelmilla on keskeinen rooli monimuotoisuuden edistämässä ja ihmisten luottamuksen lisäämisessä EU:ta kohtaan (ks. [idea](#)).

Lukuisat EU:n sisäiseen liikkuvuuteen liittyvät ideat, joissa osallistajat vaativat vaihtaloitteiden laajentamista (ks. esimerkki [ideasta](#)).

Europe Direct -palvelun Napolissa järjestämässä nuorisokeskustelussa syntyi useita ajatuksia koulutuksesta, kuten tarve luoda yhteinen eurooppalainen koulutusjärjestelmä, jossa eri EU-maiden akateemisten tutkintojen tunnustaminen mainitaan keskeisenä askeleena tähän suuntaan (ks. [idea](#)). Toisessa ehdotuksessa tuotiin esiin tarve parantaa korkea-asteen koulutuksen ja kulttuurin saatavuutta (ks. [idea](#)).

Nuorisokysymyksen osalta vastauksissa käsitellään nuorisotyöllisyyteen liittyviä kysymyksiä, joita käsitellään myös muissa aiheissa. Lisäksi eräs osallistuja kannattaa nuorten aseman vahvistamista tiedotusvälineissä, jotta varmistetaan oikeudenmukainen edustus ja vähemmän stereotyyppistä negatiivista raportointia (ks. [idea](#)).

Monet osallistajat korostivat myös urheilu- ja vapaa-aikatoiminnan merkitystä ja painottivat urheilukasvatuksen keskeistä roolia mutta myös siihen liittyviä yleiseurooppalaisia toimia (ks. esimerkki [urheilukasvatusta koskevasta ideasta](#)).

Harvemmin mainitut ideat liittyivät luoviin ja akateemisiin ammatilaisiin sekä rajat ylittävään

akateemisen tutkimuksen ja tiedeyhteistyön tukemiseen (ks. esimerkki ideasta).

Perustetaan lisää EU:n mediaportaaleja
Euroopan historian tuntemuksen edistäminen ottamalla
käyttöön EU:n historiaa kouluissa käsittelevä kurssi ja
luomalla Euroopan historian käsikirja
Kielet: omaksua yhteinen kieli (englanti/esperanto) tai edistää
monikielisyyttä
Instituutti järjestää eurooppalaisen yleisen vapaapäivän 9.
toukokuuta
Grant Discover EU:n ilmainen interrail-kortti kaikille 18-
vuotiaille EU:ssa
Järjestä enemmän kansainvälisiä ja Euroopan laajuisia
urheilutapahtumia
Muodosta eurooppalaiset joukkueet kansainvälisiin kilpailuihin
Kannustetaan vieraiden kielten opetusta kulttuurien välisen
vaihdon edistämiseksi
Edistetään ystävyyssuhteita jäsenvaltioiden rajojen yli koulujen
vaihdon tai ystävystöiminnan avulla

EU:n yhteisen identiteetin edistäminen

Koulutus,
kulttuuri,
nuoriso ja
urheilu

Akateemisten tutkintojen tunnustaminen eri EU-
maissa
Edistetään Euroopan laajuisia koulutusalan
liikkuvuutta
Helpotetaan Euroopan laajuisia koulutusalan
liikkuvuutta EU:n johtamalla verkkoportaaliilla,
johon kerätään korkea-asteen
koulutuskursseja.
Tehdään Erasmus-stipendistä osallistavampi ja
helpommin saatavilla oleva
Tunnustamista koskevan Lissabonin
yleissopimuksen ratifiointi ammatillisen ja
akateemisen liikkuvuuden helpottamiseksi
Kreikassa
Yhdistyneen kuningaskunnan opiskelijoiden
integroiminen uudelleen Erasmus+ -ohjelmaan

EU:n sisäinen liikkuvuus

(ammatillisen) koulutuksen sovittaminen paremmin
yhteen työelämän kanssa
Investoidaan koulutukseen ja koulutusinfrastruktuuriin
Euroopan koulutusinvestointistrategian avulla
Integroi pehmeiden taitojen oppiminen
Koulutuksen digitalisoinnin lisääminen
Integroida STEM-taitojen kehittäminen
koulutusjärjestelmään
Ilmastonmuutoksen sisällyttäminen
koulutusjärjestelmään
Hyödynnetään kulttuurienvälisiä taitoja ja kannustetaan
aktiiviseen sosiaaliseen osallistumiseen
Otetaan käyttöön osallistavia koulutusmenetelmiä ja
edistetään monimuotoisuutta koulutuksessa
Joustavammat koulujen opetussuunnitelmat ja
suurempi valikoima koululuokkia
Perustetaan vakiomuotoinen loppukoe jokaiselle EU-
maalle
Edistetään elinikäistä oppimista ja koulutusta ja
vahvistetaan ne oikeudeksi

Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava koulutus

Kaavio 25 – Mielikartta aiheesta ”Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu”, osa 1

Nuorten epävarmat työsuhteet ja työttömyys

Välittömät ja konkreettiset toimet
nuorisotyöttömyyden torjumiseksi
Varmistetaan nuorten paremmat työolot
EU:ssa
Tunnustetaan epävirallinen oppiminen

Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu

Euroopan kulttuuriperintö

Juhli, suojele ja arvosta eurooppalaista kulttuuria ja kulttuuriperintöä
EU:n kulttuurikomissaarin nimittäminen
Vähemmistöjen ja uskonnollisten ryhmien perinteiden ja kulttuuriperinnön säilyttäminen

Pääsy korkea-asteen koulutukseen ja kulttuuriin

Tuetaan siirtymistä keskiasteen koulutuksesta korkea-asteen koulutukseen erityisten perehdyttämisohjelmien avulla
Tarkastellaan etnisen, fyysisen ja sosioekonomisen eriarvoisuuden merkitystä määritettäessä eriarvoista pääsyä korkea-asteen koulutukseen.
Parannetaan kulttuurikohteiden, kuten teattereiden, saavutettavuutta vammaisten kannalta
Varmistetaan vankien koulutus
Tunnustetaan epävirallinen oppiminen

Luovat ja akateemiset ammattilaiset

Laaditaan oikeudellinen kehys kulttuurialan, luovien alojen ja akateeminen sektori
Kulttuurialan työntekijöiden ammattimaistaminen
Rajatylittävän ja kansainvälisen kulttuuriyhteistyön tehostaminen
Rahoita akateemista tutkimusta ja muuta varojen jakotapaa
Hyödynnetään elpymisrahaston varoja kulttuurialan tukemiseen

Osallisuus urheilussa

Vähemmän valtavirtaurheilua
Etnisen ja sukupuolisen osallisuuden lisääminen urheilussa
Urheilu inklusiivisena ajoneuvona

Kaavio 26 – Miellekartta aiheesta ”Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu”, osa 2

LIITE I: Luettelo eniten kannatetuista ja kommentoiduista ideoista aiheittain

Eniten kommentoituja ja hyväksytyjä ideoita aiheittain (19.4.2021–9.5.2022)

Tässä liitteessä esitetään kunkin aiheen osalta 9. toukokuuta 2022 hyväksytyimmät ja kommentoiduimmat ideat, mukaan lukien yksityishenkilöiden tekemät ehdotukset sekä organisaatioiden edistämät ideat. Se sisältää myös aihepiiriin "Muut ideat" rekisteröidyt ideat; muissa mietinnön osissa kyseiseen aiheeseen liittyvät ideat on sijoitettu johonkin yhdeksästä temaattisesta aiheesta tai useisiin aiheisiin, jos on kyse monialaisista kysymyksistä. Tämän liitteen tarkoituksena on kuvastaa suurta kiinnostusta tai keskustelua joistakin foorumilla esitetyistä ideoista.

Huomaa, että merkinnät muistuttavat sosiaalisessa mediassa esiintyvää "like/up-vote"-ääntä. Ne osoittavat, että osallistujat ovat kiinnostuneita ideasta ja suhtautuvat siihen yleisesti myönteisesti, mutta eivät anna viitteitä siitä, että ideaa vastustettaisiin. Hyväksyntöjen määrä ei näin ollen ole osoitus ajatuksen yleisestä kannatuksesta, vaan se on vain yksi monista näkökohdista, jotka on otettava huomioon alustan panosten analysoinnissa. Huomautukset voivat kattaa erilaisia palautteita, jotka vaihtelevat neutraaleista samaa mieltä oleviin tai voimakkaasti eri mieltä oleviin. Lisätietoja foorumilla esitettyjen kannanottojen analysoinnista on liitteessä II.

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Ilmastonmuutos ja ympäristö	Ajatus: Oikeudenmukainen siirtymä (ks. idea) Hyväksynät: 477 Huomautukset: 19	Ajatus: Ydinenergian edistäminen alueilla, joilla uusiutuvaa energiaa ei voida käyttää (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 120 kommenttia: 162
	Ajatus: Lopetetaan kaikki fossiilisten polttoaineiden tuet (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 326 kommenttia: 28	Ajatus: Parannetaan luonnon, ympäristön, biologisen monimuotoisuuden ja ihmistensuojelua kehitettäessä teollisia tuulivoimaloita Euroopassa (ks. idea) Hyväksynät: 36 huomautusta: 96
	Ajatus: Tehdään eurooppalaisesta rautatieverkosta esteettömämpi ja suositeltavampi EU:n sisäisten yhteyksien korvaaja (ks. idea). Hyväksynät: 240 kommenttia: 35	Ajatus: Tehdään ydinvoimasta vihreän siirtymän painopiste (ks. idea) Hyväksynät: 37 huomautusta: 79
	Ajatus: Euro Trainscanner (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 203 kommenttia: 63	Ajatus: Ympäristön pilaantumisen vähentäminen by Maahanmuuttopolitiikka (ks. idea) Hyväksynät: 8 Huomautukset: 74
	Ajatus: Elävien syöttien kalastuksen kieltäminen EU:ssa (ks. idea) Hyväksynät: 177 kommenttia: 23	Ajatus: Euro Trainscanner (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 203 kommenttia: 63

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Terveys	Ajatus: Tiedeintensiiviset terveelliset longevity -teknologiat: kehittäminen ja saatavuus (ks. idea) Hyväksynnät: 603 kommenttia:83	Ajatus: Pysäytetään kesäajan muutos: Doptingastronomically oikea aika ja valinnainen y toimeksianto siirtää aukioloajat 1 tunti aikaisemmin (ks. idea) Hyväksynnät: 41 Huomautukset: 131
	Ajatus: Yhtäläinen pääsy kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin julkisiin palveluihin, terveydenhuoltoon (ks. idea) Hyväksynnät: 462 kommenttia: 17	Ajatus: Tiedeintensiiviset terveysteknologiat ylongevity -teknologiat: dKehittäminen ja saatavuus (ks. idea) Hyväksynnät: 603 kommenttia:83
	Ajatus: Myalgista enkefalomyeliittiä koskeva tutkimus (ME/CFS) (ks. idea) Hyväksynnät:217 kommenttia: 5	Ajatus: Tehokkaampaa apua yhteisen kielen ansiosta: Esperanto (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 43 Huomautukset: 36
	Ajatus: Keskity Anti-Aging ja Longevity tutkimukseen (ks. idea) Hyväksynnät: 168 kommenttia: 32	Ajatus: Monikielisyys sairaalassa: Kansainvälisellä esperantokielellä koulutettulääkintähenkilöstö (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 22 huomautusta: 35
	Ajatus: Muutosten käsittely EU:n toimivaltuuksienvahvistamiseksi terveyden alalla (ks. idea) Hyväksynnät: 117 huomautusta: 7	Ajatus: Keskity Anti-Aging ja Longevity tutkimukseen (ks. idea) Hyväksynnät: 168 Huomautukset: 32

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työpaikat	Ajatus: E U : n talousarvion toimivuus eurooppalaisten hyväksi: Finanssiunioni (ks. idea) Hyväksynnät: 581 kommenttia: 33	Idea: Ehdottomat perustulot kaikkialla EU:ssa,joilla varmistetaan henkilön aineellinen olemassaolo ja mahdollisuus osallistua yhteiskunnan toimintaan (ks. idea) Hyväksynnät: 319 kommenttia: 127
	Ajatus: E U : n uusi talousmalli ja hallintotapa (ks. idea) Hyväksynnät: 561 kommenttia: 34	Ajatus: Kuinka paljon rahaa esperantolla säästetään Euroopan unionilta? (ks. idea) Hyväksynnät: 79 huomautusta: 85
	Ajatus: Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarisosaamisen markkinatalouden edistämiseksi (ks. idea) Hyväksynnät: 557 kommenttia: 37	Ajatus: Ehdoton perustulo (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 77 huomautusta: 83
	Ajatus: Uudistettu Euroopan yhteiskuntasopimus oikeudenmukaisesta elpymisestä (ks. idea) Hyväksynnät: 528 kommenttia: 32	Ajatus: Perussopimusten sosiaalinen pöytäkirjapalkkojen ja ehtojen kaatopaikan lopettamiseksi (ks. idea) Hyväksynnät: 329 kommenttia: 66
	Ajatus: Perussopimusten sosiaalinen pöytäkirjapalkkojen ja työehtojen polkumyynnin lopettamiseksi (ks. idea) Hyväksynnät: 329 kommenttia: 66	Ajatus: Aletaan torjua veroparatiiseja & ampin sisällä EU:n ulkopuolella (ks. idea) Hyväksynnät: 269 kommenttia: 52

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
EU maailmassa	Ajatus: EAY kehottaa uudistamaan EU:n kauppaa ja investointipolitiikkaa ja käynnistämään uudelleen maailmanlaajuisen monenvälisyyden (ks. idea). Hyväksynät: 463 kommenttia: 17	Ajatus: Eurooppalaisen Army:n luominen (ks. idea) Hyväksynät: 441 kommenttia: 204
	Ajatus: Eurooppalaisen Army:n luominen (ks. idea) Hyväksynät: 441 kommenttia: 204	Ajatus: Internet-portaalin "European Union - News" olisi myös tiedotettava esperantoa täydentävästä kielestä (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 40 kommenttia: 64
	Ajatus: Ctingyhtenä: EU maailmanlaajuisena toimijana (ks. idea) Hyväksynät: 301 kommenttia: 25	Ajatus: Euroopan yhdentymisen jatkaminen (ks. idea) Hyväksynät: 230 huomautusta: 61
	Ajatus: Ulkomainen Policy EU:n tasolla perustuu absoluuttiseen majoriittiin, ei unanimity (ks. idea) Hyväksynät: 258 kommenttia: 51	Ajatus: EU:n tason ulkopolitiikka, joka perustuu ehdottomaan enemmistöön, ei muuttumattomaan y (ks. idea) Hyväksynät: 258 kommenttia: 51
	Euroopan yhdentymisen jatkaminen: EU:n laajentumisen jatkaminen (ks. idea) Hyväksynät: 230 huomautusta: 61	Ajatus: Jäsenvaltioiden A-ryhmittymien integrointi Euroopan tasolla (ks. idea) Hyväksynät: 22 huomautusta: 33

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Arvot ja oikeudet, oikeusvaltioperiaate, turvallisuus	Ajatus: 10 miljoonaa ääntä: tehdään katalaanista EU:n virallinen kieli (ks. idea) Hyväksynnät: 923 kommenttia: 119	Idea: Haavoittuvan ihmiselämän suojeleminen: Euroopan arvo (ks. idea) Hyväksynnät: 244 kommenttia: 190
	Ajatus: Demokratian ja oikeusvaltion puolustamisessa ei ole kaksinaismoraalia (ks. idea) Hyväksynnät: 628 kommenttia: 48	Ajatus: Yhteisen eurooppalaisen armeijan perustaminen (ks. idea) Hyväksynnät: 68 huomautusta: 183
	Ajatus: Vahvistetaan ihmisoikeusvälineiden täytäntöönpanoa (ks. idea) Hyväksynnät: 480 kommenttia: 14	Ajatus: Trisomia 21: Haluamme lisää... (ks. idea) Hyväksynnät: 82 huomautusta: 142
	Ajatus: Sukupuolten tasa-arvo (ks. idea) Hyväksynnät: 468 Huomautukset: 21	Ajatus: Perusarvojemme suojeleminen: Demokratiaa, oikeusvaltiota ja henkisten oikeuksien rahoittamistakoskeva mekanismi (ks. idea) Hyväksynnät: 257 kommenttia: 116
	Ajatus: Perusarvojemme suojeleminen: Demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskeva mekanismi (ks. idea) Hyväksynnät: 257 kommenttia: 116	Ajatus: Esperanton tunnustaminen yhdeksi EU:n kansalaisten kulttuurikieleksi. (ks. idea) Hyväksynnät: 223 kommenttia: 90

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Digitalisaatio	Ajatus: Oikeudenmukainen digitalisaatio (ks. idea) Hyväksynät: 494 Huomautukset: 43	Ajatus: EU-CAP = Euroopan kansalaiset Tietoisuusfoorumi (ks. idea) Endorsements: 1 Huomautukset: 81
	Ajatus: Julkinen tuki avoimen lähdekoodin ohjelmistoille ja laitteistoille (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 153 Huomautukset: 9	Ajatus: Ban cryptocurrencies (ks. idea) Hyväksynät: 14 Huomautukset: 53
	Ajatus: Kohti eettistä AI:tä: edistää keskustelua ja välttää eriarvoisuutta (ks. idea) Hyväksynät: 125 Huomautukset: 6	Ajatus: Edistetään esperantoa digitaalisen jakelukanavan (DAB+ tai DVB-T2) kauttainformoivia radio- ja televisio-ohjelmia myös maailmassa (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 26 Huomautukset: 47
	Ajatus: Eurooppalainen sirujen valmistus (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 120 Huomautukset: 34	Ajatus: Avoimen lähdekoodin ylläpitäjien yleiset tulot (ks. idea) Hyväksynät: 59 Huomautukset: 43
	Ajatus: Yleinen tietosuoja-asetus: Henkilötietojen keräämisen lopettaminen olisi tehtävä vähintään yhtä helpoksi kuin niiden hyväksyminen. Vahvistukset: 105 Huomautukset: 5	Ajatus: Oikeudenmukainen digitalisaatio (see idea) Hyväksynät: 494 Huomautukset: 43

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Eurooppalainen demokratia	Ajatus: Itsemäärättelyoikeutta koskeva clarity-mekanismi (ks. idea) Hyväksynnät: 1 009 kommenttia: 211	Ajatus: Itsemäärättelyoikeutta koskeva clarit y-mekanismi (ks. idea) Hyväksynnät: 1 009 kommenttia: 211
	Ajatus: Yhdessä vahvempia: Demokraattinen eurooppalainen liittovaltio (ks. idea) Hyväksynnät: 946 kommenttia: 184	Ajatus: Tarvitsemme yhteisen eurooppalaisen kielen (ks. idea) Hyväksynnät: 121 kommenttia: 191
	Ajatus: Pysäyttäkääneuvoston veto! (Puheenvuoro konferenssin edustajille) (ks. idea) Hyväksynnät: 784 kommenttia: 88	Ajatus: Yhdessä vahvempia: Demokraattinen eurooppalainen liittovaltio (ks. idea) Hyväksynnät: 946 kommenttia: 184
	Ajatus: Kansalaislähtöistä eurooppalaista demokratiaa koskeva uudistussuunnitelma (ks. idea) Hyväksynnät: 613 kommenttia: 62	Ajatus: valita suoraan Euroopan unionin puheenjohtajan (ks. idea) Hyväksynnät: 222 kommenttia: 114
	Ajatus: Todellista eurooppalaista demokratiaa ei voi olla ilman EU:n itsenäistä verotusvaltaa (käännetty) (ks. idea). Hyväksynnät: 588 kommenttia: 38	Ajatus: Parempi kielitaito – parempi demokratisoituminen. Englanti ja esperanto! (ks. idea) Hyväksynnät: 180 kommenttia: 110

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Migration	Ajatus: Yhteinen muuttoliike ja ns.ylum policy, joka perustuu oikeuksienkunnioittamiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun (ks. idea) Hyväksynät: 484 Huomautukset: 56	Ajatus: Ei enää maahanmuuttoa Euroopan ulkopuolisista maista tai ensimmäisen maailman maista (ks. idea) Hyväksynät: 135 Huomautukset: 139
	Ajatus: Ei enää maahanmuuttoa Euroopan ulkopuolisista maista tai ensimmäisen maailman maista (ks. idea) Hyväksynät: 135 Huomautukset: 139	Ajatus: Luvattomien hakijoiden/maahanmuuttajien poistaminen (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 45 Huomautukset: 91
	Ajatus: Ei rajoja ihmiselle y: yhteinen maahanmuuttopolitiikka y (ks. idea) Hyväksynät: 90 Huomautukset: 12	Ajatus: Muuttoliike ja kotouttaminen (ks. idea) Hyväksynät: 76 Huomautukset: 71
	Ajatus: Karkottaminen EU:sta (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 90 Huomautukset: 40	Ajatus: Kansallisen kielen opetus esperanton kautta: Edistää organisaatioita, jotka tekevät niin (käännetty) (ks. idea) Hyväksynät: 28 Huomautukset: 59
	Ajatus: Muuttoliike ja kotouttaminen (ks. idea) Hyväksynät: 77 Huomautukset: 71	Ajatus: Yhteinen maahanmuuttopolitiikka, joka perustuu oikeuksienkunnioittamiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun (ks. idea) Hyväksynät: 484 Huomautukset: 56

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Koulutus, kulttuuri, ulkoilu ja urheilu	Ajatus: EU tarvitsee parempaa kieltenoppimista (ks. idea) Hyväksynnät: 729 kommenttia: 157	Ajatus: EU tarvitsee parempaa kieltenoppimista (ks. idea) Hyväksynnät: 729 kommenttia: 157
	Ajatus: Nuoriso. EU ei voi rahoittaa precarity:tä (ks. idea) Hyväksynnät: 477 Huomautukset: 20	Ajatus: Onnellisemmat kieltenoppijat, menestyneemmät kieltenopettajat (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 141 Huomautukset: 98
	Ajatus: Elinikäinen oppiminen ja oikeus koulutukseen tullakseen ikuiseksi todellisuudeksi Euroopassa (ks. idea) Hyväksynnät: 466 Huomautukset: 21	Ajatus: Kieltenopetus Euroopassa (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 184 Huomautukset: 83
	Ajatus: Oppitunti esperantosta Euroopan unionin koululaisille (ks. idea) Hyväksynnät: 238 Huomautukset: 62	Ajatus: Oppitunti esperantosta Euroopan unionin koululaisille (ks. idea) Hyväksynnät: 235 Huomautukset: 62
	Ajatus: Perustettu Euroopan yleisradioyhtiössä (ks. idea) Hyväksynnät: 195 Huomautukset: 54	Ajatus: Esperanto – Kansainvälinen apukieli (ks. idea) Hyväksynnät: 111 Huomautukset: 61

	Eniten kannatusta saaneet	Eniten kommentoitu
Muut ideat	Ajatus: Euroopan suvereniteettiä. Tarvittavat uudistukset (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 508 Huomautukset: 26	Ajatus: Esperanto on yhteinen neutraali kieli, joka on suunniteltu oppimaan, väline yhtenäisemmän Euroopan unionin luomiseksi (ks. idea). Hyväksynnät: 261 kommenttia: 233
	Ajatus: Esperanton virallinen tunnustaminen yhdeksi EU:n kansalaistenkielistä (ks. idea) Hyväksynnät: 325 Huomautukset: 138	Ajatus: Esperanton virallinen tunnustaminen yhdeksi EU:n kansalaistenkielistä (ks. idea) Hyväksynnät: 325 Huomautukset: 138
	Ajatus: Esperanto on yhteinen neutraali kieli, joka on suunniteltu oppimaan, väline yhtenäisemmän Euroopan unionin luomiseksi (ks. idea). Hyväksynnät: 261 Huomautukset: 233	Ajatus: European Flag Greetings (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 1 Huomautukset: 120
	Ajatus: Toimintasuunnitelmaelämäntapaan tieteeseen siirtymiseksi (ks. idea) Hyväksynnät: 236 Huomautukset: 23	Ajatus: Euroopanunionin liittovaltio (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 126 Huomautukset: 82
	Ajatus: Stop Animal Suffering in Exotic Pet Trade with a Positive List (ks. idea) Hyväksynnät: 228 Huomautukset: 8	Ajatus: Doptio eurooppalaisesta kielestä (käännetty) (ks. idea) Hyväksynnät: 75 Huomautukset: 73

LIITE II: Menetelmät

Tässä raportissa analyysissä käytetyt mittarit ovat peräisin reaaliaikaiselta alustalta, jolla dataa moderoidaan ja päivitetään jatkuvasti, myös tutkimusryhmän data-analyysin koko keston ajan. Tämä voi johtaa pieniin poikkeamiin numeerisissa tiedoissa.

Tärkeimmät kvantitatiivisessa analyysissä käytetyt mittarit ovat seuraavat:

- Osallistujien joko yksityishenkilöinä tai organisaation edustajina lataamien ideoiden numeeriset tiedot. Numeeriset tiedot koostuvat ideoiden määrästä – yleisesti ja eri aiheiden sisällä.
- Merkintöjen numerotiedot: kannatukset ovat samankaltaisia kuin ”tykkäys/ylläpitoäänestys” sosiaalisessa mediassa. Ne auttavat osoittamaan, että osallistujat ovat kiinnostuneita ideasta ja suhtautuvat siihen yleisesti myönteisesti, mutta ne eivät anna viitteitä siitä,

että ideaa vastustettaisiin. Hyväksyntöjen määrä ei siis sinänsä ole osoitus ajatuksen yleisestä kannatuksesta, vaan se on vain yksi monista näkökohdista, jotka otetaan huomioon foorumin kannanottojen analysoinnissa. Numeeriset tiedot koostuvat kannatusten lukumäärästä – yleisesti ottaen eri aiheiden sisällä ja tiettyyn ideaan liittyen (käytetään myös ideoiden listaamiseen kannatusten lukumäärän mukaan).

- Osallistujien kommentteja koskevat numeeriset tiedot: analyysi kattaa myös osallistujien toistensa ideoista esittämien kommenttien määrän, sillä ne osoittavat, missä määrin osallistujat ovat aktiivisesti sitoutuneet ideaan. Sisällön osalta kommentit voivat kattaa erilaisia palautteita, jotka vaihtelevat neutraaleista samaa mieltä oleviin tai voimakkaasti eri mieltä oleviin. Tämä näkyy laadullisessa analyysissä

(ks. jäljempänä). Numeeriset tiedot koostuvat kommenttien määrästä – yleisesti ottaen eri aiheiden sisällä ja tiettyyn ideaan liittyen (käytetään myös ideoiden listaamiseen kommenttien määrän mukaan).

- **Numeeriset tiedot tapahtumista:** Osallistujat voivat luoda tapahtumia alustalle ja ladata tapahtumaraportteja. Numeeriset tiedot kattavat tapahtumien määrän – yleisesti ja eri aiheiden sisällä.
- **Sosiodemografiset tiedot (anonymisoitu):** Ennen yhteydenpitoa alustan kanssa osallistujia pyydetään antamaan tietoja asuinmaastaan, koulutustaustastaan, iästään, sukupuolestaan ja ammattiasemastaan. Tietoja käsitellään anonymisti. Koska nämä tiedot jaetaan vapaaehtoisesti (noin 70,5 prosenttia osallistujista antaa ne), osallistujien profiileista saataviin tietoihin liittyy rajoituksia. Eriyksen epätodennäköistä on, että vastaajat antaisivat tietoja ammatistaan, koulutuksestaan ja asuinmaastaan. Organisaatioille voidaan ilmoittaa vain asuinmaa.

Raportin pääpaino on ideoihin, kommentteihin ja tapahtumaraportteihin perustuvassa **laadullisessa analyysissä**, jonka tarkoituksena on antaa yleiskuva alustan sisällöstä. Teemat ja alateemat yksilöidään ennalta määritellyissä aiheissa.

Käytännössä tutkimusryhmä on tehnyt kunkin aiheen sisällä manuaalisen tekstianalyysin ja klusteroinut kaikki ehdotetut ideat ja suljetut tapahtumat tapahtumaraporteilla. Tämän työn tukemiseksi alustan kautta saatavilla oleva sisältö on käsitelty automaattisella tekstianalyysijärjestelmällä, jota on käytetty auttamaan analytikoita ymmärtämään suuria määriä tekstinsyöttöä. Se mahdollistaa vastausten ryhmittelyn (klusteroinnin) eri kielille ja samankaltaisten sisältöjen etsimisen alustalta ja eri kieliltä. Analyttikot käyttävät tekstianalyysijärjestelmää helpottaakseen monikielisen sisällön analysointia ja tunnistakseen helpommin samankaltaisten ajatuksen useat esiintymät eri panoksissa. Tämä auttaa arvioimaan tunnistetun

teeman tai alateeman esiintymistasoa. Tekstianalyysijärjestelmä arvioi vain alustan kautta lähetettyä sisältöä. Tähän sisältyvät pseudonymisoidut vastaukset sosiodemografiseen kyselylomakkeeseen, jota käytetään sosiodemografisten tietojen kokoamiseen, ja muu alustalla toimitettu sisältö (ideat, kommentit ja kannatukset) (mukaan lukien siihen liittyvät metatiedot, kuten syötteen antamisajankohta). Tämän jälkeen tutkimusryhmä on lukenut tunnistetun klusterin ideat sekä tapahtumakuvaukset ja niiden tapahtumaraportit antaakseen yhteenvedon yhteisistä teemoista ja mahdollisista alateemoista, huomioiden myös vaihtelut ja mahdolliset erimielisyydet kommenttiosioissa. Myös teemaa tai alateemaa käsitteleviin erittäin tai usein kannatettuihin ideoihin viitataan. Tunnistetut teemat ja alateemat esitetään analyttikon tekstianalyysijärjestelmän avulla arvioimassa esiintymisjärjestyksessä.

Tämän laadullisen lähestymistavan perimmäisenä tavoitteena ei ole vain tallentaa aiheita tai ideoita, jotka herättävät eniten huomiota alustalla, vaan myös tallentaa yhteen aiheeseen kuuluvien ideoiden laajuus ja monimuotoisuus. Jos useat foorumilla esitetyt ideat ilmentävät käytännössä samaa ideaa tai alateemaa, tiivistelmässä annetaan tästä kvalitatiivisia viitteitä viittaamalla ”toistuvaan” tai ”huomattavaan” ideaan tai alateemaan.

Tiivistelmissä on myös linkkejä havainnollistaviin ideoihin tai tapahtumiin, jotka kuvaavat konkreettista ehdotusta tai antavat hyvän yhteenvedon tunnistetun teeman tai alateeman yleisestä argumentista.

Tapahtumien analysoinnissa tutkimusryhmä keskittyy suljettuihin tapahtumiin tapahtumaraportin avulla. Eriyistä huomiota kiinnitetään osallistavampiin ja keskustelevampiin neuvoa-antaviin tapahtumiin, jotta voidaan ottaa huomioon niiden kansalaisten näkemykset ja mielipiteet, jotka eivät muuten ehkä löytäisi tietä digitaaliselle alustalle.

Aiheen jakautuminen teemoihin ja alateemoihin tai ideoihin esitetään visuaalisesti asianomaisessa mielikartassa.